

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 03.10.2016

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksessa saadut selostukset	5
4 § Kaupunginhallituksen jäsenen saapuminen kokoukseen	6
5 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	7
6 § Kaupunginvaltuuston 19.9.2016 pitämän kokouksen täytäntöönpanot	8
7 § Eron myöntäminen Annakaisa Mörttiselle vanhusneuvoston jäsenen tehtävästä sekä uuden jäsenen ja varajäsenen nimeäminen jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta	9
8 § Jarkko Pietikäisen luottamustehtävien päättyminen ja ympäristölautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen	11
9 § Taloussuunnitelmaehdotuksen 2017 - 2020 käsittely, neuvottelukunnan asettaminen	12
10 § Vastaus aloitteeseen koskien kiertäviä vaaliautoja	14
- : Esitys kiertävien vaaliautojen varaamiseksi tuleviin vaaleihin	17
11 § Uudenmaan maakuntaparlamentti 24.-25.11.2016	19
- : Uudenmaan maakuntaparlamentin 24.-25.11.2016 ohjelma	20
12 § Lausunto luonnoksesta korruption vastaiseksi strategiaksi	24
- : Luonnos korruption vastaiseksi strategiaksi	26
13 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös valitusasiassa / Kaupunginvaltuusto 20.4.2016 § 6	90
14 § VTK Kiinteistöt Oy:lle myönnetyn omavelkaisen takauksen allekirjoittaminen	91
15 § Rakennusvalvonnan hallinnassa olevalle GeoDrone X4L kuvauskohterille aiheutuneiden kustannusten korvaaminen vahinkorahastosta	93
16 § Työllisyyspalveluiden johtajan viran laittaminen uudelleen hakuun	96
- Hakijoiden nimilista työllisyyspalveluiden johtajan vakinaisen virkaan	97
17 § Virkasuhteisten vakanssien lakkauttaminen työllisyyspalveluiden tulosalueella	98
18 § Allekirjoitettuja kauppakirjoja, luovutuskirja, esisopimus määräalan luovutuksesta, etuosto, maanvuokrasopimus, vaihtokirja ja maankäyttösopimus/kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan kaupasta	100
19 § Pyyntö ennakolausunnon antamisesta koskien etuosto-oikeuden käyttämistä kiinteistökaupassa: Kolme (3) jakamatonta kuolinpesää sekä kaksi (2) yksityishenkilöä / Vekko Oy	102
- : Karttaliite kaupan kohteesta 92-418-8-2	104
- : Vekko Oy:n etuostolain 8 §:n mukainen ennakolausunnon peruuttaminen	105
20 § Asemakaavamuutos 002241 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie	106
- : Asemakaavamuutosselostus 12.9.2016 / Asemakaavamuutos 002241 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie / TLA	109
- : Lausuntojen yhteenveto 12.9.2016 / Asemakaavamuutos 002241	144
21 § Asemakaavamuutos 002286, 60 Hiekkaharju / Hiekkaharjun vesitorni	147
- : Asemakaavaselostus 13.6.2016_Tarkistettu 3.10.2016	150
- : Lausunto ja vastine 3.10.2016 / Asemakaavamuutos 002286, 60. Hiekkaharju, Hiekkaharjun vesitorni	179

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 03.10.2016

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	180
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	181
Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	182
Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämisestä koskevassa asiassa	184
Muutoksenhakuohje 5. Hankintoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa	185
Muutoksenhakuohje 6. Hankintoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa	186
Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	189

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 3.10.2016 klo 17.00–17.45

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Mäkinen Tapani, puheenjohtaja	x	Rokkanen Sakari	
Letto Pirkko, I varapuheenjohtaja	x	Marjanen Viola	
Jääskeläinen Pietari, II varapuheenjohtaja	x	Nieminen Johannes	
Bruun Susanna	x	Salminen Helvi	
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	
Karlsson Patrik	x	Rehnström Kristian	
Kokko Hannu	x	Juurikkala Timo	
Kotila Pirkko	x	Holopainen Matti	
Kärki Niilo	x	Sajaniemi Ulla	
Lehmuskallio Paula	17.07-17.45	Multala Sari	
Mäntynen Taisto	x	Loppukaarre Jukka-Pekka	
Niemelä Arja	x	Kakko Teijo	
Näätsaari Sinikka	-	Hämäläinen Anu	x
Orpana Anitta	x	Puha Seija	
Ryhänen Riitta	-	Kuokkanen Jasi	x
Suensalmi Jouko	x	Oksa Petteri	
Åstrand Riikka	x	Pajunen Sirpa	
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			17.15–17.45
Heinimäki Heikki, valtuuston I varapuheenjohtaja			x
Kostilainen Anniina, valtuuston II varapuheenjohtaja			x
Nenonen Kari, kaupunginjohtaja			x
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja			x
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja			x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja			x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja			17.07–17.45
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja			x
Rainio Päivi, viestintäjohtaja			x
Marjamaa Patrik, talousjohtaja			x
Näreaho Mikko, kaupunginlakimies			x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri			x
Jääskeläinen Nelli, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja   Tapani Mäkinen

Pöytäkirjanpitäjä   Nelli Jääskeläinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka   24.10.2016, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 9, 11, 12 ja 14 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka   26.10.2016 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
(Tikkurila)

1 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 19.9.2016 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 15/2016.

Päätös:

Päätettiin tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 19.9.2016 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 15/2016.

---

3 §

Kokouksessa saadut selostukset

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 3

Käsittely:

Kaupunginjohtaja Kari Nenonen selosti pääkaupunkiseudun sote- ja aluehallintouudistuksen erillISRatkaisun tilannetta.

Apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö selosti esityslistan asiaa 14 ”Työllisyyspalveluiden johtajan viran laittaminen uudelleen hakuun”.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 §

Kaupunginhallituksen jäsenen saapuminen kokoukseen

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 4

Päätös:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio saapui kokoukseen edellisen asian käsittelyn aikana klo 17.07.

5 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

KN/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Kivistön aluetoimikunnan pöytäkirja 3/14.9.2016
Koivukylän aluetoimikunnan pöytäkirja 3/21.9.2016
Myyrmäen aluetoimikunnan pöytäkirja 3/7.9.2016

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätös
§ 64 Lausunnon antaminen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle kuntalain 150 §:n muuttamisesta

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätös
§ 17 ViVa – Virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen -hankkeen ohjausryhmän perustaminen

Hallintojohtajan päätös
§ 12 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 14.9.2016, 16/0837/6/Verovalitus

Elinkeinojohtajan päätös
§ 13 Smart library – yhteisöllinen työtila ja toimintasuunnitelma kaupunkilaisille ja yrityksille

Hankintajohtajan päätökset
§ 80 Tilausajojen hankinnan keskeyttäminen
§ 81 Skopialaitteiston hankinta (105 000 euroa / alv 0 %)
§ 82 Option käyttöönotto ulkotilojen toimintavälineiden ja kalusteiden hankinnassa (510.000 € alv 0%)

Tietohallintojohtajan päätökset
§ 71 Fronter-laajennettu tukisopimus- hankinta (15 000 euroa)
§ 72 Sähköisten asiointipalveluiden alustaratkaisun asiantuntijapalveluiden lisähankinta (67 500 euroa)
§ 73 Forsanter palvelun jatkosopimuksen hankinta (60 500 euroa)

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Hankintajohtajan päätökset
§ 83 Optiopäätös allaskemikaalien hankinnassa
§ 84 Taimitarhatuotteiden hankinta (190 000 €/alv 0 %)
§ 85 Optiopäätös oppilaskuljetusten hankinnassa. Hankinnan arvo on 870 000 € / vuosi, alv. 0 %.

Tietohallintojohtajan päätös
§ 74 Lupapiste.fi palvelun tiedonhallintaratkaisun hankinta (104 600 €)

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira, varajäsen Anu Hämäläinen ja apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

6 § Kaupunginvaltuuston 19.9.2016 pitämän kokouksen täytäntöönpanot

KN/JB

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (23 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (98 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (56 §).

Kaupunginvaltuusto teki 19.9.2016 päätökset seuraavissa asioissa:

- 3 § Eron myöntäminen Eero Salolle Kivistön aluetoimikunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- 4 § Eron myöntäminen Päivi Laaksolle Myyrmäen aluetoimikunnan puheenjohtajan ja jäsenen tehtävistä sekä täydennysvaalin toimittaminen
- 5 § Vastaus kuntalaisaloitteeseen Tuomelan koulun lakkauttamisen peruuttamisesta
- 6 § Vastaus Pirkko Leton ja usean muun (37) valtuutetun aloitteeseen vanhustenkeskuksesta Tikkurilan vanhan torin paikalle
- 7 § Vastaus Sirpa Kauppisen ja usean muun (25) valtuutetun aloitteeseen huoltorakennusten hinnan laskemiseksi
- 8 § Vastaus Tarja Eklundin ja Kati Tyystjärven sekä usean muun (19) valtuutetun aloitteeseen haja-asutusalueiden vesihuoltojärjestelmän rakentamiseksi selvittämällä kaikki rahoitusmahdollisuudet
- 9 § Maa-alueiden vaihto Hakunilan ja Sotungin kylässä / Kauko Huotarin kuolinpesä
- 10 § Murto, yleissuunnitelma 021500 / 23 Kivistö ja 24 Lapinkylä
- 11 § Asemakaavamuutos 002234 sekä tonttijalon muutos, 62 Jokiniemi / Metla
- 12 § Asemakaavamuutos 002277 ja tonttijako sekä tonttijalon muutos, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia
- 13 § Jari Jääskeläisen ja 17 muun valtuutetun aloite lähiliikuntapaikasta / pumptrack-pyöräilyrata Vierumäen ja Päiväkummun koulun yhteyteen
- 14 § Jari Jääskeläisen ja 14 muun valtuutetun aloite varialaisten omasta asuntotuotannosta harjoittelutyönä

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 7/19.9.2016 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 10 §:n (Päätöksenteko ja esittely kaupunginhallituksessa ja yleisjaostossa) mukaan kaupunginjohtaja esittelee kaupunginhallituksen käsiteltäväksi tulevat toimialaansa koskevat asiat, koko kaupunkia koskevat asiat, sekä useampaa kuin yhtä toimialaa koskevat asiat. Apulaiskaupunginjohtajat esittelevät kaupunginhallituksen käsiteltäväksi tulevat toimialaansa koskevat asiat. Kaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös apulaiskaupunginjohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 19.9.2016 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia / ao. toimialat

7 §

Eron myöntäminen Annakaisa Mörttiselle vanhusneuvoston jäsenen tehtävästä sekä uuden jäsenen ja varajäsenen nimeäminen jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta

VD/10543/00.00.01.00/2014
KN/OI/JB

Vantaan vanhusneuvoston toimintasäännön (2013) mukaisesti kaupunginhallitus valitsi 9.2.2015 § 20 vanhusneuvostoon seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet toimikaudeksi 2015–2016:

Varsinainen jäsen

Eläkkeensaajat ry
Eija Grönfors, puheenjohtaja

Kansalliset Seniorit ry
Simo Hiekkalinna, varapuheenjohtaja

Eläkeliitto
Kristina Eskola

Eläkeläiset ry
Tuula Natunen

Eläkeläiset ry
Heimo Liimatainen

Eläkkeensaajat ry
Jouko Koskinen

Eläkkeensaajat ry
Hilkka Pokki

Svenska Pensionärer rf
Torolf Olsson

Julkisen alan eläkeläiset ry
Anneli Korhonen

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry
Sirkka-Liisa Tarjamo

Rintama- ja sotaveteraanien järjestöt
Annakaisa Mörttinen

Varajäsen

Eläkkeensaajat ry
Timo Saarinen

Kansalliset Seniorit ry
Eija Salmenkivi

Eläkeliitto
Jukka Vartiainen

Eläkeläiset ry
Tuula Saastamoinen

Eläkeläiset ry
Tuula Kivijärvi

Eläkkeensaajat ry
Paula Hakanen

Eläkkeensaajat ry
Eero Salo

Svenska Pensionärer rf
Ruben Karlsson

Vantaan Kristilliset eläkeläiset ry
Sirkka Salmi-Mehtonen

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry
Anneli Karhunen

Rintama- ja sotaveteraanien järjestöt
Kaarlo Martikainen

Toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus valitsee uuden jäsenen tai varajäsenen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi, mikäli jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden.

Vantaan vanhusneuvoston jäsen Annakaisa Mörttinen (Vantaan sotaveteraanit ry.) on eronnut Vantaan vanhusneuvostosta 14.9.2016 alkaen. Hänen tilalleen vanhusneuvoston jäseneksi on ehdotettu VETRES-yhteistyötoimikunnan hallituksen kokouksessa 14.9.2016 Kaarlo Martikaista, joka oli aikaisemmin Annakaisa Mörttisen varajäsen. Kaarlo Martikaisen varajäseneksi ehdotetaan Sotainvalidien Veljesliiton Helsingin piirin Vantaan jaoston puheenjohtajaa Reijo Söderbergiä.

Kaupunginvaltuuston toimikausi jatkuu kuntavaalien ajankohdan muuttumisen vuoksi vuoden 2017 toukokuun loppuun. Kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet jatkavat tehtävässään niin kauan, kunnes uudet jäsenet on valittu. Valtuutettu tai muu kunnan luottamushenkilö voi halutessaan erota toimestaan vuoden 2016 lopussa. Eroamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle tai luottamushenkilön valinneeille muulle toimielimelle marraskuun 2016 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) myöntää Vantaan sotaveteraanit ry:tä edustaneelle Annakaisa Mörttiselle ero vanhusneuvoston jäsenen tehtävästä, ja
- b) nimetä Kaarlo Martikainen vanhusneuvoston jäseneksi ja Sotainvalidien Veljesliiton Helsingin piirin Vantaan jaostoa edustava Reijo Söderberg hänen henkilökohtaiseksi varajäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Outi Iharvaara, erityisasiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § Jarkko Pietikäisen luottamustehtävien päättymisen ja ympäristölautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen

161/00.00.01.00/2013
KN/JB

Jarkko Pietikäinen on 20.9.2016 saapuneella kirjeellään ilmoittanut muuttavansa pois paikkakunnalta ja pyytänyt eroa ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä.

Kaupunginvaltuusto on 28.1.2013 § 17 nimennyt ympäristölautakuntaan toimikaudeksi 2013–2016 seuraavat henkilöt:

Jäsenet:

Markku Weckman, puheenjohtaja (kv 26.1.2015 § 8)
Jukka Mölsä, varapuheenjohtaja
Riitta Salasto
Suve Pääsukene
Jukka Halonen
Birgitta Herranen
Markku Kuula
Ann-Mari Patshijew
Marja Parkkima
Sami Haukka
Hanna Valtanen
Jarkko Pietikäinen (kv 21.9.2015 § 5)
Arto Bäckström (kv 2.3.2015 § 9)
Pekka Silventoinen

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Jan Edelmänn
Mikko Merelä
Maria Kasvinen
Soile Sillanmäki
Väinö Pokki
Hannele Puusa-Ruohonen
Pekka Kaukonen
Kirsti Ahera (kv 29.8.2016 § 4)
Ulla Länsiharju
Hannu Kärkkäinen
Pirjo Tuohimaa (kv 25.8.2014 § 5)
Johanna Sjöholm (kv 21.9.2016)
Liisa Tilander (kv 2.3.2015 § 9)
Jorma Pentikäinen

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %:a.

Valtuuston toimikausi jatkuu kuntavaalien ajankohdan muuttumisen vuoksi vuoden 2017 toukokuun loppuun. Kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet jatkavat tehtävässään niin kauan, kunnes uudet jäsenet on valittu. Valtuutettu tai muu kunnan luottamushenkilö voi halutessaan erota toimestaan vuoden 2016 lopussa. Eroamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle tai luottamushenkilön valinneeille muulle toimielimelle marraskuun 2016 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- todettavaksi, että Jarkko Pietikäinen on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
- toimitettavaksi ympäristölautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

9 § Taloussuunnitelmaehdotuksen 2017 - 2020 käsittely, neuvottelukunnan asettaminen

VD/8575/00.00.01.01/2016
KN/PM/HY-L

Kaupunginjohtaja julkaisee esityksensä vuoden 2017 talousarvioksi ja vuosien 2017-2020 taloussuunnitelmaksi 17.10.2016 pidettävässä informaatiotilaisuudessa.

Kaupunginhallitus päättää esityksestään vuoden 2017 talousarvioksi ja vuosien 2017-2020 taloussuunnitelmaksi 31.10.2016 kokouksessaan ja kaupunginvaltuusto käsittelee esitystä 14.11.2015 klo 14.00 alkavassa kokouksessa.

Ennen kaupunginhallituksen talousarviokokousta järjestettävää talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen alustavaa yksityiskohtaista käsittelyä varten on aikaisempina vuosina nimetty neuvottelukunta, jossa ovat olleet edustettuina kaupunginhallituksen ja -valtuuston puheenjohtajat, kaupunginhallitusryhmien neuvottelijat, valtuustoryhmien puheenjohtajat tai varapuheenjohtajat sekä tarvittava henkilökunta.

Esitys käsitellään yksityiskohtaisesti kaupunginhallituksen päättämän aikataulun mukaan maanantaina 31.10.2016 klo 9.00 alkaen ennen kaupunginhallituksen kokousta.

Talousarvio- ja taloussuunnitelman neuvottelut pidetään kaupungintalolla kaupunginhallituksen kokoushuoneessa (Asematie 7). Neuvottelupäivän alustava aikataulu on seuraava:

klo 9.00	neuvottelut alkavat
klo 12.00	lounastauko
klo 12.45	neuvottelut jatkuvat
klo 15.15	kahvitauko
klo 17.00	neuvottelut päättyvät
klo 18.00	kaupunginhallituksen kokous alkaa

Kutsu neuvotteluihin lähetetään kaupunginhallituksen nimeämälle neuvottelukunnalle erikseen.

Kaupunginhallituksen 31.10.2016 kokouksen alkamisaikaa voidaan muuttaa, mikäli neuvottelu-aikataulu neuvottelupäivän aikana muuttuu. Mahdollisesta muutoksesta ilmoitetaan kaupunginhallituksen kokoukseen osallistuville tekstiviestillä.

Talousarviokäsittelyn etenemisen aikataulu

Talousarvion ja -suunnitelman aikatauluehdotus on seuraava:

- ma 17.10.2016 klo 15.00 Kaupunginjohtaja ja talousjohtaja esittelevät valtuustolle kaupunginjohtajan esityksen vuoden 2017 talousarvioksi ja vuosien 2017-2020 taloussuunnitelmaksi.
- ti 18.10.2016 klo 16.00 Apulaiskaupunginjohtajat esittelevät valtuustolle toimialakohtaiset katsaukset vuoden 2017 talousarviosta ja vuosien 2017-2020 taloussuunnitelmasta.
- Edellä mainitun informaatiotilaisuuden pohjalta valtuustoryhmillä on mahdollisuus tehdä kaupunginjohtajan talousarvioesityksestä kirjallisia kysymyksiä tai selvityspyyntöjä, joihin toimialat vastaavat. Selvityspyynnot tulee toimittaa sihteeristölle (sihteeristo[at]vantaa.fi) torstaihin 20.10.2016 klo 24.00 mennessä. Jätettyihin selvityspyyntöihin lähetetään vastaanottokuittaus.
- to 20.10.2016 klo 24.00 Valtuustoryhmien kirjallisten kysymysten ja selvityspyyntöjen viimeinen jättöaika

- ti 25.10.2016 klo 16.00 Toimialojen vastaukset valtuutettujen kirjallisiin kysymyksiin ja selvityspyyntöihin julkaistaan luottamushenkilöiden extranetissä
- to 27.10.2016 klo 24.00 Neuvottelijoiden / valtuustoryhmien tulee palauttaa taloussuunnitteluun kootusti omat muutosesityksensä (korilistat) kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen (ohjeistus tästä lähetetään vielä myöhemmin erikseen)
- pe 28.10.2016 klo 15.00 Taloussuunnittelu tekee muutosesityksistä koosteen ja lähettää sen talousarvio- ja taloussuunnitelmaneuvoitteluihin osallistuville
- ma 31.10.2016 klo 9.00 Kaupunginhallituksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaneuvoittelut ja kaupunginhallituksen talousarviokokous
- ma 14.11.2016 klo 14.00 Kaupunginvaltuuston talousarviokokous

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- asettaa taloussuunnitelmaehdotuksen 31.10.2016 klo 9.00 alkaen tapahtuvaa yksityiskohtaista käsittelyä varten neuvottelukunta ja nimetä siihen jäsenet,
- antaa kaupunginjohtajan tehtäväksi nimetä neuvotteluihin tarvittava henkilöstö,
- suorittaa taloussuunnitelmaehdotuksen yksityiskohtaisesta käsittelystä aiheutuvat kulut kaupunginhallituksen käyttövaroista,
- aloittaa kaupunginhallituksen 31.10.2016 kokous neuvottelujen jälkeen klo 18.00, ellei toisin ilmoiteta, ja
- hyväksyä edellä esittelytekstissä mainittu esitys talousarviokäsittelyn etenemisen aikatauluksi.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- asettaa taloussuunnitelmaehdotuksen 31.10.2016 klo 9.00 alkaen tapahtuvaa yksityiskohtaista käsittelyä varten neuvottelukunta ja nimetä siihen jäseniksi kaupunginhallituksen puheenjohtajisto ja kaupunginhallitusryhmien neuvottelijat (Tapani Mäkinen, Pirkko Letto, Pietari Jääskeläinen, Arja Niemelä, Jasi Kuokkanen, Patrik Karlsson, Riikka Åstrand, Pirkko Kotila, Susanna Bruun, Lauri Kaira) ja valtuuston ja valtuustoryhmien puheenjohtajat tai varapuheenjohtajat (Antti Lindtman, Heikki Heinimäki, Anniina Kostilainen, Irja Ansalehto-Salmi, Maija Hurri, Johannes Nieminen, Timo Juurikkala, Jukka Hako, Antero Eerola, Göran Härmälä, Anitta Orpana),
- antaa kaupunginjohtajan tehtäväksi nimetä neuvotteluihin tarvittava henkilöstö,
- suorittaa taloussuunnitelmaehdotuksen yksityiskohtaisesta käsittelystä aiheutuvat kulut kaupunginhallituksen käyttövaroista,
- aloittaa kaupunginhallituksen 31.10.2016 kokous neuvottelujen jälkeen klo 18.00, ellei toisin ilmoiteta, ja
- hyväksyä edellä esittelytekstissä mainittu esitys talousarviokäsittelyn etenemisen aikatauluksi.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, taloussuunnittelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

10 § Vastaus aloitteeseen koskien kiertäviä vaaliautoja

VD/3865/00.01.02.02/2016

TS/NK/NJ

Vantaan Simonkylän sos. dem. kilta ry esittää, että Vantaan kaupunki varaa tuleviin vaaleihin kiertäviä vaaliautoja tai -busseja ennakkoäänestyspaikkojen lisäksi.

Aloitetta perustellaan sillä, että vaalibussimahdollisuutta on toivottu laitosten, kuten Peijaksen ja Katriinan sairaalan läheisyyteen, jotta niiden henkilökunta, vastaanotolla kävijät ja vierailijat voisivat äänestää laitoksen yhteydessä. Esitystä perustellaan myös sillä, että Vantaalla on haja-asutusalueita, joista on pitkät matkat ennakkoäänestyspaikoille. Aloitteessa viitataan lisäksi kuntalain 27 §:ään (22 §, 2015/410), joka koskee kunnan asukkaiden ja palveluiden käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Tehdyn aloitteen johdosta vaalitoimisto lausuu seuraavaa:

Vaalilain 9 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää yleiset ennakkoäänestyspaikat.

Kiertäviä ennakkoäänestysbusseja käytetään tavanomaisemmin sellaisilla harvaan asutuilla seuduilla, joilla ennakkoäänestyspaikkoihin on pitkät matkat ilman toimivaa julkista liikennettä. Vaalitoimisto on tehnyt jo vuonna 2007 selvityksen vaalibussin käyttämisestä ennakkoäänestyksessä (Kh 7.5.2007 § 9). Tuolloin palautetta saatiin mm. Turun, Järvenpään, Hämeenlinnan, Vihdin ja Tampereen vaaliviranomaisilta. Em. kaupungeissa ei kuitenkaan enää käytetä vaalibussia. Palautteissa tuotiin esiin mm. seuraavia näkökohtia:

- Turussa pelkät vaalibussin kustannukset olivat n. 6.800 euroa ja lisäksi tulevat vaalitoimitsijoiden palkat ja muita kuluja. Äänestäjämäärä Turussa on laskenut aikaisemmista vaaleista ja vaalibussissa äänesti enakkoon 584 henkilöä,
- Järvenpäässä käytettiin kiertävää vaalibussia vuoden 2004 europarlamenttivaaleissa ja kunnallisvaaleissa, mutta ei enää vuoden 2007 eduskuntavaaleissa. Vaalibussissa ennakkoäänestys tapahtui manuaalisesti,
- Hämeenlinnassa käytettiin kiertävää vaalibussia vuoden 2004 kunnallisvaaleissa, vuoden 2006 presidentinvaaleissa sekä vuoden 2007 eduskuntavaaleissa. Vaalibussina on käytetty kirjastoautoa sekä tarjouspyynnöllä hankittua matalalattia linja-autoa invaluisilla. Bussin kustannukset olivat n. 4.000 euroa ja lisäksi vaalitoimitsijoiden palkat ja muut kulut. Pysähdyspaikat olivat kaupan tai liikekeskuksen taikka koulun tai päiväkodin läheisyydessä. Hämeenlinnassa vaalibussissa äänestäneiden osuus oli vain 3.2 % kaikista ennakkoäänistä,
- Vihdissä ennakkoäänestysbussia on käytetty vuoden 2006 presidentinvaaleissa ja vuoden 2007 eduskuntavaaleissa. Äänestysbussina käytettiin kirjastoautoa ja se kiersi lauantaina ja sunnuntaina kylissä, joissa oli toiminut oma äänestyspaikka tai joista on pitkä matka ennakkoäänestyspaikkoihin,
- Tampereella käytettiin vaalibussia vuoden 2006 presidentinvaaleissa ja vuoden 2007 eduskuntavaaleissa. Vaalibussina oli kaupunginkirjaston Netti-Nysse, jossa kymmenestä asiakaskoneesta oli eduskuntavaaleissa käytössä kaksi konetta, jotka olivat kytkettyinä vaalitietojärjestelmään VAT:iin. Netti-Nyssen reitti oli rakennettu niin, että se kulki lähinnä yliopiston, teknillisen yliopiston ja ammattikorkeakoulujen kautta ja palveli lähinnä opiskelijoita.

Yhteenvetona saaduista selvityksistä vuonna 2007 voitiin todeta mm. se, että kustannuksiltaan vaalibussi on melko kallis verrattuna tavallisiin ennakkoäänestyspaikkoihin ja se sitoo muitakin vaaliresursseja. Lisäksi sen todellinen merkitys vaihtelee erittäin paljon riippuen mm. kunnassa olevien ennakkoäänestyspaikkojen ja vaalipäivän äänestyspaikkojen määrästä ja sijainnista. Kunnan äänestysprosentin nostamiseen sillä ei ollut juurikaan merkitystä.

Tämän aloitteen johdosta vaalitoimisto on pyytänyt vertailutietoa kunnista, joissa käytetään kiertävää vaalibussia. Palautetta saatiin Haminan, Loviisan ja Oulun vaaliviranomaisilta. Muutamana päivänä kiertävillä vaalibusseilla on esimerkiksi korvattu joitain pieniä ennakkoäänestyspaikkoja. Palautteista myös mm. ilmeni, että vaikkakin kokemukset ja kuntalaisten palautteet ovat olleet myönteisiä, on äänestysaktiivisuus ollut vähäistä. Esimerkiksi Oulussa viime eduskuntavaaleissa äänestysautossa äänesti 87 henkilöä ja europarlamenttivaaleissa 48 henkilöä.

Ennakkoäänestyspaikan tulee olla esteetön. Vaalitoimisto selvitti kaupungin kirjastoauton ja varikon omistuksessa olevien autojen käyttömahdollisuutta kiertävänä vaalibussina, sekä tarkoitukseen sopivan auton vuokraamista ennakkoäänestyspaikaksi. Kaupungin kirjastoauto ei sovellu liikuntarajoitteisille. Myöskään kaupungin varikon hallinnassa ei ole esteetöntä kulkuneuvoa ennakkoäänestyspaikaksi. Ainoaksi vaihtoehdoksi siten jää invalidivarusteisen auton, kuten matalalattia bussin, vuokraaminen ulkopuoliselta taholta.

Ennakkoäänestyspaikaksi soveltuvan esteettömän, matalalattia/invaramppi bussin kustannukset olisivat ennakkoäänestysviikolta noin 10 000 euroa. Hinta sisältää auton vuokrauksen polttoaineineen ja kuskeineen ja kahden vaalivirkailijan palkkakulut.

Mahdollisia äänestysauton pysähdyspaikkoja olisi alustavasti muun muassa Kannistossa, Seutulassa, Keimolassa, Ruskeasannassa, Hiekkaharjussa, Malminiityssä, Kuninkaanmäessä ja Pohjois-Nikinmäessä. Auton pitää seisahtua äänestystä varten vähintään tunniksi, mikä rajoittaa pysähdyspaikkojen määrää varsinkin kun pysähdysajankohdan tulisi olla iltapainotteinen, jotta auto tavoittaisi mahdollisen monia äänestäjiä.

Toisaalta Kehärata mahdollistaa nopean äänestyspaikan tavoittamisen. Vantaan alueella sijaitsee Tikkurilan, Lentoaseman, Myyrmäen ja Martinlaakson asemien läheisyydessä ennakkoäänestyspaikka. Kivistöön harkitaan omaa ennakkoäänestyspaikkaa, mikäli se on mahdollista uudessa Aurinkokiven palvelurakennuksessa.

Vaaleissa voi äänestää ennakoon tai vaalipäivänä. Vaalipäivänä Vantaalla on käytössä 65 vaalipäivän äänestyspaikkaa, jotka sijoittuvat varsin hyvin eri puolille Vantaata ja ne ovat auki klo 9.00 - 20.00. Ennakoon voi äänestää mm. yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa. Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa Vantaalla oli yhteensä 11 ennakkoäänestyspaikkaa, jotka olivat Galleria K, Hakunilan kirjasto, Helsinki-Vantaan lentoasema, Kauppakeskus Jumbo, Koivukylän kirjasto, Länsimäen kirjasto, Martinlaakson kirjasto, Monitoimikeskus Lumo, Myyrmäkitalo, Pähkinärinteen kirjasto ja Vantaa info/Tikkurilan liike- ja matkakeskus Dixi. Ennakkoäänestyspaikat sijaitsivat Kivistön aluetta lukuun ottamatta Vantaan kaikissa kaupunginosa-alueissa. Vuoden 2017 kuntavaaleissa ennakkoäänestyspaikkoja tulee edelleenkin olemaan yhtä kattavasti ja jokainen ennakkoäänestyspaikka sijaitsee hyvien julkisten kulkuyhteyksien varrella.

Yleisessä ennakkoäänestyspaikassa voi äänestää kuka tahansa äänioikeutettu riippumatta siitä, missä kunnassa hän asuu. Eduskuntavaaleissa 2015 esimerkiksi pääkaupunkiseudulla oli mahdollisuus äänestää ennakoon 59 yleisessä ennakkoäänestyspaikassa. Ennakkoäänestysaika kestää seitsemän päivää (keskiviikosta seuraavan viikon tiistaihin) ja tähän sisältyy mahdollisuus äänestää ennakoon myös viikonloppuna. Ennakkoäänestyspaikat Vantaalla ovat auki arkisin pääsääntöisesti klo 09.00 - 20.00 ja viikonloppuisin klo 10.00 - 16.00. Vaalitoimiston arvion mukaan viime eduskuntavaaleissa melkein jokainen äänioikeutettu näki ennakkoäänestyspaikan tai kulki ennakkoäänestyspaikan ohi ja olisi niin halutessaan voinut äänestää ennakoon.

Vaalitoimisto katsoo, että pääkaupunkiseudulla ja Vantaalla on riittävästi hyvien julkisten kulkuyhteyksien lähetyvillä ennakkoäänestyspaikkoja, joissa jokainen niin halutessaan voi äänestää ennakoon ja lisäksi Vantaalla on 65 vaalipäivän äänestyspaikkaa. Ennakoon voi äänestää lisäksi laitoksissa ja kotona tietyin edellytyksin. Kiertävän vaaliauton vaikutusta äänestysaktiivisuuteen ei voida arvioida. Kiertävä vaaliauto ottaen huomioon aloitteen perustelut kiertävän vaaliauton tarpeesta ei juurikaan vaikuttaisi äänestäjien määrään, koska vaaliauto voi pysähtyä paikassaan vain tilapäisesti hyvin rajoitetun ajan. Samat seikat pätevät yhä tänäänkin, mitä vuonna 2007 tehdyssä selvityksessä kävi ilmi, ja äänestysautossa annetun äänen hinta olisi varsin korkea verrattuna muihin yleisiin ennakkoäänestyspaikkoihin. Näin ollen vaalitoimisto katsoo, että kiertävä vaaliauto ennakkoäänestyspaikkana ei ole perusteltua.

Kaikki asiaan liittyvät asiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa.

Keskusvaalilautakunta 21.9.2016 § 5

Puheenjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä vaalitoimiston selvitys tiedoksi ja

- b) esittää kaupunginhallitukselle, että se merkitsee vaalitoimiston selvityksen tiedoksi ja toteaa, ettei kiertäviä vaaliautoja koskeva aloite anna aihetta toimenpiteisiin.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä vaalitoimiston selvitys tiedoksi ja
b) todeta, ettei kiertäviä vaaliautoja koskeva aloite anna aihetta toimenpiteisiin.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Vantaan Simonkylän sos. dem. kilta ry:n aloite 14.4.2016

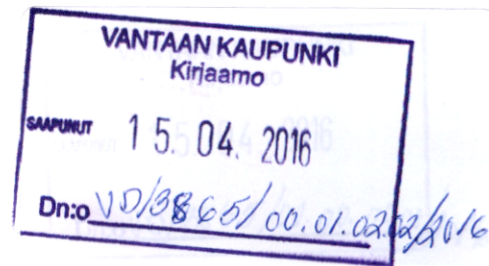
Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, ote Vantaan Simonkylän sos. dem. kilta ry:lle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 09 8392 2150, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan Simonkylän sos. dem. kilta ry

Vantaan kaupunki
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa

Aloite: Kiertävät vaaliautot

Vantaan Simonkylän sos. dem. kilta ry esittää, että Vantaan kaupunki varaa tuleviin vaaleihin kiertäviä vaaliautoja/busseja ennakkoäänestyspaikkojen lisäksi.

Perustelut:

Aiemmissa vaaleissa varsinkin laitoksien, mm. Peijaksen ja Katriinan sairaalan, ennakkoäänestyspaikoissa tuli henkilökunnalta, vastaanotoilla kävijöiltä, vierailijoilta sekä muilta laitoksissa asioivilta esityksiä äänestysmahdollisuudesta laitoksen yhteydessä. Monet ehdottivat esim. vaalibussia laitoksen läheisyyteen.

Vantaalla on myös haja-asutusalueita, joista on pitkät matkat ennakkoäänestyspaikoille. Bussi voi liikkua myös näillä alueilla.

Otteita ”Pääkaupunkiseudun indikaattorit”- käsikirjasta

”Kuntalain 27§:n mukaan kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen on kunnanvaltuustojen tehtävä. Lain kohdassa luetellaan useita eri keinoja, joilla osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien toteutumista voidaan pyrkiä parantamaan. esim. tarkastelemalla vaali- ja äänestysosallistumiseen liittyviä kysymyksiä.

Tavallisimpia äänestyskäytäntöihin ja -aktiivisuuteen liittyviä toimia lienevät äänestysaluejakoa ja ennakkoäänestyspaikkojen määrää koskevat uudistukset sekä erilaiset tiedotuskampanjat.

Ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärän lisääminen ja tuominen lähelle kuntalaisten arkirutiineja on yksi niistä keinoista, joita kunnat ovat ryhtyneet käyttämään passiivisten äänestäjien aktivoimiseksi ja äänestysviikkauden nostamiseksi.

Joissakin kunnissa on ollut käytössä myös kiertäviä vaaliautoja.”

Vantaalla 14. 4. 2016

Vantaan Simonkylän sos. dem. kilta ry

Puheenjohtaja

Väinö Pokki

Varapuheenjohtaja

Sauli Heinonen

11 § Uudenmaan maakuntaparlamentti 24.-25.11.2016

VD/8542/00.04.01/2016
KN/AS/JB

Uudenmaan liitto järjestää Uudenmaan maakuntaparlamentin 24.-25.11.2016. Parlamentti käynnistyy Clarion Hotel Helsingissä Jätkäsaarella ja jatkuu risteillen Tallinnaan. Tilaisuudessa käsitellään supernopeiden liikenneyhteyksien suunnitelmia sekä maakuntaudistuksen tilannetta. Maakuntaparlamentin ohjelma on esityslistan liitteenä.

Osallistuminen vain maissa pidettävään osuuteen on myös mahdollista. Mikäli osallistuu vain 24.11.2016 Clarion Hotel Helsingissä pidettävään osuuteen, on osallistumismaksu 70 euroa. Osallistumismaksu koko ohjelmaan on hyttivaihtoehdosta riippuen 220-275 euroa. Ilmoittautumiset tulee toimittaa Uudenmaan liittoon 24.10.2016 mennessä.

Vuoden 2015 maakuntaparlamenttiin osallistuivat Susanna Bruun, Pirkko Letto, Paula Lehmuskallio, Lauri Kaira, Maija Hurri, Pirkko Kotila, Arja Niemelä, Niilo Kärki, Hannu Kokko, Jasi Kuokkanen, Jouko Suvensalmi, Taisto Mäntynen, Tapani Mäkinen ja Riitta Ryhänen.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä osallistujat Uudenmaan maakuntaparlamenttiin 24.-25.11.2016, ja
- b) maksaa osallistumisesta aiheutuvat kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta 10 40 10 0000.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) nimetä Uudenmaan maakuntaparlamenttiin 24.-25.11.2016 koko ohjelmaan Tapani Mäkinen, Taisto Mäntynen, Paula Lehmuskallio, Lauri Kaira, Hannu Kokko, Ulla Sajaniemi, Patrik Karlsson, Arja Niemelä ja Pirkko Kotila sekä maissa pidettävään osuuteen Pirkko Letto, Susanna Bruun, Anu Hämäläinen, Jasi Kuokkanen, Maija Hurri ja Niilo Kärki, ja
- b) maksaa osallistumisesta aiheutuvat kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta 10 40 10 0000.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Uudenmaan maakuntaparlamentin 24.-25.11.2016 ohjelma

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

suhdetoimintasihteeri Anastasia Susi, puh. 09 8392 3949, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

24.–25.11.
2016

Uudenmaan Maakuntaparlamentti

Ajassa, liikkeessä!

OHJELMA

Uudenmaan Maakuntaparlamentti 24.–25.11.2016

Ajassa, liikkeessä!

Torstai 24.11.2016

Clarion Hotel Helsinki, Kokouskeskus Makasiini, 3. kerros, kokoustila 314+315,
Tyynenmerenkatu 2, 00220 Helsinki

- 9.00** Ilmoittautuminen, laivaannousukorttien jako ja kahvit
- 9.30** **Tilaisuuden avaus**
Liikenneministeri Anne Berner
- 09.40** **Helsinki–Tallinna-kaksoiskaupunki – Matkalippu Berliiniin**
Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri, Helsinki
- 10.10** **Unelmista totta, Tallinna Connection nyt**
Peter Vesterbacka
- 10.40** **From Helsinki to Stockholm in 30 minutes with Hyperloop One – Is it viable and what benefits would be generated?**
Åsa Hansson, Head of Infrastructure, KPMG Sweden
Sven Draganja, Head of Customer & Growth, KPMG Sweden
- 11.10** **Hyperloop ja case Salo**
Jarmo Heimo, kaupunginarkkitehti, Salon kaupunki
- 11.30** **Kansallinen liikennepolitiikka – Onko yhteistä visiota?**
Sauli Hievanen, elinkeinopoliittinen asiantuntija, SAK
- 12.15** **Lounas tarjoiltuna Makasiinin ravintolassa, 1. kerros**

- 13.15**   **Maakuntauudistus – Voiko jokin mennä pieleen?**
Jenni Airaksinen, yliopistonlehtori, kunta- ja aluejohtaminen,
Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulu
- 13.45**   **Maakuntauudistus ja Uusimaa**
Pauli Harju, maakuntauudistuksen muutosjohtaja,
Valtiovaraministeriö
- 14.15**   **Iltapäiväkahvit**
- 14.45**   **Vuoden uusmaalainen yritys 2016 -palkintojen jako**
- 15.00**   **Miten Uudenmaan maakuntauudistuksen prosessia viedään eteenpäin?**
Uudenmaan maakuntauudistuksen muutosjohtaja
- 15.30**   **Elinvoimatehtävät kunnan ja maakunnan rajapinnassa**
Jarkko Huovinen, kehityspäällikkö, Kuntaliitto
- 15.50**   **Sote-valmistelu Uudellamaalla yhteistyössä kuntien kanssa**
Uudenmaan sote-muutosjohtaja
- 16.20**   **Millä mielin eteenpäin, päivän päätössanat**
Maakuntahallituksen puheenjohtaja Outi Mäkelä
- 16.30**   **Kahvia, virvokkeita ja pientä purtavaa**
- 17.00**   **Siirtyminen kävellen tai raitiovaunulla Länsisatamaan ja laivaan**

M/S Baltic Queen, Länsisatama

18.30   **Laiva lähtee**

18.30–19.30   **Malja & kuplivaa ohjelmaa, kokousosasto, kansi 5**

20.45   **Illallinen, ravintola Grill House, kansi 7**

Perjantai 25.11.2016

7.00–10.00   **Buffet-aamiainen, kansi 5**

Vapaata aikaa, mahdollisuus vieraillla Tallinnassa

12.00   **Lounas**
Buffet Tallink, kansi 7

12.30   **Laiva lähtee**

13.15   **Sitra ja Uudenmaan liitto – Matkalla kohti uutta maakuntaa**
Kokousosasto, kansi 5

15.15   **Maakuntaparlamentti maalissa, yhteenveto**
Maakuntajohtaja Ossi Savolainen

16.00   **Laiva saapuu Helsinkiin, hyvää kotimatkaa!**

Lisätiedot:

Ohjelma: Inka Kanerva, 040 541 8308, inka.kanerva@uudenmaanliitto.fi

Käytännön järjestelyt: Tiina Öhman, 040 534 4519, tiina.ohman@uudenmaanliitto.fi
uudenmaanliitto.fi/parlamentti

12 § Lausunto luonnoksesta korruption vastaiseksi strategiaksi

VD/8332/00.04.03/2016

KN/JM/NJ

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta korruption vastaiseksi strategiaksi 2016-2020. Luonnoksessa esitetään useita toimenpiteitä korruption ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Luonnoksessa korruptiolla tarkoitetaan vaikutusvallan väärinkäyttöä edun tavoittelemiseksi. Korruption käsite on laajempi kuin esimerkiksi perinteinen lahjonta, jota tutkimusten mukaan esiintyy Suomessa vähän. Erityisesti rakenteellinen ja vaikeammin havaittavaa korruptiota esiintyy Suomessa yleisemmin.

Strategialuonnoksessa on korruption keskeisiksi riskialueiksi määritelty rakennusala, julkiset hankinnat, yhdyskuntasuunnittelu, poliittinen päätöksenteko ja rahoitus. Toimintasuunnitelmassa on lueteltu toimenpiteitä, jotka kohdistuvat myös näihin toimintoihin.

Toimenpiteet liittyvät:

1. Korruption torjunnan ja ennaltaehkäisyn viranomaisrakenteisiin
2. Korruptiotietoisuuden lisäämiseen
3. Läpinäkyvyyden lisäämiseen
4. Korruptiotapausten paljastumisen helpottamiseen
5. Lahjusrikoksiin liittyvän lainsäädännön kehittämiseen
6. Korruption liittyvän tutkimuksen edistämiseen.

Lausuntoa on pyydetty viimeistään 14.10.2016.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa oikeusministeriölle luonnoksesta korruption vastaiseksi strategiaksi seuraava lausunto:

Strategialuonnos sisältää pääosin kannatettavia toimenpiteitä. Luonnoksessa käytetty korruption määritelmä on riittävän laaja. Laaja korruption käsite on perusteltu, mikäli halutaan puuttua toimintaan, joka heikentää luottamusta viranomaisten ja yritysten toimintaan. Kuntakonsernin näkökulmasta mielenkiintoisimmat toimenpide-ehdotukset liittyvät julkisiin hankintoihin, kaavoitukseen, poliittisen toiminnan rahoitukseen sekä julkisuuden ja virkavastuun ulottamiseen kunnan omistamiin yhtiöihin.

Toimenpide-ehdotuksissa on ehdotettu selvitettäväksi mahdollisuutta selvittää virkavastuun laajentamista kuntien ja valtion osakeyhtiöiden toimintaan. Lisäksi ehdotetaan selvitettäväksi muiden osakeyhtiömuotoisten hankintayksiköiden hankinta-asiakirjojen julkisuutta.

Kaupungin omistamat yhtiöt ovat hyvin erilaisia. Osa yhtiöistä on käytännössä kaupungin sisäisiä palveluntuottajia ja hankintalaissa tarkoitettuja sidosyksiköjä. Kyse on tukitoiminannon yhtiöittämisestä ja palvelun tuottamisesta vain kaupungille tai sen konserniyhteisöille. Osa yhtiöistä taas toimii puhtaasti markkinoilla ja kilpailee markkinaosuudestaan normaalissa kilpailuympäristössä. Näiden erilaisten yhtiöiden asema ja tilanne tulee huomioida sääntelyssä. Kilpailuilla markkinoilla toimivan, kunnan tai valtion omistaman yrityksen edellytyksiä pärjätä kilpailussa ei tulisi heikentää. Markkinoilla toimivia yrityksiä tulee kohdella samalla tavoin riippumatta niiden omistajista.

Luonnoksessa ehdotetaan myös selvitettäväksi virkavastuun laajentamista kuntien ja valtion osakeyhtiöiden toimintaan. Virkavastuun laajentaminen koskemaan yleisesti esimerkiksi osakeyhtiöiden toimitusjohtajaa ja hallitusta ei ole ongelmallista. Sääntely olisi omiaan hämärtämään rajaa kunnan ja osakeyhtiön välillä. Ratkaisussa tulisi sovittaa yhteen virkavastuu ja osakeyhtiölain mukainen yhtiön johdon vastuu. Kilpailutilanteessa toimivan yhtiön toiminnan kannalta myös liiketoimintaan kuuluvan liiketaloudellisen riskin ja virkavastuun yhteensovittaminen voi olla ongelmallista. Vastaava asetelma oli jossain määrin ongelmallinen kuntien liikelaitoksissa ennen yhtiöittämisvelvollisuutta.

Ehdotus korruptiota koskevan tutkimuksen edistämisestä on erittäin kannatettava.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- luonnos korruption vastaiseksi strategiaksi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Juha Myllymäki, puh. 09 8392 4241, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Luonnos

Korruption vastaiseksi strategiaksi (2016–2020)

Strategian pitkän aikavälin tavoitteena ja visiona on

*Yhteiskunta, jossa korruptiolla ei ole
menestymisen mahdollisuuksia eikä piilossa
pysymisen edellytyksiä*

Korruption vastainen yhteistyöverkosto
20.9.2016

Sisällys

JOHDANTO	2
1. KORRUPTION VASTAISEN STRATEGIAN LAATIMISPROSESSI	3
2. KORRUPTION MÄÄRITELMÄ JA MUODOT	4
3. KORRUPTIOTILANNEKATSAUS	5
3.1. KORRUPTIOON LIITTYVÄT RIKOSILMOITUKSET JA MUUT ILMOITUKSET EPÄEETTISESTÄ TOIMINNASTA	6
3.1.1. <i>Rikosilmoitukset</i>	7
3.1.1.1. Lahjusrikokset	7
3.1.1.2. Virkarikokset	8
3.1.1.3. Muut korruptiorikokset	8
3.1.1.4. Esimerkkejä poliisin tietoon tulleista korruptiotapauksista	9
3.1.2. <i>Muut havainnot korruptiivisesta toiminnasta</i>	10
3.1.2.1. Eduskunnan oikeusasiamielelle tehdyt korruptiiviseen toimintaan viittaavat havainnot	10
3.1.2.2. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtävien yhteydessä tehdyt korruptiiviseen toimintaan viittaavat havainnot	11
3.1.2.3. Verohallinnon tehtävien yhteydessä tehdyt korruptiiviseen toimintaan viittaavat havainnot	12
3.1.2.4. Transparency International Suomen vastaanottamat korruptioon viittaavat ilmoitukset	15
3.2. KORRUPTION YLEISYYTTÄ KUVAAVAT KYSELYTUTKIMUKSET	15
3.3. KORRUPTION YLEISYYTTÄ KUVAAVAT HAASTATELU- JA MUUT TUTKIMUKSET	16
3.4. KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN SUOMELLE OSOITTAMAT SUOSITUKSET	19
3.4.1. <i>OECD:n Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat, toimeenpanematta olevat suositukset</i>	19
3.4.2. <i>Euroopan neuvoston (GRECO) Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat, toimeenpanematta olevat suositukset</i>	21
3.4.3. <i>YK:n Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat suositukset</i>	22
3.4.4. <i>EU:n Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat suositukset</i>	23
3.4.5. <i>ETYJ:in Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat suositukset</i>	24
3.5. KORRUPTION TORJUNTAAN LIITTYVÄN LAINSÄÄDÄNNÖN TARKASTELUA	24
3.5.1. <i>Lahjusrikosten kriminalisointi</i>	25
3.5.2. <i>Lahjominen elinkeinotoiminnassa</i>	26
3.5.3. <i>Julkisen toiminnan yhtiöittäminen</i>	26
3.5.4. <i>Ennaltaehkäisy</i>	27
4. KESKEISIMMÄT KEHITYS- JA TOIMENPIDETARPEET	27
4.1. KORRUPTION TORJUNNAN JA ENNALTAEHKÄISYN VIRANOMAISRAKENTEET, TOIMINNAN KOORDINOINTI JA TOIMIJOIDEN VÄLINEN YHTEISTYÖ	28
4.2. KORRUPTIOTIETOISUUDEN LISÄÄMINEN	28
4.3. LÄPINÄKYVYYDEN LISÄÄMINEN	28
4.4. KORRUPTIOTAPAUSTEN PALJASTUMISEN HELPOTTAMINEN	29
4.5. LAHJUSRIKOKSIIN LIITTYVÄN LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITTÄMINEN	29
4.6. KORRUPTIOON LIITTYVÄN TUTKIMUKSEN EDISTÄMINEN	29
5. TOIMINTASUUNNITELMA	30
6. STRATEGIAN TÄYTÄNTÖÖNPANO JA TARVITTAVAT RESURSSIT	46
7. STRATEGIAN VOIMASSAOLO SEKÄ TÄYTÄNTÖÖNPANON SEURANTA JA ARVIOINTI	46
LIITTEET	47

Johdanto

Korruptiota on kuvainnollisesti verrattu tautiin, joka tunkeutuu yhteiskunnan rakenteisiin tuhoten sen keskeisiä toimintoja.¹ Tutkimukset osoittavat, että korruptiolla on vakavia seurauksia sekä yhteiskunnallisesti että yksilötasolla, sillä korruptio hidastaa taloudellista kehitystä, lisää eriarvoisuutta ja ympäristötuhoja sekä heikentää demokratiaa. Se vaikeuttaa ihmisten mahdollisuuksia saada palveluja ja elää tasa-arvoista, hyvää ja turvallista elämää.² Euroopan komission vuonna 2014 julkaiseman korruptiokertomuksen mukaan korruption arvioidaan maksavan EU:n taloudelle noin 120 miljardia euroa vuodessa.³ Tuoreen Euroopan Parlamentin tilaaman tutkimuksen mukaan korruption hinta saattaa olla jopa 990 miljardia vuodessa, jos sen epäsuorat vaikutukset otetaan mukaan laskelmiin.⁴

Korruption torjunnan ja ennaltaehkäisyn tärkeys nostetaan esiin monissa kansainvälisissä sopimuksissa, suosituksissa, ohjeissa sekä muissa julkaisuissa. Korruptionvastaisen työn suunnitelmallisuuden ja määrätietoisuuden tärkeyttä korostetaan monessa yhteydessä. Muun muassa Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) korruptionvastaisen yleissopimuksen (UNCAC) 5. artikla määrää, että sopimuksen allekirjoittaneiden maiden tulee kehittää ja implementoida tehokkaita ja koordinoituja korruptionvastaisia strategioita, jotka toimivat porttina UNCAC:n ehtojen täytäntöönpanoon. Korruption torjunta on yksi YK:n kestävän kehityksen tavoitteista (*Sustainable Development Goals*), joita Suomi oli mukana hyväksymässä syyskuussa 2015. Tämä merkitsee sitä, että Suomelta odotetaan toimenpiteitä kaikentyyppisen korruption vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Korruptiosta vapaita maita ei ole, tämä pätee myös Suomeen. Suomessa esiintyvistä korruptiosta tiedetään vähän eikä ainoastaan tarkastelemalla poliisin tilastoja saada riittävän kattavaa kuvaa maamme korruptiotilanteesta, sillä korruption rikollisuus on pääosin piilorikollisuutta. Kaikki korruptiivinen toiminta ei myöskään ole rikosoikeudellisesti rangaistavaa. Vaikka näkyvää, ns. katutason korruptiota/lahjontaa ei Suomessa juurikaan ilmene, tutkimukset osoittavat, että korruptiota esiintyy suomalaisen yhteiskunnan kaikilla tasoilla sekä monella alalla ja kontekstissa. Tutkimusten mukaan keskeisimmät riskialueet ovat rakennusala, julkiset hankinnat ja tarjouskilpailut, yhdyskuntasuunnittelu sekä poliittinen rahoitus ja päätöksenteko.⁵ Keskeisiä korruptiolle alttiita alueita ovat myös ulkomaankauppa ja urheilu. Monet tutkimukset korostavat korruption ja korruptionriskien esiintyvän elinkeinoelämän ja poliitikkojen tai virkamiesten päätöksenteon rajapinnassa. Korruptio ilmenee usein epäeettisten etuuksien antamisena tai ottamisena, eturistiriitoina ja suosimisena sekä epäeettisenä päätösten valmisteluna muodollisten päätöksentekorakenteiden ulkopuolella. Suomessa esiintyvälle korruptiolle on usein ominaista se, että toimitaan muodollisesti lain mukaan mutta silti epäeettisesti.

Korruption esiintymisen keskeisinä syinä pidetään korruption torjunnan alhaista tasoa, valvonnan ja avoimuuden puutetta sekä korruption tunnistamisen vaikeutta. Tutkimuksissa korostetaan tarvetta

---

¹ Amundsen, I. (1999). *Political corruption: an introduction to the issues*. Bergen: Chr. Michelsen Institute.

² Ks. Andvig, J.C., Fjeldstad, O-H. et al. (2000). *Research on Corruption. A policy oriented survey*. Bergen & Oslo: CMI & NUPI tai Groop, C. (2013). *Accountability and corruption: a study into political institutions as referees between principals and agents*. Åbo Akademi University Press: Åbo.

³ European Commission (2014). *REPORT FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT. EU ANTI-CORRUPTION REPORT*. Lähde: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/acr_2014_en.pdf (31.3.2016).

⁴ European Parliament (2016). *The Cost of Non-Europe in the area of Organised Crime and Corruption. Annex 2: Corruption*. Lähde: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579319/EPRS_STU\(2016\)579319_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579319/EPRS_STU(2016)579319_EN.pdf) (31.3.2016).

⁵ Ks. luku 3 "Korruptiotilannekatsaus".

tehostaa korruptionvastaista työtä tekevien toimijoiden yhteistyötä ja ohjata lisäresursseja korruptionvastaista työtä koordinoiville ja tekeville tahoille. Tätä taustaa vasten tämän korruptionvastaisen strategian tavoitteina ovat korruption torjuntaa tukevien rakenteiden vahvistaminen, korruptiotietoisuuden lisääminen ja asenteiden muuttaminen, läpinäkyvyyden lisääminen, korruptiotapausten paljastumisen helpottaminen sekä korruption liittyvän tutkimuksen edistäminen. Olennaisena osana kokonaisvaltaista korruption torjuntaa on selkeä lainsäädäntö, joka antaa viranomaisille riittävät puuttumismahdollisuudet väärinkäytöksiin ja jolla on ennaltaehkäisevää vaikuttavuutta. Jotta korruptiota pystytään tehokkaasti ennaltaehkäisemään ja paljastamaan, tulee korruption rikosten kriminalisoinnin olla riittävän kattavaa. Lisäksi tulisi rikosvastuun toteutumisen kannalta varmistaa, että kriminalisointeihin ei liity ylitsepääsemättömiä näyttöongelmia.

Korruption vastaisen strategian pitkän aikavälin tavoitteena ja visiona on yhteiskunta, jossa korruptiolla ei ole menestymisen mahdollisuuksia eikä piilossa pysymisen edellytyksiä.

Strategia korostaa yhteistyön tärkeyttä korruption ennaltaehkäisyssä ja torjunnassa, sillä viranomaisten lisäksi yksityisen sektorin toimijoilla, järjestöillä ja muilla toimijoilla on tärkeä rooli strategian täytäntöönpanossa ja tavoitteiden saavuttamisessa. Jo nyt, useat viranomaiset ja toimijat osallistuvat korruptionvastaiseen työhön, ks. liite 1.

1. Korruption vastaisen strategian laatimisprosessi

Valtioneuvoston vuosille 2014–2015 asettaman korruption vastaisen yhteistyöverkoston yhtenä tehtävänä oli laatia luonnos korruption vastaiseksi strategiaksi tai ohjelmaksi yhteistyöverkoston käytettäväksi. Yhteistyöverkosto asetti 9.1.2015 työryhmän, jonka tehtävänä oli:

- a) muodostaa korruption käsitteelle tässä yhteydessä käyttökelpoinen määritelmä,
- b) kartoittaa korruptionvastaisen työn toimintaympäristö, ml. työhön osallistuvat instituutiot, ja korruptiontorjuntaan ja ehkäisyyn liittyvä lainsäädäntö, strategiat ja poliittiset asiakirjat,
- c) laatia tilannekuva korruption esiintymisestä ja muodoista eri sektoreilla ja konteksteissa olemassa olevan tutkimuksen perusteella sekä määritellä ne ongelmat ja ongelma-alueet, joiden ratkaisemiseksi strategia rakennetaan,
- d) määritellä strategian tavoitteet, ja laatia aikataulutettu ja keskeisiä toimijoita identifioiva toimintasuunnitelma, joka erittelee ne toiminnot, joiden avulla asetettuja tavoitteita saavutetaan,
- e) laatia seurantasuunnitelma, joka mahdollistaa strategian täytäntöönpanon seurannan ja arvioinnin sekä
- f) laatia arvio strategian täytäntöönpanon ja koordinoinnin edellyttämistä resursseista ja rakenteista.

Työryhmän toimikausi oli 1.2.2015 – 30.9.2015. Myöhemmin yhteistyöverkosto jatkoi työryhmän toimikautta 31.3.2016 saakka.

Työryhmän puheenjohtajana toimi apulaisosastopäällikkö Aarne Kinnunen oikeusministeriöstä. Jäseniksi nimitettiin ylitarkastaja Petri Lehtonen (Verohallinto), rikoskomisario Juuso Oilinki (keskusrikospoliisi), poliisitarkastaja Tarmo Lamminaho (poliisihallitus), neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki (sisäministeriö), IPR-lakimies Jukka Kivitie (Transparency International Suomi ry.), ulkoasiainneuvos Pekka Hukka (ulkoministeriö), lakimies Mervi Kuittinen (Kuntaliitto) ja neuvotteleva virkamies Catharina Groop (oikeusministeriö). Jälkimmäinen on myös toiminut työryhmän sihteerinä. Toimikauden aikana Pekka

Hukan tilalle on nimetty neuvonantaja Jaakko Jakkila ja Juuso Oilingin tilalle Mika Antosalo. Juuso Oilinki on jatkanut työryhmän jäsenenä oikeusministeriön virkamiehenä.

Työryhmä on työnsä kuluessa kokoontunut 28 kertaa. Työryhmä on toimikautensa aikana kuullut seuraavia asiantuntijoita:

- Jaakko Eskola, tilintarkastuspäällikkö, valtiontalouden tarkastusvirasto
- Jan Hjelt, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö
- Ulla Hurmeranta, johtava lakimies, Kuntaliitto
- Susanna Ijäs, lakimies, Kuntaliitto
- Ritva Laine, johtaja, Kuntaliitto
- Juha Myllymäki, johtava lakimies, Kuntaliitto
- Antti Norkela, tutkimuspäällikkö, Kilpailu- ja Kuluttajavirasto
- Kimmo Sasi, varatuomari, ent. kansanedustaja
- Jacob Söderman, ent. ministeri ja kansanedustaja
- Markus Ukkola, vanhempi hallitussihteeri, työ- ja elinkeinoministeriö

2. Korruption määritelmä ja muodot

Tässä strategiassa korruption käsite määritellään seuraavasti:

<i>Korruptio on vaikutusvallan väärinkäyttöä edun tavoittelemiseksi</i>

Vaikutusvallalla tarkoitetaan valtaa, kykyä tai asemaa tehdä päätöksiä tai vaikuttaa toisen toimijan toimintaan, käyttäytymiseen, mielipiteisiin tai päätöksentekoon. Vaikutusvalta ei edellytä muodollista määräys- tai toimivaltaa.

Vaikutusvallan väärinkäyttöön voivat yhtälailla syyllistyä yksityishenkilöt, virkamiehet, poliitikot ja talouselämän palveluksessa toimivat. Korruptioon voi syyllistyä myös henkilö, joka antaa toisen vaikuttaa käyttäytymiseensä tai päätöksentekoonsa edun saavuttamiseksi.

Väärinkäyttö voi olla lain ja muodollisten sääntöjen vastaista tai muuten epäeettistä toimintaa.

Edulla tarkoitetaan etuuksia tai hyötyjä, jotka suoraan tai välillisesti parantavat vastaanottajan tai hänen intressipiiriinsä asemaa, statusta tai tilannetta. Intressiryhmä voi olla esimerkiksi suku, ystävä, tuttavapiiri, poliittinen puolue, etninen tai uskonnollinen ryhmä tai muu viiteryhmä.

Tämänkaltaisten etujen antaminen, tarjoaminen, vastaanottaminen tai pyytäminen suoraan tai kolmannen tahon välityksellä on korruptiota, jos se on omiaan vaikuttamaan toisen toimintaan tai käyttäytymiseen lain tai sääntöjen vastaisesti tai muuten epäeettisesti tai on omiaan heikentämään luottamusta.

Korruptiolla on monta ilmenemismuotoa. Yleensä korruptio rinnastetaan lahjontaan eli rahan, palvelun tai muun edun antamiseen vastuullisessa asemassa olevalle henkilölle vastapalveluksen toivossa, tai vastaavasti oikeudettoman edun pyytämiseen palveluksesta. Lahjonta on kuitenkin vain yksi korruption muoto eikä korruptio Suomessa tutkimusten mukaan juurikaan ilmene lahjontana. Sen sijaan Suomessa tulisi tutkimusten mukaan kiinnittää huomiota ystävien ja tuttavien kesken tapahtuvaan suosintaan ja

vastavuoroiseen epäeettiseen ”avustamiseen” sekä kaksoisrooleihin ja eturistiriitoihin.⁶ Tällaiset tilanteet voivat vaikuttaa suoraan esimerkiksi kilpailuasetelmiin ja uusien toimijoiden pääsyyn markkinoille. Jos kaksoisroolissa oleva julkisen hankkijan työntekijä pääsee vaikuttamaan tarjouskilpailujen sisältöön ja valinta-kriteereihin, on hänellä mahdollisuus asettaa jokin toimija suosituimmuusasemaan hankinnoissa ja siten vääristää kilpailua. Tällaisilla ilmiöillä voi olla myös kytkentöjä kartelleihin eli lainsäädännöllä kiellettyyn yritysten väliseen kilpailun rajoittamiseen.

Korruptiivisen toiminnan lukuisat ilmenemismuodot vaikeuttavat sen tunnistamista ja ilmituloa. Korruptio saattaa ilmetä esimerkiksi viranomaisten ja elinkeinonharjoittajan välisessä toiminnassa yrityksen huomattavan suurina edustuskuluina, jotka kohdistuvat säännöllisesti tiettyihin virkamiehiin. Myös ylisuuret materiaalihankinnat saattavat viitata korruptioon ja siihen, että osa julkisin varoin hankituista materiaaleista päättyy hankinnasta vastanneen virkamiehen tai hänen lähipiirinsä käyttöön. Korruptiokäsitteen piiriin kuuluu myös esimerkiksi rekrytointien, hankintojen tai muun päätöksenteon yhteydessä tapahtuva perheenjäsenten tai tuttavien suosiminen.

Elinkeinoimintaan liittyvä korruptio saattaa ilmetä muun muassa siten, että aliurakoitsijan on maksettava ns. kynnysrahan suurta rakennushanketta suunnittelevalle yhtiölle. Myös aliurakointia suorittavien yhtiöiden huomattavan suuret edustusmenot saattavat viitata epäasialliseen vaikuttamiseen urakoista kilpailtaessa.

Ulkomaankauppaan liittyvät ylisuuret suoritukset esimerkiksi raaka-ainehankinnoissa tai korkeat myyntikomissiot myyntiagenteille voivat olla indikaatio korruptiosta.

Korruptioon voi liittyä myös muita väärinkäytöksiä, kuten kilpailulaissa kiellettyä kilpailevien yritysten välistä yhteistyötä. Hankinnoista päättävän tahon lahjonta voi edesauttaa kartellitoimintaa helpottamalla hankintojen ohjaamista tietyille tarjoajille.

Korruptio ja rahanpesu linkittyvät olennaisesti toisiinsa. Korruptiorikoksilla, kuten lahjonnalla tai julkisten varojen väärinkäytöllä yleisimmin tavoitellaan omaa yksityistä etua. Rahanpesu on suunnitelmallinen tapahtumaketju, jossa on eri rooleissa olevia toimijoita. Menettelyn pyrkimyksenä on häivyttää rikoksella saatu hyöty ja saada se näyttämään lailliselta. Onnistuessaan rahanpesu mahdollistaa laittoman omaisuuden käytön. Rahanpesussa hyödynnetään usein yksityisiä elinkeinonharjoittajia. Rahanpesu voi tapahtua muun muassa kierrättämällä varoja pankkien ja muiden rahalaitosten kautta, ostamalla omaisuutta tai sijoittamalla sitä yhteistyökumppanien harjoittamaan liiketoimintaan tai pelitoiminnan avulla.

3. Korruptiotilannekatsaus

Suomea pidetään yhtenä vähiten korruptoituneista maista maailmassa. Vaikka korruptiotapauksia Suomessa esiintyykin, suomalaiset harvoin törmäävät korruptioon arkipäivässään. Suomalaisessa yhteiskunnassa on tekijöitä, jotka vähentävät korruption esiintymisen mahdollisuuksia. Korruption vähäisyys Suomessa selittyy usean osatekijän avulla, esimerkiksi:

---

⁶ Ks. luku 4.

- Suomalaisia pidetään yleensä lakia ja oikeusjärjestelmää kunnioittavina.⁷ Historiallisista syistä lainsäädäntöjärjestelmällä on laaja kaikkien yhteiskuntaluokkien läpileikkaava hyväksyntä. Poliisia ja oikeusjärjestelmää sekä poliittista järjestelmää pidetään luotettavina.
- Suomalaisilla on korkea koulutustaso.
- Suomalainen hallintojärjestelmä on kohtuullisen kevyt ja helposti ymmärrettävä. Turhia byrokratian portaita ei ole rakennettu. Virkamieskuntaa arvostetaan kohtuullisen korkealle ja palkkaus on riittävällä tasolla. Tasa-arvoinen koulutusjärjestelmä on mahdollistanut virkauran luomisen periaatteessa kenelle vain ylenemisten perustuen meriitteihin eikä esimerkiksi sukulais- ja ystävyysuhteisiin.
- Suomalaisen hallinnon periaatteisiin kuuluu yhdenvertaisuus, objektiivisuus ja suhteellisuus. Esimerkiksi esittelymenettelyllä, monijäsenisten toimielinten päätöksenteolla sekä lakiin ja johtosääntöihin perustuvalla toimivallanjaolla ja sidonnaisuusilmoituksilla on vähennetty korruption menestymisen mahdollisuuksia. Lisäksi päätöksentekijän tulee jäädä itsensä, jos hänellä tai hänen lähipiiriinsä kuuluvalla on henkilökohtaisia intressejä asiassa. Hallintoa leimaa myös tietynlainen pragmaattisuus. Vallitsevat olosuhteet voidaan ottaa huomioon päätöksiä tehtäessä. Suomessa on suhteellisen tehokas viranomaisvalvonta.
- Kansalaisilla on mahdollisuus valittaa päätöksistä.
- Avoimuus on aina ollut suomalaisen hallintojärjestelmän peruseriaatteita. Viime vuosina tätä on edistetty julkaisemalla valmisteluaineistoja internetissä. Julkisuusperiaatteen mukainen asiakirjojen julkisuus lisää avoimuutta, mikä puolestaan vähentää korruption riskiä.
- Suomessa on suhteellisen korkea elintaso. Suhteellisen pieni osa väestöä elää absoluuttisessa köyhyydessä ja väestön tuloerot ovat kohtuullisen pienet. Pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan malli on tarjonnut kaikille koulutuksen ja terveydenhuollon. Työttömien ja muiden erityisryhmien tarpeet huomioidaan sosiaaliturvajärjestelmissä. Sukupuolten välinen tasa-arvo ja väestöryhmien yhdenvertaisuus ovat pitkälle edenneitä.
- Medialla on merkittävä rooli korruption ehkäisemisessä ja paljastamisessa. Suomi on sananvapauden ykkösmaita ja Suomen mediaympäristö on yksi maailman vapaimmista.⁸ Sananvapauden ylläpitäminen on koettu arvokkaaksi suomalaisessa yhteiskunnassa. Väestön korkea ja kattava koulutustaso on aikaansaanut sen, että mediaa seurataan tiiviisti ja väestö on kiinnostunut yhteiskunnallisista asioista.

Edellä mainitut seikat ovat myötävaikuttaneet siihen, että katutason, perustarpeiden tyydyttämiseen perustuvaa korruptiota esiintyy maassamme vain vähän. Samat seikat tukevat myös muuta korruption torjuntaa ja ennaltaehkäisemistä. Tutkimukset kuitenkin osoittavat, että Suomessa esiintyy rakenteellista ja vaikeammin havaittavaa korruptiota.

3.1. Korruption liittyvät rikosilmoitukset ja muut ilmoitukset epäeettisestä toiminnasta

Korruptio on ilmiönä laaja-alainen eikä kaikki korruptiivinen toiminta ole rikosoikeudellisesti rangaistavaa. Korruptio tapahtuu useimmiten julkisuudelta piilossa ja siksi vain murto-osa korruptiotapauksista tulee

⁷ Haavisto, I. (2014). *Työlle Ahneet*. Lähde: <http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2014/07/Tyolle-ahneet2.pdf> (16.5.2016).

⁸ Freedom House (2016). *Finland*. Lähde: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2015/finland> (5.3.2016).

viranomaisten tai kansalaisten tietoon.⁹ Usein korruptiivinen toiminta tulee poliisin tietoon muiden rikosepäilyjen yhteydessä, ks. taulukko 1.

Taulukko 1: Poliisille ilmoitetut, korruptiivisia piirteitä mahdollisesti sisältävät rikokset

Poliisille ilmoitetut rikokset koko maassa	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LAHJUksen ANTAMINEN	14	4	4	6	3	5
TÖRKEÄ LAHJUksen ANTAMINEN	0	2	6	2	0	2
LAHJUksen OTTAMINEN	17	3	3	6	2	4
TÖRKEÄ LAHJUksen OTTAMINEN	0	2	3	3	1	2
LAHJUSRIKKOMUS	2	0	2	1	0	4
LAHJOMINEN ELINKEINOTOIMINNASSA	5	10	7	8	13	2
LAHJUksen OTTAMINEN ELINKEINOTOIMINNASSA	4	16	7	3	0	1
VAALILAHJONTA	0	0	6	1	0	0
TÖRKEÄ LAHJUksen OTTAMINEN ELINKEINOTOIMINNASSA	0	0	2	2	0	0
TÖRKEÄ LAHJOMINEN ELINKEINOTOIMINNASSA	0	0	1	1	2	0
LAHJUksen ANTAMINEN KANSANEDUSTAJALLE	1	0	0	0	0	0
LAHJUksen OTTAMINEN KANSANEDUSTAJANA	0	0	0	0	1	0
Yhteensä	43	37	41	33	22	20
VIRKASALAISSUUDEN RIKKOMINEN	87	40	35	36	64	28
TUOTTAMUKSELLINEN VIRKASALAISSUUDEN RIKKOMINEN	2	3	8	6	7	5
VIRKA-ASEMAN VÄÄRINKÄYTTÄMINEN	53	62	38	42	47	40
TÖRKEÄ VIRKA-ASEMAN VÄÄRINKÄYTTÄMINEN	12	10	7	16	22	11
VIRKAVELVOLLISUUDEN RIKKOMINEN	386	420	536	700	942	481
TUOTTAMUKSELLINEN VIRKAVELVOLLISUUDEN RIKKOMINEN	62	61	64	74	57	41
Yhteensä	602	596	688	874	1 139	606
YRITYSSALAISSUUDEN RIKKOMINEN	45	33	38	37	32	35
YRITYSSALAISSUUDEN VÄÄRINKÄYTTÖ	10	6	12	13	3	9
YRITYSSALAISSUUDEN RIKKOMISEN YRITYS	1	0	1	0	0	2
LUOTTAMUSASEMAN VÄÄRINKÄYTTÖ	89	92	87	153	80	74
SISÄPIIRINTIEDON VÄÄRINKÄYTTÖ	0	2	0	2	0	2
TÖRKEÄ SISÄPIIRINTIEDON VÄÄRINKÄYTTÖ	1	0	0	0	0	4
Yhteensä	146	133	138	205	115	126

Lähde: PolStat (2016).

Edellä kuvatut tilastot ovat vain suuntaa-antavia eikä niiden perusteella voida tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä korruption esiintymisestä yhteiskunnassamme. Taulukossa esitettävien virkarikosepäilyjen ja elinkeinotoimintaan liittyvien rikosepäilyjen osalta on tärkeää huomioida, että vain osaan niistä liittyy tai saattaa liittyä korruptiivinen elementti. Niiden seuraaminen on kuitenkin perustelua, sillä merkittävä osa poliisin tietoon tulevista korruptioepäilyistä ilmenee näiden rikosnimikkeiden yhteydessä.

3.1.1. Rikosilmoitukset

3.1.1.1. Lahjusrikokset

Varsinaisia lahjusrikoksia tulee poliisin tietoon edelleen äärimmäisen harvoin eikä niiden määrän vähäisyyden vuoksi voida tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Piilorikollisuuden määrä on oletettavasti suurempi kuin muussa talousrikollisuudessa. 2000-luvulla lahjusrikoksista on kirjattu poliisin tietojärjestelmiin vuosittain keskimäärin vain noin kymmenen rikosasiaa. Vuonna 2015 kirjattiin yhteensä

⁹ Peurala, J. & Muttilainen, V. (2015). *Korruption riskikohteet 2010-luvun Suomessa*. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu.

11 lahjusrikosasiaa, joihin sisältyi kaikkiaan 20 eri rikosta. Vuonna 2014 elinkeinotoiminnan lahjusrikosepäilyistä kirjattiin kaikkiaan 13 rikosasiaa, mikä oli enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Valtaosa näistä lahjusrikoksista oli elinkeinotoimintaan liittyviä lahjusrikosepäilyjä, joilla on kiinteä yhteys kunnalliseen päätöksentekoon. Vuonna 2015 kirjattiin vastaavia ilmoituksia ainoastaan yksi, vuoden lopussa avoimena oli kuitenkin edelleen 14 tällaista tapahtumaa.

Poliisin tietoon tulleista lahjusrikosepäilyistä osa on sellaisia, joihin epäillään liittyvän päätöksentekijän tai vaikuttaja-asemassa olevan henkilön esittämä vaatimus lahjuksen saamiseksi. Tämä huolestuttava ja kilpailua vääristävä piirre viittaa siihen, että tarjoajan tulisi esimerkiksi urakan saadakseen maksaa urakkasummasta tietty osuus päätöksenteosta vastaavalle taholle. Tekotapaa esiintyy sekä yritysten välisessä tarjouskilpailutuksessa että julkisen sektorin hankintamenettelyissä.

Lahjusrikoksiin lukeutuvat myös suorat lahjukset tarjouskilpailujen yhteydessä, ns. katutason korruptio liikennevalvontatilanteissa ja kestitykset, jolloin päätöksentekijään yritetään vaikuttaa tarjoamalla matkoja, majoitusta, aterioita tai vaikkapa pääsylippuja erilaisiin tapahtumiin.

3.1.1.2. Virkarikokset

Poliisin tietoon tuleva korruptiorikollisuus ilmenee pääosin erityyppisinä virkarikoksina. Poliisin tietoon tulleiden virkarikosepäilyjen määrä on pääsääntöisesti kasvanut 2000-luvulla. Virkarikosepäilyistä kirjattiin vuonna 2014 poliisin rikosilmoitusjärjestelmään kaikkiaan 469 rikosasiaa (rikosilmoitusta), vuonna 2015 tällaisia tapahtumia kirjattiin 357 kappaletta. Vuosituhannen alun lukuihin verraten määrä on suuri: vuonna 2000 virkarikoksista kirjattiin vain 156 rikosasiaa. Vuoden 2015 virkarikosasioihin kirjattiin yhteensä 606 rikosta (rikosnimikettä). Yhteen rikosasiaan voi sisältyä useita eri rikosnimikkeitä ja rikoksesta epäiltyjä henkilöitä. Vuonna 2015 vähentyivät eniten virkavelvollisuuden rikkomisiin liittyvät rikosepäilyt, joita oli yli viidenneksen vähemmän kuin edellisellä vuonna. Virkavelvollisuuden rikkomisiin liittyvien rikosepäilyjen kasvua erityisesti vuonna 2014 selittänevät osaltaan lukuisat rikosilmoitukset viranomaisrekisterien väärinkäytöistä. Myös virka-aseman väärinkäyttöön ja virkasalaisuuden rikkomiseen liittyvät rikosepäilyt vähentyivät vuonna 2015 edellisvuoteen verrattuna.

3.1.1.3. Muut korruptiorikokset

Epäiltyjen yrityssalaisuuden rikkomisten määrä on pysynyt vakaana viime vuodet: vuonna 2015 poliisi kirjasi niistä 28 rikosasiaa. Yrityssalaisuuksien rikkomisia näyttää rikosilmoitusten perusteella ilmenevän elinkeinoelämässä useilla eri toimialoilla. Luottamusaseman väärinkäyttöepäilyistä kirjattiin vuonna 2015 kaikkiaan 48 rikosasiaa, jotka sisälsivät kaikkiaan 74 rikosnimikettä, kun niitä vuonna 2014 kertyi 37 asiaa, joissa oli yhteensä 80 rikosnimikettä. Myös luottamusaseman väärinkäyttöepäilyjä näyttäisi ilmenevän kaikilla liike-elämän sektoreilla. Luottamusaseman väärinkäyttöä koskevat rikosepäilyt ovat yrityksille ja muille yhteisöille vakava uhka, sillä taloudellisten menetysten lisäksi niihin liittyy usein myös mainetta ja julkisuuskuva koskevia uhkia.

Myös arvopaperimarkkinarikoksiin saattaa liittyä korruptiivisia piirteitä. Tunnuksenomaista sisäpiiritiedon väärinkäyttöön liittyvillä rikosepäilyillä on rajatun intressipiirin tiedossa olevan informaation hyödyttäminen ja väärinkäyttö (oikeudettoman) taloudellisen edun hankkimiseksi itselleen tai toiselle. Tapaukset päätyvät rikosprosessiin äärimmäisen harvoin ja on otaksuttavaa, että piilorikollisuuden määrä on vähintäänkin samalla tasolla kuin muussa talousrikollisuudessa.

Poliisin tietoon tulevat lahjusrikosepäilyt näyttäisivät liittyvän tiiviisti muuhun talousrikollisuuteen ja erityisesti harmaaseen talouteen. Korruption ja muu epäasiallisen vaikuttamisen riski on ilmeinen rakennusteollisuudessa ja julkisissa hankinnoissa. Esimerkiksi urakoista päättävien henkilöiden lahjonta edesauttaa muuta harmaaseen talouteen liittyvää rikollista toimintaa luomalla otollisen toimintaympäristön muilla rikoksilla saatavan hyödyn tavoitteluun ja järjestäytyneiden rikollisryhmien rikolliselle toiminnalle ja sen jatkamiselle.

Edellä esitetyistä rikostilastoista syntyy helposti mielikuva, että Suomessa esiintyy korruptiota vain vähän. Poliisin tilastoista ei kuitenkaan saa totuudenmukaista kuvaa Suomen korruptiotilanteesta (Peurala ja Leppänen 2012). Valtaosa korruptiorikoksista jää tulematta viranomaisten tietoon ja kaikki korruptiivinen toiminta ole rikosoikeudellisesti rangaistavaa.¹⁰

Toinen ongelma korruptiokartoituksen kannalta on se, ettei poliisin tietojärjestelmissä luokitella rikoksia erikseen korruptiorikoksiksi. Kun Poliisiammattikorkeakoulu 2011 etsi korruptioon viittaavia juttuja poliisin tietojärjestelmistä erilaisia hakusanoja käyttäen, tunnistettiin tilastoja enemmän korruptioon viittaavia rikostilanteita. Järjestelmistä löytyi muun muassa eturistiriitoihin ja puolueellisuuteen, varojen väärinkäyttöön, toimivallan ylitykseen yms. liittyviä tapauksia. Tapaukset liittyivät useimmiten tarjouskilpailuihin, hankintoihin ja rakentamiseen. Myös yritystoimintaan, kaavoitukseen ja vaalirahoitukseen liittyviä tapauksia ilmeni. Lisäksi todettiin, että paikallisen tason päätöksentekoon liittyy kansallista tasoa suurempi kaksoisroolien riski, muun muassa liiketoiminnassa, jos päätöksentekoon tai sen valmisteluun osallistuvan kuntapäättäjän oma tai hänen intressipiirinsä liiketoiminta hyötyvät vähintäänkin välillisesti esimerkiksi tietyn palveluntarjoajan valinnasta.¹¹

3.1.1.4 Esimerkkejä poliisin tietoon tulleista korruptiotapauksista

Yhtenä esimerkkinä voidaan kuvata kansainväliseen liiketoimintaan liittyvä tapaus. Suomalainen yritys solmii aiesopimuksen kehittyvän valtion kansallisen energiaviranomaisen kanssa. Tarkoituksena on toimittaa avaimet käteen -periaatteen mukaisesti energia-alan kokonaisratkaisu. Projektin toteuttamiseksi suomalainen yritys laatii kontrahdin veroparatiisiin rekisteröidyn konsulttiyrityksen kanssa. Konsulttiyrityksen ja suomalaisen yhtiön välinen sopimus pyrittiin yksityiskohdiltaan pitämään vain pienen ydinjoukon tiedossa. Suomalainen yritys valitaan mittavan hankkeen toimittajaksi, kauppasopimus tehdään ja projekti energia-alaansa uudistavassa valtiossa käynnistyy. Hankkeen edetessä konsulttiyhtiölle virtaa huomattavia summia rahaa. Konsultointiin käytetty summa vastaa jo lähes puolta hankkeen koko arvosta. Konsulttiyhtiölle menneet varat kanavoidaan edelleen useiden eri tilien kautta toiselle konsulttiyritykselle, joka toimii eräässä toisessa veroparatiisivaltiossa. Tämä konsulttiyritys kuuluu tilaajavaltion kansallisen energiaviranomaisen johtajan välittömään intressipiiriin. Samaan aikaan johtaja toimi määräävässä asemassa hanketta suunnitelleessa tilaajamaan suunnittelukomiteassa. Suomalaisen yrityksen maksamia varoja ohjataan konsulttiyritysten tileiltä myös tilaajavaltion valtiovarainministerin ja energiaministerin hallinnoimille *offshore* -tileille. Hanke päättyy ja osapuolet vaikuttavat julkisuudessa tyytyväisiltä lopputulokseen. Menettelyllä haettiin toivottua vaikutusvaltaa tilaajavaltion päätöksentekoon suomalaisen yrityksen toimesta ja sen lukuun.

¹⁰ Leppänen, A. & Muttilainen, V. (2012). *Poliisin tietoon tullut korruptiorikollisuus Suomessa 2007-2010*. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu.

¹¹ Leppänen, A. & Muttilainen, V. (2012). *Poliisin tietoon tullut korruptiorikollisuus Suomessa 2007-2010*. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu.

Toinen esimerkki liittyy kuntapäättäjän ja yksityisen yrityksen välisiin sidonnaisuuksiin. Yksityinen yritys A omistaa kunnan kaavoitusmenettelyyn tulevan maa-alueen. Asemakaavamuutosta koskevassa päätöksentekoprosessissa on mukana merkittävässä asemassa kunta politiikassa oleva henkilö. Hän on aiemmin toiminut muun muassa kunnanvaltuustossa ja kunnanhallituksen puheenjohtajana. Asemakaava-asiaa valmistellaan kunnassa ja samanaikaisesti kuntavaikuttaja perheineen asuu maa-alueen omistavan yksityisen yrityksen kiinteistöosakeyhtiössä vuokralaisena. Vuokra tosin ei vastaa alueen normaalia keskivuokrahintaa, vaan on tätä selkeästi alhaisempi. Kiinteistön muut asunnot on myyty omistusasunnoiksi. Myöhemmin myös kuntavaikuttaja ostaa asuntonsa omakseen. Kuntavaikuttajan tytär omistaa yrityksen B osakekannan. Itse kuntavaikuttaja on kuitenkin yrityksen hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja. Yritys vastaanottaa tililleen vuoden kuluessa neljä n. 10.000 euron suuruista suoritusta yritykseltä A. Yhtäältä kunnassa on työn alla yrityksen omistaman maa-alueen kaavoitusta koskeva asia. Kuntapolitiikko ottaa osaa kaavamuutosta koskeviin kunnan kokouksiin ja osallistuu päätöksentekoon tasavertaisena muiden kokouksen osanottajien kanssa. Asemakaavamuutos toteutetaan ja yrityksen A maa-alueen arvo kaavapäätöksen myötä nousee huomattavasti.

Kolmas esimerkki liittyy erään kaupungin apulaiskaupunginjohtajan ja arkkitehtitoimiston omistajan läheisiin väleihin sekä apulaiskaupungin johtajan vastaanottamiin etuuksiin. Asiassa epäiltiin kaupungin maankäytön ja ympäristön toimialasta vastanneen apulaiskaupunginjohtajan vastaanottaneen itselleen ja lähipiirilleen taloudellisia etua arkkitehtitoimistolta, joka toimi samaan aikaan merkittävässä kaupungin asemakaava- ja rakennuslupahankkeissa rakennusliikkeiden konsulttina. Arkkitehtitoimisto sai myös toimeksiantoja kaupungin omistamien kiinteistöyhtiöiden toimesta. Arkkitehtitoimisto kannattavuus lahjusepäilyjen aikaan oli 45–57 prosenttia, mikä poikkeaa merkittävästi alan keskiarvosta. Esitutkinnassa apulaiskaupungin johtajaa ja sittemmin kaupunginjohtajaa epäiltiin törkeistä virka- ja lahjusrikoksista ja arkkitehtitoimiston omistajaa törkeästä lahjuksen antamisesta. Asiassa tutkittiin myös useita rahanpesuepäilyjä, joiden epäillään liittyvän osallisten pyrkimyksiin peitellä maksetut lahjukset laillisiksi liiketapahtumiksi.

3.1.2. Muut havainnot korruptiivisesta toiminnasta

3.1.2.1. Eduskunnan oikeusasiamiehelle tehdyt korruptiiviseen toimintaan viittaavat havainnot

Kansalaiset voivat tehdä eduskunnan oikeusasiamiehelle (EOA) kanteluja viranomaisten epäeettisestä toiminnasta. EOA:lle tehtiin vuosina 1992–2015 korruptiiviseen toimintaan viittaavia ilmoituksia. Useimmat näistä liittyivät sidonnaisuuksiin ja eturistiriitoihin, ks. taulukko 2.

Taulukko 2: Eduskunnan oikeusasiamiehen korruptiiviseen toimintaan viittaavat ratkaisut

Ilmiö / korruption muoto	Hakusana	Ratkaisuja, joissa hakusana mainitaan yhden tai useamman kerran	Vireilletulo-vuodet	Päätöksiä, jotka ovat johtaneet toimenpiteisiin
Korruptio	korrupt*	42	1994–2015	1
Lahjonta	lahjon*	44	1993–2015	0
Hyvä veli- / suljetut piirit	hyvä veli*	29	2001–2015	0
Sidonnaisuudet	sidonnai*	139	1992–2015	16
Nepotismi	nepotis*	7	2010	0
Suosinta	suosint*	38	1992–2015	7
Epäeettinen toiminta	epäeetti*	19	1993–2014	1
Eturistiriidat	eturistirii*	44	1992–2014	2

Lähde: Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian sisäiseen käyttöön tarkoitettu ratkaisuarquivo (14.9.2015 ja 16.2.2016). Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa tehdään n. 4 500-5 000 päätöstä vuodessa.

Kuten taulukosta voidaan todeta, merkittävin korruptioon liittyvä asiaryhmä oli sidonnaisuudet, joihin liittyviä toimenpiteisiin johtaneita päätöksiä oli myös eniten. Myös suosintaa koskevia tapauksia oli jonkin verran.

3.1.2.2. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtävien yhteydessä tehdyt korruptiiviseen toimintaan viittaavat havainnot

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) on tarkastuksien ja selvitysten yhteydessä tehnyt korruptioon viittaavia havaintoja. KKV:lle on vuosien saatossa kertynyt jonkin verran havaintoja tai epäilyjä siitä, että tarjoajayritykset ovat tarjonneet julkisessa omistuksessa olevien ostajatahojen edustajille kestitystä tai lahjoja, joiden arvoa ei voida pitää vähäisenä. Esimerkiksi eräässä selvityksessä virasto havaitsi, että tarjoajayritys oli tarjonnut useana perättäisenä vuotena ostajien edustajille useamman päivän seminaarimatkoja yöpöydillä kotimaassa ja ulkomailla. Viraston selvitykset osoittivat samaan aikaan, että tavarantoimittaja ei ollut vuosikausiin vaihtunut siitä huolimatta, että hankinnat oli vuosittain kilpailutettu. Heräsi epäily, että etuuksilla oli vaikutettu hankinnan lopputulokseen. Eräät havainnot viittasivat siinä määrin lahjontaan, että virasto konsultoi niistä poliisia.

KKV:llä ei ole toimivaltaa tutkia havaitsemiaan etuuksia esimerkiksi rikos- tai virkamieslain näkökulmasta. KKV:n näkökulma etuuksiin on, että niillä voi olla suoria yhtymäkohtia kilpailuoikeuden soveltamiseen tai ainakin merkitystä markkinoiden kilpailullisuuteen, ml. kilpailuneutraalisuus. On ensinnäkin mahdollista, että tuotteita tai palveluita tarjoavat yhtiöt pyrkivät etuuksia antamalla turvaamaan nimenomaisesti sopimiaan eli kilpailulaissa kiellettyjä markkinajakoja. Toiseksi etuuksilla voidaan pyrkiä turvaamaan myös ilman nimenomaista sopimista syntyneitä vakiintuneita tarjontarakenteita. Jos kilpailutuksia toteuttavat henkilöt hyötyvät itse tilanteesta, jossa hankinnat esimerkiksi kohdistetaan vuodesta toiseen yhdelle ja samalle toimittajalle, se voi tehdä kilpailijoiden välisen *status quo*:n ylläpitämisen huomattavasti helpommaksi ja on joka tapauksessa omiaan heikentämään kilpailun intensiteettiä. Tällaiset staattiset rakenteet johtavat pidemmällä aikavälillä julkisten varojen tehottomaan käyttöön, vaikka ne eivät sopimuksen tai muun nimenomaisen yhteisymmärryksen puuttuessa olisikaan kiellettyjä kilpailulain nojalla.

Vaikka KKV:n suoranaiseen lahjontaan viittaavat havainnot ovat harvalukuisia, kansantalouden tasolla kaikenlaisen kestityksen vastaanottamista erityisesti julkisia varoja käytettäessä olisi syytä paitsi lainvastaisen korruption myös kilpailun aikaansaamisen näkökulmasta tarkastella erittäin kriittisesti.

KKV:lle on useissa kartelliepäilyjä koskevissa selvityksissä sekä erilaisissa muissa asiayhteyksissä tuotu esiin, että hankintayksiköt kyllä noudattavat hankintalain hankintaprosesseja koskevia sääntöjä (joiden noudattamisesta on mahdollista valittaa markkinaoikeuteen), mutta eivät arvioi kriittisesti kilpailun edellytysten luomista eli julkisten varojen mahdollisimman tehokasta käyttöä (jonka valvonta ei ole välttämättä aktiivista).

Hankintalain mukaisten prosessien noudattaminen on jo itsessään aidosti haasteellista. KKV:lle on silti esitetty, että hankintavirkamiehet kiinnittävät aidon kilpailun aikaansaamiseen joskus tietoisesti hyvin vähän huomiota tai pyrkivät suosimaan ”oman kylän” tai muuten ”hyviksi havaittuja” vakiintuneita tarjoajia. Esimerkiksi erään kaupungin infrastruktuuriin liittyvän palvelun kilpailutuksessa tuli kartelliepäilyn lisäksi ilmi piirteitä, jotka viittasivat hankinnan kilpailuttamisesta vastaavan virkamiehen välinpitämättömyyteen saada aikaan kilpailua tai yksittäisen yritystoiminnan suosimiseen. Kilpailutusten kriteerit oli rakennettu karkeasti ottaen siten, että urakoiden luonteen tarkasti tunteva tarjoaja (jonka taustalla oli aiemmin tilaajan palveluksessa ollut henkilö) osasi tarjota ns. perustyöt erittäin edullisesti ja veloittaa myöhemmin mittaviksi tietämistään lisätöistä huomattavan korkean hinnan. Kilpailutus oli rakennettu siten, että se painotti nimenomaan perustöiden hintaa. Sen lisäksi, että KKV tutki kilpailutukseen liittyvää kartelliepäilyä, tilaaja teki kilpailutuksen toteuttamistavasta tutkintapyyntöä poliisille.

KKV:lle on kertynyt havaintoja siitä, että julkisten hankintojen yhteydessä tilaajataho on antanut tarjoajien vaikuttaa tarjouskilpailun ehtoihin kilpailun intensiteettiä pienentävästi ja jopa potentiaalisia kilpailijoita poissulkevasti. Lisäksi on todettu, että tilaaja on saattanut tarjoajayrityksen esityksestä asettaa esimerkiksi referenssivaatimuksia siten, että tosiasiasiasa vain kyseinen yritys tai vain harva yritys pystyy täyttämään vaatimukset (esimerkiksi x kappaletta tietyn euromäärän arvoisia projekteja Suomessa viimeisten x vuoden aikana). Havaintoja on myös siitä, että hankintoja on niputettu isoiksi kokonaisuuksiksi tarjoajien tai niitä edustavan toimialajärjestön suosituksesta, jotta pienempien alueellisten yhtiöiden kapasiteetti ja referenssit eivät riittäisi hankkeiden toteutukseen ja siten tarjouksen tekemiseen.

Vaikka luonnollisesti esimerkiksi referenssivaatimuksille ja hankintojen niputukselle voi olla objektiivisesti katsoen täysin perusteltuja syitä, niiden sisällyttämiseen kilpailutuksen ehtoihin tarjoajien toiveesta tulisi suhtautua kriittisesti.

KKV:n näkemyksen mukaan valvontaviranomaisten yhteistoimintaa olisi parannettava tehottomien hankintakilpailutusten torjumiseksi siten, etteivät viranomaisten toimivaltarajat olisi esteenä tarkoituksenmukaiselle yhteistyölle ja tietojenvaihdolle.¹²

3.1.2.3. Verohallinnon tehtävien yhteydessä tehdyt korruptiiviseen toimintaan viittaavat havainnot

Verohallinnon menettelyistä rikosasioissa on säädetty Verohallinnosta annetun lain 28 §:ssä. Sen mukaan Verohallinnolla on oikeus veronsaajien puolesta ilmoittaa esitutkintaviranomaiselle verorikosta tai muuta

---

¹² Kilpailu- ja Kuluttajaviraston laatima muistio, Dnro 1302/00.99.01/2015, 26.10.2015.

verotukseen liittyvää rikosta (esimerkiksi verojen perintään liittyvät velallisen rikokset tai verotukseen liittyvien asiakirjojen väärentämiset) koskeva asia tutkintaa varten. Lisäksi Verohallinnolla on oikeus ilmoittaa esitutkintaviranomaiselle havaitsemansa kirjanpitorikosta koskeva asia.

Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa lain 18 §:ssä on säädetty Verohallinnon oikeudesta tietojen oma-aloitteiseen antamiseen eli siinä on lueteltu niitä tietoja, joista Verohallinto voi tehdä valvontailmoituksen toiselle viranomaiselle silloin, kun asia kuuluu kyseisen viranomaisen valvontavastuulle. Pykälän mukaan Verohallinto voi esimerkiksi ilmoittaa epäilyttävästä liiketoimesta rahanpesun selvittelykeskukselle (KRP). Rahanpesun selvittelykeskuksen tehtävä ei kuitenkaan ole korruption tutkiminen. Missään lainsäädännössä ei anneta Verohallinnolle oikeutta tehdä poliisille ilmoitusta havaitsemastaan korruptiosta ilman, että kyseessä on samalla epäilyttävä liiketoimi, josta voidaan tehdä ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle tai että kyseessä on samalla myös rikos, josta Verohallinto voi tehdä rikosilmoituksen. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että pienistä verorikoksista rangaistaan veronkorotuksilla eikä niistä tehdä rikosilmoitusta. Tämän estää kahdenkertaisen rankaisemisen kielto (*ne bis in idem* –periaate). Tästä syystä pienistä verorikoksista, joissa saattaa olla korruptiivisia piirteitä, ei voida tehdä rikosilmoituksia.

Verohallinto on verotarkastusten ja valvontatoimenpiteiden yhteydessä tehnyt korruption viittaavia havaintoja. Näistä osa on täyttänyt myös verorikoksen tai muun sellaisen rikoksen epäilyn, joista Verohallinto on oikeutettu tekemään rikosilmoituksen. Osasta on voitu myös tehdä ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle, mutta osaa tapauksista Verohallinto ei ole nykyisen lainsäädännön estäessä pystynyt ilmoittamaan poliisille.

Yhtenä esimerkkinä korruption viittaavasta toiminnasta voidaan mainita erään maarakennusyrityksen toiminnassa havaitut epäkohdat. Verotarkastus suoritettiin emoyhtiöön ja kahteen tytäryhtiöön. Verotarkastajat kiinnittivät huomiota huomattavan suuriin edustuskuluihin. Järjestettyihin edustustilaisuuksiin ja matkoihin osallistui säännöllisesti tiettyjä kaupungin virkamiehiä, joiden saamat edut viittasivat luonteeltaan lahjusten luonteisiin etuihin (muun muassa Lapin- ja pelimatkoja). Sellaisen rikoksen epäilyjä, joista Verohallinto on oikeutettu tekemään rikosilmoituksen, ei kuitenkaan havaittu. Epäilyttäviä liiketoimia kuitenkin havaittiin, joten rahanpesun selvittelykeskukselle voitiin tehdä ilmoitus. Verohallinto tekee aika ajoin havaintoja poikkeuksellisista edustuskuluista. Havaintojen määrä on kuitenkin selvästi laskenut aikaisempaan verrattuna.

Toisena esimerkkinä voidaan mainita pienen yhtiön verotarkastuksen aikana havaittu epäilyttävä toiminta. Tarkastuksen aikana havaittiin, että yhtiö sai huomattavia kiinteistönvälityspalkkioita. Havaittiin myös, että yhtiön omistajan päätyö oli isossa rakennusyhtiössä, jossa hän hankki kiinteistöjä tämän ison rakennusliikkeen omistukseen. Verotarkastajan havaitsi, että kyseinen henkilö oli toiminut eräässä kaupassa kiinteistön omistajan eli myyjän edustajana. Hän toimi myös ison rakennusliikkeen eli työnantajansa puolesta ostajana kaupassa, jossa hänen omistamansa pieni yhtiö, jossa kyseisen henkilön poika työskenteli, sai huomattavan välitys/konsulttipalkkion. Palkkio oli poikkeuksellisen suuri. Vaikutti myös siltä, että toimijat olivat tunteneet toisensa hyvin pitkän aikaa. Asiaan saattoi liittyä myös lahjontaa. Verotarkastajalla ei kuitenkaan ole sellaisia tiedonsaantioikeuksia, että asiaa voisi tutkia lahjonnan kannalta. Palkkioita käsiteltiin verotuksellisesti asianmukaisesti, joten tapaukseen ei liittynyt verorikosepäilyä eikä muutenkaan sellaista rikosepäilyä, joista Verohallinto on oikeutettu tekemään rikosilmoituksen. Verotarkastuksen tai muun valvontatoimen aikana tehdään aika ajoin korruptiiviseen toimintaan viittaavia havaintoja, jolloin herää epäilyjä epäasiallisesta käytöksestä tai jopa rikoksesta, jossa esimerkiksi jokin yhtiö olisi asianomistaja. Verohallinnon tehtäviin ei kuitenkaan kuulu, eikä tulisikaan

kuulua, etsiä näyttöä näistä teoista. Olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista, jos Verohallinnolla olisi oikeus oma-aloitteisesti tehdä ilmoitus esimerkiksi poliisille silloin, kun Verohallinto tehtäviä suorittaessaan tekee korruptioon viittaavia havaintoja.

Kolmantena esimerkkinä voidaan antaa keskisuureen rakennusyhtiöön suoritettu verotarkastus. Tarkastuksessa havaittiin, että eräässä yleishyödyllisessä yhteisössä johtavassa asemassa oleva henkilö oli saanut huomattavan, yli 100 000 euron, lainan rakennusyhtiöltä. Myöhemmin tämä yleishyödyllinen yhteisö oli myynyt isohkon suomalaisen kaupungin keskustassa sijaitsevan kiinteistöyhtiön (asuin- ja liiketiloja) edullisesti. Ostajana oli tämä rakennusyhtiö sekä eräitä muita toimijoita. Myöhemmin yleishyödyllinen yhteisö osti yhden rakennuksen takaisin maksaen kauppahinnan luovuttamalla asunto-osakkeita kyseisen kaupungin alueelta. Vaikuttaa siltä, että asunto-osakehuoneistot oli kaupan yhteydessä arvostettu alihintaan. Kauppoja yleishyödyllisen yhteisön puolesta hoiti yllä mainittu yhteisön johtavassa asemassa oleva henkilö. Tarkastuksen aikana havaittiin myös, että kyseisen yleishyödyllisen yhteisön johtavassa asemassa oleva henkilön tilille oli kahden vuoden aikana tallennettu vajaa 100 000 euroa. Verotarkastuksen johdosta yhtiölle ei esitetty veroseuraamuksia eikä rikosilmoitusta tullut tehtäväksi. Yhteisön johtohenkilölle määrätyt veronkorotukset estivät tuolloin voimassa olleen normiston mukaisesti rikosilmoituksen tekemisen veropetoksesta (*ne bis in idem* –periaate). Kyseinen tapaus toimii esimerkkinä siitä, että vaikka tässä tapauksessa tarkastustoimi ei ensisijaisesti liittynyt yleishyödyllisen yhteisön toimintaan, tehdään myös niiden toiminnassa havaintoja Verohallinnon laajan verotarkastustoiminnan tuloksena. Vaikka tämänkaltaisissa tilanteissa voidaan tehdä Rahanpesun selvittelykeskukselle ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta, olisi tarkoituksenmukaisempaa tehdä ilmoitus taholle, joka tutkii korruptiiviseen toimintaan liittyviä epäilyjä.

Neljäs esimerkki koskee tapausta, jossa suoritettiin verotarkastus ulkomaankauppaa tekevään henkilöyhtiöön. Yhtiön pankkitileille tuli huomattavia rahasuorituksia Venäjältä ja ne maksettiin edelleen toisiin maihin saaden itse pitää joidenkin kymmenien tuhansien palkkio. Tämä selitettiin ulkomailla käydyllä välityskaupalla. Tapaukseen liittyi noin puolen miljoonan euron ilmoittamattomat myynnit. Tästä tapauksesta Verohallinto ei voinut tehdä muuta kuin rikosilmoituksen kirjanpitorikoksesta. Tämä on esimerkki toimintatavasta, jossa ulkomaankauppaan liittyy korruptiivisia piirteitä. Tällöin rikos saattaa tapahtua toisessa maassa ja liiketoimet kolmannessa maassa. Tällaisten tapausten tutkinta on erittäin vaikeaa.

Viides esimerkki liittyy myös Venäjän kanssa tehtävään ulkomaankauppaan. Siinä verotarkastus suoritettiin rakennusyhtiöön, joka osti raaka-aineita ulkomailta. Samanaikaisesti suoritettiin verotarkastus eräisiin muihin samassa intressipiirissä oleviin yhtiöihin. Tarkastuksen aikana havaittiin, että yhtiö maksoi huomattavia ylisuorituksia raaka-ainehankinnoista Venäjälle. Yhtiön toimihenkilöt myönsivät, että ylimääräisiä maksuja oli pakko maksaa tuotteiden saamiseksi ja verotarkastuksessa ylisuoritukset katsottiinkin EVL 16 §:n 8 –kohdan mukaisiksi lahjuksiksi tai lahjuksen luonteisiksi menoiksi.

Viimeinen esimerkki kertoo myös verotarkastuksen aikana tehdyistä havainnoista. Tapauksessa on vahvoja viitteitä siitä, että suomalainen yhtiö, jolla oli osittain ulkomainen omistus, on käsitellyt vähennyskelpoisina kuluina lahjontakuluja. Kyseinen yhtiö tehnyt kauppaa Itä-Euroopan maahan ja maksanut jokaisen kaupan perusteella n. 40 %:n suuruisen myyntikomission ns. veroparatiisimaihin rekisteröityihin ”myyntiagentti-yhtiöihin”. Verotarkastuksessa ei kuitenkaan ole selvitetty rahan liikkumista noista myyntiagenttiyhtiöistä eteenpäin, koska verotusesityksen tekemiseksi se ei ollut kyseisessä tapauksessa tarpeellista.¹³

---

¹³ Verohallinnon laatima muistio, 29.2.2016.

3.1.2.4. Transparency International Suomen vastaanottamat korruptioon viittaavat ilmoitukset

Transparency International Suomi ry:n vuosina 2012–2014 yksityishenkilöiltä vastaanottamat korruptioilmoitukset liittyivät pääosin oikeuslaitoksen, kuntien ja valtion virkamiesten ja lääkintä- ja terveysalan toimintaan sekä julkisiin hankintoihin kunnissa ja valtiolla. Ilmoitukset liittyivät 42 eri korruptioepäilyyn. Esimerkiksi kunnallisista ns. hyvä veli -verkostoista vastaanotettiin ajanjakson aikana yhdeksän ilmoitusta ja oikeuslaitoksen toiminnasta viisi.¹⁴ Ilmoitusten käsittely on jäänyt hyvin suppeaksi koska usein yhdistyksen tiedossa ei ole ollut tahoja, jonka puoleen ilmoittajia olisi voitu ohjata. Poikkeuksen muodostavat eräät julkisia hankintoja koskevat ilmoitukset, joissa mukana on ollut valtio-omisteinen, Valtiotalouden tarkastusviraston (VTV) tarkastustoiminnan piiriin kuulunut yhtiö, tai esimerkiksi rikostutkinnan myötä yleisöjulkisiksi tulleet tapaukset.

3.2. Korruption yleisyyttä kuvaavat kyselytutkimukset

Kansainvälisten selvitysten mukaan Suomessa esiintyy korruptiota edelleen erittäin vähän. Transparency Internationalin (TI) laatiman *Corruption Perceptions Indexin* (2014) mukaan Suomi kuuluu maailman vähiten korruptoituneimpiin maihin. TI:n laatiman *Global Corruption Barometerin* (2013) mukaan 44 % suomalaisista kuitenkin kokee, että korruptio on viimeisten kahden vuoden aikana lisääntynyt. 45 % suomalaisista pitää puolueita, 42 % yksityistä sektoria ja yrityksiä, 35 % mediaa, 31 % eduskuntaa ja 25 % virkamiehiä korruptoituneina tai erittäin korruptoituneina. Valtaosa (92 %) suomalaisista sanoo itse olevansa kiinnostunut osallistumaan korruptionvastaiseen työhön tavalla tai toisella. Barometrin mukaan 35 % suomalaisista ei kuitenkaan ilmoittaisi havaitsemistaan korruptiotapauksista kenellekään, sillä he eivät tiedä, minne korruptiotapauksista voi ilmoittaa (29 %), tai he pelkäävät vastatoimia (15 %).¹⁵

Vuonna 2014 julkaistun Eurobarometrin mukaan 43 % suomalaisista pitää korruptiota yleisenä poliittisten puolueiden keskuudessa, 31 % julkisia hankintoja hoitavien tai rakennuslupia myöntävien virkamiesten keskuudessa ja 24 % yritysten keskuudessa. Suomalaisista 45 % katsoo, että korruptiota esiintyy paikallisella ja aluetasolla, ja 51 %:n mielestä kansallisen tason instituutioissa. 63 % suomalaisista on sitä mieltä, ettei puoluerahoitus ole tarpeeksi läpinäkyvää ja että valvontaa voisi tehostaa. 35 % suomalaisista on sitä mieltä, että korruptio on osa yrityskulttuuria, ja 48 % katsoo, että suosinta ja korruptio vaikeuttavat yritysten kilpailua. 38 % vastaajista ilmoittaa, ettei tiedä minne korruptioepäilyistä voi ilmoittaa.¹⁶

Vuonna 2015 julkaistun, yritysten asenteita kuvaavan, *Flash*-barometrin mukaan 17 % suomalaisyrityksistä katsoo, että klientelismi¹⁷ ja nepotismi¹⁸ ovat ongelmia liiketoiminnassa ja 31 % yrityksistä katsoo, että korruptio on Suomessa laajalle levinnyttä. 42 % suomalaisyritysten vastaajista oli sitä mieltä, että lahjonta ja vallan väärinkäyttö omaksi eduksi ovat yleisiä politikkojen, poliittisten puolueiden ja (alue- tai paikallistason) johtavien virkamiesten keskuudessa. Kyseinen tutkimus kiinnitti huomiota hankintojen yhteydessä tapahtuvaan korruptioon. 35 % suomalaisyritysten vastaajista katsoi, että eturistiriidat ovat yleisiä tarjousten arvioinnissa, kun taas 34 % katsoi, että on yleistä, että tarjoajat pääsevät osallistumaan

¹⁴ TI:n entisen puheenjohtajan Erkki Laukkasen laatima muistio 31.8.2015.

¹⁵ Transparency International (2015). *In detail: Global Corruption Barometer 2013*. Lähde: http://www.transparency.org/gcb2013/in_detail (22.2.2016).

¹⁶ European Commission (2014). *Special Eurobarometer 397. Corruption*. Lähde: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_397_en.pdf (22.2.2016).

¹⁷ Klientelismilla tarkoitetaan järjestelmää, jossa valta-asemassa olevalla henkilöllä on vastavuorosiin palveluksiin perustuvia henkilökohtaisia suhteita ulkopuolisiin toimijoihin ja tahoihin.

¹⁸ Nepotismilla tarkoitetaan sukulaisen suosimista.

hankintakriteerien valmisteluun. 30 % vastaajista katsoi, että hankintasopimuksia usein muokataan sen jälkeen, kun sopimus on solmittu. Seuraamusten suhteen 32 % vastaajista oli sitä mieltä, ettei pienimuotoisesta (*petty*) korruptiosta kiinni jääneitä henkilöitä ja yrityksiä rangaista tarpeeksi. 49 % vastaajista oli sitä mieltä, että poliittisen rahoituksen valvontaa tulisi tehostaa ja läpinäkyvyyttä lisätä.¹⁹

Salmisen ja Ikola-Norrbackan tekemän kyselytutkimuksen mukaan suomalaisten näkemyksen mukaan lahjontaa esiintyy Suomessa vain vähän: vain 15 % vastaajista oli sitä mieltä, että lahjontaa esiintyy melko tai erittäin paljon. Vastaajien arvion mukaan muuntyyppistä korruptiota sen sijaan esiintyy enemmän: 60 % vastaajista oli sitä mieltä, että pienten piirien (joista usein käytetään nimitystä ”hyvä veli -verkosto”) sisällä tapahtuva sääntöjenvastainen tai epäeettinen päätöksenteko ja suosinta ovat melko tai erittäin tavallisia. 49 % vastaajista taas piti nepotismia (perheenjäsenen tai sukulaisen epäeettinen suosiminen) melko tai erittäin tavallisena.²⁰

3.3. Korruption yleisyyttä kuvaavat haastattelu- ja muut tutkimukset

Rakenteellisen korruption riskitekijöitä ja niiden hallintaa on käsitelty tuoreessa tutkimuksessa, joka perustuu asiantuntijahaastatteluihin.²¹ Tutkimuksessa korostetaan, että rakenteellinen korruptio ilmenee laillisissa rakenteissa ja hyödyntää niissä olevia mahdollisuuksia. Rakenteellisessa korruptiossa on kyse korruptiivisesta toiminnasta, josta on tullut normi ja jota harva kyseenalaistaa. Haastateltujen asiantuntijoiden mukaan rakenteellisen korruption riski on Suomessa selvä. Rakenteellisen korruption piirteitä esiintyy esimerkiksi poliittisissa virkanimityksissä, poliittisessa rahoituksessa, julkisissa hankinnoissa sekä epävirallisissa päätöksentekoverkostoissa (suljetut piirit). Näille yhteistä on toiminnan vakiintuneisuus, epäavoimuus ja tarkoitus vääristää sekä se, että toiminta horjuttaa luottamusta, vääristää demokratiaa ja on hyvän hallintotavan vastainen.

Korruption riskisektoreita ja aloja on käsitelty tutkimuksessa, joka niin ikään perustuu asiantuntijahaastatteluihin.²² Tutkimuksessa nostetaan esiin korruption riskejä julkisissa hankinnoissa, rakennuslalla, yhdyskuntasuunnittelussa ja poliittisessa toiminnassa. Haastateltujen asiantuntijoiden mukaan korruptiota esiintyy julkisissa hankinnoissa muun muassa epäasiallisena suosimisena kilpailutuksissa ja tiettyjä tarjoajia varten räätälöityinä tarjouspyyntöinä. Erään haastattelun mukaan rakennuslalla korruptio ilmenee muun muassa aliurakoitsijoiden urakoitsijoille tekeminä epäeettisinä palveluksina. Poliittisessa toiminnassa korruptio ilmenee muun muassa poliittisina virkanimityksinä, joiden yhteydessä palkitaan puolueuskollisuutta pätevyyden sijasta, sekä epäeettisenä päätösten valmisteluna muodollisten päätöksentekorakenteiden ulkopuolella. Tutkimuksen mukaan maamme korruption riskit liittyvät pienkorruption asemasta yleensä suuremman mittaluokan korruption ja esiintyvät usein liike-elämän ja viranomaisten toiminnan rajapinnassa. Tutkimuksessa kiinnitetään erityistä huomiota suosinnan riskiä lisääviin eturistiriitatilanteisiin, viranomaisten, yritysten ja muiden yhteiskunnan toimijoiden

¹⁹ European Commission (2015), *Flash Barometer 428. Businesses' attitudes towards corruption in the EU*. Lähde: <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/surveyKY/2084> (5.3.2016).

²⁰ Salminen, A. & Ikola-Norrbacka, R. (2009). *Trust and Integrity Violations in Finnish Public Administration: The Views of Citizens*. Halduskultuur. Vol 10, s. 93.

²¹ Salminen, A. (2015). *Rakenteellinen korruptio: kartoitus riskitekijöistä ja niiden hallinnasta Suomessa*. Vaasan yliopiston julkaisuja. Selvityksiä ja raportteja 203.

²² Peurala, J. & Muttilainen, V. (2015). *Korruption riskikohteet 2010-luvun Suomessa*. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 115.

alhaiseen korruptiotietoisuuteen sekä avoimuuden puutteeseen, etenkin riskialoilla. Tutkimuksessa todetaan myös, että sallitun ja kielletyn raja ei ole kaikille selvä.

Peurala (2013) toteaa, että urheilun alalla esiintyy korruptiota Suomessa. Korruptio ilmenee useimmiten ottelumanipulaatioina jalkapallossa, ja poliisin tietoon tulleissa tapauksissa on ollut kyse pelaajien lahjomisesta. Vuosina 2009–2012 tuomioistuimet käsittelivät 5 tapausta, joissa kaikissa todettiin syytettyjen syyllistyneen aktiiviseen tai passiiviseen lahjontaan. Tutkimuksen mukaan ottelumanipulaatiota voidaan ennaltaehkäistä lisäämällä pelaajien ja tuomareiden tietoisuutta korruptiosta, tiukentamalla rangaistuksia sekä varmistamalla, että viranomaisilla on asianmukaiset keinot havaita ottelumanipulaatiotapauksia.²³

Transparency International Suomi ry:n julkaisema Kansallinen integriteettitutkimus nostaa esiin korruption ja korruption torjuntaan liittyviä haasteita. Raportin mukaan Suomen tulisi lisätä korruptiotietoisuutta ja koulutusta, julkisten hankintojen (etenkin kuntatasolla) ja lobbauksen läpinäkyvyyttä sekä tehostaa korruptionvastaista työtä julkishallinnossa ja vaali- ja puoluerahoituksen valvontaa. Raportti painottaa korruptionvastaisen työn koordinoinnin tärkeyttä ja korostaa, että eri toimijoiden välistä yhteistyötä, resursseja ja korruptionvastaisen työn suunnitelmallisuutta pitäisi lisätä. Korruptionvastaisen viraston perustamista pitäisi raportin mukaan harkita ja korruption liittyvää tutkimusta lisätä.²⁴

Venho (2015) käsittelee suomalaista vaalirahoitusta koskevassa tutkimuksessaan piiloon jääviä poliittisen tuen kanavia. Tutkimuksessa todetaan, että *”lakimääräiset julkisuusvelvoitteet eivät ulotu kaikkiin kampanjoinnissa mukana oleviin toimijoihin”*.²⁵ Esimerkkejä toimijoista, joiden ei tarvitse ilmoittaa varainhankinnastaan tai vaalirahoitusjärjestelyistään ovat: (i) valitsematta jääneet ehdokkaat, (ii) puolueiden perus-, kunnallis- ja oheisjärjestöt. Tutkimuksessa todetaan myös, että ilmoitusrajan ylittävistä tuesta ei aina ilmoiteta Valtiontalouden Tarkastusvirastolle ja että ulkopuolista tukea tuodaan kirjanpitoon esimerkiksi vuokrana tai myyntitulona, jolloin varojen lähde jää näkymättömiin.

Kosken (2015) tiedonsaantiin ja avoimuuteen keskittyvä tutkimustyö taas osoittaa, ettei julkisen tiedon saaminen ole mikään itsestäänselvyys. Ongelmat johtuvat muun muassa digitalisaation ja organisoinnin puutteesta ja toimijoiden haluttomuudesta luovuttaa tietoa. Koski toteaa, että avoimuutta voi vielä parantaa ja edistää monella tavalla ja että avoimuuden lisääminen on tärkeää viranomaisvalvonnan ja eettisyyden edistämisen näkökulmasta.²⁶

Valtion virkamieseettisen toimikunnan raportissa todetaan, että lobbaus tai edunvalvonta kohdistuu sekä päätöksentekijöihin että päätöksiä valmisteleviin virkamiehiin. Lobbaukseen osallistuvat etujärjestöjen lisäksi lobbaukseen erikoistuneet viestintätoimistot. Raportissa todetaan, ettei lobbaukseen tulisi liittyä epäasiallista etuuskien tarjoamista. Lobbaustoiminnan pitää olla läpinäkyvää ja viranomaisten on oltava eri tahojen kuulemisessa tasapuolisia. Toimikunnan enemmistö katsoo kuitenkin, ettei Suomessa ole yhtä

²³ Peurala, J. (2013). *Match-manipulation in football - the challenges faced in Finland*. International Sports Law Journal (13).

²⁴ Transparency International Suomi (2011). *Kansallinen Integriteettitutkimus*. Lähde:

http://www.transparency.org/whatwedo/publication/national_integrity_system_finland_finnish (3.12.2015).

²⁵ Venho, T. (2015). *Rahastaa, ei rahasta, rahastaa – suomalaisen vaalirahoituksen seurantalutkimus*. Kaks – kunnallisan alan kehittämissäätiö, julkaisu nro 94.

²⁶ Koski, A. (2015). *Tietopyynnöt kunnallishallinnossa. Ongelmia ja kehityskohteita*. Esitys korruption vastaisen päivän tapahtumassa Helsingissä 9.12.2015, ks. myös Koski, A. & Kuutti, H. (2016). *Läpinäkyvyys kunnan toiminnassa. Tietopyyntöihin vastaaminen*. KAKS.

suurta tarvetta lobbaajien rekisteröinnille kuin esimerkiksi EU-tasolla. Toimikunta toteaa myös, ettei vaikuttamistyön yhteydessä käytyjä keskusteluja ole helppo kontrolloida. Samassa raportissa otetaan kantaa virkamiesten siirtymiseen julkisen sektorin, yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin välillä. Toimikunta toteaa, että suora poissiirtyminen valtion palveluksesta tietyissä tilanteissa voi johtaa eturistiriitatilanteisiin. Eturistiriitojen ehkäisemiseksi ehdotetaan, että valtionhallinnon ylimmille virkamiehille sekä erityisen arkaluontoista tai merkittävää taloudellista arvoa omaavia tietoja käsittelevien virkamiesten kanssa tehdään virkasopimus, jonka perusteella on mahdollista asettaa 6-12 kuukauden pituinen karenssi ennen siirtymistä uuden työnantajan palvelukseen. Ehdotetaan myös, että tulevan palvelussuhteen ilmoittamisvelvollisuutta koskeva säännös lisätään valtion virkamieslakiin. Toimikunta toteaa, että karenssin käyttö merkitsee nykyjärjestelmään selvää muutosta ja lisärajoituksia asiattoman vaikuttamisen mahdollisuuksille. Uusien sääntöjen perusteella lobbarina toimivalle entiselle virkamiehelle tai ministerille voitaisiin myös asettaa kieltoja olla yhteyksissä aiempaan organisaatioonsa tai kollegoihinsa työasioista määrätyn ajan.²⁷

Jaatinen toteaa tutkimuksessaan, ettei demokraattiseen lobbaukseen kuulu vaikuttaminen epälegitiimeillä valtasuhteilla, tiettyjen tahojen hiljentäminen tai poissulkeminen, moniarvoisuuden väheksyminen tai läpinäkyvättömyys.²⁸ OECD:n lobbausta koskevassa ohjeistuksessa korostetaan lobbauksen läpinäkyvyyden tärkeyttä ja todetaan että, lobbaustoiminnan integriteettiä voidaan edistää laatimalla toimintaan osallistuville suunnatut ohjeet ja/tai normistot. Kansalaisten luottamusta lobbareita ja päätöksentekijöitä kohtaan lisätään varmistamalla, että kansalaisilla on tieto lobbareista sekä toimeksiantajista ja heidän tavoitteistaan.²⁹

Vuonna 2015 laaditussa korruptiotilannekatsauksessa todetaan, että julkisten toimintojen yhtiöittämisen myötä julkisen rahankäytön päättävä valtaa on siirtymässä merkittävässä määrin tehtäväksi muuten kuin virkavastuulla. Viime vuosina johdonmukaisesti edennyt kuntien toimintojen yhtiöittäminen asettaa uusia vaatimuksia myös korruptiorikosten paljastamiselle ja tutkinnalle. Kuntien tuottamien palvelujen hankinnat ovat siirtyneet yhä laajemmin kuntakonsernien tytäryhtiöille, jotka toimivat osakeyhtiölain puitteissa. Näin julkisuuslain mukaiset selonteot niiden taloudellisesta toiminnasta ja päätösten perusteista eivät enää ole avoimesti esillä kuntalaisille ja valtuutetuille. Julkisia palveluja yhtiöitetään usein merkittävien liiketaloudellisin perustein. Julkisten varojen käytön edellyttämä läpinäkyvyys ja päätöksenteon avoimuus saattavat kuitenkin heikentyä toimittaessa osakeyhtiölain mukaan. Korruptiotilannekuvassa todetaan myös, että poliittisia virkanimityksiä usein tarkastellaan yhtenä korruptiivisen toiminnan tärkeänä ilmenemismuotona. Poliittisilla virkanimityksillä todetaan olevan vaikutusta viranomaistoiminnan uskottavuuteen, mutta käytäntö rapauttaa myös kansalaisten käsitystä viranomaistoiminnan moraalista.

---

²⁷ Valtiovarainministeriö (2014). *Valtion virkamieseettisen toimikunnan raportti*. Lähde: http://vm.fi/documents/10623/1107479/Valtion_virkamieseettisen_toimikunnan_raportti_3_2014.pdf/ab866e15-a9af-456d-aca4-99b7b1c2e340 (16.5.2016).

²⁸ Jaatinen, M. (1999). *Lobbying Political Issues: A Contingency Model of Effective Lobbying Strategies*. University of Helsinki.

²⁹ OECD (2009). *Building a Framework for Enhancing Transparency and Accountability in Lobbying*. Teoksessa *Lobbyists, Governments and Public Trust, Volume 1: Increasing Transparency through Legislation*. OECD Publishing. Lähde: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264073371-4-en> (22.5.2016).

Rikosoikeudellisesti menettelyyn on nykyainsäädännön keinoin vaikea tai mahdoton puuttua, ja myös ensisijaiset väylät hallinnolliseen oikaisuun ja nimityksen moitittavuuteen ovat yleensä tehottomia.³⁰

Korruption vastainen yhteistyöverkosto on myös käynyt keskustelua siitä, että korruptiota esiintyy vakiintuneesti siellä missä rahaa ja taloudellisia etuja siirtyy tai syntyy epäavoimuudessa ja julkisuudelta piilossa ja että salassapito on tyypillinen korruption piilossa pysymisen edellytys. Suurten ja erityisesti miljardiluokan tulojen olisi siten hyvä olla julkisia. Tältä pohjalta voisi esimerkiksi harkita, pitäisikö esim. vuosittain saatavilta miljardiluokan verottomilta tuloilta poistaa niiden salassapito lisäämällä verovapaat tulot julkisten tulojen luetteloon.

3.4. Kansainvälisten järjestöjen Suomelle osoittamat suositukset

OECD:n, Euroopan Neuvoston (GRECO), YK:n ja EU:n Suomea koskevissa maa-arvioinneissa ja korruptionraporteissa korostetaan korruptionriskejä, jota liittyvät muun muassa vaali- ja puoluerahoitukseen, julkisiin hankintoihin ja edunvalvontaan sekä kuntien ja kansanedustajien toimintaan. Raporteissa ja arvioinneissa todetaan myös, että Suomen tulisi panostaa korruptiotietoisuuden lisäämiseen sekä korruptionepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojeluun. Korruptionvastaiseen työhön osallistuvien viranomaisten kapasiteettia tulisi myös rakentaa ja näiden resursseja lisätä.³¹

3.4.1. OECD:n Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat, toimeenpanematta olevat suositukset

Suomi on ollut mukana OECD:n lahjonnanvastaisessa työryhmässä vuodesta 1999 alkaen. Työryhmän tehtävänä on seurata OECD:n lahjonnanvastaisen yleissopimuksen täytäntöönpanoa sopimukseen liittyneissä maissa. Yleissopimus on Suomen osalta pantu täytäntöön valtiosopimuksena ja siihen liittyvillä täytäntöönpanosäädöksillä. Suomea työryhmässä edustaa oikeusministeriö yleissopimuksen keskusviranomaisena. Suomen ns. kolmannen vaiheen arviointi saatiin päätökseen lokakuussa 2010, jolloin OECD antoi Suomelle kaikkiaan 19 suositusta korruptiontorjunnan tehostamiseksi ja OECD:n lahjonnanvastaisen yleissopimuksen täytäntöön panemiseksi. Joulukuussa 2015 lahjonnan vastainen työryhmä katsoi, että Suomella on edelleen 13 suositusta joko osittain tai kokonaan toimeenpanematta.

Kokonaan täytäntöön panematta olevien suositusten osalta OECD:n työryhmä suosittaa, että Suomi:

- (i) muuttaa ulkomaisen virkamiehen määritelmää rikoslain 40 luvun 11 pykälän 1 momentin 4 kohdassa siten, että se kattaisi henkilöt, joilla on vieraassa valtiossa lainsäädännöllinen tehtävä (Suositus 2).

³⁰ Keskusrikospoliisi (2015). Korruptiotilannekuva 2014-2015. Lähde: https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/31549_Korruptiorikollisuuskatsaus_2014_-_2015_20150623.pdf?9e4314f06c9dd288 (16.5.2016).

³¹ European Commission (2014). EU:n korruptiontorjuntakertomus. Lähde: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/docs/2014_acr_finland_chapter_fi.pdf (17.6.2015); GRECO (2015). Forth evaluation round. Corruption prevention in respect of members of parliament, judges and prosecutors. Compliance report. FINLAND. Council of Europe: Strasbourg; OECD (2013). Finland: Follow-up to the phase 3 report & recommendations. Lähde: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/FinlandPhase3WrittenFollowUpReportEN.pdf> (6.8.2015), UNODC (2011). Mechanism for the Review of Implementation of the United Nations Convention against Corruption. State under Review: Finland. Lähde: <http://uncaccoalition.org/files/official-documents/country-review-report-finland.pdf> (24.8.2015).

- (ii) ryhtyy toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että ulkomaiseen virkamieheen kohdistuvaan lahjusrikokseen sovellettava vanhentumisaika on riittävän pitkä esitutinnan ja syytteen nostamisen pidentämiseen käytettävät mekanismit ovat riittävät ja kohtuullisesti käytettävissä (Suositus 3).
- (iii) ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin oikeushenkilön rangaistusvastuun ulottamiseksi kirjanpito- ja tilintarkastusrikoksiin (Suositus 4)
- (iv) ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin kehittämällä mekanismeja, joilla varmistetaan, että ilmoittajaa, joka hyvässä uskossa ja perustelluista syistä ilmoittaa kansainvälisiin liikesuhteisiin liittyvistä lahjontaepäilyistä toimivaltaiselle viranomaiselle, suojataan syrjiviltä toimilta ja kurinpitoseuraamuksilta. Suomea kehoitetaan myös ryhtymään toimiin, joilla lisätään tietoisuutta näistä mekanismeista ja ilmiintajan suojasta (Suositus 7).
- (v) ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaa, että se merkittävä joukko yhtiöitä, joilta tilintarkastusvelvollisuus on tilintarkastuslain muutoksen myötä poistunut, jatkaa tiliensä tarkastuttamista vapaaehtoisesti ja että kyseisissä yrityksissä tiedostetaan ulkomailla tapahtuvan lahjontarikollisuuden mahdollisuus ja niihin liittyvät kirjanpito- ja tilintarkastusrikokset (Suositus 8 (a)).
- (vi) julkaisee julkisista hankinnoista vastaaville viranomaisille ohjeistuksen jonka mukaan hankintayksiköiden (i) tulee ottaa huomioon tarjouskilpailussa kansainväliset sanktiolistat (*blacklists*); (ii) tulee sisällyttää edellä kuvattu listaus yhdeksi perusteeksi tarjouskilpailusta poissulkemiselle; (iii) luoda mekanismeja, joilla varmistetaan tarjouskilpailuun osallistuneiden toimittamien tietojen oikeellisuus; sekä (iv) tulee sisällyttää hankintasopimuksiin ehdot, joiden mukaan hankintasopimus voidaan purkaa tai hankinta keskeyttää, jos sopimuskumppanin osalta selviää, että heidän toimittamansa tiedot olivat vääriä tai sopijaosapuoli on syyllistynyt lahjontaan sopimuksen voimassaoloaikana (Suositus 12).

Osittain täytäntöön panematta olevien suositusten osalta työryhmä on suosittanut, että Suomi:

- (vii) antaa lainvalvonta- ja syyttäväviranomaisille ...”sisäistä ohjeistusta ulkomailla tehtyjen lahjontarikosten tutkinnasta ja syytteen nostamisesta, muun muassa rikoslaissa tarkoitettujen tavallisen ja törkeän tekemuodon aktiivisen tekemuodon (lahjuksen antaminen) välisistä eroista ja siitä, missä määrin aktiivisesta lahjontarikoksesta voidaan asettaa syytteen nostamiseen oikeushenkilöitä, ja myös niistä seikoista, jotka synnyttävät oikeushenkilön rangaistusvastuun.”
- (viii) ryhtyy konkreettisiin toimiin, joilla lisätään tietoisuutta siitä, miten Suomi torjuu ulkomailla tapahtuvaa lahjontaa yksityissektorilla, muun muassa niillä sektoreilla, joilla riskit ovat suuria, kuten puolustusteollisuudessa, ja valtio-omisteisissa yhtiöissä, pk-yrityksissä sekä lainopillisen neuvonnan, kirjanpidon ja tilintarkastuksen ammattilaisten piirissä.
- (ix) ryhtyy konkreettisiin toimiin, joilla lisätään tietoisuutta oikeushenkilöiden rangaistusvastuusta ulkomailla tehdyissä lahjontarikoksissa, muun muassa valtio-omisteisten yhtiöiden ja niiden tilintarkastajien piirissä.
- (x) edistää vuoden 2009 suositusten liitteessä 2 olevien hyviä käytänteitä koskevien linjausten tuomista kaikkiin suomalaisyrityksiin, elinkeinoelämän organisaatioihin ja toimialajärjestöihin ja myös Suomen ulkomaanedustustoihin.
- (xi) ryhtyy tarvittaviin toimiin edistääkseen sitä, että virkamiehet ilmoittavat lainvalvontaviranomaisille oman toimintansa yhteydessä ilmenneistä epäilyistä, jotka koskevat lahjonnan harjoittamista ulkomailla.

- (xii) muuttaa tilintarkastuslakia siten, että tilintarkastajat, jotka huomaavat merkkejä epäilyttävistä toimista, jotka viittaavat ulkomailla harjoitettavaan lahjontaan, veloitetaan ilmoittamaan huomioistaan yritysjohdolle ja tapauksesta riippuen myös yhtiön valvontaa hoitaville elimille.
- (xiii) ryhtyy toimiin, joilla huolehditaan siitä, (i) että kehitysapusopimuksia tavoittelevilta tahoilta vaaditaan vakuutus siitä, ettei niitä ole tuomittu korruptiorikoksista, (ii) että huolellisuusveloitteet täytetään ennen kuin kehitysapusopimuksia myönnetään, (iii) että kehitysapusopimuksissa sopimuspuolia ja kumppaneja nimenomaisesti kielletään ryhtymästä ulkomailla lahjontatoimiin ja (iv) että kielto ulotetaan koskemaan myös alihankkijoita ja sopimuspuolisesti käytettäviä paikallisia edustajia.

Suomi ei ole myöskään toimeenpannut suositusta siitä, että kukin maa järjestää lainsäädännön ja ohjeistuksen siten, että verohallinnosta raportoidaan esitutkintaviranomaiselle verohallinnon työtehtäviä suoritettaessa havaituista epäilyistä ulkomaisten viranomaisten lahjontatapauksista. Saman sisältöinen suositus on myös OECD:n työryhmän suositus 9a iii.³²

Maaliskuussa 2016 OECD käynnisti virallisesti neljännen vaiheen arviointikierroksen. Suomi ja Iso-Britannia ovat ensimmäiset jäsenvaltiot, jotka arvioidaan. Suomen osalta arviointikierros käynnistyy kesäkuussa 2016. Neljännen arviointikierroksen pääteemoiksi on valittu korruption paljastaminen, yleissopimuksen täytäntöönpano ja oikeushenkilöön liittyvä kysymykset. Lisäksi Suomen arvioinnissa tullaan kiinnittämään huomiota aikaisempien arviointikierrosten aikana annettuihin suosituksiin, joita ei ole vielä toimeenpantu.

3.4.2. Euroopan neuvoston (GRECO) Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat, toimeenpanematta olevat suositukset

Euroopan neuvoston lahjonnan vastainen ryhmä (GRECO) valvoo, että sen 49 osapuolta noudattavat Euroopan neuvoston korruption torjuntaa koskevia asiakirjoja. Parhaillaan on käynnissä neljäs arviointikierros, jonka aiheena on kansanedustajiin, tuomareihin ja syyttäjiin liittyvän korruption estäminen. Maaliskuussa 2015 GRECO arvioi, että Suomi on pannut täytäntöön neljä saamistaan kahdeksasta suosituksesta ja neljä on pantu osittain täytäntöön. Osittain täytäntöön pannuksi suosituksiksi arvioitiin:

- kansanedustajille laadittavia käytäntösääntöjä ja sääntöjen täytäntöönpanoa koskeva suositus,
- tuomareiden eettisistä periaatteista tiedottaminen ja periaatteiden täydentäminen muun muassa koulutuksella,
- tuomareiden sivutoimia (erityisesti välimiestehtäviä) koskevien sääntöjen edelleen kehittäminen ja sivutoimilupien myöntämistä koskevien menettelyjen kehittäminen sekä
- eettisten normien ja ammatillista toimintaa koskevien sääntöjen laatiminen syyttäjiin ja sääntöjen täytäntöönpano muun muassa koulutuksella.

Suomi raportoi GRECO:lle näiden suositusten osalta syyskuuhun loppuun 2016 mennessä.

---

³² Ongelma on tuotu esille tämän raportin kappaleessa 3.1.2. sekä strategian toimintasuunnitelmassa.

3.4.3. YK:n Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat suositukset

Eduskunta hyväksyi vuonna 2006 Yhdistyneiden Kansakuntien korruption vastaisen yleissopimuksen (UNCAC, SopS 58/2006). Arviointiraportissaan YK antaa Suomelle suosituksia korruption torjunnan tehostamiseksi.³³

Kriminalisoinnit

Arviointiraportissa todetaan, että yleissopimukseen perustuvat rikokset on kriminalisoitu Suomen rikoslaissa. Eräiden rikosten määritelmä on arvioijien mukaan jopa laajempi kuin mitä yleissopimus edellyttää. Yleissopimukseen sisältyvistä ei-pakollisista kriminalisoinneista Suomi on jättänyt kriminalisoimatta ainoastaan vaikutusvallan kauppaamisen ja laittoman vaurastumisen. Näistä sekoista huolimatta arviointitiimi esittää tiettyjä parannusehdotuksia. Se ehdottaa muun muassa, että Suomi:

- (i) harkitsee asianmukaisesti tarvittavia perustuslaillisia muutoksia, jotta kansanedustaja menettäisi automaattisesti asemansa eräissä tapauksissa, esimerkiksi tultuaan tuomituksi törkeästä lahjonnasta,
- (ii) varmistuu siitä, että ulkomaisen virkamiehen määritelmä nimenomaisesti kattaa myös henkilöt, jotka hoitavat julkista tehtävää julkisessa liikelaitoksessa, mikä poistaa mahdolliset epävarmuustekijät,
- (iii) harkitsee uudelleen mahdollisuutta kriminalisoida vaikutusvallan kauppaaminen selvittämällä, miten kyseinen käyttäytyminen on kriminalisoitu samankaltaisen oikeusjärjestelmän omaavissa maissa,
- (iv) harkitsee mahdollisuuksia kriminalisoida kansanedustajien osalta viran väärinkäyttö,
- (v) jatkaa keskustelua siitä, onko ns. itsepesun (*self-laundering*)³⁴ kriminalisointi sopusoinnussa Suomen lain peruseriaatteiden kanssa,
- (vi) harkitsee oikeudenkäytön haitanteon kriminalisointia olosuhteissa, joissa korruptoituneiden keinojen, väkivallan tai uhan käytöllä pyritään vaikuttamaan muun kuin suullisen tai kirjallisen lausunnon esittämiseen,
- (vii) selvitetään mahdollisuus korottaa oikeushenkilöön kohdistuvan sakkorangaistuksen tasoa ja lisätä rangaistusvalikoimaan muita kuin rahamääräisiä seuraamuksia.

Lainvalvonta

Yleisesti ottaen yleissopimuksen lainvalvontaan liittyvien vaatimusten osalta arviointitiimi ehdottaa seuraavaa:

- (i) harkitaan jäädytettyjen tai menetetyksi tuomittujen varojen hallinnoinnin tehostamista siten, että menettelyn sääntely olisi järjestelmällisempää, eikä sääntely koskisi vain tapauksia, jossa omaisuus on helposti pilaantuvaa ja sen arvo on nopeasti alentuvaa

³³ UNODC (2011). *Korruptionvastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen täytäntöönpanon arviointia koskeva mekanismi Arvioitavana oleva valtio: Suomi*. Lähde: http://oikeusministerio.fi/material/attachments/om/tiedotteet/sv/2011/6AHC9FBVG/UNCAC_Suomen_arviointiraportti.pdf (15.3.2016).

³⁴ Itsepesulla tarkoitetaan tilanne jossa, alkurikoksen tekijä itse pyrkii häivyttämään rikoksella saadun rahan alkuperän ja saamaan se näyttämään lailliselta.

- (ii) tehostetaan toimenpiteitä ilmiantajien henkilöllisyyden suojaamiseksi, jotta pelko todistajien henkilöllisyyden paljastumisesta hälventyi
- (iii) selvitetään mahdollisuutta perustaa kokonaisvaltainen järjestelmä rikoksen ilmiantajien suojelemiseksi
- (iv) keskusrikospoliisissa toimii nykyisin yksi virkamies, joka vastaa korruptioon liittyvien rikosten selvittämisestä ja muiden poliisiviranomaisten kouluttamisesta ja kapasiteetin vahvistamisesta. Tähän varattuja henkilöstö- ja muita resursseja tulee lisätä
- (v) harkitaan mahdollisuutta jättää korruptioon liittyvään rikokseen syylistynyt tuomitsematta tapauksessa, jossa hän omaehtoisesti ja aktiivisesti avustaa lainvalvontaviranomaisia
- (vi) harkitaan rangaistuksen vähentämistä koskevien kansallisten säännösten soveltamisalan laajentamista siten, että alennettua rangaistusasteikkoa voidaan soveltaa korruptioon liittyvään rikokseen syylistyneeseen tapauksessa, jossa hän omaehtoisesti ja aktiivisesti avustaa lainvalvontaviranomaisia muiden samaan tapaukseen liittyvien rikosentekijöiden tekemien rikosten selvittämisessä
- (vii) harkitaan virkamiesten velvoittamista ilmoittamaan lainvalvontaviranomaisille havaitsemistaan korruptioon liittyvistä rikoksista

Rikosentekijän luovuttaminen

Arviointiraportissa todetaan, että yleisesti ottaen Suomi on ryhtynyt useimpiin yleissopimuksen edellyttämiin rikosentekijän luovuttamista koskeviin toimenpiteisiin. Olemassa olevia luovutukseen liittyviä menettelyjä voisi kuitenkin vahvistaa seuraavilla toimenpiteillä:

- (i) luovutusmenettelyissä alennetaan "todennäköisiin syihin" perustuvaa näyttöstandardia
- (ii) vaikka Suomi ei edellytä sopimusta rikosentekijän luovuttamisen perustaksi, on edelleen tutkittava mahdollisuuksia aktiivisesti ryhtyä kahden- ja monenvälisiin luovutusjärjestelyihin toisten valtioiden kanssa luovutuksen tehostamiseksi

Keskinäinen oikeusapu

Arviointiraportissa todetaan, että kaiken kaikkiaan Suomessa ovat käytössä kaikki keskinäistä oikeusapua koskevan yleissopimuksen edellyttämät toimenpiteet. Suomi voisi kuitenkin arvioijien mukaan edelleen harkita lisämahdollisuuksia aktiivisesti osallistua kahden- ja monenvälisiin järjestelyihin toisten valtioiden ja erityisesti Euroopan ulkopuolisten valtioiden kanssa, keskinäisen oikeusavun tehokkuuden parantamiseksi.

Korruptionvastaiseen yleissopimukseen ei ole perustettu arviointiraporttien seurantarjestelmää.

3.4.4. EU:n Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat suositukset

Vuonna 2014 julkaistussa Suomea koskevassa korruptiokertomuksessa Euroopan komissio kehottaa Suomea parantamaan (i) hankintasopimusten läpinäkyvyyttä kunta- ja aluetasolla, erityisesti tilanteissa, joissa sopimuksia tehdään yksityisten yrittäjien kanssa ja (ii) vahvistamaan keskusrikospoliisin korruptiontorjuntayksikköä niin, että yksikkö voi tuloksellisesti tukea korruptioon liittyvien rikosten havaitsemista ja tutkimista, ja koordinoita korruptiontorjuntamenettelyjä virastojen välillä.

Raportissa todetaan lisäksi, ettei Suomessa ei ole säännöksiä lobbauksesta. Lobbajia ei vaadita rekisteröitymään, eikä virkamiesten ja lobbajien välisestä yhteydenpidosta tarvitse ilmoittaa. Koko EU -

aluetta koskevassa raportissa painotetaan, että lobbaustoimintaan voi liittyä korruption ja sääntelyvallankaappauksen riski. Siksi on komission mukaan toivottavaa, että käytössä olisi mekanismeja, joilla lobbausta säännellään, tapahtuipa se sitten lainsäädännön tai lobbaajien vapaaehtoisen rekisteröitymisen avulla.³⁵

3.4.5. ETYJ:in Suomelle antamat korruption torjuntaa koskevat suositukset

ETYJ:n vuoden 2011 eduskuntavaaleja koskevissa suosituksissa todetaan, että puolueilta ja ehdokkailta tulisi vaatia yksityiskohtaisempia vaalirahoitusta koskevia selvityksiä: *”Puolueiden ja ehdokkaiden toimittamia lopullisia rahoitusilmoituksia voitaisiin tarkentaa. Yksityiskohtaisemmat ilmoitukset voisivat lisätä avoimuutta ja tarjota parempia mahdollisuuksia niiden täsmällisyyden tarkistamiseen.”*³⁶ Suosituksissa ehdotetaan myös, että Suomi harkitsee VTV:n valvontavaltuuksien laajentamista niin, että VTV:llä olisi oikeus suorittaa kattavampia vaalikampanjoiden tilitarkastuksia.

3.5. Korruption torjuntaan liittyvän lainsäädännön tarkastelua

Tuomioistuimissa annetaan tuomioita lahjusrikoksista ja muista korruptiivisia elementtejä sisältävistä rikoksista vain muutamia vuodessa, ks. taulukko 3.

---

³⁵ Euroopan Komissio (2014). *LIITE SUOMI asiakirjaan EU:n korruptiontorjuntakertomus*. Lähde: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/docs/2014_acr_finland_chapter_fi.pdf (16.5.2016) ja Euroopan Komissio (2014). *KOMMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE EU:N KORRUPTIONTORJUNTAKERTOMUS*. Lähde: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/acr_2014_fi.pdf (16.5.2016).

³⁶ Oikeusministeriö (2015). *ETYJ:n arviointimissiot Suomen eduskuntavaaleissa* (epävirallinen käännös). Lähde: http://www.vaalit.fi/material/attachments/vaalit/vaalit/eduskuntavaalit/etyjinvaaliarviointi2011/286W8jH9j/ETYJn_raportti_2011_kaannos_suomi.pdf (15.3.2016). Virallinen englanninkielinen raportti: OSCE (2011). *REPUBLIC OF FINLAND. PARLIAMENTARY ELECTIONS, 17 April 2011. OSCE/ODIHR Election Assessment Mission Report*. Lähde: <http://www.osce.org/odihr/81121?download=true> (22.10.2015).

Taulukko 3: Korruptiivisia piirteitä mahdollisesti sisältävät rikokset, oikeudessa tuomitut

Oikeudessa tuomitut (lkm)	2010	2011	2012	2013	2014	Yhteensä
14:2§ Vaalilahjonta	-	-	-	2	1	3
16:13§ Lahjuksen antaminen	3	1	-	1	3	8
16:14§ Törkeä lahjuksen antaminen	-	-	1	2	-	3
16:14a§ Lahjuksen antaminen kansanedustajalle	-	-	-	-	-	0
16:14b§ Törkeä lahjuksen antaminen kansanedustajalle	-	-	-	-	-	0
30:7§1 Lahjominen elinkeinotoiminnassa	-	3	-	-	-	3
30:7a§1 Törkeä lahjominen elinkeinotoiminnassa	-	-	-	-	-	0
30:8§1 Lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa	-	9	-	-	2	11
30:8a§1 Törkeä lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa	-	-	-	-	-	0
40:1§1-2 Lahjuksen ottaminen	-	-	2	-	1	3
40:2§ Törkeä lahjuksen ottaminen	-	-	1	1	-	2
40:3§ Lahjusrikkomus	-	1	-	-	-	1
40:4§ Lahjuksen ottaminen kansanedustajana	-	-	-	-	-	0
40:4a§ Törkeä lahjuksen ottaminen kansanedustajana	-	-	-	-	-	0
40:5§1 Virkasalaisuuden rikkominen	2	2	5	8	1	18
40:5§2 Tuottamuksellinen virkasalaisuuden rikkominen	1	4	-	-	-	5
40:7§1 Virka-aseman väärinkäyttäminen	2	5	1	1	3	12
40:8§ Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen	-	-	1	1	-	2
40:9§1 Virkavelvollisuuden rikkominen	11	15	11	21	11	69
40:10§ Tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen	12	15	11	13	8	59
30:5§1 Yrityssalaisuuden rikkominen	8	3	4	6	3	24
30:5§3 Yrityssalaisuuden rikkomisen yritys	-	-	-	-	-	0
30:6§ Yrityssalaisuuden väärinkäyttö	1	-	-	-	-	1
36:5§ Luottamusaseman väärinkäyttö	8	12	7	14	10	51
51:1§1-2 Sisäpiirintiedon väärinkäyttö	5	-	-	-	-	5
51:1§3 Sisäpiirintiedon väärinkäytön yritys	-	-	-	-	-	0
Yhteensä	53	70	44	70	43	

Lähde: Tilastokeskus, Rangaistukset rikoksittain, 2009-2014 (käräjäoikeudet ja hovioikeus ensimmäisenä oikeusasteena).

Taulukossa esitettävien virkarikostuomioiden ja elinkeinotoimintaan liittyvien tuomioiden osalta on tärkeää huomioida, että vain osaan niistä liittyy korruptiivinen elementti. Lisäksi poliisin tietoon tulleita rikosepäilyjä (ks. taulukko 1) ei voida vuositason suoraan verrata oikeudessa tuomittuja kuvaavaan taulukkoon (taulukko 3). Yleisellä tasolla voidaan todeta, että lahjusrikoksiin liittyviä rikosepäilyjä näyttäisi olevan selvästi enemmän kuin kyseisistä rikoksista annettuja tuomioita.

Ulkomaisen virkamiehen lahjontaan liittyvien lahjusrikoskokonaisuuksien osalta OECD:n lahjonnanvastainen työryhmä on kiinnittänyt huomiota Suomen tuomioistuinten antamien tuomioiden vähyyteen. Maaliskuussa 2016 lahjonnan vastainen työryhmä totesi Suomea koskevassa tiedotteessaan olevansa huolissaan siitä, että yksikään ulkomaisen virkamiehen lahjontaan liittynyt esitutkinta ei ole johtanut tuomioon. Suomessa on ollut tutkinnassa viisi ulkomaisen virkamiehen lahjontaan liittyvää laajaa kokonaisuutta, eikä niissä yhdessäkään tuomittu ketään rangaistukseen.

3.5.1. Lahjusrikosten kriminalisointi

Lahjusrikoksista annettujen tuomioiden vähyyteen voi olla useita syitä, kuten esimerkiksi lainsäädännön puutteellisuus tai epätasällisuus. Oikeuskäytännön vähyyden vuoksi pitkälle meneviä johtopäätöksiä

näiden tilastojen välisestä syy-yhteydestä ei kuitenkaan tulisi tehdä, ilman tarkempaa perehtymistä yksittäisiin tapauksiin ja tuomioistuinten perusteluihin.

Lahjusrikosten yhdeksi haasteeksi on koettu niihin liittyvä korkea näyttökynnys, joka saattaa osaltaan selittää tuomioiden vähäisyyttä. Haasteelliseksi on koettu muun muassa näytön saaminen siitä, että etuus on vastaanotettu ja että vastaanotettu etuus on vaikuttanut henkilön toimintaan. Joskus tuomitsematta jättäminen on perustunut siihen, että etuuden vastaanottaneella henkilöllä ei ole katsottu olleen mahdollisuutta vaikuttaa päätöksentekoon.³⁷ Kansainväliset organisaatiot ovat suosittaneet, että myös päätöksentekoon välillisesti vaikuttaminen, ns. vaikutusvallan kauppaaminen, kriminalisoitaisiin Suomessa. Suomessa vaikutusvallan kauppaamista ei ole toistaiseksi kriminalisoitu. Oikeuskäytännössä tulkintaongelmia on aiheuttanut myös ulkomaisen virkamiehen määritelmä, joka on laajempi kuin vastaava kotimaisen virkamiehen määritelmä.³⁸ Ulkomaisen virkamiehen määritelmä kattaa myös valtio-omisteisten yhtiöiden työntekijät. Myös OECD:n lahjonnan vastainen työryhmä on kiinnittänyt seurantaraporteissaan huomiota ulkomaisen virkamiehen käsitteen vaikeaselkoisuuteen (ks. luku 3.4.1.).

Voidaan myös todeta, että tyyppirangaistus lahjusrikoksista on ollut sakkorangaistus. Tiedot sakkorangaistuksista eivät välity keskeisille toimijoille kuten hankintayksiköille, jotka tarvitsevat tiedot pystyäkseen sulkemaan korruptiivisesti toimineita pois tarjouskilpailusta. Tältä osin viranomaisyhteistyötä ja tiedonsaantioikeuksia voisi parantaa.

3.5.2. Lahjominen elinkeinotoiminnassa

Elinkeinotoiminnan lahjusrikosten osalta näyttökynnys näyttäisi olevan korkeampi kuin viranomaistoiminnan lahjusrikoksissa, joka saattaa osaltaan vaikuttaa elinkeinotoiminnan lahjusrikoksista annettujen tuomioiden vähyyteen. Oikeuskirjallisuudessa³⁹ on myös pohdittu olisiko rangaistavaksi syytä saattaa selkeämmin myös se tilanne, jossa lahjus annetaan työnantajalle, koska elinkeinoelämän lahjusrikoksissa on entistä enemmän tarkoitus suojata myös kilpailevien elinkeinonharjoittajien toimintaedellytyksiä sekä kilpailuneutraliteettia. Elinkeinotoiminnan lahjusrikosten tunnusmerkistöön liittyy lain esitöiden mukaan edellytys lahjoman salaamisesta elinkeinonharjoittajalta. Elinkeinotoiminnan lahjusrikosten kriminalisointiin liittyvissä lain esitöissä todetaan, että jos elinkeinonharjoittajan alaiselle työntekijälle tarjotaan ylimääräinen etu hänen työnantajansa nimenomaisin tai hiljaisin suostumuksin, kysymyksessä ei ole lahjus (HE 66/1988 vp). Kyseistä edellytystä salaamisesta ei ole viranomaistoimintaan koskeissa lahjusrikospykälissä.⁴⁰

3.5.3. Julkisen toiminnan yhtiöittäminen

Rikoslain 16 ja 40 lukujen lahjontarikossäännösten keskeisenä tavoitteena on turvata virkatointen oikeellisuus ja kansalaisten luottamusta virkatointen lainmukaisuuteen (yleistä kansalaisluottamusta) sekä erityisesti edistää virkatoiminnan tasapuolisuutta eli riippumattomuutta epäasialliselta vaikuttamiselta. Rikoslain 30 luvun elinkeinoelämän lahjontarikossäännösten tavoitteena on pyrkiä suojaamaan työnantajan

³⁷ Halonen, K-M. (2016). *Julkisiin hankintoihin liittyy korruptionriski*. Haaste 1/2016.

³⁸ Korkka, H. (2016). *Lahjonta riskin tunnistaminen yritystoiminnassa*. Haaste 1/2016.

³⁹ Ks. esim. Haavisto, J. (ei vuosilukua). *Lahjusrikoksista – Edunsaajana työnantaja*. Lähde: http://www.oikeus.fi/hovioikeudet/helsinginhovioikeus/material/attachments/oikeus_hovioikeudet_helsinginhovioikeus/julkaisut/painetutjulkaisut/kirjoituksiatalousrikosoikeudesta2007/Ho8wB7iWd/04_Lahjusrikoksista_-_Edunsaajana_työnantaja_Jukka_Haavisto.pdf (31.3.2016) tai Pihlajamäki, A. (2008). *YKSITYISEN SEKTORIN LAHJONTA*. Lähde: https://www.edilex.fi/defensor_legis/5380.pdf (31.3.2016).

⁴⁰ Oilinki, J. (2016). *Yksityistä vai Julkista palvelua?* Oilinki, Haaste 1/2016.

ja työntekijän taikka tehtävän antajan ja vastaanottajan välistä luottamussuhdetta, joka rikoslaissa edellytetään yleensä olevan elinkeinonharjoittajan ja hänen puolestaan tehtävää suorittavan välillä. Säännöksillä pyritään myös ehkäisemään lahjomisen haittavaikutuksia elinkeinotoiminnassa ja suojata kilpailevien elinkeinonharjoittajien toimintaedellytyksiä.⁴¹

Viime vuosina rajanveto julkisen toiminnan ja yksityisen toiminnan välillä on hämärtynyt merkittävästi. Osittain EU:n valtioneuvoston päätöksen ja kilpailuneutraliteettiperiaatteen edellyttämästä kuntien ja valtion liikelaitosten yhtiöittämisvaatimuksesta johtuen, vastuuta julkisista palveluista on siirretty yhä enemmän valtion ja kunnan viranomaisilta ja liikelaitoksilta niiden omistamille osakeyhtiöille. Toisaalta myös monet usean hankintayksikön puolesta julkisia hankintoja keskitetysti kilpailuttavat yhteishankintayksiköt toimivat yhtiömuodossa.⁴² Julkisen sektorin yhtiöittäminen on tuonut merkittäviä muutoksia yhteiskunnan varoin rahoitettavaan toimintaan ja sen toimintaympäristöön. Voidaankin pohtia, vastaako nykyinen lahjusrikosten sääntely enää nykyistä toimintaympäristöä ja kansalaisten yleistä oikeustajua nykytilanteessa, jossa julkisia palveluita tuotetaan lisääntyvässä määrin osakeyhtiö- muotoisten yksiköiden kautta. Kun julkisen vallan käyttöä siirretään entistä enemmän joko julkisen tahon omistamien yritysten hoidettaviksi taikka kilpailutusten kautta kokonaan yksityisten tahojen hoidettavaksi, voisi olla perusteltua pohtia, tulisiko viranomaistoimintaan ja elinkeinotoimintaan liittyvien lahjusrikossäännösten olla nykyistä lähempänä toisiaan.

3.5.4. Ennaltaehkäisy

Lainsäädännön kehittämisessä tulisi korruptiontorjunnan näkökulmasta painottaa kriminalisointien ennaltaehkäisevää vaikutusta. Esimerkiksi oikeushenkilöön kohdistettavat seuraamukset lahjontarikosten yhteydessä tulisi olla riittävän suuria, jotta seuraamuksilla olisi todellisuudessa ennaltaehkäisevä vaikutus myös isoille kansainvälisille yrityksille. Myös tehokkaalla menettämisseuraamuksen määräämisellä voidaan tehostaa ennaltaehkäisevää vaikutusta. Menettämisseuraamussäädäntöä on vastikään tarkistettu.⁴³ Lainsäädäntöä tarkistanut työryhmä ei kuitenkaan ottanut kantaa siihen, olisiko syytä muuttaa rikoslakia menettämisseuraamuksen osalta siten, että menettämisseuraamus voidaan kohdistaa myös lahjuksen antajan tavoittelevaan hyötyyn, kuten lahjuksilla mahdollistetun tilauksen kautta saavutettavaan voittoon.

4. Keskeisimmät kehitys- ja toimenpidetarpeet

Kuten edellä todetaan, korruptiota esiintyy suomalaisen yhteiskunnan kaikilla tasoilla sekä monella alalla ja kontekstissa. Korruption keskeisiä riskialueita ovat rakennusala, julkiset hankinnat ja tarjouskilpailut, yhdyskuntasuunnittelu, poliittinen päätöksenteko ja rahoitus. Muita keskeisiä korruption alueille ovat ulkomaankauppa ja urheilu. Moni tutkimus korostaa elinkeinoelämän ja poliittisen/virkamiesten päätöksenteon rajapinnassa esiintyvää korruptiota ja korruptionriskejä. Korruptio esiintyy usein epäeettisten

⁴¹ Haavisto, J. (ei vuosilukua). *Lahjusrikoksista – Edunsaajana työnantaja*. Lähde:

http://www.oikeus.fi/hovioikeudet/helsinginhovioikeus/material/attachments/oikeus_hovioikeudet_helsinginhovioikeus/julkaisut/painetutjulkaisut/kirjoituksiatalousrikosoikeudesta2007/Ho8wB7iWd/04_Lahjusrikoksista_-_Edunsaajana_tyonantaja_Jukka_Haavisto.pdf (31.3.2016).

⁴² Halonen, K-M. (2016). *Julkisiin hankintoihin liittyy korruptionriski*. Haaste 1/2016.

⁴³ Oikeusministeriö (2015). *Rikoslain menettämisseuraamuksia koskevien yleissäännösten tarkistaminen*. Lähde: http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1421671648957/Files/OMML_3_2015_Konfiskaatiot_yryhma_132s.pdf (30.5.2016).

etuuksien antamisena ja ottamisena, eturistiriitoina ja suosimisena sekä epäeettisenä päätösten valmisteluna muodollisten päätöksentekorakenteiden ulkopuolella. Suomessa esiintyvälle korruptiolle on usein ominaista se, että toimitaan muodollisesti lain mukaan mutta silti epäeettisesti.

Tilastoista, tutkimuksista, arvioinneista ja raporteista voidaan tunnistaa tiettyjä selkeitä korruption torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn liittyviä osa-alueita, joilla kehitys- ja toimenpidetarpeet ovat erityisen suuret.

4.1. Korruption torjunnan ja ennaltaehkäisyn viranomaisrakenteet, toiminnan koordinointi ja toimijoiden välinen yhteistyö

Monessa tutkimuksessa korostetaan, että korruption vastaisen työn rakenteita Suomessa tulisi vahvistaa ja selkiinnyttää ja että tarvitaan selkeä taho, jolla olisi aineelliset voimavarat ja henkilöstöresurssit korruption vastaisen työn koordinoimiseksi, tukemiseksi, seuraamiseksi ja uusien aloitteiden tekemiseksi. Raporteissa ja tutkimuksissa todetaan myös, että korruptiotapausten paljastamiseen ja tutkintaan tulee panostaa entistä enemmän ja että korruptioepäilyjen tutkintaan osallistuvien virkamiesten korruptio-osaamista tulee parantaa.

Toimijoiden mukaan saaminen korruption vastaiseen työhön on toinen selkeä osa-alue, jolla tehostamista tarvitaan. On varmistettava, että korruption torjunnan ja ennaltaehkäisyn työkaluja otetaan käyttöön käytännön työssä ja että kaikille välittyy viesti siitä, missä raja hyväksyttävän ja ei-hyväksyttävän toiminnan välillä kulkee. Kaikille pitää olla selvää, ettei korruptiivinen toiminta missään yhteydessä ole hyväksyttävää. Toiminnan jalkauttaminen edellyttää pysyvät ja toimivat viranomaisrakenteet. Korruption vastaisen työn yhteyshenkilöt ovat tässä avainasemassa.

4.2. Korruptiotietoisuuden lisääminen

Korruptio on monimuotoinen ja vaikeaselkoinen ilmiö. Monelle suomalaiselle on vaikea tunnistaa korruptiota eikä kaikille ole selvää miten korruptio ilmenee. Tilannekuvassa selostetuissa tutkimuksissa ja raporteissa korostetaan voimakkaasti tarvetta parantaa korruptio-osaamista, sillä korruptiota vastaan on vaikea taistella, ellei tiedä, mitä vastaan taistelee. Tutkimusten ja raporttien mukaan yhteiskunnan kaikilla tasoilla ja sektoreilla tulisi parantaa tietoisuutta korruptiosta ilmiönä, korruption torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn liittyvistä normeista sekä korruption vastaisen työn työkaluista. Erityisesti tulisi panostaa tietoisuuden lisäämiseen ja asenteiden muuttamiseen identifioituilla riskialueilla ja konteksteissa (rakennusala, julkiset hankinnat ja tarjouskilpailut, yhdyskuntasuunnittelu, ja poliittinen päätöksenteko ja rahoitus). Myös kansallisen ja kunnallistason virkamiesten kykyä tunnistaa, ennaltaehkäistä ja torjua korruptiota tulee parantaa.

4.3. Läpinäkyvyyden lisääminen

Suomi on maa, jossa avoimuutta ja median vapautta pidetään korkeassa arvossa. Asiakirjojen ja päätöksentekoprosessien läpinäkyvyyttä pidetään tärkeänä. Tästä huolimatta julkista tietoa on usein vaikea saada. Parantamalla eri toimijoiden tiedonsaanti- ja osallistumismahdollisuuksia mahdollistetaan kriittisen tarkastelun ja tilivelvollisuuden toteutumista, lisätään korruptiivisesti toimineiden kiinnijäämisriskiä, muutetaan päätöksentekijöiden ja muiden toimijoiden kannustimia, vähennetään mahdollisuuksia korruptiiviseen toimintaan ja vahvistetaan demokratian toteutumista. Avoimuuden lisäämisellä on täten sekä korruptiota ennaltaehkäisevä että torjuva vaikutus. Tilannekuvassa selostetuissa julkaisuissa

kehotetaan Suomea panostamaan avoimuuden lisäämiseen, erityisesti korruption riskialueilla. Näitä ovat vaali- ja puoluerahoitus, poliittisten edustajien ja virkamiesten sidonnaisuudet, virkanimitykset ja rekrytoinnit, julkiset hankinnat, kaavoitusprosessit, yhtiöittäminen ja yritystoiminta.⁴⁴

4.4. Korruptiotapausten paljastumisen helpottaminen

Tilannekuvassa selostetuissa tutkimuksissa ja raporteissa korostetaan, että korruptiotapausten paljastamista tulisi tehostaa. Tämä edellyttää panostamista korruptiotietoisuuden lisäämiseen sekä entistä parempaa osaamista korruption torjunnan alueella. Tietyissä tapauksissa korruptiotapausten paljastumista voidaan myös edistää parantamalla valvovien tahojen tiedonsaantimahdollisuuksia tai velvoittamalla toimijoita raportoimaan entistä yksityiskohtaisemmin. Nimettömän tai ainakin luottamuksellisen korruption liittyvän raportoinnin mahdollistaminen sekä ilmoittajien suojelu erilaisilta vastatoimilta on myös olennaista paljastumisen edistämisen kannalta. Lisäksi viranomaisten mahdollisuuksia ilmoittaa korruptioepäilyistä lainvalvontaviranomaisille tulee parantaa.

4.5. Lahjusrikoksiin liittyvän lainsäädännön kehittäminen

Olennaisena osana kokonaisvaltaista korruption torjuntaa on tarkoituksenmukainen lainsäädäntö. Jotta korruptiota pystytään tehokkaasti ennaltaehkäisemään ja paljastamaan, tulee korruption rikosten kriminalisoinnin olla myös riittävän kattavaa. Lisäksi tulisi rikosvastuun toteutumisen kannalta varmistaa, että kriminalisointiin ei liity ylitsepääsemättömiä näyttöongelmia. Tilannekuvassa selostettujen analyysien mukaan lahjusrikoksiin ja muun korruption torjuntaan liittyvän lainsäädännön toimivuutta tulee analysoida ja tarvittaessa parantaa.

4.6. Korruption liittyvän tutkimuksen edistäminen

Tutkimuksissa ja raporteissa todetaan, että maassamme esiintyvistä korruptiosta tiedetään edelleen vain vähän. Korruptiivinen toiminta tapahtuu useimmiten julkisuudelta piilossa ja korruptioepäilyistä tehdään vuosittain vain joitakin rikos- ja muuntyyppisiä ilmoituksia. Harva korruptiotapaus tulee viranomaisten tai kansalaisten tietoon. Suomessa tehdään vain vähän korruption liittyvää tutkimusta. Korruption vastaisen työn seurannan sekä torjunnan ja ennaltaehkäisyn tehostamisen kannalta on ensisijaisen tärkeää, että säännöllisin väliajoin kerätään laadullista ja määrällistä tietoa korruption eri ilmenemismuodoista ja niiden esiintymisestä. Näin varmistetaan, että korruption vastaista työtä tekevillä tahoilla on ajan tasalla olevaa tietoa ja että korruption vastainen työ keskittyy maamme varsinaisiin korruption-ongelmiin.

---

⁴⁴ Virkanimitysten osalta valtiovarainministeriössä on valmisteilla esitys valtion virkamieslain muuttamiseksi siten, että valituskielto virkaan ja virkasuhteeseen nimittämistä koskevasta päätöksestä poistetaan. Eturistiriitojen ennaltaehkäisyn osalta valtiovarainministeriöön perustetaan järjestelmä, jossa valtion ylempien virkamiesten sidonnaisuudet julkaistaan yhdessä paikassa tietoverkossa ja että eduskunnan puhemiesneuvosto on antanut ohjeet kansanedustajan sidonnaisuuksien ilmoittamisesta, ks. Valtiovarainministeriö (2015). Valtion virkamieslaki uudistuu. Ylimmän johdon virkoihin nimitetään jatkossa viiden vuoden määräajaksi Lähde: http://vm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/ylimman-johdon-virkoihin-nimitetaan-jatkossa-viiden-vuoden-maaraajaksi (31.3.2016) ja Eduskunta (2015). *Puhemiesneuvoston ohjeet edustajan sidonnaisuuksia ilmoittamisesta ja muista vastaavista edustajan asemaan liittyvistä käytänteistä*. Lähde: <https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/sidonnaisuudet/Documents/sidonnaisuudetFIB.pdf> (14.3.2016).

5. Toimintasuunnitelma

Kukin viranomainen toteuttaa aiottuja toimenpiteitä omalla toimialallaan itseään koskevien säädösten puitteissa.

Tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Päävastuu Muut tahot	Aikataulutus (täytäntöön pantu)	Rahoitus	Käsitelty tilanne- katsauksessa (kohta)	Mittarit tavoitteen saavuttamisesta
1. Korruption torjuntaa tukevien rakenteiden vahvistaminen						
1.1. Korruptionvastaisen työn rakenteita selkiinnytetään ja vahvistetaan						
1.1.1. Koordinaatiota ja yhteistyötä tehostetaan ja tiivistetään	Oikeusministeriöön perustetaan toiminto, joka vastaa korruption torjunnan ja ennaltaehkäisyn edistämisestä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla, tukemisesta ja koordinoinnista, tietoisuuden lisäämisestä, neuvonannosta ja korruptionvastaisten toimintasuunnitelmien laatimisesta ja seurannasta korruptiostrategian mukaisesti. Toiminto seuraa ja arvioi lainsäädännön toimivuutta ja tekee ehdotuksia lainsäädännön kehittämiseksi. Se myös seuraa ja edistää kansainvälisten veloitteiden täytäntöön-	OM	Vuoden 2017 loppuun mennessä	1-2 htv Toimenpide edellyttää lisärahoitusta. a. Taloudelliset vaikutukset selvitettävä.	3.3. 3.4.	Korruptiotoiminto perustettu ja toimintakykyinen (kyllä/ei).

	panoa. Joka toinen vuosi toiminto julkaisee korruptiotoimintoja ja tilannetta koskevan raportin.					
	Viranomaisia kehoitetaan nimeämään korruption torjunnan ja ennaltaehkäisyn yhteyshenkilöitä, jotka pitävät korruption torjuntaa esillä oman organisaationsa sisällä, seuraavat strategian täytäntöönpanoa ja raportoivat siitä korruptionvastaiselle toiminnolle.	Ministeriöt ja virastot	2017 loppuun mennessä		3.3. 3.4.	Yhteyshenkilöt nimetty ministeriöissä (lkm) Toiminta käynnistynyt (kyllä/ei).
1.1.2. Korruptio-rikollisuuden paljastaminen ja tutkinnan tukeminen	Nykyisiä viranomaisrakenteita hyödyttään perustetaan poliisiin yksikkö, joka keskittyy korruptiorikosten paljastamiseen. Yksikkö vastaa: – operatiivisen vihje-, tiedustelu- ja ilmiötiedon sekä muiden korruptioon liittyvien ilmoitusten vastaanottamisesta, analysoinnista ja esitutkintaan saattamisesta valtakunnallisesti, – poliisin operatiivisen	SM, POHA, KRP	2017 loppuun mennessä	2-3 htv	3.3. 3.4.3. 3.4.4.	Yksikkö perustettu ja erillisrahoitus turvattu (kyllä/ei).

	korruptiotilannekuvan ylläpitämisestä, – vastaa viranomaisilta tulevien tutkintapyyntöjen, vihjeiden ja muun tiedon vastaanottamisesta, analysoinnista ja esitutkintaan saattamisesta valtakunnallisesti, – poliisin valtakunnallisen yhdyshenkilöverkoston toiminnasta, – vastaa kansallisen ja kansainvälisen viranomais- ja sidosryhmäyhteistyön ja tiedonvaihdon kehittämisestä yhdessä POHA:n ja muiden poliisilaitosten kanssa					
	Poliisirekistereihin tehtävien kirjausten yhteydessä korruption liittyvä rikosilmoitus-, vihje- ja ilmiötieto luokitellaan korruption liittyväksi	POHA	2019 loppuun mennessä		3.1.1.	Korruptioluokitus otettu käyttöön (kyllä/ei).

Tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Päävastuu Muut tahot	Aikataulutus (täytäntöön pantu)	Rahoitus	Käsitelty tilanne- katsauksessa (kohta)	Mittarit tavoitteen saavuttamisesta
2. Tietoisuuden lisääminen ja asenteiden muuttaminen						
2.1. Yleinen korruptiotietoisuus						
2.1.1. Kansalaiset tietävät, mitä korruptiolla tarkoitetaan ja ymmärtävät sen haitallisuuden	Laaditaan kansallinen anti-korruptioverkkosivusto (www.korruptio.net), jonka kautta kansalaiset saavat puolueetonta, tosiasiapohjaista tietoa korruptiosta ja ilmoituskäytännöistä.	OM		Toimenpide edellyttää lisärahoitusta. a. Taloudelliset vaikutukset selvitetty.	3.3. 3.4.	Sivusto laadittu ja aktiivisessa käytössä (kyllä/ei). Kävijämäärä?
	Korruptionvastaisista toimista tiedotetaan aktiivisesti virastojen/toimijoiden verkkosivuilla, uutiskirjeissä ja mediassa	kaikki toimijat	jatkuva		3.3. 3.4.	
	Järjestetään koulutuksia ja laaditaan korruption torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn liittyvää materiaalia muun muassa yhteiskuntatietoa opettaville opettajille.	Opetushallitus				Koulutukset järjestetty (kyllä/ei) Opettajat ilmoittavat ottaneensa aiheen esiin opetuksessaan (kyllä/ei)
	Korruption torjunnan tärkeyttä pidetään esillä erilaisissa yleisötapahtumissa ja korruption-vastaisen päivän yhteydessä järjestetään	OM, TI, Yhteistyö-verkosto	Vuosittain / 9.12.		3.3. 3.4.	Jokavuotiset tapahtumat (kyllä/ei)

	korruptiotietoisuuden lisäämiseen tähtääviä tapahtumia					
2.1.2. Median edustajat jatkavat aktiivista työtään korruption torjumiseksi	Vuorovaikutusta median kanssa tiivistetään kehittämällä uusia yhteistyömuotoja viranomaisten ja median välillä.	OM, TI, VIKES			3.3. 3.4.	Uusia yhteistyömuotoja kehitetty (kyllä/ei).
2.2. Korruptiotietoisuus julkisella sektorilla						
2.2.1. Virkavastuulla toimivat virkamiehet hallinnon kaikilla tasoilla sekä kuntien puolesta tehtäviä hoitavat henkilöt tietävät, mitä korruptiolla tarkoitetaan ja ymmärtävät sen haitallisuuden	Valtion ja kuntien viranomaiset sekä paikallis- ja aluetason toimijat kuten julkisomisteiset yhtiöt laativat sisäiset ohjeet korruption torjumiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi. OM laatii ohjeistuksen korruption torjumiseksi.	Kukin viranomainen, Kuntaliitto, OM			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.4.	Ohjeet laadittu (kyllä/ei).
	Valtakunnallisen anti-korruptiosivun alaisuuteen laaditaan korruptio- ja etiikka-aiheinen virkamiehille suunnattu internet-sivusto. Siihen sisällytetään korruptioaiheinen verkkopohjainen koulutus, josta tulee osa virkamiesten perehdytysprosessia.	OM, VM, KL			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.	Ala-sivusto laadittu (kyllä/ei). Verkkopohjainen koulutus laadittu ja otettu käyttöön (kyllä/ei). >50 % uusista virkamiehistä osallistuu koulutukseen (kyllä/ei).

	Järjestetään temaattisia korruptioriskejä koskevia koulutuksia rekrytointia, kaavoitusta, hankintoja ja rakennusurakoita ja valtion avustuksia käsitteleville virkamiehille sekä sisäisille tarkastajille ja luottamushenkilöille.	Kukin viranomainen oman toimintaympäristönsä näkökulmasta.			3.1.1. 3.1.2. 3.2. 3.3. 3.4.1. 3.4.4.	Koulutukset järjestetty (kyllä/ei) Koulutusten osallistujille kysely seminaarin hyödyllisyydestä: >50 % vastaajista sitä mieltä, että koulutus auttoi paremmin hahmottamaan korruptioilmiötä ja oman alan korruptioriskejä (k/e).
2.2.2. Korruptionvastaiseen työhön osallistuvilla virkamiehillä ja luottamushenkilöillä on korruption torjunnassa, ennaltaehkäisyssä ja tutkinnassa tarvittava osaaminen.	Parannetaan korruptionvastaista työtä tekevien virkamiesten osaamista mahdollistamalla osallistuminen esim. IACA:n, CEPOL:n, U4:n tms. korruption torjuntaan liittyviin koulutuksiin.	OM, SM, KRP (+ korruption vastainen yhteistyöverkosto)	jatkuva		3.3. 3.4.	Vuosittainen osallistuminen IACA:n, U4:n (tms.) järjestämiin korruption torjuntaan liittyviin koulutuksiin (kyllä/ei)
	Järjestetään erikoissyyttäjille, poliiseille ja oikeuslaitoksen henkilökunnalle sekä rahanpesun selvittelykeskuksen henkilökunnalle suunnattuja erillisiä ja tarpeen mukaan yhteisiä korruptioaiheisia koulutuksia.	PolAmk, VKSV, OM/OHO, KKV			3.3. 3.4.	Koulutukset toteutettu (kyllä/ei).

	Poliisi- ja syyttäjä-organisaatioille järjestetään koulutusta korruptioon liittyvän rikoksen tuottaman hyödyn takaisin saamisesta				3.3. 3.4.	Koulutukset toteutettu (kyllä/ei).
2.3. Korruptiotietoisuus poliittisella areenalla						
2.3.1. Poliittiset toimijat tietävät, mitä korruptiolla tarkoitetaan ja ymmärtävät sen haitallisuuden	Poliittisille puolueille, uusille kansanedustajille ja muille poliittisille edustajille laaditaan materiaalia korruptiosta ja sen ilmenemismuodoista.	Eduskunta, KL, OM			3.3. 3.4.	Materiaali laadittu ja jaettu (kyllä/ei).
	Laaditaan lobbajille suunnattu sidonnaisuuksia ja avoimuutta koskeva ohjeistus	OM yhteistyössä lobbareiden / edunvalvontatahojen kanssa.			3.1.2. 3.3.	Ohjeistus laadittu (kyllä/ei).
2.4. Korruptiotietoisuus yksityisellä sektorilla						
2.4.1. Valtio-omisteisten yritysten työntekijät tietävät mitä korruptiolla tarkoitetaan ja ymmärtävät korruption haitallisuuden	Valtio-omisteisia yrityksiä veloitetaan laatimaan korruption vastainen toimintaohjelma	VNK (omistajaohjaus-osasto)			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.1.	Valtio-omisteisilla yrityksillä on korruption vastainen toimintaohjelma (%).
2.4.2. Kansainvälistä kauppaa harjoittavien yritysten työntekijät tietävät mitä korruptiolla tarkoitetaan ja ymmärtävät korruption haitallisuuden	Järjestetään kansainvälistä kauppaa tekeville yrityksille suunnattuja yhteiskuntavastuu-seminaareja / koulutustilaisuuksia, joihin sisällytetään osio korruptiosta kansainvälisissä	TEM (päävastuuviranomainen), UM (yhteistyössä, Team Finland), FIBS, Suomen Yrittäjät, Keskuskaupakamari, Elinkeinoelämän Keskusliitto, yritykset			3.1.1. 3.1.2. 3.2. 3.3. 3.4.	Seminaari järjestetty (kyllä/ei) Seminaarin osallistujille kysely seminaarin hyödyllisyydestä: >50 % vastaajista sitä mieltä, että seminaari auttoi paremmin hahmottamaan

	liikesuhteissa, sen seurauksista ja ehkäisykeinoista.					korruptioilmiötä (k/e).
2.4.3. Kehitysyhteistyörahoitusta saavat yritykset tietävät, mitä korruptiolla tarkoitetaan ja ymmärtävät korruption haitallisuuden	Kehitysyhteistyörahoitusta (Finnfund / Finnpartnership) saaville yrityksille järjestetään koulutusta yhteiskuntavastuusta, johon sisällytetään osuus korruption haitoista, seuraamuksista ja ehkäisykeinoista.	UM / Finnpartnership, yritykset	vuosittain?		3.1.1. 3.1.2. 3.2. 3.3. 3.4.	Koulutus järjestetty (kyllä/ei) Koulutukseen osallistujille kysely seminaarin hyödyllisyydestä: >50 % vastaajista sitä mieltä, että seminaari auttoi paremmin hahmottamaan korruptioilmiötä (k/e).
2.4.4. Rakennusallalla toimivien yritysten työntekijät tietävät, mitä korruptiolla tarkoitetaan ja ymmärtävät sen haitallisuuden	Järjestetään rakennusallalla toimiville yrityksille suunnattuja seminaareja, joiden aiheena on korruptio ja kartellit rakennusallalla, korruption haitallisuus sekä seuraamukset sekä esitellään keinoja korruption ehkäisyyn	YM, KKV, poliisi, verohallinto			3.1.1. 3.1.2. 3.2. 3.3. 3.4.	Seminaarit järjestetty (kyllä/ei) Seminaarien osallistujille kysely seminaarin hyödyllisyydestä: >50 % vastaajista sitä mieltä, että seminaari auttoi paremmin hahmottamaan korruptioilmiötä (k/e).
2.4.5. Rahanpesulain mukaiset ilmoitusvelvolliset ymmärtävät mitä korruptiolla tarkoitetaan ja tunnistavat korruption eri ilmenemismuotoja	Järjestetään rahanpesulain mukaisille ilmoitusvelvollisille ja muille ilmoituksia tekeville tahoille koulutusta korruption tunnistamisen tehostamiseksi	AVI (Etelä-Suomi) POHA PRH yhteistyössä rahanpesulain mukaisten valvontaviranomaisten kanssa.			3.1.1. 3.1.2. 3.2. 3.3. 3.4.	Koulutus järjestetty (k/e).

Tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Päävastuu Muut tahot	Aikataulutus (täytäntöön pantu)	Rahoitus	Käsitelty tilanne- katsauksessa (kohta)	Mittarit tavoitteen saavuttamisesta
3. Läpinäkyvyyden lisääminen						
3.1. Läpinäkyvyyden lisääminen virkanimityksissä ja rekrytoinneissa						
3.1.1. Rajoitetaan ja estetään ennalta tilanteita, joissa valtion virkamiehen siirtyessä pois valtionhallinnosta salassa pidettävää tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaa tietoa ja siihen liittyvää tietämystä käytettäisiin uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi.	Erityisen arkaluontoista tai merkittävää taloudellista arvoa omaavia tietoja käsittelevien virkamiesten kanssa laaditaan karenssisopimus, jonka perusteella on mahdollista asettaa karenssiaika ennen siirtymistä uuden työnantajan palvelukseen. Selvitetään mahdollisuuksia ulottaa sama käytäntö myös (maa-) kuntien viranhaltioihin.	VM		Toimenpide edellyttää lisärahoitusta. Taloudelliset vaikutukset selvitettävä.	3.3.	Karenssisopimuksia laaditaan ja niihin sisällytetään tietoa mahdollisesta karenssiajasta (kyllä/ei). Selvitys tehty (kyllä / ei).
3.1.2. Parannetaan päätöksenteon läpinäkyvyyttä	Selvitetään keinoja edistää päätöksentekoon vaikuttamisen avoimuutta ja mm. tarvetta ammattimaisten vaikuttamistyötä tekevien toimijoiden rekisteröintiin (lobbausrekisteri)	VM			3.3.	Selvitetty (kyllä/ei).
3.2. Läpinäkyvyyden lisääminen julkisissa hankinnoissa						
3.2.1. Hankintaprosessia tehdään läpinäkyvämmäksi ja	Hankintalakia muutetaan niin, että hankintalain mukaisista suorahankinnoista tulee	TEM			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.1.	Hankintalakia muutettu (kyllä/ei).

tervettä kilpailua edistetään	ilmoittaa julkisesti jälki-ilmoituksella.				3.4.4.	
	Huolehditaan, että hankintayksiköt saavat tiedon yhteisösakkotuomioista.	TEM			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.1 3.4.4	
	Selvitetään mahdollisuuksia muuttaa hankintalakia niin, että muidenkin kuin viranomaishankintayksiköiden hankintaan liittyvät asiakirjat tulevat julkisiksi JulkisuusL 6 ja 7 §:n mukaisesti, ammatti- ja liikesalaisuuksia lukuun ottamatta.	TEM/VM			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.1. 3.4.4.	Selvitys tehty (kyllä/ei).
	Selvitetään mahdollisuuksia edellyttää sidonnaisuusilmoituksia hankintojen valmisteluun osallistuvilta henkilöiltä.	TEM VM			3.1.1. 3.1.2. 3.2. 3.3. 3.4.1. 3.4.4.	Selvitys tehty (kyllä/ei).
3.3. Läpinäkyvyyden edistäminen yritystoiminnassa						
3.3.1. Toimijoilla on mahdollisimman paljon tietoa yritysten velvoitteiden hoitamisesta	Selvitetään edellytykset julkiselle palvelulle, josta kansalaiset, yritykset ja viranomaiset voivat luotettavasti ja kustannustehokkaasti tarkistaa, että yritykset täyttävät työnantajina ja sopimusosapuolina lakisääteiset veloitteensa.	VM/Verohallinto		Toimenpide edellyttää lisärahoitusta. Taloudelliset vaikutukset selvitettävä.	3.3.	Selvitys tehty (kyllä/ei). Velvoitteidenhoitotodistukset säädetään julkisiksi (kyllä/ei).

	Julkisen palvelun toteuttaminen edellyttää velvoitteidenhoitotodistukseen sisältyvien yrityksen velvoitteiden hoitoa kuvaavien tietojen säätämistä julkisiksi tiedoiksi.					
Tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Päävastuu Muut tahot	Aikataulutus (täytöntöön pantu)	Rahoitus	Käsitelty tilanne- katsauksessa (kohta)	Mittarit tavoitteen saavuttamisesta
4. Korruptiotapausten paljastumisen helpottaminen						
4.1. Korruptiotapausten paljastumisen edistäminen vaali- ja puoluerahoituksessa						
4.1.1. Korruptiivista vaali- ja puoluerahoitusta havaitaan	Etsitään keinoja, joiden avulla poliittisten paikallisjärjestöjen saaman vaalirahoituksen avoimuutta voitaisiin edelleen lisätä nykyisestä.	OM/DKY			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.5.	Selvitetty (kyllä/ei).
	Valtiontalouden tarkastusvirastosta annettua lakia muutetaan niin, että VTV:lle lisätään oikeus saada maksutta tarvittaessa luottolaitokselta sen valvonta tai tarkastustehtävän hoitamiseksi tieto siitä, onko valvottavalla tai tarkastettavalla taholla tili kyseisessä luottolaitoksessa sekä mahdolliset tiliotteet tarpeelliselta ajanjaksolta.				3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.5.	Valtiontalouden tarkastusvirastosta annettua lakia muutettu (kyllä/ei).

	VTV määrittää sen, milloin ja miten pitkältä ajalta tietojen saaminen on tarpeen.					
	Vaalirahoituslakiin lisätään säännös siitä, että kaikissa vaaleissa ehdokkaana oleville henkilöille tulee avata erillinen pankkitili käytettäväksi vaalitulina. Ehdokkaalle vaaleissa käytettäväksi osoitetut lahjoitukset tulee maksaa kyseiselle vaalitulille.	OM/DKY			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.5.	Vaalirahoituslakia muutettu (kyllä/ei).
4.2. Korruptiotapausten paljastumisen edistäminen julkisissa hankinnoissa						
4.2.1. Julkisissa hankintaprosesseissa esiintyvää korruptiivista toimintaa havaitaan	Perustetaan julkisia hankintoja valvova elin. Elimellä on valtuudet esittää seuraamusmaksujen määräämistä markkinaoikeudelle.	TEM, KKV			3.1.1. 3.1.2. 3.2. 3.3. 3.4.1. 3.4.4.	Elin perustettu (kyllä/ei).
4.3. Korruptioepäilyistä ilmoittamisen helpottaminen ja ilmoittajien suojelun parantaminen						
4.3.1. Korruptioepäilyistä ilmoittamista helpotetaan ja ilmoittajien suojelua tehostetaan	Perustetaan erillinen sähköinen ilmoituskanava, jonka kautta kaikenlaisesta korruptiivisesta toiminnasta voi ilmoittaa nimettömänä tai ainakin luottamuksellisesti.	OM			3.1.2. 3.2. 3.4.1. 3.4.3.	Ilmoituskanava perustettu (kyllä/ei).
	Perustetaan erillinen ulkoiseen ilmoittamiseen keskittyvä työryhmä suunnittelemaan kyseistä ilmoituskanavaa	OM				Työryhmä perustettu (kyllä/ei).

	Laaditaan ohjeistus ilmoituskanavista, ilmoittamiskäytännöistä ja ilmoittajien suojelusta	OM yhteistyössä ilmoituskanavasta vastuussa olevan tahon kanssa			3.1.2. 3.2. 3.4.1. 3.4.3.	Ohjeistus laadittu ja julkaistu (kyllä/ei).
	Järjestetään ilmoittamista ja ilmoittajien suojelua koskevia koulutuksia ilmoituksia vastaanottaville ja käsitteleville sekä suojeluun osallistuville viranomaisille.	OM yhteistyössä ilmoituskanavasta vastuussa olevan tahon kanssa			3.1.2. 3.2. 3.4.1. 3.4.3.	Koulutukset järjestetty (kyllä/ei).
4.3.2. Virkamiehillä ja viranomaisilla on oikeus ilmoittaa korruptioepäilyistä	Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:ää muutetaan siten, että Verohallinto voi salassapitosäännösten estämättä oma-aloitteisesti ilmoittaa esitutkinta-viranomaiselle myös korruptioon liittyvistä havainnoista.	VM, Verohallinto			3.1.2. 3.4.1. 3.4.3.	Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettu laki muutettu (k/e).
	Valtiontalouden tarkastusvirastosta annettua lakia muutetaan niin, että VTV:lle annetaan oikeus oma-aloitteisesti ilmoittaa esitutkintaviranomaiselle korruptioon liittyvistä havainnoista.				3.4.1. 3.4.3.	Valtiontalouden tarkastusvirastosta annettua lakia muutettu (kyllä/ei).

	Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 38 § muutetaan siten, että eräitä viranomaisia koskeva yleinen huolehtimisvelvoite ulotetaan koskemaan myös Valtiontalouden tarkastusvirastoa ja kilpailu- ja kuluttajavirastoa.	SM			3.1.2. 3.4.1. 3.4.3.	Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettua lakia muutettu (kyllä/ei).
	KKV:lle säädetään oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa oman tehtävänsä yhteydessä havaitsemansa korruptioon viittaavat tiedot esitutkinta- ja veroviranomaisille sekä oikeus saada vastaavalla tavalla esitutkinta- ja veroviranomaisilta kiellettyyn kilpailun- rajoitukseen viittaavat tiedot.					
	Selvitetään virkavastuun laajentamista kuntien ja valtion osakeyhtiöiden toimintaan.	VM			2.3.	
Tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Päävastuu Muut tahot	Aikataulutus (täytäntöön pantu)	Rahoitus	Käsitelty tilanne- katsauksessa (kohta)	Mittarit tavoitteen saavuttamisesta
5. Lahjusrikoksiin liittyvän lainsäädännön kehittäminen						
5.1. Varmistetaan että lahjusrikoksiin liittyvä lainsäädäntö on riittävän tehokasta, tarkoituksenmukaista ja että sillä on ennaltaehkäisevä vaikutus						

5.1.1 Kriminalisointia tehostetaan	Rikoslain 16. lukuun lisätään vaikutusvallan kauppaamisrikos	OM			3.5.	Rikoslakia muutettu (kyllä/ei).
	Yhteisösakon rahamäärää korotetaan.	OM			3.5.	Yhteisösakon rahamäärää korotettu (kyllä/ei).
	Selvitetään tulisiko Rikoslain 30 -luvun elinkeinotoiminnan lahjusrikoksia koskevaa sääntelyä muuttaa sitten, että viranomaistoimintaan ja elinkeinotoimintaan liittyvät lahjusrikossäännökset olisivat nykyistä lähempänä toisiaan.	OM		Toimenpide edellyttää lisärahoitusta. Taloudelliset vaikutukset selvitettävä.	3.5.3.	Selvitetty (kyllä/ei).
Tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Päävastuu Muut tahot	Aikataulutus (täytäntöön pantu)	Rahoitus	Käsitelty tilanne- katsauksessa (kohta)	Mittarit tavoitteen saavuttamisesta
6. Korruptiotutkimuksen edistäminen						
6.1. Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen korruptioon liittyvän tiedonsaannin parantaminen						
6.1.1. Edistetään korruptioon liittyvää tiedonsaantia	Toteutetaan tutkimushankkeita, joiden kautta saadaan kvalitatiivista ja kvantitatiivista tietoa korruption luonteesta ja levinneisyydestä kansallisella tasolla	OM, tutkimuslaitokset	Ennen strategian väliarviointia 2018 ja loppuarviointia 2020		3.3.	Tutkimukset toteutettu ja tiedot analysoitu (kyllä/ei).
6.1.2 Syvennetään ymmärrystä puolue- ja vaalirahoitukseen liittyvistä	Selvitetään mahdollisuuksia lisätä puolue- ja vaalirahoituksen läpinäkyvyyttä esim.	OM, VTV, tutkimuslaitokset			3.1.1. 3.2. 3.3. 3.4.5.	Selvitys tehty (kyllä/ei).

korruptioriskeistä ja niiden ennaltaehkäisemisestä	vaatimalla, että puolueiden kunnallis- ja perusjärjestöt julkaisevat tilinpäätöksiään ja ilmoittavat saamastaan vaalirahoituksesta VTV:lle.					

6. Strategian täytäntöönpano ja tarvittavat resurssit

Korruption vastaiset toimet edellyttävät riittäviä viranomaisresursseja. Toimenpiteet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan virkatyönä, mutta strategian toteuttaminen vaatii myös lisäresursseja. Osittain resurssit jakaantuvat vastuuministeriöiden kesken, osittain tarvitaan yhteisiä resursseja.

7. Strategian voimassaolo sekä täytäntöönpanon seuranta ja arviointi

Korruption vastainen strategia on määräaikainen ja voimassa 31.12.2020 asti. Tämän jälkeen korruption vastainen toiminto vastaa uuden strategian ja toimintasuunnitelman laadinnasta.

Strategian toimenpidesuunnitelma erittelee toimenpiteet strategian tavoitteiden saavuttamiseksi sekä toimenpiteiden täytäntöönpanosta vastuussa olevat tahot. Vastuutahot raportoivat kerran vuodessa strategian täytäntöönpanosta oikeusministeriön korruption vastaiselle toiminnolle. Korruption vastainen toiminto seuraa toimenpiteiden vaikutuksia korruption esiintymiseen kansallisella tasolla.

Tämän strategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta tehdään väliarvio vuonna 2018 ja loppuarvio vuonna 2020.

Liitteet

Liite 1: Korruption vastaiseen työhön osallistuvat viranomaiset ja toimijat

A. Korruption vastainen työ kansallisella tasolla

Suomella ei ole erillistä korruptionvastaista virastoa vaan usea viranomainen ja toimija osallistuu korruptionvastaiseen työhön.

Valtioneuvoston kanslia (VNK) vastaa pääministerin johdolla hallitusohjelman toimeenpanon valvonnasta ja avustaa pääministeriä valtioneuvoston johtamisessa. VNK vastaa EU-politiikan yhteensovittamisesta ja käsittelee EU:n kehittämistä. Lisäksi kanslia vastaa valtion omistajapolitiikasta ja valtioneuvoston kanslian alaisten valtio-omisteisten yhtiöiden omistajaohjauksesta. VNK osallistuu korruption vastaiseen työhön panostamalla läpinäkyvyyteen, tasapuolisuuteen, puolueettomuuteen ja asiakirjojen julkisuuteen muun muassa henkilöstöasioissa ja kontakteissa hallinnossa asioivien kanssa. Ylimpiä erikseen määrättyjä virkoja täytettäessä pyydetään viranhakijalta aina myös selvitys mahdollisista sidonnaisuuksista. Kanslian muiden valtionavustusten kuin puoluetukien osalta korruptiota pyritään ehkäisemään muun muassa siten, että jaettavista tuista ja valintakriteereistä ilmoitetaan julkisesti, päätökset perustellaan ja jaettaville avustuksille on määritelty avustusten käyttöä koskevat ehdot, joiden toteutumista kanslia seuraa raporttien ja valvonnan kautta. Valtion enemmistöomisteiset yritykset raportoivat vuosittain yritys vastuistaan. VNK on eduskunnan oikeusasiamiehen päätöksen johdosta päättänyt käynnistää ministereiden vastaanottamia lahjoja ja muita etuuksia koskevan selvitystyön.

Oikeusministeriöllä (OM) on keskeinen rooli korruptionvastaisessa työssä. Ministeriö toimii korruptionvastaisen työn kansallisena koordinaativiranomaisena. Tässä tehtävässä ministeriö muun muassa johtaa ja koordinoi korruption torjuntaa ja ennaltaehkäisyä koskevia kehityshankkeita, tukee eri viranomaisten korruptionvastaista työtä ja johtaa korruptionvastaista yhteistyöverkostoa, joka edistää kansallisella tasolla tapahtuvaa korruptionvastaista työtä. Suomen ylimpänä vaaliviranomaisena OM:n demokratiayksikkö ylläpitää vaalirekisteriä ja vastaa omalta osaltaan vaaleihin liittyvän korruption torjuntaan.⁴⁵ Ministeriön lainvalmisteluosasto vastaa rikoslain korruption torjuntaan liittyvien säännösten tarkastelusta ja valmistelusta ja edistää lainvalmistelun avoimuutta ja eettisyyttä⁴⁶. Oikeushallinto-osasto tukee korruptionvastaista työtä muun muassa vastaamalla oikeuslaitosta koskevien lakien uudistamisesta sekä järjestämällä tuomareille tarkoitettuja koulutuksia. OM:n sisäinen tarkastus osallistuu korruption

⁴⁵ OM valmisteli lisäksi yhdessä poikkihallinnollisen Demokratiaverkoston kanssa Suomen ensimmäisen demokratiapoliittisen selonteon, jonka valtioneuvosto antoi eduskunnalle keväällä 2014. Selonteossa tarkastellaan harjoitetun demokratiapolitiikan tavoitteita ja niiden toteutumista sekä osallistumismahdollisuuksien ja yhdenvertaisen osallistumisen kehitystä viimeisen runsaan kymmenen vuoden aikana, ks. Oikeusministeriö (2014). *Avoin ja yhdenvertainen osallistuminen. Valtioneuvoston demokratiapoliittinen selonteko 2014*. Lähde: http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1394630106756/Files/OMSO_14_2014_Demokr_selonteko_2014_SU_70_s.pdf (11.3.2016).

⁴⁶ OM:ssä toteutettiin vuosina 2010-2011 ns. "Sujuvampaan lainvalmisteluun"-hanke. Hankkeen projektiryhmän työn yhtenä tuloksena oli ehdotus lainvalmisteluprosessin ideaalimalliksi. Malli sisälsi lainvalmistelun työvaiheet työnkulkukaaviona ja sanallisina kuvauksina, yhteydet ministeriöiden muihin prosesseihin sekä lainvalmistelun toimijoiden roolit ja vastuut, ks. Oikeusministeriö (2012). *Prosessimallilla laatua lainsäädäntöön*. Lähde: http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/232012prosessimallilla laatua lainsaadantoon.sujuvampaanlainvalmisteluun-hankeenvaliraportti/lausunnotiivistelma/Files/OMML_23_2012_lausunnotiivistelma_38_s.pdf (30.5.2016). Ideaalimallin pohjalta laadittiin lainvalmistelun prosessiopas, ks. Finlex (ei vuosilukua). *Lainvalmistelun prosessiopas*. Lähde: <http://lainvalmistelu.finlex.fi/1-esivalmistelu/#esittely> (30.5.2016).

torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn järjestämällä koulutuksia, laatimalla ohjeistuksia ja valvomalla virkamiehiä sekä korostamalla avoimuutta, riippumattomuutta ja jääviystilanteiden tunnistamista ja välttämistä.

OM:n hallinnonalaan kuuluvan *syyttäjälaitoksen* syyttäjät huolehtivat rikosvastuun toteuttamisesta korruptioasioissa. Syyttäjän tehtävänä niissä ja muissa rikosasiassa on muun muassa varmistaa asian riittävä selvittäminen poliisin toimittamassa esitutkinnassa, päättää syytteen nostamisesta ja ajaa syytettä tuomioistuimessa. Poliisin ollessa rikoksesta epäilty tutkinnanjohtajana esitutkinnassa toimii aina syyttäjä.

Sisäministeriö (SM) vastaa poliisin toimialan ohjauksesta ja valvonnasta. Tehtävästä vastaa ministeriön poliisiosasto. Vuosittaisessa tulossopimuksessa Poliisihallitukselle asetetaan poliisitoiminnalle sekä pitkän aikavälin strategisia linjauksia että keskeisiä kyseisenä vuonna toteutettavia toimenpiteitä rikollisuuden, ml. korruptiorikollisuuden, torjuntaan ja tutkintaan liittyen tarpeen mukaan. Sisäministeriö koordinoi harmaan talouden torjuntaa. Valtioneuvosto on päättänyt harmaan talouden torjuntaohjelman jatkosta. Tavoitteena on uuden ohjelman valmistuminen keväällä 2016.

Poliisihallituksen (POHA) tehtävänä on suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa. Lahjus- ja muun korruptiorikollisuuden torjunnassa tämä tarkoittaa erityisesti poliisin toimintalinjojen yhteensovittamista, painopistealueiden vahvistamista ja resurssien varmistamista. POHA myös kehittää korruption torjunnan valtakunnallista ja kansainvälistä sidosryhmäyhteistyötä ja osallistuu siihen. Poliisi tekee korruptiorikosten paljastamiseen ja syyteharkintaan saattamiseen liittyvää rikostiedustelua ja -tutkintaa osana poliisiyksiköiden talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjuntaa. Toiminnon päävastuu on Suomessa tällä hetkellä 11 poliisilaitoksessa ja Keskusrikospoliisissa. Poliisin tehtäväksi kuuluu myös korruptio- ja muista rikoksista saadun rikoshyödyn jäljittäminen ja poisottaminen, mikä osaltaan ehkäisee uusien rikosten tekemistä. Poliisin peruskoulutuksessa korostetaan koko koulutuksen ajan poliisitoiminnan laillisuusvaatimuksia ja poliisina toimivien henkilöiden eettisyysvaatimuksia. Keskusrikospoliisissa toimiva ns. korruptiotoiminto järjestää korruption tunnistamiseen, paljastamiseen ja tutkintaan liittyvää koulutusta yhdessä POHA:n ja Poliisiammattikorkeakoulun kanssa sekä toimii kansainvälisen tiedonvaihdon yhteyspisteenä sekä poliisilaitoksiin että kansainvälisiin toimijoihin nähden. Keskusrikospoliisin alaisena toimivalle Rahanpesun selvittelykeskukselle tehdään ilmoituksia epäilyttävistä liiketoimista ja terrorismin rahoittamisesta. Näiden ilmoitusten analysoinnilla voidaan paljastaa rahavirtoja, joiden voidaan epäillä liittyvän korruptioon, ja liiketoimia, joissa käytetyt varat saattavat olla peräisin korruptiosta. Lisäksi selvittelykeskus voi jäädyttää varat viiden arkipäivän ajaksi ja hankkia lisäselvitystä kotimaisilta ja ulkomaisilta viranomaisilta. Poliisiammattikorkeakoulussa on viime vuosina tehty useita lahjus- ja muuhun korruptiorikollisuuteen liittyviä tutkimuksia.

Keskusrikospoliisin yhteydessä toimivalle *Rahanpesun selvittelykeskukselle* tehdään ilmoituksia epäilyttävistä liiketoimista ja terrorismin rahoittamisesta. Näiden ilmoitusten analysoinnilla voidaan paljastaa rahavirtoja, joiden voidaan epäillä liittyvän korruptioon ja liiketoimia, joissa käytetyt varat saattavat olla peräisin korruptiosta sekä tehostaa rikoksen tuottaman hyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia. Lisäksi selvittelykeskus voi jäädyttää ilmoitusvelvollisen hallussa olevia varoja määräajaksi sekä hankkia lisäselvitystä kotimaisilta ja ulkomaisilta viranomaisilta. Kansainvälinen tietojen vaihto muiden valtioiden selvittelykeskusten välillä on päivittäistä. Torjunnassa ovat avainasemassa ilmoitusvelvolliset eli sellaiset elinkeinonharjoittajat, joilla on normaalin toimintansa puitteissa mahdollisuus havaita rahanpesua tai joita arvellaan voitavan käyttää hyväksi rahanpesussa. Näiden yritysten ja yhteisöjen on ilmoitettava epäilyttävistä liiketoimista rahanpesun selvittelykeskukselle. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä määrittelee tulli-, rajavartiolaitos-, vero- ja ulosottoviranomaisen sekä

konkurssiasiamiehen huolehtimisvelvoitteesta, jonka mukaisesti viranomaisten on toiminnassaan kiinnitettävä huomiota rahanpesun estämiseen ja selvittämiseen sekä tehtäviensä hoidon yhteydessä ilmi tulleiden epäilyttävien liiketoimien epäilyn ilmoittamiseen rahanpesun selvittelykeskukselle. Laittomien rahavirtojen paljastaminen ja rahanpesurikosten tutkiminen on entistäkin vaativampaa nopealiikkeisessä tietoverkkoympäristössä myös sähköisen varainsiirron ja maksamisen sekä sääntelemättömien, anonyymisti toimivien erilaisten virtuaalivaluuttojen käyttömahdollisuuksien ja käytön lisääntyessä. Tietojen hankkimisen näkökulmasta ongelmaksi muodostuu tietoverkossa tapahtunut rahanpesu, koska tekopaikkaa, valtio, on käytännössä mahdotonta määritellä.

Valtiovarainministeriö (VM) osallistuu korruptionvastaiseen työhön korostamalla eettisyyttä sekä arvolähtöistä johtamista ja viranomaistoimintaa valtionhallinnossa. VM antaa virkamiehille tarkoitettuja ohjeita ja vastaa virkamieslainsäädännön kehittämisestä. Ministeriö asetti 2014 valtion virkamieseettisen neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on antaa yleisiä suosituksia virkamiesetiikasta ja lausuntoja tapauksissa, joissa virkamies siirtyy pois valtion palveluksesta. VM hallinnoi myös valtioneuvoston perehdyttämisohjelmaa, ns. Valtioneuvostopassia, jonka puitteissa virkamiehiä muun muassa perehdytetään hyvän hallinnon periaatteisiin ja virkamiesetiikkaan. VM:n yhteydessä toimii myös valtiovarain controller -toiminto, joka on valtioneuvoston yhteinen tulos- ja valtiovarainvalvoja. Toiminto huolehtii muun muassa sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan ohjauksesta, yhteensovittamisesta ja kehittämisestä sekä valtion vastuulla olevien EU-varojen valvonnan ja väärinkäytösten vastaisen toiminnan ja raportoinnin järjestämisestä valtioneuvoston tasolla. Strategisena tavoitteena controller -toiminnolla on edistää valtiontalouden ja toiminnan hyvää hallintaa ja tilivelvollisuutta. VM koordinoi avoimen hallinnon kumppanuusohjelmaa (*Open Government Partnership*), johon Suomi liittyi vuonna 2013. Suomen päätavoitteena ohjelmassa on avoimuuden ja osallisuuden edistäminen. Suomen toisen toimintasuunnitelman toimeenpano käynnistyi kesällä 2015. Toimintasuunnitelman ylätasoon tavoitteet ovat avoin, vastuullinen ja osallisuutta edistävä hallinto ja sen yhtenä toimenpiteenä on lobbaajarekisterin tarpeellisuuden arviointi. VM vastaa tämän lisäksi aluehallintovirastojen (AVI) yleishallinnollisesta ohjauksesta ja koordinoi tulosoajasta. AVI valvoo, että opetus, nuoriso-, liikunta- ja kirjastopalvelut, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä eläinlääkintähuollon palvelut toteutetaan kunnissa lakien mukaisesti. AVI:n tehtäviin kuuluu myös sosiaali- ja terveydenhuollon yksityisten toimijoiden lupien myöntäminen ja valvonta. Lisäksi AVI käsittelee kanteluja ja eräitä oikaisu- ja valitusasioita. Virasto myös valvoo työsuojelulainsäädännön noudattamista sekä myöntää ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaisia lupia.

Tulli torjuu tullirikoksia ja muuta omaisuuden maahantuontiin tai maastavientiin liittyviä väärinkäytöksiä. Tullin koulutuksessa käsitellään korruption liittymäkohtia suhteessa virkamiehiin useammassakin koulutuskokonaisuuksissa, esimerkiksi Tullin peruskoulutuksessa, rikos-torjuntakurssilla, asiakaspalvelukoulutuksessa ja MOU -yhteistyötä koskevassa esittelyjaksossa. Tullin peruskoulutuksessa ja Tullin intranet sivuilla on selostettu Tullin omaa ohjeistusta virkamiehen velvollisuuksista.

Verohallinnon tehtävänä on verotuksen toimittaminen, verovalvonta, verojen ja maksujen kanto, perintä ja tilitys sekä veronsaajien oikeudenvallvonta. Korruptiota havaitaan erityisesti verovalvonnan yhteydessä. Verovalvontaa tehdään monella tasolla ja sen raskain muoto on verotarkastus. Vuonna 2014 niitä tehtiin yli 4600. Verotarkastajia ja muita verovalvontaa suorittavia on koulutettu myös korruption havaitsemiseen. Vuonna 2014 järjestettiin kaksipäiväinen koulutus, joka valmisteltiin Pohjoismaisena yhteistyönä ja jossa hyödynnettiin myös OECD:n käsikirjaa korruption havaitsemiseksi. Korruptiota on käsitelty myös eräissä

Verohallinnon ohjeissa. Verohallinnon omassa toiminnassa pyritään löytämään ja ennaltaehkäisemään väärinkäytöksiä ja korruptiota muun muassa sisäpiiriohjeistuksella ja estämällä vaaralliset työyhdistelmät.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) osallistuu korruptionvastaiseen työhön varmistamalla, että korruption torjunta otetaan huomioon ministeriön toimialalla toteutettavissa kehityshankkeissa, kuten hankintalain ja tilintarkastajien valvonnan uudistuksessa. TEM vastaa valtioneuvostossa yhteiskuntavastuupolitiikasta. Yhteiskuntavastuuseen liittyviä aiheita käsitellään myös ulkoasiainministeriössä (taloudelliset ulkosuhteet, kehityspolitiikka), valtioneuvoston kansliassa (omistajaohjaus) sekä ympäristöministeriössä (kestävä kehitys). Ministeriöt koordinoivat toimensa ja keskustelevat niistä sidosryhmien kanssa. Yhteiskuntavastuupolitiikan toteuttamista seuraa yhteiskunta- ja yritys vastuun neuvottelukunta, jonka toiminnasta vastaa TEM. Valtioneuvoston yhteiskuntavastuupolitiikka rakentuu käsitykselle yhteiskuntavastuusta omien yhteiskunnallisten vaikutusten huomioon ottamisena. Yhteiskuntavastuun teemat voivat siten vaihdella työelämän oikeuksien kunnioittamisesta yksityisyydensuojaan ja korruption torjunnasta maankäyttökysymyksiin. Yhteiskuntavastuu ei koske ainoastaan yrityksiä, vaan julkinen sektori voi kantaa omaa yhteiskuntavastuutaan esimerkiksi vastuullisten julkisten hankintojen kautta.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) tehtävänä on soveltaa kilpailulakia sekä SEUT:n kilpailusäännöksiä ja niiden perusteella selvittää kiellettyjä kilpailunrajoituksia ja puuttua niihin rikkomusten lopettamiseksi. Valvonta käsittää muun muassa kielletyn kilpailijoiden välisen yhteistyön, määräävän markkina-aseman väärinkäytön sekä yritys-kauppojen valvonnan. Lisäksi KKV valvoo julkisia toimijoita koskevia kilpailuneutraliteettisäännöksiä ja kuluttaja-asioita. Vakavista kilpailurikkomuksista KKV:n kilpailuvastuualue tekee seuraamusmaksu-esityksiä markkinaoikeuteen. Valvontavelvoitteidensa toteuttamiseksi KKV:lla on kilpailurikkomusepäilyihin liittyen muun muassa tarkastusvaltuudet. Kilpailuvalvonta kohdistuu merkittävilta osin elinkeinoelämän ja julkisten varojen käytön rajapintaan. Niin koti- kuin ulkomainenkin tapauskäytäntö osoittaa, että julkiset hankinnat ja tarjouskilpailut ovat otollisia kohteita kielletylle kilpailijoiden väliselle yhteistyölle eli kartelleille. Eräissä KKV:n tutkimuksissa on esiintynyt viitteitä tilanteista, joissa kiellettyyn kilpailijoiden väliseen yhteistyöhön on voinut kytkeytyä myös lahjontaa. Hankintapäätösten tekijöihin vaikuttamalla yritykset voivat pyrkiä vahvistamaan kiellettyjä sopimuksia asiakkaiden tai markkinoiden jaoista. Kartellit ja muut kilpailulain rikkomukset eivät ole Suomessa kriminalisoituja. Vakavista rikkomuksista koituvat seuraamukset ovat elinkeinonharjoittajille määrättäviä seuraamusmaksuja. Aktiivisella selvitystoiminnalla ja puuttumisella vakaviin kilpailunrajoituksiin KKV pyrkii ennaltaehkäisemään kansantaloudelle aiheutuvia kustannuksia. Kartellien lisäksi KKV:n kilpailuneutraliteettivalvonnan tehtävänä on turvata kilpailun tasapuolisuus julkisen ja yksityisen elinkeinonharjoittajien välillä. Näissä asioissa KKV:n tulee ensisijaisesti neuvotteluteitse pyrkiä poistamaan kilpailun tasapuolisuuden vaarantava menettely tai toiminnan rakenne. Toimivan kilpailun ja julkisten varojen tehokkaan käytön näkökulmasta virasto pyrkii myös valistuksella edesauttamaan ja lisäämään hankintaorganisaatioiden tietämystä kilpailulle ongelmallisista ilmiöistä ja niiden torjunnasta. Viraston edustajat ovat viimeisen noin kymmenen vuoden aikana osallistuneet useaan kymmeneen tapaamiseen hankintaorganisaatioiden ja sisäisen tarkastuksen kanssa. Tilaisuuksissa viraston edustajat ovat informoineet näiden henkilöstöä kartellien toimintatavoista, niiden havaitsemisesta ja niiden torjunnasta. Samoissa tilaisuuksissa viraston edustajat ovat käänteisesti pyrkineet viraston kokemuksiin pohjautuen valottamaan, minkälaisia menettelytapoja tulisi välttää aidon ja toimivan kilpailun aikaansaamiseksi. Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole toimivaltaa tutkia mahdollisia korruptioepäilyjä tai puuttua kilpailutusten toteuttamistapoihin.

Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) valvoo säätiöitä sekä yritysten ja yhteisöjen rekisteröintivelvoitteiden noudattamista luoden yritysten, yhdistysten ja säätiöiden oikeudellisen perustan. Rekisteriviranomaisena PRH vastaa muun muassa elinkeinonharjoittajaa koskevia tietoja sisältävän kaupparekisterin ylläpidosta. PRH:n tavoitteena on rekisteritietojen oikeellisuuden, ajantasaisuuden ja laadun varmistaminen. PRH:n tehtävänä on myös myöntää toiminimien, tavaramerkkien ja keksintöjen sekä muiden teollisoikeuksien suoja. PRH valvoo myös säätiöiden toimintaa. Säätiöillä on velvollisuus toimittaa PRH:lle vuosittain tilintarkastetut tilinpäätösasiakirjat (vuosiselvitys). Jatkuva valvontatoiminta perustuu säätiöiden toimittamien vuosiselvitysten tarkastamiseen niiden rekisteröinnin yhteydessä. Vuosiselvityksistä tarkastetaan säännöllisesti ennalta määritellyt asiat sekä erikseen sovitut kausittain vaihtuvat valvontakohteet. Uudessa säätiölaissa on erityisesti kiinnitetty huomiota säätiön toiminnan läpinäkyvyyteen säätiön ja sen lähipiiriin välinen toiminta. Säätiövalvonnan kohteena tulevat olemaan säätiön lähipiiritoimet. Valvontatehtävän hoitamiseksi PRH:lla on oikeus saada tietoja säätiöltä sekä sen lisäksi muun muassa säätiön tilintarkastajalta ja toisilta viranomaisilta. Valvontatoimet voivat käynnistyä PRH:n oman säännöllisen seurannan tuloksena tai muulta taholta tulleen aloitteen perusteella.

Innovaatorahoituskeskus Tekesin toiminnassa korruption torjunta ja ennaltaehkäisy on huomioitu eri sektoreita (rahoitustoiminta, julkiset hankinnat jne.) koskevissa substanssiohjeissa sekä Tekesin yleisissä ohjeissa, kuten ”väärinkäytöstilanteiden käsittelyä Tekesissä” sekä ”Tekesin henkilöstön esteellisyys, sivutoimet ja lahjoma”.

Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa (Tukes) on tuotevalvonnan keskus, joka valvoo ja edistää monialaisesti teknistä turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta sekä kuluttaja- ja kemikaaliturvallisuutta. Tukes valvoo toimialojensa tuotteita, palveluita ja tuotantojärjestelmiä ja toimeenpanee niihin liittyvää lainsäädäntöä. Tukesin toiminnan tarkoituksena on suojella ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä turvallisuusriskeiltä. Tukesin toimialoja ovat muun muassa sähkö ja hissit, kemikaalituotantolaitokset, kaivosasiat, räjähteet, ilotulitteet, painelaitteet, mittauslaitteet, jalometallituotteet, pelastustoimen laitteet, rakennustuotteet, kuluttajaturvallisuus sekä tuotteiden energia- ja ekologinen tehokkuus. Tukesilla on (i) sisäinen toimintaohje, joka koskee edustusmenoja, huomionosoituksia ja henkilöstötilaisuuksista aiheutuvia menoja, (ii) sisäinen menettelykuvaus rekrytoinnista, (iii) sisäinen hankintaohje ja (iv) sisäinen ohje valvontaa varten hankittujen tuotteiden käsittelystä. Tukesin valvontatoiminnassa yksittäisillä virkamiehillä ei ole nimettyjä asiakkaita tai valvontakohteita, ellei se ole valvonnan luonteen ja tavoitteiden kannalta perusteltua. Tukes ei ota vastaan hankerahoitusta yksittäisiltä yrityksiltä eikä tee sidosryhmäyhteistyötä yksittäisen yrityksen kanssa. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti muun muassa virkamieslaista ja muista keskeisistä virkatoimintaan liittyvistä säädöksistä.

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) sisäisellä ohjeistuksella on määritelty erityisesti lahjan antamiseen ja vastaanottamiseen sekä edustusvarojen käyttöön liittyviä tilanteita ja menettelyjä. Sisäinen tarkastus on tarkastanut kattavasti näiden ohjeiden noudattamista, ajantasaisuutta ja seurantamenettelyjen riittävyyttä sekä suositellut tarvittaessa kehittämistoimenpiteitä. Erillisenä korruptio ei ole ollut tarkastuksen kohteena mutta sisältyy aina kokonaisuuteen, jossa tarkastetaan esimerkiksi valtionavuuissa tai hankinnoissa tehtävien eriyttämistä, vaarallisia työyhdistelmiä, jääviystilanteita ja eturistiriitoja. Näin pyritään varmistamaan sisäisen valvonnan ja esimiesvalvonnan riittävyys ja toimivuus sekä korruptionvastaisen toimintaympäristön rakenteet ja mahdollisuus havaita siihen liittyviä asioita. MMM:n hallinnonalalla torjutaan ja ennaltaehkäistään korruptiota myös EU-rahoitusta ja valtionavustuksia myönnettäessä, maksettaessa ja valvottaessa.

Elintarviketurvallisuusvirasto (EVIRA) osallistuu korruption torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn panostamalla laadukkaisiin prosessikuvauxiin ja menettelytapaohjeisiin sekä korostamalla perusteluvollisuutta, esteellisyysnäkökohtia, avoimuutta ja eri tahojen välistä yhteistyötä.

Ulkoasiainministeriö (UM) valvoo kehitysyhteistyötä ja tukee kumppanimaita korruption torjunnassa. Ministeriö kouluttaa sekä omaa henkilökuntaansa että kumppaneita korruption ennaltaehkäisyssä ja torjunnassa, ja on laatinut korruptionvastaista toimintaa käsittelevän käsikirjan. Ulkoasiainministeriö valvoo kehitysyhteistyöhankkeitaan säännöllisesti suunnitteluvaiheesta lähtien. Kaikki toimijat, joille ulkoasiainministeriö myöntää tukea, raportoivat saamansa rahoituksen käytöstä ja toiminnan tuloksista. Niiden pohjalta valvotaan rahankäyttöä sekä tavoitteiden toteutumista. Kenttäkäynnit ja ulkopuolisten tilintarkastusyriyten toteuttamat säännölliset tilintarkastukset ovat tärkeä osa valvontaa. Kehitysyhteistyön tuloksia arvioidaan ulkopuolisia riippumattomia arviointoja hyödyntäen. Sisäistä valvontaa ulkoasiainhallinnossa parannetaan menettelytapoja ja tiedonhallintaa kehittämällä. Vuonna 2015 ministeriöön on perustettu uusi kehitysyhteistyön *controller* –toiminto. Lisäksi kesällä 2015 on annettu ministeriön sisäinen virkamiehiä sitova toimintaohje koskien kehitysyhteistyövarojen väärinkäytön ehkäisemistä sekä väärinkäyttöepäilyjen ilmoittamista, selvittämistä ja niistä tiedottamista. Ohjeen tarkoituksena on kuvata, mitä kehitysyhteistyövarojen väärinkäytöllä tarkoitetaan, antaa ohjeita siitä, miten väärinkäyttöä ehkäistään sekä kuinka ulkoasiainhallinnossa tulee menetellä, kun kehitysyhteistyössä ilmenee väärinkäyttöepäily. Ulkoasiainhallinnon virkamiehillä on virkavelvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleista väärinkäyttöepäilyistä. Lisäksi kesäkuussa 2014 ulkoasiainministeriö otti käyttöön sähköisen palvelun, jonka kautta kuka tahansa voi ilmoittaa, jos epäilee kehitysyhteistyövarojen väärinkäyttöä. Kaikki ilmoitukset väärinkäyttöepäilyistä selvitetään ja ilmitulleet väärinkäytetyt varat pyritään saamaan takaisin. UM pyrkii edistämään sääntöihin ja avoimuuteen perustuvaa vapaakauppaa pyrkimällä vaikuttamaan EU:n vapaakauppaneuvotteluprosessien läpinäkyvyyteen ja huomioimaan korruption ehkäisyn EU:n tekemissä kansainvälisissä sopimuksissa turvataksaan näin yritysten tasa-arvoisen kohtelun. Lisäksi ministeriö pyrkii siihen, että kansainvälistä kauppaa koskeissa sopimuksissa huomioidaan korruption torjunta.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) torjuu ja ennaltaehkäisee korruptiota sosiaali- ja terveyspolitiikan toimeenpanossa ottamalla huomioon korruptionriskkejä ja laatimalla eettisiä ohjeita. STM on ottanut korruption ehkäisemisen huomioon erilaisten toimintasuunnitelmien laadinnassa ja ministeriön valtionrahoitus- ja -avustusprosessien erilaisia menettelyjä ja käytäntöjä on yhtenäistetty. Rahoitusohjelmien prosesseja on kuvattu ja valvontatehtäviä jaettu aluehallintovirastolle vaarallisten työyhdistelmien ehkäisemiseksi. Korruption tunnistamisen menettelyjä on pyritty kehittämään hallinto- ja valvontajärjestelmäkuvausten avulla ja ministeriön sisäinen tarkastus tarkastaa vuosittain muutamia valtionavustusprosesseja ja raportoi niistä ministeriön kansliapäällikölle. Ministeriössä on myös järjestetty korruption vastaista koulutusta hallinnonalan virkamiehille. STM myöntää avustuksia Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) esittelystä suomalaisille sosiaali- ja terveysalan järjestöille näiden toiminnan tukemiseksi. Avustusten käyttöä valvoo RAY:n avustusosasto, joka tekee seurantakäyntejä ja tarkastuksia järjestöihin. RAY voi keskeyttää avustusten maksatuksen väärinkäytötapauksissa ja tehdä avustusten takaisinperintäesityksen STM:lle, joka tekee takaisinperintäpäätökset. Ministeriön hallinto- ja suunnitteluosasto puolestaan valvoo RAY:n toimintaa.⁴⁷

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) on antanut valvottaviin tahoihin kohdistettuja ohjeistuksia, joissa käsitellään sidonnaisuus-, esteellisyys- ja eturistiriitakysymyksiä. Esimerkkejä näistä ovat

⁴⁷ 1.1.2017 alkaen tilanne muuttuu siten, että RAY:n avustusosasto tulee osaksi sosiaali- ja terveysministeriötä.

ohjeistus lääkärin esteellisyydestä hänen toimiessa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla ja sairaanhoitopiireille suunnattu leikkausten jälkitarkastuksiin liittyvä ohjeistus. Valvira:n alaisuudessa toimii valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta (TUKIJA). Toimikunnan tehtävänä on toimia tutkimuseettisten kysymysten asiantuntijana sekä tukea alueellisia eettisiä toimikuntia lääketieteellistä tutkimusta koskevilla periaatteellisissa eettisissä kysymyksissä ja näitä koskevan koulutuksen järjestämisessä. Toimikunta antaa eettisiä arvioita Suomessa toteutettavista kliinisistä lääketutkimuksista, jollei se siirrä tehtävää alueelliselle eettiselle toimikunnalle. Sen tehtävänä on myös lausunnon antaminen biopankin perustamista koskevasta suunnitelmasta ennen biopankin merkitsemistä sosiaali- ja terveysalan valvontavirasto Valvira:n ylläpitämään valtakunnalliseen biopankkirekisteriin. Lisäksi TUKIJA antaa pyydettyä lausuntoja sellaisista tutkimuksista, jotka ovat saaneet kielteisen lausunnon alueellisissa eettisissä toimikunnissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimiva tutkimus- ja kehittämislaitos, joka tutkii, seuraa ja edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia THL:n tehtäviin kuuluu muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon arviointi, kehittäminen ja ohjaus. Ohjeilla ja määräyksillä pyritään estämään mm. korruptiolle alttiit tilanteet ja vaarallisten työtehtävien muodostuminen. Keskeisinä esimerkkeinä näistä ovat THL:n sisäiset hankinta- ja eettiset ohjeet. THL:ssa on käytössä myös sisäinen määräys hallintolain mukaisen esteellisyyden ja asiantuntijatoimintaan liittyvien sidonnaisuuksien arvioinnista. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassaan THL on sitoutunut noudattamaan myös Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjetta ”Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa”. Sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen tuella THL:ssa pyritään varmentamaan prosessien toimivuus sekä ohjeiden ja määräysten noudattaminen. Poikkeamista raportoidaan ja niihin puututaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) asetti marraskuussa 2015 urheilun eettisten asioiden neuvottelukunnan. Neuvottelukunta toimii eri hallinnonalojen ja urheilun toimijoiden välisenä koordinaatio- ja yhteistyöelimenä. Neuvottelukunnan tehtävänä on toimia urheiluliikkeen ja julkisen vallan yhteistoiminnan seuraajana ja kehittäjänä urheilun eettisissä kysymyksissä sekä seurata kansainvälistä yhteistyötä urheilun eettisten ongelmien ratkaisemiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa toimii myös tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). TENK on asiantuntijaelin, joka edistää hyvää tieteellistä käytäntöä, ennaltaehkäisee tutkimusvilppiä, edistää tutkimusetiikkaa koskevaa keskustelua ja tiedotusta sekä seuraa alan kansainvälistä kehitystä. TENK:n valmistelemat ”Hyvän tieteellisen käytännön ohjeet” on otettu toimintamalliksi kaikissa korkeakouluissa, tutkimuslaitoksissa ja Suomen Akatemiassa. Ne ovat sitoutuneet ohjeen mukaisiin toimiin, jos väärinkäytöksiä tai vilppiä toiminnassa havaitaan. OKM:ssä ei ole omaa erillistä korruption vastaista sisäistä ohjeistusta. OKM noudattaa myös VM:n asiaa koskevaa ohjeistusta. OKM:n sisäistä tarkastusta on vahvistettu osin VTV:n toimenpide-ehdotusten mukaisesti.

Veikkaus on Suomen valtion omistama peliyhtiö. Veikkauksen taloussääntö sisältää esteellisyyssäännöksiä, joilla pyritään turvaamaan asioiden käsittelyn puolueettomuus ja luottamus päätöksenteon moitteettomuuteen. Liikesuhteen avulla saadun henkilökohtaisen hyödyn, esimerkiksi alennusten, vastaanottaminen on kiellettyä. Rahalahjan antaminen ja vastaanottaminen on aina kiellettyä. Taloussäännön lisäksi on olemassa erillisoheje hankinnoista. Edustuksen vastaanottaminen on kiellettyä käynnissä olevan kilpailutuksen aikana sellaiselta toimijalta, joka osallistuu kilpailutukseen. Veikkauksen hallituksen jäsenet antavat toimikausittain selvityksen, josta ilmenee heidän riippuvuussuhteensa. Johtoryhmän jäsenet antavat vuosittain sidosryhmäselvityksen. Virkamiesten osalta otetaan huomioon heitä koskeva valtiovarainministeriön ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista.

Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) hallinnonalalla noudatetaan VM:n ohjetta vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista. Virastoissa on virastospesifiä ohjeistusta, kuten Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín tarkentava ohje etujen, lahjojen ja vieraanvaraisuuden vastaanottamisesta ja Liikenneviraston esteellisyysohje. Liikennevirasto ylläpitää hankinnan ohjeistuspäalvelua, jolla menettelytapa- ja muulla ohjeistuksella pyritään varmistamaan hankintatoimen lainmukaisuus, myös korruptionvastaista näkökulmasta. Vuosittain järjestetään perehdytystilaisuuksia uusille työntekijöille, joissa käydään läpi muun muassa virkamiehen yleisiä velvollisuuksia ml. esteellisyysasiat. Sidosryhmätyön menettelytavoista on annettu ohje vuonna 2010 ja eettinen ohjeistus on valmistumassa. LVM:ssä on viime aikoina panostettu yhteiskuntavastuukysymyksiin, mikä tukee korruptionvastaista toimintaa. Viestintävirastolla on ohje kielletyistä työyhdistelmistä. Siihen on koottu Viestintävirastossa kielletyt työyhdistelmät sekä tehtävät, joiden suorittamisessa tehtäviä on hajautettu useammalle henkilölle. Virastossa on perustettu tapaus- ja hankekohtaisesti niin kutsuttuja sisäpiirirekisterejä. Näin on toimittu muun muassa silloin, kun Viestintävirasto on ollut valvontaviranomaisena esimerkiksi ottamassa kantaa johonkin yrityskauppaan tai valmistelemassa ja toteuttamassa radiotaajuuksien huutokauppaa. Virasto on antanut sisäpiirintietojen käsittelyohjeen vuonna 2010. Myös hankintasäännössä ja rekrytointiohjeessa on yleisellä tasolla viitattu tasapuolisuuteen ja syrjimättömyyteen valintoja tehtäessä. Ilmatieteen laitos on sitoutunut tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistuksen noudattamiseen.

Ympäristöministeriö (YM) vastaa valtioneuvoston ja eduskunnan käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta, jotka koskevat yhdyskuntia, rakennettua ympäristöä, asumista, luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä ympäristönsuojelua. Ympäristöministeriö vastaa rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta Suomessa. Se valmistelee ja kehittää rakentamista koskevaa lainsäädäntöä ja muita säädöksiä sekä pitää yllä rakentamismääräyskokoelmaa. Ympäristöministeriön vastuulla on myös maankäytön ohjaus. Se valmistelee ja kehittää maankäytön ohjausta koskevaa lainsäädäntöä ja muita säädöksiä. Ohjauksella varmistetaan, että maankäytössä ja kaavoituksessa toteutetaan lainsäädännössä määritellyt tavoitteita ja vaatimuksia.

Puolustusministeriö (PLM) vastaa valtioneuvoston osana ja hallinnonalansa ohjaajana kansallisesta puolustuspolitiikasta ja turvallisuudesta sekä kansainvälisestä puolustuspoliittisesta yhteistyöstä. PLM:n työjärjestyksessä sekä taloussäännössä on otettu huomioon hyvän hallinnon periaatteet muun muassa niin, että riittävä toiminnan avoimuus sekä sisäinen valvonta ja avoimuus toteutuvat. Näin varmistetaan myös, ettei vaarallisia työyhdistelmiä synny. Ministeriö nojautuu korruption vastaisen ja yleisemmin eettisen toiminnan varmistamisessa samaan yleiseen normistoon kuin puolustusvoimat ja muu valtionhallinto. Valtiovarainministeriö on antanut erityisohjeen ylimmän johdon sivutoimien ja taloudellisten sidonnaisuuksien ilmoittamisesta. Puolustusministeriön henkilöstöstä tehdään kattavasti perusmuotoiset turvallisuusselvitykset ja lisäksi tietyistä tehtävistä laajat turvallisuusselvitykset, joista jälkimmäisten yhteydessä voidaan selvittää myös taloudellisia sidonnaisuuksia.

Puolustusvoimien (PV) tehtävänä on aluevalvonta ja Suomen koskemattomuuden ja itsenäisyyden puolustaminen. Puolustusvoimat on sitoutunut korruptionvastaiseen toimintaan. Lain tasolla puolustusvoimien virkamiesten toiminnasta ja käyttäytymisvelvoitteesta on säädetty muun muassa valtion virkamieslaissa sekä laissa puolustusvoimista. Lisäksi puolustusvoimat on antanut virkamiehille suunnattuja eettiseen toimintaan liittyviä ohjeita. Esimiehet seuraavat eettisten periaatteiden noudattamista ja periaatteita arvioidaan säännöllisesti ja päivitetään tarpeen mukaan. Pääesikunnan oikeudellinen osasto on antanut ohjeen "Hyväksyttävien etujen vastaanottaminen ja kielletyt edut puolustusvoimien toiminnassa". Ohjeen tarkoituksena on selvittää rajaa hyväksyttävien ja kiellettyjen etujen välillä puolustusvoimien

toiminnassa. Lisäksi Maavoimien materiaalilaitos on antanut omat eettiset ohjeet, koska Maavoimien materiaalilaitos on yksi puolustusvoimien puolustushankintayksiköistä. Tämä laitoksen rooli ja siihen liittyvä merkittävien raharesurssien käyttäminen sekä toiminta tiiviissä yhteistyössä koti- ja ulkomaisten yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa asettavat laitoksen toiminnan eettisyydelle erityisiä vaatimuksia ja odotuksia. Puolustusvoimilla on myös sisäiset ohjeistukset salassapitosäännösten soveltamisesta.

Eduskunta ennaltaehkäisee ja torjuu korruptiivista toimintaa kansanedustajien keskuudessa eettisten sääntöjen ja oman työjärjestyksensä avulla. Eduskunta on hyväksynyt työryhmämietinnön edustajan sidonnaisuuksien ilmoittamisesta ja muista vastaavista edustajan asemaan liittyvistä käytänteistä.⁴⁸ Mietinnössä arvioidaan myös GRECO:n Suomelle antamia suosituksia kansanedustajiin liittyvän korruption estämiseksi. Mietintö sisältää merkittäviä ehdotuksia kansanedustajien sidonnaisuuksien ilmoittamisesta. Avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi myös kansanedustajan saamat, tietyn raja-arvon ylittävät lahjat, pääsyliput ja kolmannen osapuolen maksamat matkat tulee ilmoittaa keskuskanslian ylläpitämään rekisteriin. Maaliskuussa 2015 eduskunnan puhemiesneuvosto antoi tarkemmat ohjeet edustajan sidonnaisuuksien ilmoittamisesta ja muista vastaavista edustajan asemaan liittyvistä käytänteistä.⁴⁹

Eduskunnan oikeusasiamies (EOA) osallistuu korruption ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan valvomalla, että muun muassa tuomioistuimet ja muut viranomaiset ja virkamiehet noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeusasiamies toimii myös kanteluviranomaisena, jonne voi kannella muun muassa virkamiehen toimivallan ylityksistä tai harkintavallan väärinkäytöstä. Oikeusasiamiehellä on myös syyteoikeus virkamiehen tai julkista tehtävää hoitavan menettelyn osalta.

Eduskunnan alainen *Valtiontalouden tarkastusvirasto* (VTV) tarkastaa valtion taloudenhoitoa sekä valvoo finanssipolitiikkaa ja vaali- ja puoluerahoitusta. Tarkastusvirasto tutkii lisäksi kanteluita, jotka liittyvät valtion taloudenhoidon laillisuuteen ja talousarvion noudattamiseen. Tietyt valtionyhtiöitä koskevat kysymykset sekä tietyt vaali- ja puoluerahoitukseen liittyvät kysymykset voidaan tutkia kanteluasiaina.

Oikeuskansleri valvoo hallituksen ja ministeriöiden sekä tasavallan presidentin virkatoimien lainmukaisuutta. Hän valvoo myös, että tuomioistuimet, viranomaiset ja virkamiehet sekä muut julkista tehtävää hoitavat noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeuskanslerilla on myös asianajajien valvontaan liittyviä tehtäviä ja hänelle voi kannella viranomaisten, virkamiesten ja muiden julkisia tehtäviä hoitavien henkilöiden toiminnasta.

Finanssivalvonta (FIVA) on rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, jonka valvottavia ovat muun muassa pankit, vakuutus- ja eläkeyhtiöt sekä muut vakuutusallalla toimivat, sijoituspalveluyritykset, rahastoyhtiöt ja pörssi. FIVA:n toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. FIVA valvoo, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä. FIVA tekee myös sisäpiirivalvontaa. Arvopaperimarkkinoiden toimivuus edellyttää, että sijoittajat luottavat markkinoihin ja niillä toimiviin

---

⁴⁸ Eduskunta (2014). *Edustajan sidonnaisuuksien ilmoittaminen ja muut vastaavat edustajan asemaan liittyvät käytänteet*. Lähde: https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/julkaisut/Documents/ekj_1+2014.pdf (14.3.2016).

⁴⁹ Eduskunta (2015). *Puhemiesneuvoston ohjeet edustajan sidonnaisuuksia ilmoittamisesta ja muista vastaavista edustajan asemaan liittyvistä käytänteistä*. Lähde: <https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/sidonnaisuudet/Documents/sidonnaisuudetFIB.pdf> (14.3.2016).

osapuoliin. Sisäpiirintiedon väärinkäyttö heikentää tätä luottamusta. FIVA pyrkii sekä ehkäisemään tällaisia väärinkäytöksiä että tutkii niitä jälkikäteen.

Kunnilla ja kuntayhtymillä on muun muassa etuuksien vastaanottamista koskevaa ohjeistusta. Kuntasektorin toimijat torjuvat korruptiota viestinnän keinoilla tiedottamalla kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnat julkaisevat toimielinten käsittelyyn tulevat esityslistat sekä pöytäkirjat yleisessä tietoverkossa. Sidonnaisuuksien ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa tulee pakolliseksi uuden kuntalain myötä 1.6.2017 lukien. Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää.

Suomen Kuntaliitto ry:n korruptionvastainen toiminta keskittyy kuntasektorin toimijoiden kouluttamiseen, ohjeistusten laatimiseen, neuvontaan ja tietoisuuden lisäämiseen. Toimenpiteet koskevat muun muassa vieraanvaraisuutta ja etuuksien vastaanottamista, sidonnaisuuksia ja eturistiriitojen välttämistä, avoimuutta ja viestintää, virkavastuuseen liittyviä kysymyksiä sekä hyviä ja eettisiä hankintakäytäntöjä. Kuntaliitossa toimii TEM:n ja Kuntaliiton rahoittama julkisten hankintojen neuvontayksikkö, joka antaa ohjeistusta hankintayksiköille julkisten hankintojen lainsäädännön soveltamisessa sekä hankintaprosesseissa. Kuntaliitolla ei ole valvovaa roolia kuntiin nähden.

Työmarkkinajärjestöt osallistuvat korruptionvastaiseen työhön korostamalla avointa sopimustoimintaa, valmistelua ja liiketoimintaa.

Kansalaisjärjestö *Transparency International Suomi ry.* (TI Suomi) on yksi Transparency Internationalin yli sadasta maajärjestöstä. Kaikilla on sama tavoite: korruptiosta vapaa hallitus, liike-elämä ja kansalaisyhteiskunta. TI Suomi järjestää korruption torjuntaan liittyviä seminaareja ja keskustelutilaisuuksia, tekee aiheeseen liittyvää tutkimusta ja selvityksiä, seuraa lainsäädännön ja oikeuskäytännön kehitystä, antaa lausuntoja lakiehdotuksiin ja on mukana ns. *Corruption Perception Indexiin* liittyvässä tiedottamisessa.

Kansalaisjärjestökentällä on myös muita järjestöjä, jotka omalla toiminnallaan osallistuvat korruption torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn. Näitä ovat muun muassa *Open Knowledge Finland*, Avoin Ministeriö ja Finnwatch.

FIBS on riippumaton suomalainen yritysvastuuverkosto. FIBS tarjoaa jäsenyrityksilleen yritys vastuun edistämiseen liittyvää tietoa ja tukea. FIBS järjestää muun muassa vastuullisuuteen ja korruption torjuntaan liittyviä koulutuksia eri toimialojen yrityksille.

Suomalaisella *medialla* on tärkeä rooli korruption torjunnassa. Selvittämällä korruptioepäilyjä ja raportoimalla niistä se lisää kansalaisten tietoisuutta korruptiosta ja torjunnan tärkeydestä. Samalla media välittää tietoa mahdollisista rikkomuksista viranomaisille, jotka halutessaan voivat tutkia epäilyjä tarkemmin. Ilman tutkivaa journalismia moni korruptioepäily jäisi maassamme vaille huomiota.

Yleiset korruption vastaiset toimet

Toimivaa sisäistä laillisuudenvalvontaa ja sääntöjen mukaisuuden valvontaa voidaan pitää edellytyksenä tehokkaalle väärinkäytösten torjunnalle. Julkisten organisaatioiden ja yksityisten toimijoiden sisällä pyritään

sisäisten tarkastusten, riskien hallinnan, *compliance* -toiminnan, koulutuksen ja ohjeistusten avulla ennaltaehkäisemään ja torjumaan väärinkäytöksiä ja korruptiota.

Useat neuvottelukunnat, järjestöt tms. toimijat ovat luoneet eettisiä koodistoja ja valvovat niiden noudattamista sekä vastaanottavat niitä koskevia kanteluita tai moitteita. Eri koodistoista tai niihin liittyvistä valvontatarkoituksista ei ole Suomessa kerätty tarkkaa tietoa.

Valtionhallinnossa toimintatapana on esittelymenettely. Esittelijä on vastuussa siitä, mitä hänen esittelystään päätetään, jollei hän jätä päätökseen eriävää mielipidettä.⁵⁰

Korruption ja korruption torjuntaan liittyvää tutkimusta tehdään tietyissä tutkimuslaitoksissa.

B. Korruption vastainen työ kansainvälisellä tasolla

Korruption torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn liittyvää kansainvälistä yhteistyötä tehdään monella foorumilla.

OECD on yksi johtavista korruption torjunnan järjestöistä maailmassa. OECD:n yhtenä keskeisenä tehtävänä on torjua kansainvälisissä liikesuhteissa tapahtuvaa lahjontaa. Maatarkastukset ovat OECD:n tärkein keino seurata ja edistää ulkomaisiin virkamiehiin kohdistuvan lahjonnan torjuntaa koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat rajat ylittäviin liikesuhteisiin liittyvät lahjontarikokset, joissa lahjominen kohdistuu ulkomaan viranomaisiin. Suomi on ratifioinut vuonna 1999 OECD:n lahjonnan vastaisen yleissopimuksen. Tuorein Suomea koskeva maa-arvio tehtiin vuonna 2013, ja Suomi toteuttaa parhaillaan 3. vaiheen maa-arvion suosituksia ja raportoi täytäntöönpanosta OECD:n lahjonnan vastaiselle työryhmälle (*Working Group on Bribery*).

Euroopan neuvoston korruption vastainen työ koostuu kolmesta osa-alueesta. Se (i) asettaa yleissopimuksilla tietyt standardit korruption torjuntaan, (ii) valvoo jäsenmaiden osalta yleissopimusten täytäntöönpanotoimia sekä (iii) antaa tarvittaessa teknistä apua ja tekee yhteistyötä valtioiden ja instituutioiden kanssa. Euroopan neuvoston rikos- ja siviilioikeudellisten sopimusten noudattamista valvoo lahjonnan vastainen valtioiden ryhmä *Group of States against Corruption* (GRECO). Käytössä on keskinäiseen arviointiin ja vertaispaineeseen perustuva dynaaminen prosessi, jossa yhdistyy arviointityötä tekevien käytännön toimijoiden ja täysistuntoon osallistuvien valtion edustajien asiantuntemus. Suomi liittyi GRECO:on vuonna 1999. Suomi on ollut ryhmän arvioitavana kolmesti eri teemoista. Ryhmä on antanut Suomelle yhteensä 29 suositusta, joiden tavoitteena on ollut parantaa entisestään Suomen kykyä torjua ja ennaltaehkäistä korruptiota. Suomi on toteuttanut ryhmän arvion mukaan nämä suositukset yhtä lukuun ottamatta täysimääräisesti, mitä ryhmä pitää huomattavana saavutuksena. GRECO:n viides arviointikierros alkaa vuoden 2017 alussa. Sen teemana on korruption ennaltaehkäiseminen ja integriteetin edistäminen keskushallinnossa ja lainvalvonta-viranomaisissa.

Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) korruption vastaisen yleissopimuksen (UNCAC) tarkoituksena on edistää ja vahvistaa toimenpiteitä, joilla torjutaan ja vastustetaan korruptiota nykyistä vaikuttavammin ja tehokkaammin sekä edistetään, helpotetaan ja tuetaan kansainvälistä yhteistyötä korruption torjunnassa. Lisäksi pyritään edistämään rehellisyyttä ja vastuullisuutta sekä julkisten asioiden ja julkisen omaisuuden asianmukaista hoitoa. Suomi on ratifioinut yleissopimuksen ja osallistuu sopimuksen täytäntöönpanoa tukevien toimielimien työhön.

⁵⁰ Finlex (2016). *Suomen Perustuslaki* (§118). Lähde: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731> (11.3.2016).

Maailmanlaajuinen kestävä kehityksen toimintaohjelma, Agenda 2030, hyväksyttiin Yhdistyneiden Kansakuntien kestävä kehityksen huippukokouksessa syyskuussa 2015. Toimintaohjelma sisältää 17 kestävä kehityksen tavoitetta ja 169 alatavoitetta. Korruption torjunta mainitaan toimintaohjelman rauhaan ja oikeudenmukaisuuden edistämiseen keskittyvän tavoitteen alatavoitteessa 16.5, jolla sitoudutaan merkittävästi vähentämään kaikentyyppistä korruptiota ja lahjontaa. Suomessa laaditaan kansallinen Agenda 2030:n toimeenpanosuunnitelma, jossa eritellään miten tavoitteita ja ala-tavoitteita aiotaan saavuttaa vuoteen 2030 mennessä.

Euroopan Unioni (EU) hyväksyi vuonna 2010 ns. Tukholman ohjelman, jolla pyritään saamaan aikaan turvallinen Eurooppa, jossa kansalaisten perusoikeuksia ja -vapauksia kunnioitetaan. Tukholman ohjelmassa suositellaan sisäisen turvallisuuden strategian luomista EU:lle kansalaisten suojelun kehittämiseksi ja järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjumisen tehostamiseksi. Strategiassa keskitytään rajoja ylittävän rikollisuuden, kuten korruption, torjuntaan. Ohjelman hyväksymisen yhteydessä komissiolle annettiin poliittiset valtuudet seurata korruption vastaisia toimia ja kehittää EU:lle kattava korruption vastainen strategia yhteistyössä GRECO:n kanssa. Euroopan komissio julkaisi helmikuussa 2014 jäsenmaita koskevan korruptiontorjunnan kertomuksen. Kertomuksia on tarkoitus julkistaa joka toinen vuosi. Komissio on tämän lisäksi vuosina 2015–2016 tukenut jäsenmaiden korruption vastaista työtä järjestämällä korruption torjuntaan liittyviä työpajoja. Myös EU:n tuleva ”vastuullisuusdirektiivi” on tärkeä korruption torjunnan ja ennaltaehkäisyn kannalta. Direktiivi tulee saattaa jäsenvaltioissa voimaan 6.12.2016 mennessä. Direktiivi 2014/95/EU ”muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisesta” edellyttää, että suuret yritykset raportoivat toimintansa kannalta olennaisista ympäristö-, ihmisoikeus-, työntekijä- ja sosiaalisista asioista sekä korruption torjunnasta ja lahjonnasta. Direktiivi koskee yleisen edun kannalta merkittäviä yhtiöitä, joiden henkilöstömäärä on yli 500 sekä tase yli 20 miljoonaa euroa tai liikevaihto yli 40 miljoonaa euroa.⁵¹

International Anti-Corruption Academy (IACA) perustettiin kansainväliseksi järjestöksi YK:n huumausaine- ja kriminaalipoliitiikan toimiston (UNODC), Itävallan ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) aloitteesta vuonna 2010. Suomi liittyi IACA:n jäseneksi elokuussa 2014. IACA järjestää korruption torjuntaa koskevia koulutuksia ja seminaareja ja se sijaitsee Itävallassa.

European Partners Against Corruption (EPAC) on Euroopan neuvoston maiden korruptiontorjuntaviranomaisten ja poliisin laillisuusvalvontavirastojen järjestö, jonka toimintaan on sulautunut myös Euroopan unionin korruption torjunnan verkosto (*European contact point network against Corruption*, EACN). EPAC/EACN:n ainoa suomalainen jäsenviranomainen on Poliisihallitus. EPAC/EACN on yli 60 jäsenvaltion viranomaisten yhteistyöfoorumi, jolla jaetaan kokemuksia ja kehitetään korruption torjunnan ja poliisin valvonnan menetelmiä. EPAC/EACN on hyväksynyt jäsentensä toiminnassa noudatettavat periaatteet ja pyrkii nyttemmin vaikuttamaan myös EU:n tekemien korruptionvastaisten aloitteiden valmisteluun.

Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) on Euroopan unionin virasto, joka tutkii EU:n budjettiin liittyviä petoksia ja korruptiota. OLAF valvoo komission petosten vastaisen strategian (*anti-fraud strategy*)

---

⁵¹ Ks. European Commission (2016). *Non-Financial Reporting*. Lähde: http://ec.europa.eu/finance/company-reporting/non-financial-reporting/index_en.htm#legal-framework (15.3.2016) tai Suomen Hankintajuristit (2016). *Lakiuudistus – Yritysten vastuullisuusraportointi pakolliseksi*. Lähde: <http://www.hankintajuristit.fi/lakiuudistus-yritysten-vastuullisuusraportointi-pakolliseksi/> (15.3.2016).

täytäntöönpanoa. Strategian tavoitteet ovat: petosten tehostettu ennaltaehkäisy, torjunta ja tutkinta, tehostettu varojen takaisin saanti sekä varoittavat seuraamukset

Eurojust perustettiin vuonna 2002 edistämään kansallisten viranomaisten yhteistyötä Euroopan unioniin vaikuttavan vakavan rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa. Eurojust:issa on 28 kansallista jäsentä (yksi kustakin jäsenmaasta), joiden tehtävänä on koordinoida kansallisia viranomaisia tutkinta- ja syytetoimien eri vaiheissa. Korruptiorikokset ovat yksi Euroopan neuvoston Eurojust:ille määrittelemistä pääpainopistealueista.

Euroopan poliisivirasto (Europol) on EU:n lainvalvontavirasto, jonka tehtävänä on parantaa Euroopan turvallisuutta ja avustaa lainvalvontaviranomaisia EU-maissa. Europol:illa on keskeinen asema Euroopan turvallisuusjärjestelmässä. Europol avustaa EU-maiden lainvalvontaviranomaisia erityisesti vakavan kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismintorjunnassa. Europol:illa on merkittävä rooli rajat ylittävien lainvalvontaoperaatioiden toteutuksen tukijana esimerkiksi tarjoamalla asiantuntijapalveluita rikosasioissa jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille. Europol toimii myös lainvalvontaviranomaisten tietojenvaihtokeskuksena rikosasioissa. Europol ei itsenäisesti tutki rikosasioita. Parhaillaan Europol koordinoi ns. *Siena for Anti-Corruption Authorities (S4ACA)* –projektia. Sen tarkoituksena on edistää toimia, joilla parannetaan kansallisten lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten sekä Europolin korruptiorikoksiin liittyvää operatiivista yhteistyötä ja yhteensovittamista. Perimmäisenä tavoitteena on tehostaa rikostentorjuntaa ja pyrkiä vähentämään rikosten aiheuttamia haittoja EU:n alueella. Keinoina ovat muun muassa verkostoituminen, keskinäisen luottamuksen ja ymmärtämyksen lujittaminen sekä tietojen, kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoon ja levittämiseen liittyvät kehittämishankkeet. Suomi osallistuu projektin ja verkoston toimintaan. Kansallisen ACA-yhdyspisteen toiminnasta vastaa keskusrikospoliisin korruptiontorjunta -toiminto.

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö (ETYJ) on kansainvälinen järjestö, joka käsittelee poliittis-sotilaallisia, ihmisoikeudellisia, taloudellisia ja ympäristöön liittyviä turvallisuuskysymyksiä. ETYJ avustaa osallistujavaltioita korruption torjumisessa ja demokraattisten, vastuullisten instituutioiden rakentamisessa. ETYJ on muun muassa laatinut oppaan, joka sisältää tietoa korruption torjunnasta ja ennaltaehkäisystä sekä korruption vastaisesta lainsäädännöstä.⁵²

C. Rahanpesun torjuntaan liittyvä kansainvälinen sääntely ja torjuntaan osallistuvat toimijat

Rahanpesun torjunnalla ja siihen liittyvällä kansainvälisellä sääntelyllä on merkittävä rooli myös korruption torjunnan kannalta. Harmaan talouden ja korruption tuottaman oikeudettoman taloudellisen hyödyn alkuperää voidaan yrittää häivyttää ja peittää rahanpesulla. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n alainen hallitusten välinen toimintaryhmä FATF (*Financial Action Task Force*) tekee rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaista kansainvälistä työtä. Toimintaryhmä kehittää ja antaa suosituksia sekä seuraa niiden täytäntöönpanoa jäsenmaissa vuosittaisilla kyselyillä ja maatarkastuksilla. Suomi on ollut FATF:n jäsen vuodesta 1991.

Euroopan komissio antoi helmikuussa 2013 ehdotuksen rahanpesudirektiivin muuttamiseksi (neljäs rahanpesudirektiivi) ja uudeksi varainsiirtoasetukseksi (toinen maksajan tiedot -asetus). Ehdotuksen taustalla olivat FATF:n uudet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan suositukset. Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 20.5.2015 neljännen rahanpesudirektiivin ja toisen maksajan tiedot -

⁵² OSCE (2016). *Handbook on Combating Corruption*. Lähde: <http://www.osce.org/secretariat/232761> (16.5.2016).

asetuksen. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin ja asetuksen edellyttämät kansalliset muutokset voimaan viimeistään 26. päivänä kesäkuuta 2017.

Euroopan komissio on 2.2.2016 tiedonannossaan toimintasuunnitelmaksi terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamiseksi COM(2016) 50 final (E 20/2016 vp) esittänyt antavansa neljännen rahanpesudirektiivin muuttamista koskevia ehdotuksia. Niihin sisältyvät muun muassa säännökset, joiden nojalla jäsenvaltioille asetettaisiin velvollisuus perustaa keskitetyt pankki- ja maksutilirekisterit tai sähköiset tiedonhakupöytäkirjat, joiden avulla rahanpesun selvittelykeskukset ja muut toimivaltaiset viranomaiset saavat tietoa pankki- ja maksutileistä. Lisäksi komissio tutkii mahdollisuutta antaa erillinen itsenäinen säädös, jolla viranomaisten pääsyä tällaisiin keskitettyihin pankki- ja maksutilirekistereihin laajennetaan. Komission on tarkoitus antaa ensimmäiset toimintasuunnitelmassa esitetyt lainsäädäntöehdotukset 15.6.2016. Komission tiedonannosta on lähetetty eduskunnalle selvitys 16.3.2016 (E 20/2016 vp). Komission ehdottamilla muutoksilla erityisesti keskitetyn pankki- ja maksutilirekisterin osalta voitaisiin tehostaa myös rahanpesun alkurikoksen, kuten lahjonnan, tunnistamista ja paljastamista.

Liite 2: Kansallinen korruption ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan liittyvä lainsäädäntö

Suomessa ei ole erillistä korruption torjuntaa tai korruption kriminalisointia säätelevää lainsäädäntöä. Jokainen korruptiivinen tilanne on ainutkertainen, jolloin tekoon liittyvät olosuhteet, motiivit, edut, osapuolet ja yhteiskunnalle aiheutuvat haitat ovat erilaisia. Osittain tämän vuoksi korruption torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn liittyvä lainsäädäntökokonaisuus muodostuu useista eri laeista. Näistä rikoslain lahjusrikossäännökset muodostavat rangaistussäännösten ytimen. Rikoslaisissa on nykyisin 14 lahjusrikospykälää, jotka koskevat lahjuksen antamisen ja ottamisen erilaisia tekemuotoja sekä erikseen elinkeinotoimintaan ja poliittiseen toimintaan liittyviä tekoja. Lahjusrikosten lisäksi myös monet muut rikoslakirikokset voivat sisältää korruptiivisia piirteitä. Niihin kuuluvat esimerkiksi virkarikos, petos, kavallus, yrityssalaisuusrikos, sisäpiiririkos, syrjintä ja luottamusaseman väärinkäyttö. Nämä rikokset poikkeavat lahjusrikoksista siten, että toisinaan niihin liittyy korruptiota ja toisinaan ei.

Myös muut kuin rikosoikeuden säännökset pyrkivät estämään korruptiivisia tekoja. Esimerkiksi virkamiehiä koskemaan on laadittu tarkempi säännöstö valtion virkamieslaissa (750/1994), eduskunnan virkamiehistä annetussa laissa (1197/2003) ja kunnallisista viranhaltijoista annetussa laissa (304/2003). Yksityisen ja viranomaisen välisessä suhteessa lahjan antamista pidetään julkisen luotettavuuden vaatimuksen vuoksi helpommin moitittavana menettelynä kuin yksityisellä sektorilla. Myös laki julkisista hankinnoista (348/2007), kilpailulaki (948/2011), laki ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009), puoluelaki (10/1969), elinkeinotulon verottamisesta annettu laki (360/1968), hallintolaki (434/2003), tasa-arvolaki (609/1986) ja yhdenvertaisuuslaki (21/2004) sekä perustuslain (731/1999) 125 §:n pätevyysperusteet ja 6 §:n syrjintäkielto voidaan nähdä kuuluvan korruption torjunnan kenttään. Lisäksi erityisaloilla tehtäviin hankintoihin sovelletaan lakia vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (349/2007). Hankintoihin sovelletaan lisäksi hankinta-asetusta (614/2007).

Suomen **perustuslaissa** olevat korruption torjuntaan liittyvät pykälät:

- tuomiovallan riippumattomuus: PL 1 luku 3 §

Vaalirahoituslaissa olevat korruption torjuntaan liittyvät pykälät:

- rahoitusilmoitusvelvollisuus: VL 5-8§
- rahoitusilmoitusten julkaiseminen ja tarkistaminen: VL 10§

Puoluelaisissa olevat korruption torjuntaan ja vaalivilpin ennaltaehkäisyyn liittyvät pykälät:

- tuen ilmoittaminen ja valvonta: PuolueL 8-13 §

Vaalilaissa olevat korruption (vaalivilpin) torjuntaan liittyvät pykälät:

- ennakkoäänestyksen yksityiskohdat: VL 5 luku
- vaalipäivän äänestys: VL 6 luku
- vaalien tulosten laskenta ja vahvistaminen. VL 7 luku

Laki elinkeinotulon verotuksesta

- lahjusten ja lahjusten luontoisten menojen vähennyskeltvottomuudesta verotuksessa: EVL 16 § 8

Julkisuuslaki kokonaisuudessaan.

Hallintolaki kokonaisuudessaan.

Suomen rikoslaki sisältää yksityisen ja julkisen sektorin lahjusrikoksia koskevat säännökset.

Rikoslaissa mainitaan seuraavat lahjusrikokset:

- Vaalilahjonta: RL 14 luku 2 §
- Lahjuksen antaminen: RL 16 luku 13 §
- Törkeä lahjuksen antaminen: RL 16 luku 14 §
- Lahjuksen antaminen kansanedustajalle: RL 16 luku 14 a §
- Törkeä lahjuksen antaminen kansanedustajalle: RL 16 luku 14 b §
- Lahjominen elinkeinotoiminnassa: RL 30 luku 7 §
- Törkeä lahjominen elinkeinotoiminnassa: RL 30 luku 7 a §
- Lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa: RL 30 luku 8 §
- Törkeä lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa: RL 30 luku 8 a §
- Lahjuksen ottaminen: RL 40 luku 1 §
- Törkeä lahjuksen ottaminen: RL 40 luku 2 §
- Lahjusrikkomus: RL 40 luku 3 §
- Lahjuksen ottaminen kansanedustajana: RL 40 luku 4 §
- Törkeä lahjuksen ottaminen kansanedustajana: RL 40 luku 4 a §

Muita rikoslaissa mainittuja korruption tuntomerkkejä toisinaan täyttäviä rikoksia ovat:

- Kavallus: RL 28 luku 4 §
- Yrityssalaisuuden rikkominen: RL 30 luku 5 §
- Yrityssalaisuuden väärinkäyttö: RL 30 luku 6 §
- Rahanpesu: RL 32 luku 6 §
- Petos: RL 36 luku 1 §
- Luottamusaseman väärinkäyttö: RL 36 luku 5 §
- Virkasalaisuuden rikkominen ja tuottamuksellinen virkasalaisuuden rikkominen: RL 40 luku 5 §
- Virka-aseman väärinkäyttäminen: RL 40 luku 7 §
- Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen: RL 40 luku 8 §
- Virkavelvollisuuden rikkominen: RL 40 luku 9 §
- Tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen: RL 40 luku 10 §
- Sisäpiirintiedon väärinkäyttö: RL 51 luku 1 §
- Törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö: RL 51 luku 2 §
- Oikeushenkilön puolesta toimiminen: RL 5 luku 8 §
- Oikeushenkilön rangaistusvastuu: RL 9 luku 1 §

Muita korruption torjuntaan keskeisesti liittyviä lakeja ovat **valtion virkamieslaki, kuntalaki, laki kunnallisesta viranhaltijasta, julkisista hankinnoista annettulaki, kirjanpitolaki, valtionavustuslaki, poliisilaki, osakeyhtiölaki, laki rahanpesun selvittelykeskuksesta ja tilitarkastuslaki.**

Liite 3: Suomea velvoittavat kansainväliset korruptiota koskevat yleissopimukset vuodesta 1998 alkaen

Korruption torjuntaa ja ennaltaehkäisyä korostetaan myös monessa Suomea velvoittavassa kansainvälisessä korruptiota koskevassa yleissopimuksessa.

Vuosiluku	Sopimus / sääntely
1998	EU:n yhteinen toiminta lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (98/742/YOS), engl. <i>Joint Action adopted by the Council on corruption in the private sector</i>
1999	OECD:n Kansainvälisissä liikesuhteissa tapahtuvan ulkomaisiin virkamiehiin kohdistuvan lahjonnan torjuntaa koskeva yleissopimus (SopS 14/1999), engl. <i>OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions</i>
2002	Euroopan Neuvoston lahjontaa koskeva rikosoikeudellinen yleissopimus (SopS 107/2002; ETS 173), engl. <i>Criminal Law Convention on Corruption</i>
2002	Euroopan Yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirja (SopS 86-87/2002; EYVL C 313, 23.10.1996), engl. <i>Protocol to the Convention on the protection of the European Communities' financial interests</i>
2003	Euroopan Unionin puitepäättös (2003/568/YOS) lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (EYVL L 192, 31.7.2003), engl. <i>Council Framework Decision on combating corruption in the private sector</i>
2004	Euroopan Neuvoston lahjontaa koskeva siviilioikeudellinen yleissopimus (SopS 64/2004; ETS 174), engl. <i>Civil Law Convention on Corruption</i>
2005	Yleissopimus sellaisen lahjonnan torjunnasta, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan Unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä (SopS 97-98/2005; EYVL C 195, 25.6.1997), engl. <i>Council Act drawing up [...] the Convention on the fight against corruption involving officials of the European Communities or officials of Member States of the European Union</i>
2006	YK:n korruption vastainen yleissopimus (SopS 58/2006), engl. <i>United Nations Convention Against Corruption</i>

13 § **Helsingin hallinto-oikeuden päätös valitusasiassa / Kaupunginvaltuusto
20.4.2016 § 6**

VD/2407/01.01.04.00.00/2015

KN/JM/HY-L

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 20.4.2016 § 6 myöntää eron Juha-Veikko Nikulaiselle eron maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan virasta takautuvasti 24.3.2015 alkaen.

Tiina Keskimäki teki päätöksestä kunnallisvalituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valittaja vaati kaupunginvaltuuston päätöstä kumottavaksi kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain ja hallintolain vastaisena. Valituksen perusteluissa todetaan, että Vantaan kaupunginvaltuusto on toiminut lainvastaisesti, ylittänyt toimivaltansa ja jättänyt päätöksensä perustelematta hallintolain edellyttämällä tavalla. Lisäksi valittaja vaati oikeudenkäyntikulujensa korvaamista.

Helsingin hallinto-oikeus pyysi asiasta Vantaan kaupungilta lausuntoa. Kaupunginhallitus antoi 25.5.2015 § 12 asiasta lausunnon, jossa valitus esitettiin hylättäväksi perusteettomana.

Helsingin hallinto-oikeus on antanut asiasta 14.9.2016 päätöksen nro 16/0684/2, jossa se hylkää valituksen. Hallinto-oikeus toteaa ratkaisussaan, että valituksenalainen päätös sisältää asian laatuun nähden riittävät perustelut eikä päätös ole lainvastainen tai kaupunginvaltuusto ylittänyt toimivaltansa.

Helsingin hallinto-oikeuden päätös on nähtävillä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä Helsingin hallinto-oikeuden 14.9.2016 antama päätös nro 16/0684/2 tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Juha Myllymäki, puh. 09 8392 4241, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

14 § VTK Kiinteistöt Oy:lle myönnetyn omavelkaisen takauksen allekirjoittaminen

VD/3544/02.03.07/2016

ML/PvN/SB/HY-L

Kaupunginvaltuusto on 15.6.2015 § 9 myöntänyt VTK Kiinteistöt Oy:lle enintään 40 milj. euron määräisen omavelkaisen takauksen Leiritie 1:ssä sijaitsevan kiinteistön ostoon sekä laajennusinvestointiin, joka on osa Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n 20.5.2014 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen hyväksymää tilastrategiaa. Takaus myönnettiin noudattaen Euroopan Unionin valtioneuvoston koskevia säännöksiä (Euroopan Unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107–109 artiklat) sekä komission tiedonantoa perustamissopimuksen soveltamisesta valtioneuvoston takauksina (2008/C 155/02).

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti omavelkainen takaus myönnetään VTK Kiinteistö Oy:lle osana enintään 50 milj. euron määräistä rahoitusjärjestelyä. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu 25 vuoteen. Takauksen piirissä on aina enintään 80 % lainan jäännöspääomasta. Jäljelle jäävä osuus rahoituksesta järjestetään VTK Kiinteistöt Oy:n omilla vakuuksilla. Päätöksen kohdan c) mukaan kaupunki vaatii takaukselle vastavakuudeksi tontin 92-15-521-1 vuokraoikeuteen ja vuokramiehen omistamaan rakennukseen ja sen laajennusosaan vahvistetuista laitoskiinnityksistä todistukseksi annetut panttikirjat. Yksittäisistä takauksista peritään vuosittainen takausprovisio, jonka määrää kaupunginhallitus on myöhemmin oikeutettu tarkistamaan komission tiedonannon (2008/C 155/02) mukaisesti. Lisäksi kaupunki edellyttää VTK Kiinteistöt Oy:ltä panttauskieltosopimusta (negative pledge) ja että yhtiö vakuuttaa ja pitää voimassa pantattuun omaisuuteen kohdistuvat täysarvovakuutukset keskeytysvakuutuksineen koko takausvastuun ajan.

Kaupunginvaltuusto on 18.4.2016 § 6 täydentänyt em. päätöstä siten, että päätökseen on lisätty kohta i) *mikäli rahoitusmuodoksi valitaan kiinteistöleasing pankkilainan sijaan, vastavakuutena voidaan käyttää turvaavia kiinteistöomaisuuteen vahvistettavia vastavakuuksia, joiden arvo vastaa vähintään pitkäaikaisen rahoitusjärjestelyn määrää ja että tässä tapauksessa VTK Kiinteistöt Oy:n tulee vakuuttaa ja pitää voimassa vastavakuutena olevaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvat täysarvovakuutukset keskeytysvakuutuksineen koko takausvastuun ajan.*

Yksittäinen omavelkainen takaus pannaan täytäntöön kaupunginhallituksen erikseen hyväksymin tarkemmin ehdoin kuitenkin siten, että kaupunginvaltuuston päätöksessä todetut edellytykset toteutuvat.

Vantaan kaupungin rahoitus kilpailutti VTK Kiinteistöt Oy:lle keväällä 2016 enintään 50 milj. euron suuruisen rahoitusjärjestelyn. Edullisimman tarjouksen antoi SEB Leasing Oy.

VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus on esittänyt kokouksessaan 28.9.2016 kaupungin omavelkaisen takauksen allekirjoittamista SEB Leasing Oy:n kanssa tehtävälle kahdelle leasing sopimukselle (sopimusnumerot 660977 ja 660987), joiden yhteenlaskettu pääoma on 45 milj. euroa. Lisäksi hallitus päätti hakea kiinnitystä seuraaviin yhtiön omistamiin kiinteistöihin (vakuusarvolla): LUMO Monitoimikeskus 92-81-116-1-B (10 milj. euroa), Myyrmäen urheiluhalli 92-414-2-106-X (5 milj. euroa), Tennistie 92-062-304-2-Y (10 milj. euroa), Kartanonkosken koulu 92-51-160-2-C (10 milj. euroa), Hagelstamintie 1, Pakkala 92-51-157-1-L (5 milj. euroa), ja päätti luovuttaa kiinnityksistä annetut panttikirjat Vantaan kaupungille sen myöntämän enintään 40 milj. euron omavelkaisen takauksen vastavakuudeksi kaupunginvaltuuston päätösten 15.6.2015 ja 18.4.2016 mukaisesti.

Rahoitusjohtaja toteaa, että leasing sopimus numero 660997, jonka kohteena on rakennettava laajennusosa, on pääomaltaan 41 147 670 euroa. Rakentamisaikana (n. 2 vuotta) lokakuusta 2016 alkaen on ns. väliaikaisvuokrakausi, jonka jälkeen alkaa varsinaisen leasingvuokrakausi 15 vuotta, eli järjestelyn kesto on yhteensä n. 17 vuotta. Leasing korko on sidottu 6 kuukauden euribor-korkoon marginaalilla korjattuna. Rahoitusyhtiöllä on oikeus tarkistaa marginaali ensimmäisen kerran 5 vuoden kuluttua sopimuksen alkamisesta. Pääoma lyhenee annuiteettiperiaatteella ja VTK Kiinteistöt Oy:llä on varsinaisen leasingkauden jälkeen osto-optio leasingkohteeseen maksamalla 25 % leasing sopimuksen alkuperäisestä pääomasta (jäännösarvo). Muut rahoitusehdot ovat tarjouksen mukaiset mukaan lukien kertasuoritteinen järjestelypalkkio, joka huomioitiin hintavertailussa. Leasing sopimus numero 660987, jonka kohteena on nykyinen oppilaitosrakennus, on pääomaltaan 3 852 330 euroa. Kyseessä on ns. sale and leaseback -järjestely, jossa VTK Kiinteistöt Oy myy

rakennuksen SEB Leasing Oy:lle ja vuokraa sen leasing sopimuksella (660987) takaisin vuokrakaudeksi, jonka pituus on 17 vuotta. Samoin kuin uudisrakennusta koskevassa leasing sopimuksessa myös takaisinvuokraussopimuksessa VTK Kiinteistöt Oy:llä on osto-optio ko. rakennukseen leasingkauden jälkeen maksamalla 25 % alkuperäisestä sopimuksen pääomasta (jäännösarvo). Myös muutoin nämä kaksi sopimusta ovat rahoitusehdoiltaan (viitekorko, marginaali ja sen tarkistusoikeus) yhteneväiset ja muodostavat yhdessä kokonaisuuden, jonka pääoma-arvo on 45 milj. euroa ja joka käsittää VTK Kiinteistöt Oy:n Metropolia Ammattikorkeakoululle Leiritie 1:een toteutettavan kokonaisuuden. Kaupungin omavelkainen takaus on näin olleen enintään 36 milj. euron määräinen.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 14

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) allekirjoittaa kaupungin omavelkaiset takaussitoumukset SEB Leasing Oy:n ja VTK Kiinteistöt Oy:n välisten, pääomaltaan yhteensä 45 milj. euron määräisten esitystekstissä mainittujen ehtojen mukaisten leasing sopimusten vakuudeksi siten, että takaus kattaa aina enintään 80 % rahoitusjärjestelyn jäljellä olevasta pääomasta (allekirjoitushetkellä 36 milj. euroa),
- b) vaatia omavelkaisille takauksille vastavakuudeksi panttikirjat seuraavista kiinteistökiinnityksistä: LUMO Monitoimikeskus 92-81-116-1-B, Myyrmäen urheiluhalli 92-414-2-106-X, Tennistie 92-062-304-2-Y, Kartanonkosken koulu 92-51-160-2-C, Hagelstamintie 1, Pakkala 92-51-157-1-L ja todeta, että vakuudet ylittävät arvoltaan takausten kohteena olevan SEB Leasing Oy:n ja VTK Kiinteistöt Oy:n välisten leasing sopimusten yhteenlasketun pääoman ja ovat näin ollen kaupunginvaltuuston päätöksen 18.4.2016 § 6 mukaisesti turvaavat,
- c) että omavelkaisista takauksista kaupunki perii vuosittain 0,5 %:n suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan rahoitusjärjestelyn kunkin kalenterivuoden 1. päivänä jäljellä olevasta pääomasta kaupunginvaltuuston päätöksen 15.6.2015 § 9 mukaisesti. Takausriskin suuruus on määritelty rahoittajan tarjousten perusteella, minkä mukaisesti järjestelyn marginaali ilman kaupungin omavelkaista takausta olisi ollut 0,5 % korkeampi,
- d) edellyttää VTK Kiinteistöt Oy:ltä panttauskieltosopimusta (negative pledge),
- e) edellyttää, että VTK Kiinteistöt Oy vakuuttaa ja pitää voimassa vastavakuudeksi pantattuun omaisuuteen kohdistuvat täysarvovakuutukset keskeytysvakuutuksineen koko takausvastuun ajan.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Anitta Orpana poistuivat yhteisöjääviyden takia kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, puh. 09 839 22014, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

15 § **Rakennusvalvonnan hallinnassa olevalle GeoDrone X4L kuvauskopterille aiheutuneiden kustannusten korvaaminen vahinkorahastosta**

VD/7432/03.01.02.01/2016
ML/HN/HY-L

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan / rakennusvalvonnan käytössä olevalle Geo Drone X4L kuvauskopterille aiheutui 22.6.2016 vahinko, kun maatutkimuksen henkilökunta oli harjoittelemassa lennokin lennättämistä Nurmijärvellä Myllykukon huoltoaseman takana.

Maantutkimuksen antaman selvityksen mukaan;

"Olimme harjoittelemassa 22.6.2016 ensimmäistä kertaa videodrone-lennokin lennättämistä. Harjoittelimme lennättämistä neljän hengen ryhmässä.

Lennokilla oli tarkoitus harjoitella manuaalisesti ilman tietokoneella tehtävää reittisuunnitelmaa. Tarkistimme lennokille tarkoitetun akun, joka näytti 98 %, jonka jälkeen kiinnitimme sen lennokkiin. Teimme lennokille GPS-kalibroinnin pyörittämällä lennokkia ensin kierroksen vaakatasossa myötäpäivään ja tämän jälkeen keulaa alaspäin kierroksen samalla tavoin myötäpäivään, jolloin lennokin led-valo vaihtoi väriä.

Ensimmäisellä akulla lensimme ryhmässä kukin yhden vuoron. Jokaisen lennätettyä kerran vaihdoimme täyden akun lennokkiin. Tämän jälkeen yksi ryhmän jäsen lensi yhden vuoron ja laskeutui, jonka jälkeen vaihdoimme lennättäjää. Laskeutumisen jälkeen lennokin moottorit eivät kuitenkaan enää käynnistyneet uudelleen samalla tavalla, kuin aikaisemmin. Lukuisien yritysten jälkeen moottorit käynnistyivät ja lennokki saatiin ilmaan. Lennokin noustua se pysyi hetken hallinnassa, jonka jälkeen se ei ollut enää hallinnassa, vaan lähti suoraviivaisesti kohti itää koneen ollessa aikaisemmin vielä ryhmän länsipuolella. Lennokki ei totellut ohjaimen toimintoja millään tavoin. Se ei pysynyt paikoillaan, kun oli koskematta ohjausvipuihin, se ei laskeutunut, se ei noussut tai kääntynyt, vaan jatkoi suoraviivaisesti kohti metsää, kunnes ohjaimesta kuuli ääni "no signal" tai vastaavaa, jolloin kone tippui metsään.

Lennokin tiputtua metsään jalkauduimme etsimään sitä. Noin reilun tunnin etsintöjen jälkeen löysimme lennokin metsästä. Lennokki oli ilmeisesti törmännyt metsän reunassa oleviin koivuihin ja saanut sen seurauksena vaurionsa."

VideoDrone Finland Oy:n tutkimusraportin mukaan;

"GeoDrone sisältää "mustan laatikon" joka tallentaa jokaisen lennon tiedot muistiin. Tutkimme lennon aikana tapahtuneet asiat ja lyhyt selvitys tapahtumista.

Ville Ruokamon raportissa kerrottiin ensimmäisen lennon sujuneen hyvin ja lentäjän vaihduttua oli ensin ollut käynnistysongelmia ja sitten lennon aikana hallinta menetetty.

Mustan laatikon tallenteet tukevat raportin kulkua, mutta poikkeaa kohdassa "ei totellut ohjausta". Kopterit on kyllä totellut ohjausta, mutta väärä lentotila ja liian suuret ohjainliikkeet ovat aiheuttaneet "karkaamisen" hallinnasta.

Arvo +/- 10000 kuvastaa ohjainliikettä laidasta laitaan. Normaaliksi ohjainliikkeeksi riittää arvo alle 3000. Jos arvo on 5000 tai enemmän, lento ei enää ole tasaisen rauhallista. Suuret liikkeet tarkoittavat suurta nopeutta tai rauhatonta lentämistä. GPS rauhoittaa liikkeen nopeutta, mutta Atti-modessa vauhti kasvaa nopeasti liian suureksi.

Samassa datassa näkyy kahden eri lentäjän tiedot, koska akkua ei vaihdettu lentojen välissä.

Ensimmäinen lento oli sujunut rauhallisesti ja ohjainliikkeet oli rauhallisia. Lentonopeudet olivat 0 - 5 m/s ja lentokorkeus alle 40 m (GPS-mode päällä).

Kone oli tuotu alas ja lentäjä oli vaihtunut tässä vaiheessa.

Syy miksi kone ei ole lentäjän vaihduttua käynnistynyt, johtui liian hätäisistä käynnistysliikkeistä jolloin moottorit eivät ole saaneet kunnollista käynnistyskäskyä. Moottorit ovat käynnistyneet kolme kertaa ja sammuneet.

Käynnistysyritysten välissä oli lentomoodi jostain syystä vaihdettu "atti" tilaan, jolla oli myös noustu ilmaan.

Kun moottorit olivat käynnistyneet neljännen kerran, oli lento-ohjelmointi suoritettu ja noustu nopeasti 80 m korkeuteen.

Lennon aikana ohjausliikkeet olivat "laidasta laitaan", jolloin kone kulkenut kovaa vauhtia. Nopeudet lennon aikana olivat jopa 22 m/s. Kone on koko ajan totellut ohjausta, mutta suuret liikkeet ja suuri nopeus aiheuttaneet "karkaamista" hallinnasta. Myös 80m korkeus on saanut haitata nopeuden havainnointia.

Raportin mukaan kone ei pysähtynyt vaikka ohjaimet keskitettiin. Tämä pitää paikkansa, koska GPS ei ollut päällä. Jos lentomoodi olisi ollut "GPS" olisi kone pysähtynyt paikoilleen kun ohjaimet on keskitetty.

Koko lento oli suoritettu atti-modessa lukuun ottamatta 6 sekuntia ennen törmäystä, jolloin oli lentotila vaihdettu manuaali-modeen. Manual-tilaan vaihdettaessa korkeus pudonnut voimakkaasti, koska manual-tilassa ei barometri ole käytössä hillitsemässä korkeuden muutosta. Radioyhteys katkesi törmäyksessä.

Liian suuret liikkeet, liian suuri nopeus ja väärä lentotila johtivat hallinnan menetykseen."

Kopterivahingosta on aiheutunut VideoDrone Finland Oy:n lasku nro 1280 / 14.8.2016 yhteensä 14 570,00 euron (alv 0%) mukaiset korjauskustannukset.

Vahinkoilmoitus on toimitettu If Vahinkovakuutusyhtiölle 31.8.2016, mutta tämä ei ole vakuutuksesta korvattava vahinko. IF:in vakuutusehdoista löytyy kohta, jossa mainitaan, että vakuutuksen kohteena eivät ole

- alukset (ilma- ja vesiliikenteessä).

Lisäksi meklarin kautta on selvitetty, jos kopteri olisi ollut erikseen vakuutettuna, mutta erillinen vakuutus ei kuitenkaan olisi korvannut maahan syöksymistä.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala / Varikko on esittänyt, että aiheutuneet korjauskustannukset korvattaisiin vahinkorahastosta. Vahinkorahaston säännön mukaan "Rahaston asiamiehellä on oikeus päättää korvauksen suorittamisesta silloin, kun korvaus perustuu selvään ja riidattomaan korvauserusteeseen, eikä vaadittu korvaus ylitä kaupunginhallituksen vahvistamaa enimmäismäärää." Kaupunginhallitus on vahvistanut, että vahinkorahaston asiamiehellä on oikeus päättää enintään 10 000 euron korvauksesta. Summan ylittävältä osin päätöksen tekee kaupunginhallitus.

Maatutkimuksen selvityksen ja VideoDrone Finland Oy:n tutkimusraportin mukaan on varsin todennäköistä, että vahinko on syntynyt maatutkimuksen esittämällä tavalla. VideoDrone Finland Oy:n tutkimusraportin mukaan on katsottava, että mahdollisesti maatutkimuksen valmistautuminen kopterin lennättämisharjoitteluun on jäänyt liian vähäiseksi.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että kaupunginhallitus päättäisi, että vahinkorahastosta korvattaisiin (60 %, alv 0%) VideoDrone Finland Oy:n laskusta yhteensä 8 742,00 euroa.

Asiaan liittyvä materiaali on nähtävillä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 15

Konserninpalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä esitetyin perustein korvata VideoDrone Finland Oy:n laskusta yhteensä 8 742,00 euroa vahinkorahastosta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: vahinkorahasto asiamies Hannele Nordman, puh. 09 8392 2025,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

16 § Työllisyyspalveluiden johtajan viran laittaminen uudelleen hakuun

VD/6991/01.01.01.01/2016

JN/PV-S/MT/NJ

Kaupunginhallitus päätti 6.6.2016 (§ 14), että työllisyyspalveluiden johtajan virka julistetaan auki elokuussa 2016. Kaupunginhallitus vahvisti viran kelpoisuusehdoksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, käytännössä saavutettu hyvä kokemus johtamisessa sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Työllisyyspalveluiden johtajan virka (vakanssinumero 000649) oli haettavana 5.8. – 22.8.2016 (www.vantaa.fi, Helsingin Sanomat, www.mol.fi, www.monster.fi, www.duunitori.fi) vakinaisena täytettäväksi 1.9.2016 alkaen.

Vantaan kaupungin konserni- ja asukaspalveluiden toimialan johtosäännön mukaan työllisyyspalveluiden tulosalue vastaa työllisyyspalveluiden johtajan johdolla kaupungin työllisyyden edistämisestä ja kehittämisestä, yhteistyöstä TE-hallinnon ja yritysten kanssa, kaupungin työpajatoiminnoista nuorten työpajatoimintaa lukuun ottamatta ja koordinoi työllisyyden edistämiseen liittyvää toimintaa.

Virkaa haki määräaikaan mennessä 29 henkilöä. Haastatteluun kutsuttiin kuusi hakijaa, joista yksi saatujen lisäselvitysten perusteella ei täyttänyt kelpoisuusehtoa. Tämän lisäksi yksi hakija perui haastattelun. Haastattelut suorittivat asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja ja vs. henkilöstöjohtaja.

Työllisyyden edistäminen on yksi kaupungin keskeisistä tavoitteista ja työllisyyspalveluiden johtajan rooli on tässä merkittävä. Tämän vuoksi esitetään, että virka laitetaan uudelleen haettavaksi laajemman hakijamäärän saavuttamiseksi siten, että aikaisemmassa haussa jätetyt hakemukset otetaan huomioon uudessa haussa.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 16

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään käynnistää lokakuussa 2016 työllisyyspalveluiden johtajan viran täytöstä uusi hakumenettely, jossa aikaisemmat hakemukset otetaan huomioon.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Hakijoiden nimilista työllisyyspalveluiden johtajan vakinaisen virkaan

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhakuohje: 7.4. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; vs. henkilöstöjohtaja Pia Viskarinen-Soutamo puh. 839 25049; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Hakijoiden nimilista työllisyyspalvelujohtajan vakinaisen virkaan

VD/6991/01.01.01.01/2016

Hakijat

Aminoff, Jalo
Eronen, Minna
Hartikainen, Taina
Heino, Maija
Hildén, Maarit
Hyöky, Matti
Kinnunen, Johanna
Korpela, Jaana
Kunnas, Tuija
Laine, Terhi
Lehojärvi, Minna
Lohiluoma, Johanna
Matilainen, Anne
Myllyharju, Samuli Pekka
Nurmi, Ville
Peijari, Heidi
Peltovaara, Pertti
Perho, Saara
Rajamäki, Ari
Salmi, Mailis
Siikaluoma, Esa
Somera, Jukka-Pekka
Tauriainen, Leila
Tirkkonen, Anu
Tuomainen, Jari
Tuominen, Taisto
Uschanoff, Merja
Vaisto, Heikki

17 § Virkasuhteisten vakanssien lakkauttaminen työllisyyspalveluiden tulosalueella

VD/8363/01.01.00.00/2016

JN/AT/EK/MT/NJ

Vantaan kaupungin hallintosäännön (18 §) mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan toimialan sekä konserni- ja asukaspalveluiden toimialan virkojen perustamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti, mainittujen virkojen lakkauttamisesta, virkanimikkeiden muuttamisesta ja kelpoisuusehdoista.

Vantaan kaupungin työllisyysasioiden hoito on keskitetty työllisyyspalveluiden tulosalueelle, joka kuuluu konserni- ja asukaspalvelujen toimialaan. Työllisyyspalveluiden toiminnot uudelleenjärjesteltiin ja organisaatio uudistettiin 1.3.2016 alkaen.

Työllisyyspalveluiden toimintojen uudelleenjärjestelyllä ja organisaatiomuutoksella on selkeytetty organisaatorakennetta ja johtamista, virtaviivaistettu toiminnan prosesseja ja uudistettu vahvasti asiakastyötä. Muutoksella on rakennettu uutta toimintaa tukeva organisaatio, prosessit ja tehtäväkokonaisuudet. Muutoksella on ollut vaikutusta myös työllisyyspalveluiden henkilöstörakenteeseen, tehtäväkuviin, nimikkeisiin, kelpoisuusehtoihin ja palkkaukseen. Aiemmin palvelussuhteen ehdot määräytyivät tehtävän mukaan ja työaikamuodot määräytyivät KVTES:n mukaan.

Toimintojen uudelleenjärjestelyn ja organisaatiomuutoksen johdosta asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja on viranhaltijapäätöksellään 2/2016 (29.1.2016) perustanut uuden organisaation mukaiset työsuhteiset vakanssit sekä lakkauttanut tarpeettomiksi käyvät työsuhteiset vakanssit. Kaupunginhallitus 8.2.2016 (§ 30) on perustanut uuden organisaation mukaiset virkasuhteiset vakanssit. Asian käsittelyssä on todettu, että vanhan organisaation mukaiset tarpeettomiksi käyvät virkasuhteiset vakanssit lakkautetaan myöhemmin. Viimeinen vanhan organisaation mukainen virkasuhteinen vakanssi vapautui eläköitymisen myötä 31.7.2016.

Toimintojen uudelleenjärjestelystä ja organisaatiomuutoksesta on käyty yhteistoimintaneuvottelut, jotka ovat päättyneet 8.1.2016. Kaikille lakkautettuja työsuhteisia vakansseja ja lakkautettavia virkasuhteisia vakansseja hoitaville vakituisessa työ- tai virkasuhteessa oleville työntekijöille ja viranhaltijoille on tarjottu uutta työ- tai virkasuhdetta.

Edellä mainituilla perusteilla on tarkoituksenmukaista 3.10.2016 alkaen lakkauttaa seuraavat tarpeettomiksi käyneet virkasuhteiset vakanssit:

000612 työllisyyspäällikkö
308039 työvalmennuspäällikkö
000587 sosiaalityöntekijä
207676 sosiaalityöntekijä
000589 sosiaalityöntekijä
000588 sosiaalityöntekijä
302200 sosiaalityöntekijä
000590 sosiaalityöntekijä
207677 johtava sosiaalityöntekijä
308055 sosiaaliohjaaja (määräaikainen virka)
308056 sosiaaliohjaaja (määräaikainen virka)

Toimialan henkilöstöyksikkö puoltaa vakanssien lakkauttamista.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 17

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä kerrotuin perustein lakkauttaa esityksessä mainitut virkasuhteiset vakanssit 3.10.2016 alkaen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Asukaspalvelujen toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; työllisyyspalvelujen johtaja va. Anu Tirkkonen, puh. 040 547 394; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

18 § **Allekirjoitettuja kauppakirjoja, luovutuskirja, esisopimus määräalan luovutuksesta, etuosto, maanvuokrasopimus, vaihtokirja ja maankäyttösopimus/kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan kaupasta**

8118/10.00.00.00/2016
HP/SO/JB

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala / yrityspalvelujen tulosalue on ilmoittanut seuraavien kauppakirjojen, luovutuskirjan, esisopimuksen määräalan luovutuksesta, etuoston, maanvuokrasopimuksen, vaihtokirjan ja maankäyttösopimuksen/kunnallistekniikan rakentamissopimuksen ja esisopimuksen määräalan kaupasta allekirjoittamisesta:

- 31.8.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Juha-Matti Notkolalle ja Kira Junnalle Hämevaaran kaupunginosan korttelin 11040 tontin nro 16. (VD/10301/2014)
- 6.9.2016 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Vantaan kaupunki luovuttaa Kiinteistö Oy Leineläntien Pysäköinnille Koivukylän kaupunginosan korttelin 70118 tontin nro 1. (VD/2124/2016)
- 7.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Kiito Anttila myy Vantaan kaupungille Länsisalmen kylässä sijaitsevan Kalliola 4 -nimisen tilan RN:o 1:49. (VD/6317/2016)
- 8.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Lindström Oy:lle Koivuhaan kaupunginosan korttelin 68133 tontin nro 9. (VD/5527/2016)
- 8.9.2016 on allekirjoitettu maanvuokrasopimus Vantaan Jalkapalloseura Ry:n kanssa koskien Myyrmäen kaupunginosassa sijaitsevaa kaupungin omistamaa kiinteistöä 15-9904-1, n. 7 900 m²:n suuruista aluetta. (VD/4377/2016)
- 9.9.2016 on allekirjoitettu esisopimus määräalan luovutuksesta Reino Koskisen kanssa koskien n. 1056 m² suuruisen määräalan luovuttamista Hilmala -nimisestä tilasta RN:o 1:176. Asemakaavan muutos nro 001956. (VD/4325/2016)
- 9.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Selenelle Myyrmäen kaupunginosan korttelin 15807 tontin nro 5 ja määräosan tontista nro 1. (VD/286/2015)
- 14.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Kiinteistö Oy Vantaan Isomänty myy Vantaan kaupungille n. 1 915 m² suuruisen määräalan Ylästön kylässä sijaitsevasta Lassas -nimisestä tilasta RN:o 5:54. (VD/6642/2016)
- Kauppakirja/etuosto-oikeuden käyttäminen kiinteistökaupassa, Riipilän kylässä sijaitseva tila RN:o 1-157/Sormunen Henni. (VD/3659/2015)
- 16.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy T2H Rakennus Oy:lle Kivistön kaupunginosan korttelin 23125 tontin nro 5. (VD/286/2015)
- 16.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy EKE Rakennus Oy:lle Asunto Oy Vantaan Josefiina -nimisen asunto-osakeyhtiön kaikki osakkeet (10 000 osaketta). (KA/2936/2013)
- 16.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy EKE Rakennus Oy:lle Asunto Oy Vantaan Ullastiina -nimisen asunto-osakeyhtiön kaikki osakkeet (10 000 osaketta). (KA/2936/2013)
- 16.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy EKE Rakennus Oy:lle Asunto Oy Vantaan Sanna-Liisa -nimisen asunto-osakeyhtiön kaikki osakkeet (10 000 osaketta). (KA/2936/2013)

- 19.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Raimo Leppänen myy Vantaan kaupungille Sotungin kylässä sijaitsevan Wilhelmsberg I -nimisen määräalan RN:o 2:26-M2. (VD/6827/2016)
- 22.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Asuntosäätiön Asumisoikeus Oy myy Vantaan kaupungille Ylästön kylässä sijaitsevan Fågelns -nimisen tilan RN:o 6:30. (VD/5065/2016)
- 23.9.2016 on allekirjoitettu vaihtokirja, jolla Vantaan kaupunki saa määräalan Variston kaupunginosan korttelin 14204 tontista nro 11 ja kaupunki luovuttaa Kiinteistö Oy Vantaan Sarkatie 1:lle määräaloja tilasta 18:23, lunastusyksiköistä 895-2-30 ja 895-2-44. (VD/2271/2016)
- 26.9.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Mauri Keskiselle Hiekkaharjun kaupunginosan korttelin 60002 tontin nro 22. (VD/10301/2014)
- 27.9.2016 on allekirjoitettu maankäyttösopimus/kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan kaupasta VAV Asunnot Oy:n kanssa koskien Länsimäen kaupunginosan kortteleita 91002 tontteja nrot 2 ja 3 sekä korttelia 91003 tonttia nro 9. (VD/4281/2016)

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 18

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä allekirjoitetut kauppakirjat, luovutuskirja, esisopimus määräalan luovutuksesta, etuosto, maanvuokrasopimus, vaihtokirja ja maankäyttösopimus/kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan kaupasta tiedoksi kaupunginhallitukselle ja antaa niistä aiheutuvat täytäntöönpanotoimenpiteet eri tulosyksiköiden suoritettaviksi.
- b)

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kh:n täytäntöönpano-ohje 1.6.1998 § 21

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

19 § **Pyyntö ennakkolausunnon antamisesta koskien etuosto-oikeuden käyttämistä kiinteistökaupassa: Kolme (3) jakamatonta kuolinpesää sekä kaksi (2) yksityishenkilöä / Vekko Oy**

VD/6100/10.00.01.01.01/2016

HP/LM-H/AVP/JHo/EN/JB

Elina Sjöblom Vekko Oy:stä on pyytänyt Vantaan kaupungilta 20.6.2016 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjät: Stig Olof Fahlstenin jakamattoman kuolinpesän osakkaat (omistusosuus 1/12), Inga-Lill Alice Paulakoski (omistusosuus 1/6), Maj-Lis Valdine Fahlstenin jakamattoman kuolinpesän osakkaat (omistusosuus 1/4), Ingegerd Alice Bäckström (omistusosuus 1/4), Gunnar Markus Bäckströmin jakamattoman kuolinpesän osakkaat (omistusosuus 1/4).

Ostaja: Vekko Oy

Kaupan kohde: Vantaan kaupungin Seutulan kylässä (418) sijaitseva kiinteistö RN:o 8:2, kiinteistötunnus 92-418-8-2. Kiinteistön pinta-ala on kiinteistörekisterin mukaan 23,24 ha. Kiinteistö sijaitsee osoitteessa Tammirinteentie 46, 01760 Vantaa.

Kauppahinta on 1 600 000 euroa (6,9 € / m²).

Kiinteistön alueella ei ole asemakaavaa ja siellä sijaitsee noin 60 k-m² suuruinen yhden asunnon talo sekä talousrakennus vuodelta 1930. Kiinteistö on osoitettu kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä Vantaan yleiskaavassa jätteenkäsittelyalueeksi (EJ) sekä vähäisiltä osin tieliikenteen alueeksi (L, Kehä IV linjaus). Kiinteistö rajoittuu pohjoisessa ja kaakossa kaupungin omistamiin kiinteistöihin. Kiinteistön alue on pääosin metsää ja vanhaa peltoa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan yrityspalvelujen tulosalueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta antaa ennakkolausuntoa ko. kiinteistön kaupasta.

Yrityspalvelujohtaja esittää vastattavaksi Elina Sjöblomille Vekko Oy:stä, että Vantaan kaupunki ei anna ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä kyseessä olevassa kiinteistökaupassa. Kaupan kohde sijaitsee kaupungille strategisesti tärkeällä alueella, jota on suunniteltu kehitettävän tulevaisuudessa ylijäämämaiden täyttöalueeksi. Tämä kehityshanke, jossa Vantaan kaupunki on yksi osapuoli, vaatii vielä paljon selvityksiä sekä lisäsuunnitelmia alueen lopulliseen käyttöön ottamiseksi. Kaupunki on tehnyt alueella aikaisemmin maan hankintoja ja pyrkii hankkimaan alueelta lisää maata sopivien kaupan kohteiden ilmaantuessa.

Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Vantaan kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön mukaan kaupunginhallitus päättää mm. kaupungin etuosto-oikeuden käyttämisestä.

Kaupunginhallitus 29.8.2016 § 41

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa Elina Sjöblomille Vekko Oy:stä, että Vantaan kaupunki ei anna ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä edellä esitetyssä esittelyosassa mainittujen myyjien sekä Vekko Oy:n välillä tehtävässä Vantaan kaupungin Seutulan kylässä (418) sijaitsevaa kiinteistöä RN:o 92-418-8-2 koskevassa kiinteistön kaupassa.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunginhallituksen 19.9.2016 kokoukseen.

Kaupunginhallitus 19.9.2016 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa Elina Sjöblomille Vekko Oy:stä, että Vantaan kaupunki ei anna ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä edellä esitetyssä esittelyosassa mainittujen myyjien sekä Vekko Oy:n välillä tehtävässä Vantaan kaupungin Seutulan kylässä (418) sijaitsevaa kiinteistöä RN:o 92-418-8-2 koskevassa kiinteistön kaupassa.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallituksen 19.9.2016 kokouksen jälkeen Vekko Oy on peruuttanut ennakkolausuntopyyntönsä. Asia raukeaa ennakkolausuntopyynnön peruuttamisen myötä. Apulaiskaupunginjohtaja muuttaa esitystään siten, että todetaan, että ennakkolausuntopyyntöä koskeva asia raukeaa.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään todeta, että ennakkolausuntopyyntöä koskeva asia raukeaa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kartta kaupan kohteesta
- Vekko Oy:n etuostolain 8 §:n mukainen ennakkolausunnon peruuttaminen

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

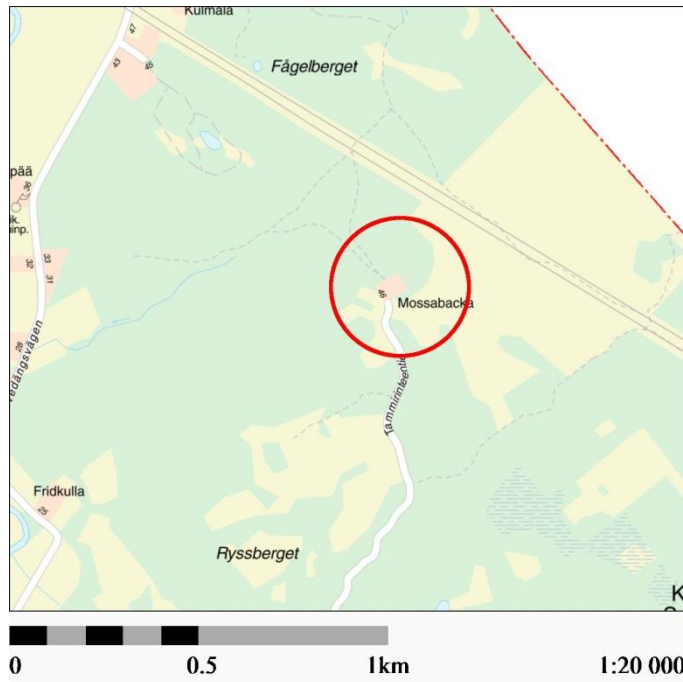
Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 09 8392 4040, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

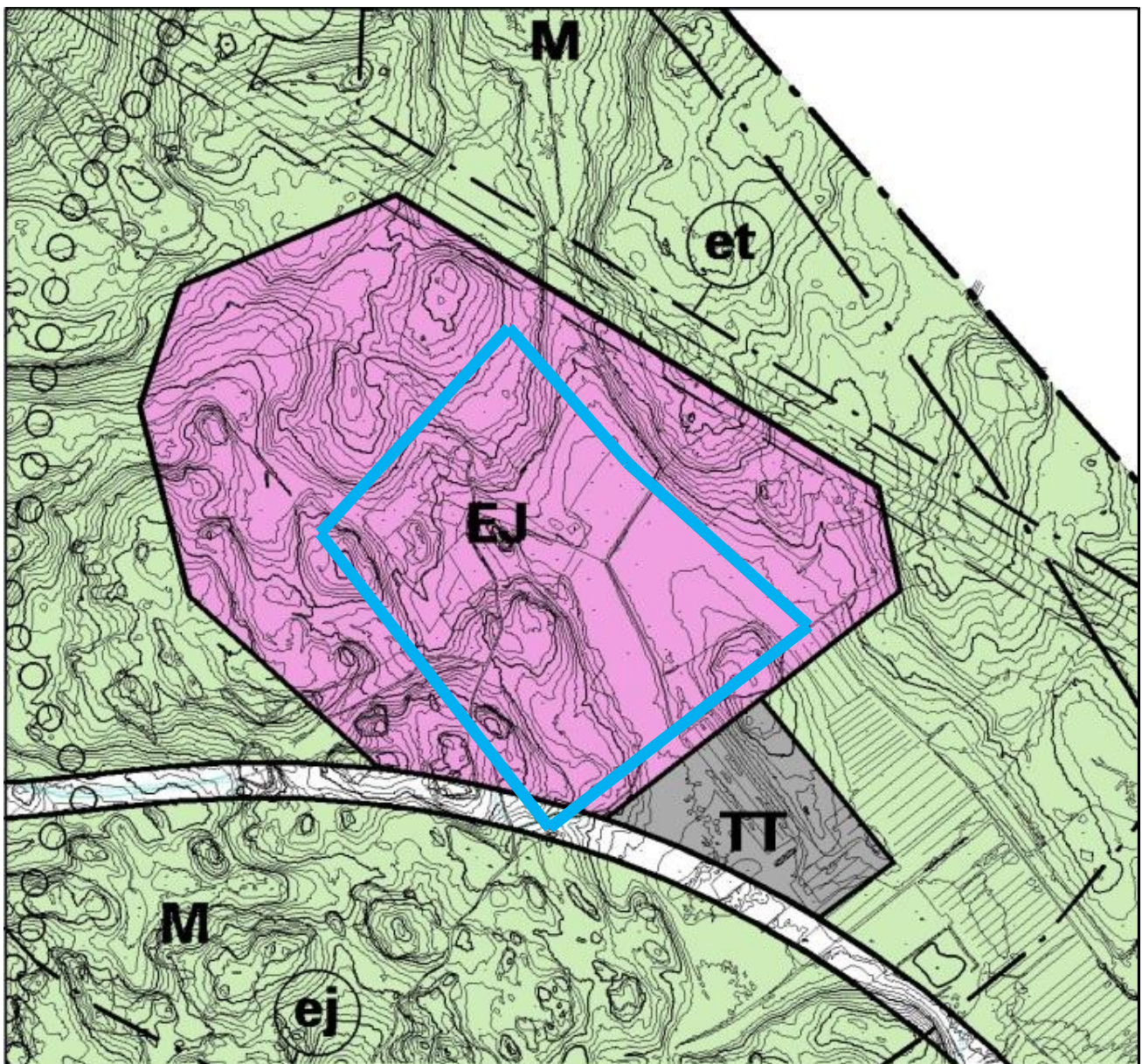
KOHTTEEN SIJAINTI

KARTTA ETUOSTO-OIKEUDEN
ENNAKKOLAUSUNNON PYYNTÖÄ
VARTEN / Vekko Oy

Kylä: SEUTULA (418)

Kiinteistö: 92-418-8-2

28.9.2016

Vantaan kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa

Asia   Etuostolain 8§:n mukainen ennakkolausunnon peruuttaminen

Vekkox Oy on ostamassa tilan Mossabacka RN:o 8:2 Vantaan kaupungin Seutulan kylässä 1 600 000 euron kauppahinnasta.

Vekkox Oy on hakenut 20.6.2016 Vantaan kaupunginhallitukselta ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä.

Vekkox Oy on käynyt neuvotteluja Vantaan virkamiesten kanssa (Penttilä, Väha-Piikkiö ja Kangas) ja sovittiin, että Vekkox Oy peruuttaa 20.6.2016 tehtyä ennakkolausunnon hakemusta.

Asiaa hoitaa puolestamme Sture Lindfors, puh. 040 842 3205.

Kunnioittaen

Vekkox Oy

Elina Sjöblom
Hirventie 14 A
04230 Tuusula

20 § **Asemakaavamuutos 002241 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie**

VD/2020/10.02.04.01/2014
HP/TLA/ATI/VKA/JKÖ/MHO/SRU/JP

Länsimäkeä täydennysrakennetaan muuttamalla osia Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen pysäköintialueista asuinkerrostalojen korttelialueiksi, joihin toteutetaan noin 90 asumisoikeus- tai vapaarahoitteista asuntoa. Kaupunginosarajaa muutetaan siten, että Estepuisto liitetään Rajakylän osaksi.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 91002 ja 91004, osaa korttelia 91003 ja katualueita, kaupunginosassa 91, Länsimäki sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 95, Rajakylä. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa kortteleita 91002 ja 91004, osaa korttelia 91003 sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 91, Länsimäki

Tonttijako koskee osaa korttelia 91003, **tonttijaon muutos** koskee osaa kortteleita 91002 ja 91003.

Alue sijaitsee Maalinauhantien varrella, Rajakylän liikuntapuiston eteläpuolella.

Kaavan hakija
VAV Asunnot Oy

Maanomistus
Hakija omistaa korttelialueet, Vantaan kaupunki omistaa katu- ja virkistysalueet.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Kaavan tausta-aineistojen valmisteluun ovat osallistuneet VAV Asunnot Oy, TA Yhtiöt Oy sekä heidän konsulttinaan Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa Länsimäki on keskustatoimintojen alakeskus (c) ja kaavamuutosalueen korttelialueet ovat tehokasta asuntoaluetta (A1).

Asemakaavan muutos
Osia Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen pysäköintialueista ja katualueesta muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueiksi (AK), joihin muodostettaville tonteille 91002/5 ja 91003/11 voidaan rakentaa viisi- ja yhdeksänkerroksiset kerrostalot noin 150 asukkaalle. Sekä nykyisiin että rakennettaviin asuntoihin sovelletaan hyvän joukkoliikenteen palvelutason keskusta-alueiden pysäköinnin vähimmäisnormia 1 autopaikka/ 130 k-m². Rajakentänkujan katualueen kääntöpaikan yleinen pysäköintialue muuttuu asuinkerrostalojen autopaikkojen korttelialueeksi (LPA) ja osaksi pysäköintitonttia 91003/12. Estepolulla mahdollistetaan siihen rajoittuvia asuintontteja palveleva huoltoajo. Estepuistossa ja korttelissa 91004 sijaitsevat I maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet, jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, osoitetaan suojeltaviksi alueiksi (sm). Kaupunginosarajaa muutetaan siten, että Estepuisto liitetään Rajakylän osaksi.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 8,9 ha. Alueen uusi kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 36 390 k-m², josta rakennusoikeuden lisäystä on 6 350 k-m². Alueen korttelitehokkuus on e=0,94. Asuinrakennuksiin saa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi rakentaa asumista palvelevia yhteistiloja yms. sekä korttelissa 91003 liike- ja palvelutiloja.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2014 työohjelmaan, joka on julkaistu vantaalaisiin kotitalouksiin 15.3.2014 jaetussa Vantaan kaupungin asukaslehdessä. MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.5.2014.

Kaavan vireille tulosta on MRL 62 §:n mukaisesti ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Asiasta jätettiin yhteensä kuusi mielipidettä ja viranomaiskannanottoa, joista on tiivistelmät kaavaselostuksessa.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa (6 350 k-m², n. 90 asuntoa).

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus, joka allekirjoitettiin 27.9.2016. Sopimuksella edellytetään, että uudet asunnot toteutetaan asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena tuotantona.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002241 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija VAV Asunnot Oy maksaa muutuskustannukset (10 000 €), lisättyä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (2 250 €), yhteensä 12 250 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 29

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002241 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija VAV Asunnot Oy maksaa muutuskustannukset (10 000 €), lisättyä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (2 250 €), yhteensä 12 250 €.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Arja Niemelä ja Sirpa Pajunen poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 15.6.–18.8.2016. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 23.5.2016 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin yksi ja saatiin kaksi kappaletta. Vantaan kaupunginmuseolta pyydetyn ja saadun lausunnon lisäksi myös Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta saatiin lausunto. Lausunnoista ei ole aiheutunut tarkistuksia asemakaavamuutosehdotukseen.

Tehdyt tarkistukset

Kaava-asiakirjojen oikoluvun johdosta on tehty tarkistuksia korttelin 91003 tonttien 1 ja 2 rakennusoikeuksien merkintöihin ja kaavamääräyksiin siten, että rakennusoikeuden määrä ei muutu.

Tarkistuksesta on kuultu alueen maanomistajaa, joka on hyväksynyt tehdyt tarkistukset. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.9.2016 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 12.9.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002241 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 12.9.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002241 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Arja Niemelä poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 12.9.2016
- Lausunnot ja vastineet 12.9.2016 / 002241

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 8392 2684
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, puh. 8392 2261
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

Maalinauhantie (Målsnörevägen)

Asemakaavamuutos nro 002241 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos,
kaupunginosa 91, Länsimäki
kaupunginosa 95, Rajakylä

Asemakaavamuutoksen selostus, sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, joka koskee
12.9.2016 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002241.

Vantaan kaupunki, Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, Kaupunkisuunnittelu
Vesa Karisalo, aluearkkitehti; Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija
Kielotie 28, 01300 Vantaa
Kaavamuutoksen vireille tulosta on ilmoitettu 12.5.2014

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kaupunginosa 91, Länsimäki, korttelit 91002 ja 91004, osa korttelia 91003, sekä katualueet.
Kaupunginosa 95, Rajakylä, katu- ja virkistysalueet.

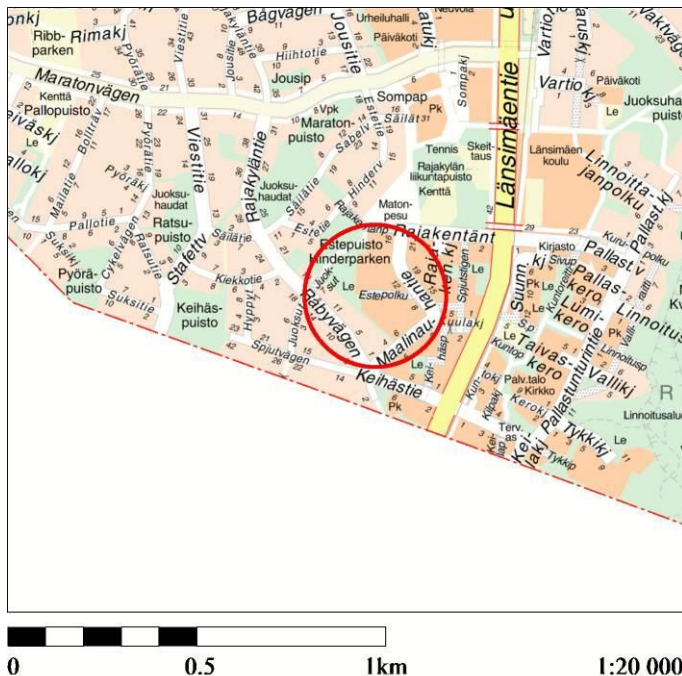
Tonttijako:

Kaupunginosa 91, Länsimäki, osa korttelia 91003.

Tonttijaon muutos:

Kaupunginosa 91, Länsimäki, osat kortteleista 91002 ja 91003.

1.2 KAAVAMUUTOSALUEEN SIJAINTI

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Länsimäessä Maalinahantien varrella. Suunnittelualuetta rajaa pohjoisessa Rajakylän liikuntapuisto, idässä Rajakentänkuja, Keihäspolku ja Maalinahantie sekä etelässä ja lännessä Estepuisto.

(OTE VANTAAN OPASKARTASTA)

1.3 KAAVAMUUTOKSEN NIMI JA TARKOITUS

Asemakaavan muutos 002241 Maalinahantie.

Kaavamuutoksen tarkoituksena on Länsimäen täydennysrakentaminen muuttamalla osia Maalinahantien ja Rajakentätien kulmauksen pysäköintialueista asuinkerrostalojen korttelialueiksi, joihin toteutettaisiin n. 90 asuntoa asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena tuotantona noin 150 asukkaalle.

Kaupunginosarajaa muutetaan siten, että Estepuisto liitetään Rajakylän osaksi.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 8,9 ha. Alueen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 36 390 k-m², josta uutta rakennusoikeutta on 6 350 k-m².

1.4 SELOSTUKSEN SISÄLLYSLUETTELO

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	2
1.1 TUNNISTETIEDOT	2
1.2 KAAVAMUUTOSALUEEN SIJAINTI	2
1.3 KAAVAMUUTOKSEN NIMI JA TARKOITUS.....	2
1.4 SELOSTUKSEN SISÄLLYSLUETTELO	3
1.5 LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA	4
2 TIIVISTELMÄ.....	4
2.1 KAAVAMUUTOSPROSESSIN VAIHEET JA LAADITUT SELVITYKSET	4
2.2 ASEMAKAAVAN MUUTOS	4
2.3 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTTAMINEN	5
3 LÄHTÖKOHDAT	5
3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA	5
3.1.1 Alueen yleiskuvaus.....	5
3.1.2 Luonnonympäristö	6
3.1.3 Rakennettu ympäristö	7
3.1.4 Maanomistus	11
3.2 SUUNNITTELUTILANNE	11
3.2.1 Kaavamuutosaluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	11
4 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELUN VAIHEET	16
4.1 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELUN TARVE.....	16
4.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET	16
4.3 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ.....	17
4.3.1 Osalliset	17
4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	17
4.4 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TAVOITTEET	17
4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	17
4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet ja niiden tarkentuminen	18
4.5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN RATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET	19
4.5.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta	19
4.5.4 Asemakaavan muutoksen ratkaisun valinta ja perusteet	20
4.5.5 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset	21
5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAAUS	21
5.1 KAAVAMUUTOKSEN RAKENNE JA MITOITUS	21
5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	22
5.3 ALUEVARAUKSET	22
5.3.1 Korttelialueet	22
5.3.2 Muut alueet	23
5.4 KAAVAMUUTOKSEN VAIKUTUKSET	23
5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	23
5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	25
5.4.3 Yhteenveto.....	26
5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	26
5.6 KAAVAMERKINNÄT JA –MÄÄRÄYKSET	26
6 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS.....	26
6.1 TOTEUTUSTA OHJAAVAT JA HAVAINNOLLISTAVAT SUUNNITELMAT	26
6.2 TOTEUTTAMINEN JA AJOITUS.....	26
7 KAAVAMUUTOSTYÖHÖN OSALLISTUNEET	27

1.5 LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan muutosehdotus, kartta 1:2000, 12.9.2016
Kumoutuvien asemakaavojen poistettavat merkinnät, kartta 1:2000, 12.9.2016
Asemakaavamerkinnät ja -määräykset, 12.9.2016
Vesihuoltosuunnitelma

Erilliset asiakirjat:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 12.5.2014
Mielipiteiden luettelo (id 835940)
Lausunnot ja vastineet (id 916536) 12.9.2016

2 TIIVISTELMÄ

2.1 KAAVAMUUTOSPROSESSIN VAIHEET

- VAV Asunnot Oy on hakenut 27.2.2014 päivätyllä hakemuksella asemakaavamuutosta.
- Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2014 työohjelmaan, joka on julkaistu vantaalaisiin kotitalouksiin 15.3.2014 jaetussa Vantaan kaupungin asukaslehdessä (*kaavoituskatsaus*).
- Kaavamuutostyön vireille tulosta sekä mielipiteiden kuulemisesta on ilmoitettu 10.5.2014 julkaistussa Vantaan kaupungin asukaslehdessä. Suunnittelualueen maanomistajille ja naapureille asiasta on ilmoitettu 12.5.2014 kirjeellä ja viranomaisille sähköpostilla, mitkä ovat sisältäneet 12.5.2014 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman. (MRL: 62 §, 63 §)
- Hakunilan aluetoimikunta on merkinnyt osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä mielipiteiden kuulemiskirjeen tiedoksi 4.6.2014.
- Mielipiteet alueen suunnittelusta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on pyydetty toimittamaan Vantaan kaupungin kirjaamoon 27.6.2014 mennessä. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin 6 kpl.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 sekä kaupunginhallitus 23.5.2016.

Kaavamuutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 15.6. - 18.8.2016 (MRL 65 §, MRA 27 §). Siitä saatiin 2 lausuntoa mutta ei yhtäkään muistutusta. Kaavamerkintöjä ja määräyksiä on nähtävilläoloon liittyen tarkistettu oikoluvun perusteella. Tarkistukset eivät ole merkittäviä eivätkä edellytä uutta nähtävillä oloa. Tarkistettu kaavaehdotus sekä lausuntojen vastineet on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 12.9.2016.

Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Vantaan kaupunkisuunnittelun laatiman kaavamuutoksen tueksi on laadittu viitesuunnitelmia ja selvityksiä yhteistyössä VAV Asunnot Oy:n, TA-Yhtiöt Oy:n sekä heidän konsulttinsa Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy:n kanssa.

2.2 ASEMAKAAVAN MUUTOS

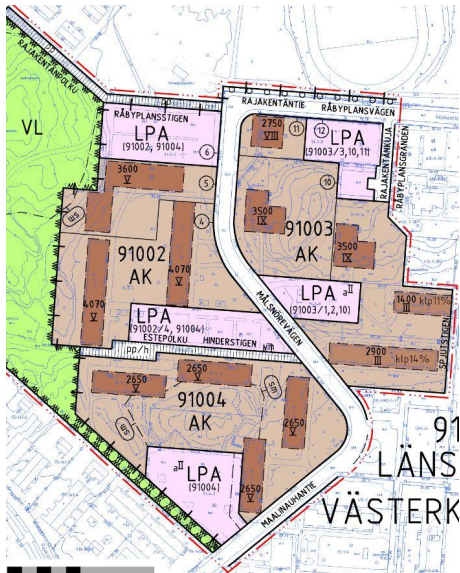

Osia Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen pysäköintialueista ja katualueesta muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueiksi (AK), joihin muodostettaville tonteille 91002/5 ja 91003/11 voidaan rakentaa asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena tuotantona viisi- ja yhdeksänkerroksiset kerrostalot n. 90:ä asuntoa ja n. 150 uutta asukasta varten. Sekä nykyisiin että rakennettaviin asuntoihin sovelletaan hyvän joukkoliikenteen palvelutason keskusta-alueiden pysäköinnin uutta vähimmäisnormia 1 autopaikka/ 130 k-m². Rajakentänkujan katualueen kääntöpaikan yleinen pysäköintialue muuttuu asuinkerrostalojen autopaikkojen korttelialueeksi (LPA) ja osaksi pysäköintitonttia 91003/12. Estepolulla mahdollistetaan siihen rajoittuvia asuintontteja palveleva huoltoajo.

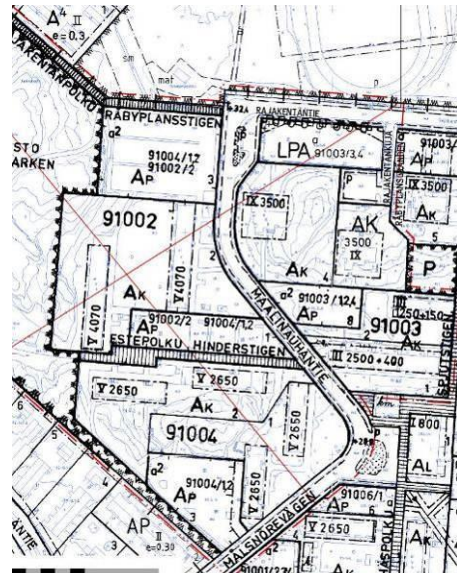

Estepuistossa ja korttelissa 91004 sijaitsevat I maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet, jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, osoitetaan suojeltaviksi alueiksi (sm). Kaupunginosarajaa muutetaan siten, että Estepuisto liitetään Rajakylän osaksi.

Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 36 390 k-m², josta rakennusoikeuden lisäystä on 6 350 k-m². Kokonaisrakennusoikeuteen sisältyvä kumoutuvien asemakaavojen mahdollisuus, että korttelin 91003 eteläosan lamellitaloihin saa rakennusoikeuden lisäksi rakentaa myös liike- ja palvelutiloja yhteensä 550 k-m², säilyy. Asuinrakennuksiin saa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi rakentaa asumista palvelevia yhteistiloja yms.

Ote muutetusta asemakaavasta

Ote kumoutuvasta asemakaavasta

2.3 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTTAMINEN

Asemakaavan muutokseen liittyy Vantaan kaupungin ja VAV Asunnot Oy:n välinen toteuttamissopimus mm. kunnallistekniikan korvauksista sekä esisopimus määräalojen myynnistä, millä varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Sopimuksilla edellytetään, että uudet asuinrakennukset toteutetaan asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena asuntotuotantona.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue muodostaa Länsimäen kerrostaloalueen läntisimmän osan ja se rajautuu Rajakylän pientaloalueeseen. Suunnittelualueen asuinrakennukset on rakennettu vuosina 1969 - 71 ja ne ovat VAV Asunnot Oy:n omistuksessa. Kerrostaloissa on yhteensä 474 vuokra-asuntoa ja pohjakerroksen lisäksi 3, 5 tai 9 asuinkerrosta. Kerrostalokortteleiden pysäköintialueille asemakaavoitettuja, kaksikerroksisia pysäköintilaitoksia ei ole toteutettu. Pysäköintialueilla on 422 autopaikkaa, joista 292 on asukkaiden vuokraamia.

Länsimäessä on nk. alakeskuksen mukaiset palvelut. Länsimäentie on joukkoliikenteen hyvän palvelutason väylä, jonka pysäkkipari Kuulakujan liittymäalueella sijaitsee n. 140 metrin etäisyydellä suunnittelualueen itäreunasta. Mellunmäen metroasema sijaitsee n. 800 m suunnittelualueesta kaakkoon. Rajakentäntien pohjoispuolella on Rajakylän liikuntapuisto ja Estepolun länsipäässä Estepuistossa on yleinen leikkipuisto.

Korttelissa 91004 sekä Estepuistossa sijaitsee I maailmansodan aikaisen linnoitusjärjestelmän osia, jotka ovat muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä.

3.1.2 Luonnonympäristö

Maisemarakenne, maisemakuva

Kaavamuutosalue kerrostaloineen sijaitsee kallioisella ylängöllä, jota reunustaa lännessä Estepuiston kalliometsä. Alueen pohjoispuolella oleva Rajakylän liikuntapuisto on maastoltaan tasaista kangasmetsää.

Estepuiston sekä Maalinauhantien itäpuoleiset kalliomäet jäsentävät maisemaa.

(Kaavaehdotuksen mukaiset uudet rakennukset on esitetty viereisessä kuvassa punaisella.)

Luonnonolot

Muutosalueella ei ole inventointien mukaan tiedossa olevia luontoarvoja.

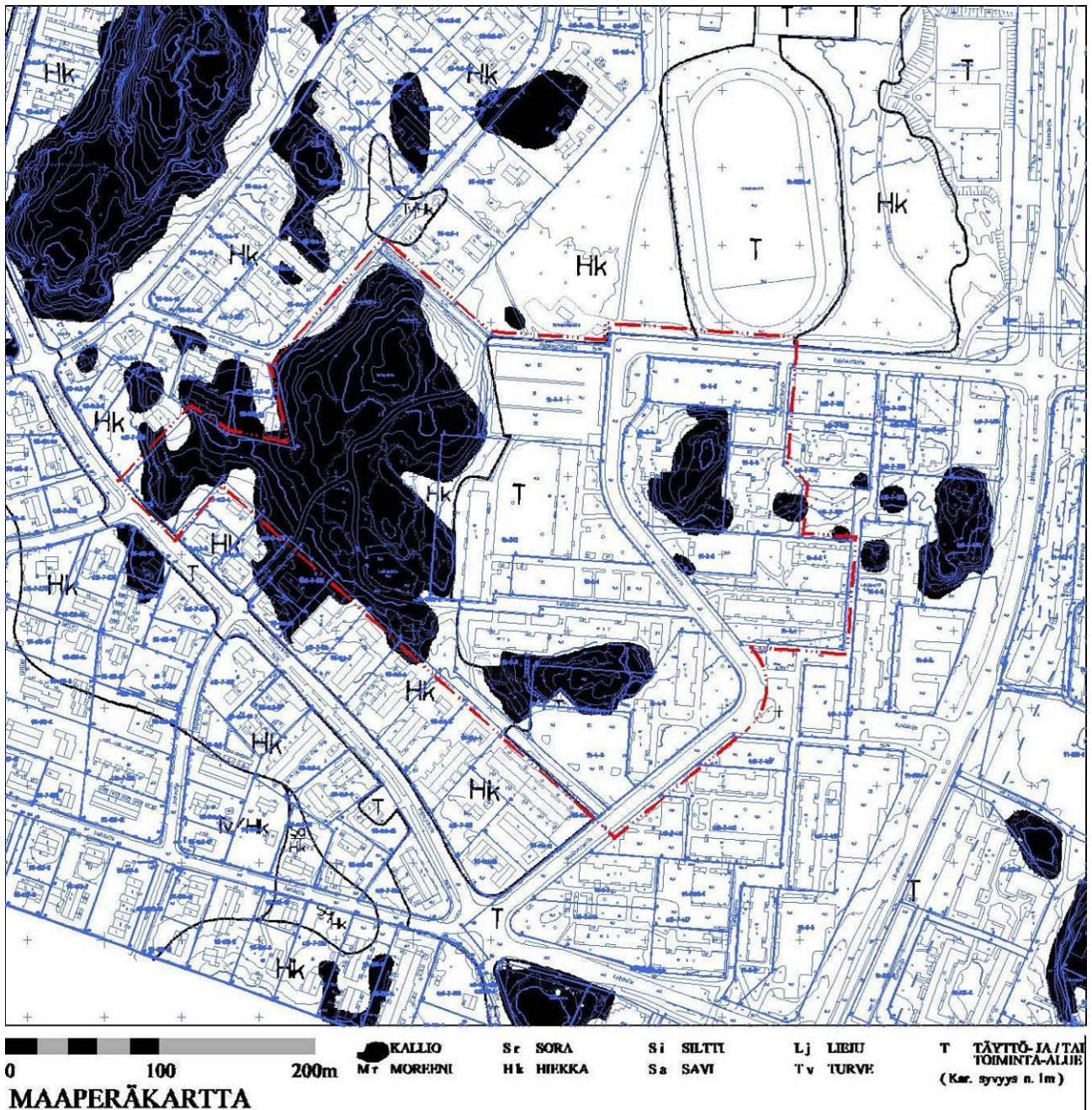
Pinnanmuodostus, maaperä ja rakennettavuus

Kaavamuutosalueen rakennetut korttelialueet sijaitsevat pinnanmuodoiltaan vaihtelevassa kalliomaastossa. Rajakentäntien tuntumassa maasto on tasaista ja se on ennen pysäköintialueiden rakentamista ollut hiekkaperäistä kangasmaata. Rakennettujen kortteli- ja katualueiden rakennekerroksissa on routimatonta täytemaata.

Kaavamuutosalue ei sijaitse pohjavesialueella.

Perustamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalueen pohjoispuolella sijaitsee pohjavesialue Fazerila I.

Kasvillisuus

Asuinkortteleiden pihoilla on istutuksia sekä runsaasti täysikasvuista puustoa. Pysäköintialueita ei ole juurikaan jäsennetty istutuksin. Estepuisto on kalliometsää.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Vantaan kaakkoiskulmassa sijaitseva Länsimäki rajautuu Helsinkiin ja Rajakylän pientaloalueeseen. Länsimäkeä halkoo pohjoisessa Porvoonväylä, koillisessa Kehä III ja idässä Itäväylä. Länsimäki on lähipalvelujen alakeskus, jossa pääosa palveluista sijaitsee Länsimäentien tuntumassa. Länsimäen aluerakentamisesta sovittiin vuonna 1968.

Länsimäen asuinrakennuksista n. 60 % on rakennettu vuosina 1970- 79 eikä uusia asuntoja ole muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta rakennettu v. 1999 jälkeen. Länsimäen väkiluku oli suurimmillaan 6354 asukasta v. 1999 ja on vuodesta 2006 alkaen ollut n. 5700. Kaupunginosan väkiluvun ennustetaan vähenevän 1,4 % vuoteen 2025 mennessä. Länsimäen asukkaista joka

kolmas on vieraskielinen. Vuokra-asuntojen osuus asuntokannasta on lähes 50 % kun se koko kaupungissa on n. 34 %.

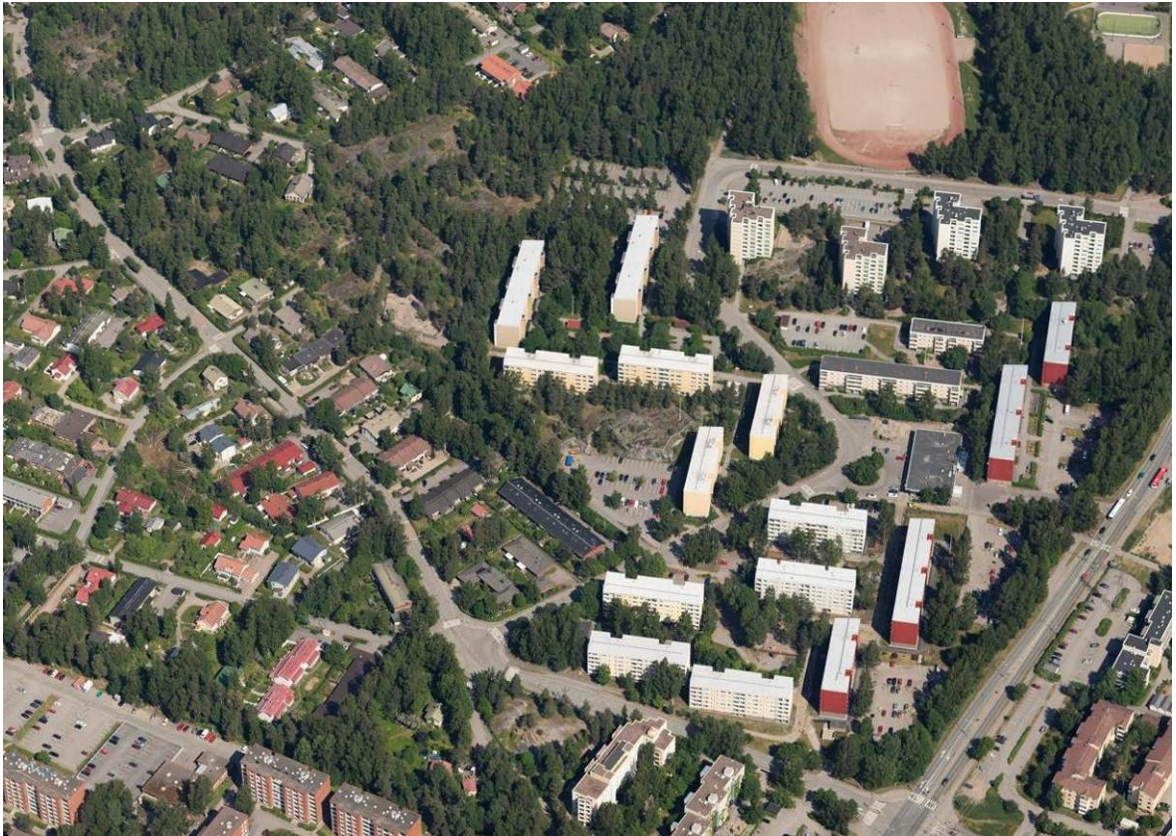
Kaavamuutosalue koostuu kolmesta asuinkerrostalokorttelista Länsimäen länsiosassa. Alue tukeutuu hyvin liikenneverkostoihin ja yhdyskuntateknisen huollon järjestelmiin. Kaavamuutosalue sijaitsee n. 500 m:n etäisyydellä Länsimäen palveluista ja noin 800 m:n etäisyydellä Mellunmäen metroasemasta. Maalinauhantien mutkassa sijaitsevassa liikekiinteistössä (Kuulakuja 5) on pieni päivittäistavarakauppa, kiosk, ravintola sekä pankkiautomaatti. Kaavamuutosaluetta rajaa pohjoisessa Rajakylän liikuntapuisto.

Kaupunkikuva ja rakennukset

Alueen kaupunkikuvaa hallitsevat Rajakentäntietä reunustavilla kallioilla sijaitsevat yhdeksänkerroksiset tornitalot. Kaavamuutosalueen korttelit Maalinauhantien länsipuolella koostuvat kuudesta viisikerroksisesta, pitkänomaisesta lamellitalosta. 1960- ja -70-lukujen taitteessa rakennettujen kerrostalojen alkuperäiset betoniulkisivut on myöhemmin saneerattu metalli- ja levyverhouksilla. Kaavamuutosalueen pohjoisosaa leimaavat laajat pysäköintikentät. Kerrostalokortteleiden pysäköintialueille asemakaavoitettuja, kaksikerroksisia pysäköintilaitoksia ei ole toteutettu.

Kaavamuutosalueen länsipuoleisen Rajakylän pientaloalueen rakentaminen aloitettiin sotien jälkeen. Rakentamisen tahti kiihtyi jo 1970-luvulla, mutta vilkkainta se oli 1980-luvulla ja alue on rakentunut rivitalovaltaiseksi.

Liikenne

Kaavamuutosalueen kortteleita palvelevat asuntokadut, Maalinauhantie sekä Rajakentäntie, liittävät alueen Länsimäentien välityksellä seudulliseen päätieverkkoon Kehä III:lle ja Porvoonväylälle. Mellunmäen metroasemalle johtava Länsimäentie on joukkoliikenteen hyvän palvelutason väylä, jonka pysäkkipari Kuulakujan liittymäalueella sijaitsee n. 140 metrin etäisyydellä suunnittelualueen itäreunasta. Länsimäen ja Mellunmäen palvelut ovat helposti saavutettavissa myös kevyen liikenteen väyliä pitkin.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Kaavamuutosalueella on kaksi I maailmansodan linnoituslaitetta, jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia ja suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä:

- Tukikohta III:3 (Länsimäki), *mj. rek. nro 1000007712*, sijaitsee korttelissa 91004. Pihamailla on jäljellä osia kallioon louhituista taistelu- ja yhdyshaudoista sekä kallioon louhittu keskeneräiseksi jäänyt luola. Kohde on suurelta osin tuhoutunut.
- Estepuistossa sijaitseva Tukikohta III:7 (Länsimäki), *mj. rek. nro 1000007723*, sisältää kallioon louhittuja ja maahan kaivettuja yhdys- ja taisteluhautoja. Se jakautuu kahteen maantieteellisesti erilliseen lohkoksi, joista koillisempi ei ulotu kaava-alueelle.

Osa taisteluhautoista on täytetty turvallisuussyistä. Puolustusvarustukset on inventoitu vuonna 2003 (*John Lagerstedt: Ensimmäisen maailmansodan aikaiset Vantaan Länsimäen linnoitukset inventointikertomus 2003*). Inventoinnissa tukikohdan III kohteet on kuvattu sanallisesti ja niille on tehty aluerajaukset Museoviraston ylläpitämään kiinteiden muinaisjäännostöjen paikkatietorekisteriin 18.3.2008.

Virkistys

Kaavamuutosalueella virkistysalueeksi asemakaavoitetun nykyisen Estepuiston pinta-ala on yhteensä n. 2,8 ha. Kallioisen puiston eteläkulmassa on leikkipuisto. Estepuistoa käyttävät myös Rajakylän pientaloalueen asukkaat. Länsimäestä puistoon pääsee Rajakentänpolkua ja Estepolkua pitkin.

Rajakentäntien pohjoispuolella sijaitsevaa Rajakylän liikuntapuistoa kehitetään yleiskaavan ja asemakaavan mukaisena urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena.

Tekninen huolto

Kaavamuutosalue kuuluu teknisen huollon verkostojen piiriin. Kaavamuutosalueella on vesihuoltoverkoston järjestelmien sekä tietoliikennekaapeleiden lisäksi Vantaan Energian maakaapeleita sähköverkolle sekä kaukolämpöputkia. Verkot on keskitetty katualueille.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu tarpeellinen vesihuolto. Alueen vedensaanti hoidetaan Länsimäentien ja Maalinauhantien eteläosan d400 runkojohdoilla sekä Rajakentäntien d200 ja Maalinauhantien d150 jakelujohdoilla.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotus-pumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hakunilassa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 1000 m³, HW = +94,20 ja NW = +88,00. Lisäksi käytössä on alasäiliö, jonka tilavuus on 2700 m³. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.30 ja ylin on noin + 95.30. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Lisäksi Länsimäen paineenkorotuspumppaamon kautta on yhteys HSY:n Helsingin kaupungin vesijohtoverkoston.

Jätevesiviemäröinti

Alueelle on rakennettu tarvittava jätevesiviemäröinti. Alueen jätevedet kootaan Maalinauhantien pohjoisosassa d300 jätevesiviemärillä etelään Länsimäen jätevesiverkoston ja Maalinauhantien eteläosassa d160 jätevesiviemärillä Keihästien jätevedenpumppaamolle. Molemmat jätevesiviemäriputket ohjaavat vedet Helsingin jätevesiverkoston kautta Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettavaksi.

Hulevesiviemäröinti

Alueen hulevedet johdetaan Maalinauhantien pohjoisosassa d500 ja eteläosassa d400 hulevesiviemäriä pitkin Länsimäen hulevesiverkoston.

Ympäristöhäiriöt

Kaavamuutosalue ei sijaitse yleiskaavan lentomeluvyöhykkeillä.

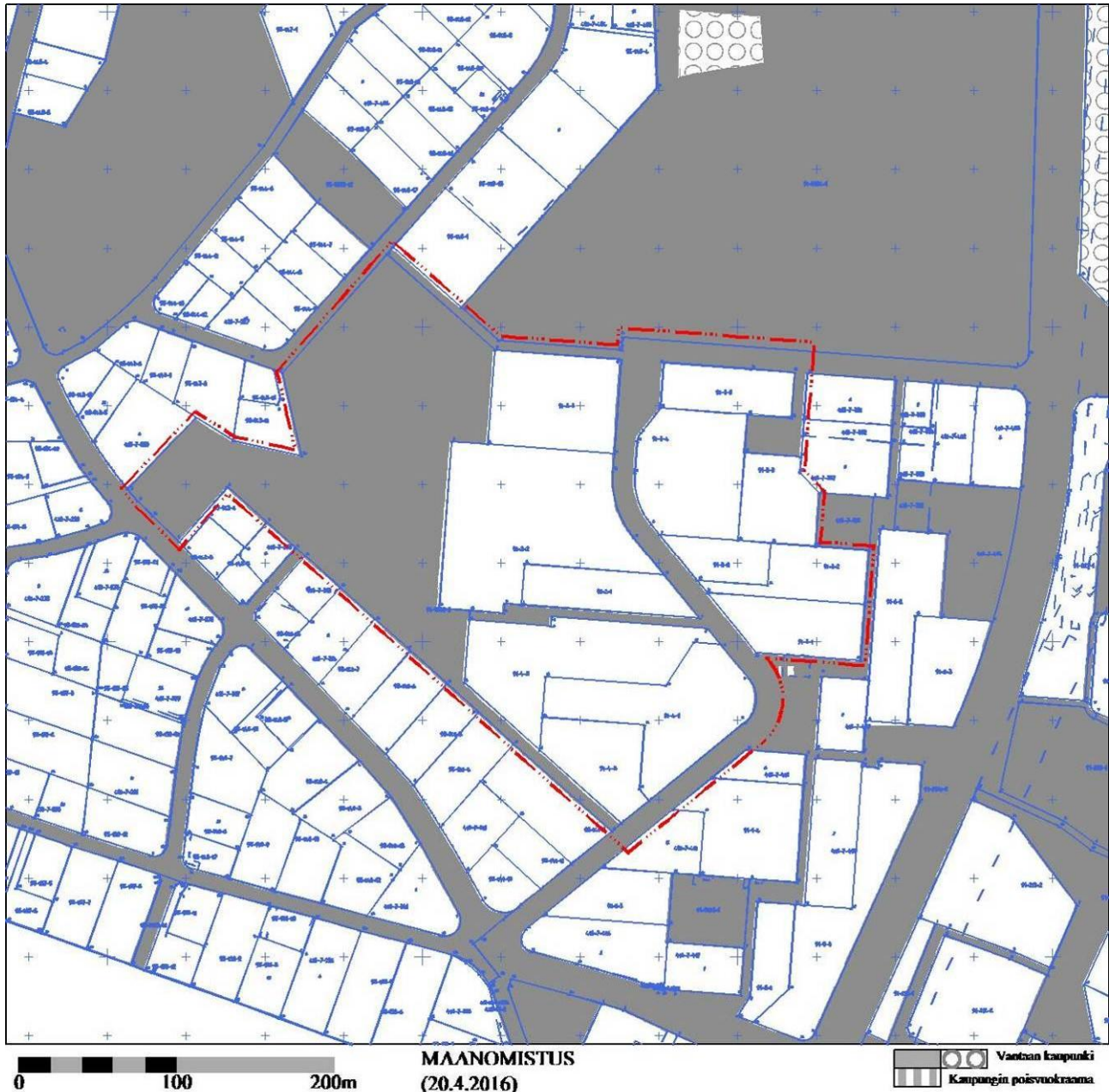
Maalinauhantie ja Rajakentäntie ovat niihin rajoittuvia kiinteistöjä palvelevia asuntokatuja, joiden liikennemäärät eivät ole suuria. Merkittävimmät ympäristöhäiriöt Länsimäessä aiheutuvat Länsimäentien liikenteestä. Asuinalueiden ulkotiloja koskevat, Valtioneuvoston asettamat ohjearvot ovat päivämellulle 55 dB ja yömellulle 45 dB. Nykytilanteen liikennemääristä on vuoden 2011 liikennetiedoilla tehty Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2012. Meluselvityksessä on mukana Länsimäentie, jonka liikenteen aiheuttaman melun päiväjän keskiäänitaso LAeq 7–22 kahden metrin laskentakorkeudella jää kaavamuutoksen alueella selkeästi alle 55 dB:n ohjearvon. Länsimäentien pikaraitiotie ei ole mukana em. meluselvityksessä. Meluselvityksen perusteella voidaan päätellä, että Länsimäentien liikenteen aiheuttama melutaso ei ylittäisi kaavamuutoksen alueella Vnp:n melutason ohjearvoja päivällä ja yöllä.

Vantaan kaupungin ympäristökeskus ylläpitää tietokantaa Vantaan kaupungin alueella sijaitsevista pilaantuneista tai pilaantuneiksi epäillyistä maa-alueista. Kaavamuutosalueella ei ko. tietokannan mukaan ole pilaantuneen maaperän kohteita.

3.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalueen korttelialueet (*kartan valkoiset alueet*) omistaa VAV Asunnot Oy. Muut alueet omistaa Vantaan kaupunki.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaavamuutosaluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

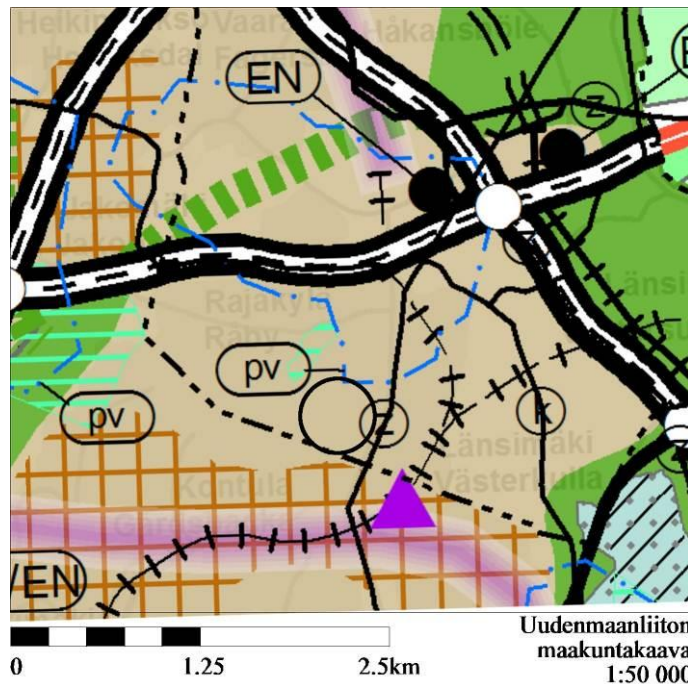
Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 30.11.2000, ja päätös tuli lainvoimaiseksi 26.11.2001. Tavoitteita on tarkistettu 13.11.2008 ja tarkistukset ovat tulleet voimaan 1.3.2009.

Alueidenkäytössä on riittävän asuntotuotannon turvaamiseksi varmistettava tonttimaan riittävyys. Asuin-, työpaikka-, tai palvelutoimintojen alueita ei tule sijoittaa irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja

edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua. Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.

Hanke on em. tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

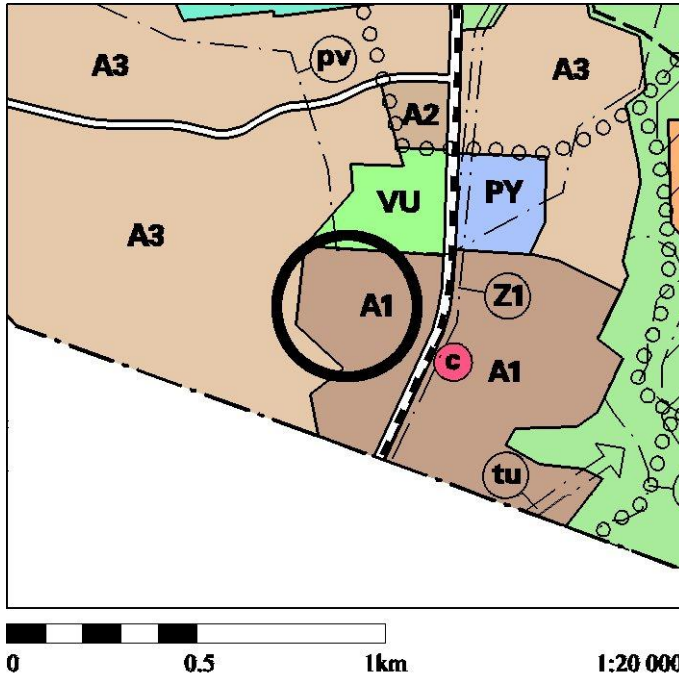

Uudenmaan maakuntakaavassa alue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi. Suunnittelualueen pohjoispuolella on Fazerila I – pohjavesialue. Länsimäentien varteen on osoitettu 110 kV:n voimalinja. Ympäristöministeriö on vahvistanut maakuntakaavan 8.11.2006.

Asemakaavan muutos on maakuntakaavan mukainen.

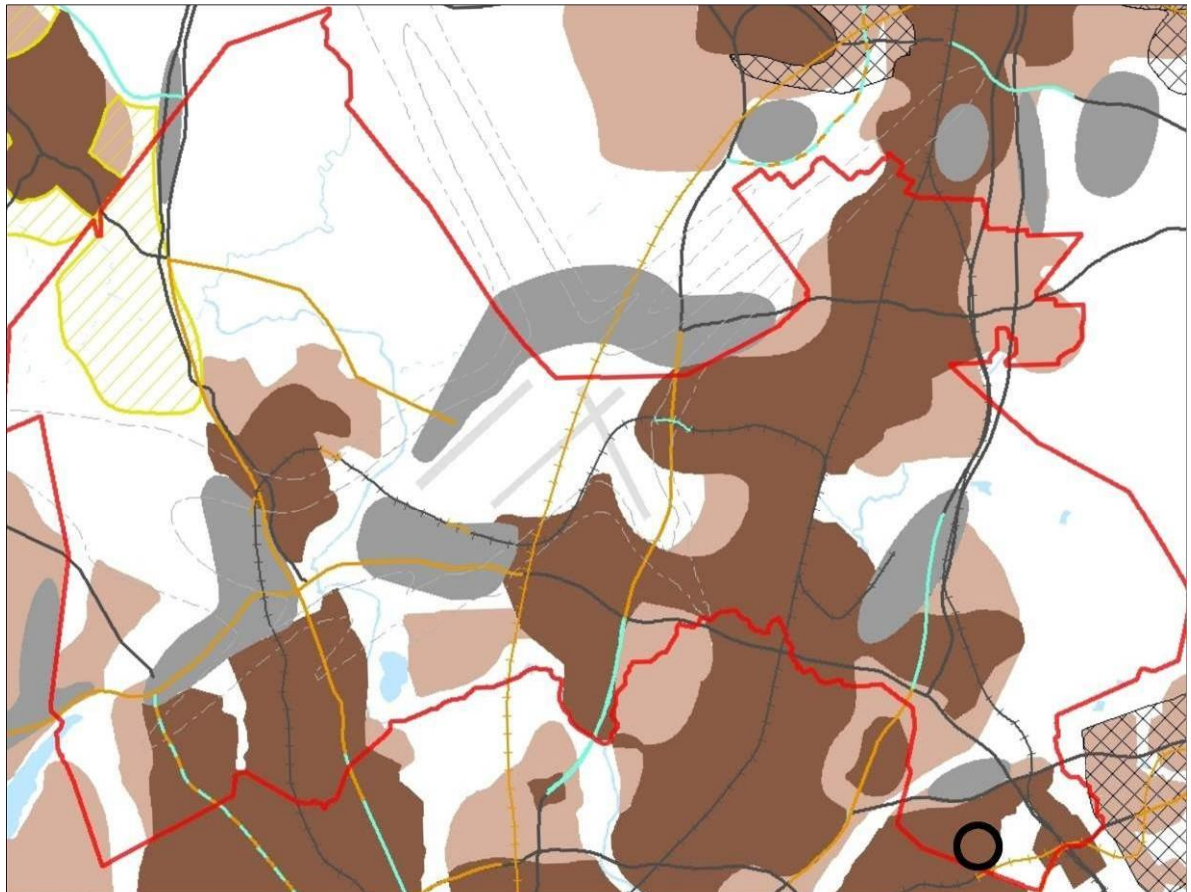
Yleiskaava 2007

Länsimäki on keskustatoimintojen alakeskus (c). Kaavamuutosalueen korttelialueet ovat tehokasta asuntoaluetta (A1), jolle saa rakentaa ensisijaisesti asuinkerrostaloja. Estepuisto sijaitsee pääkäyttötarkoitukseltaan pientaloalueeksi osoitetulla alueella (A3). Länsimäentie on osoitettu ohjeelliseksi joukkoliikenteen runkoyhteydeksi (--), joka voidaan toteuttaa raitiotienä. Länsimäentien itäreunassa on 110 kV:n voimansiirtolinja (Z1). Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yleiskaavan 17.12.2007.

Asemakaavan muutos on yleiskaavan tavoitteiden mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma

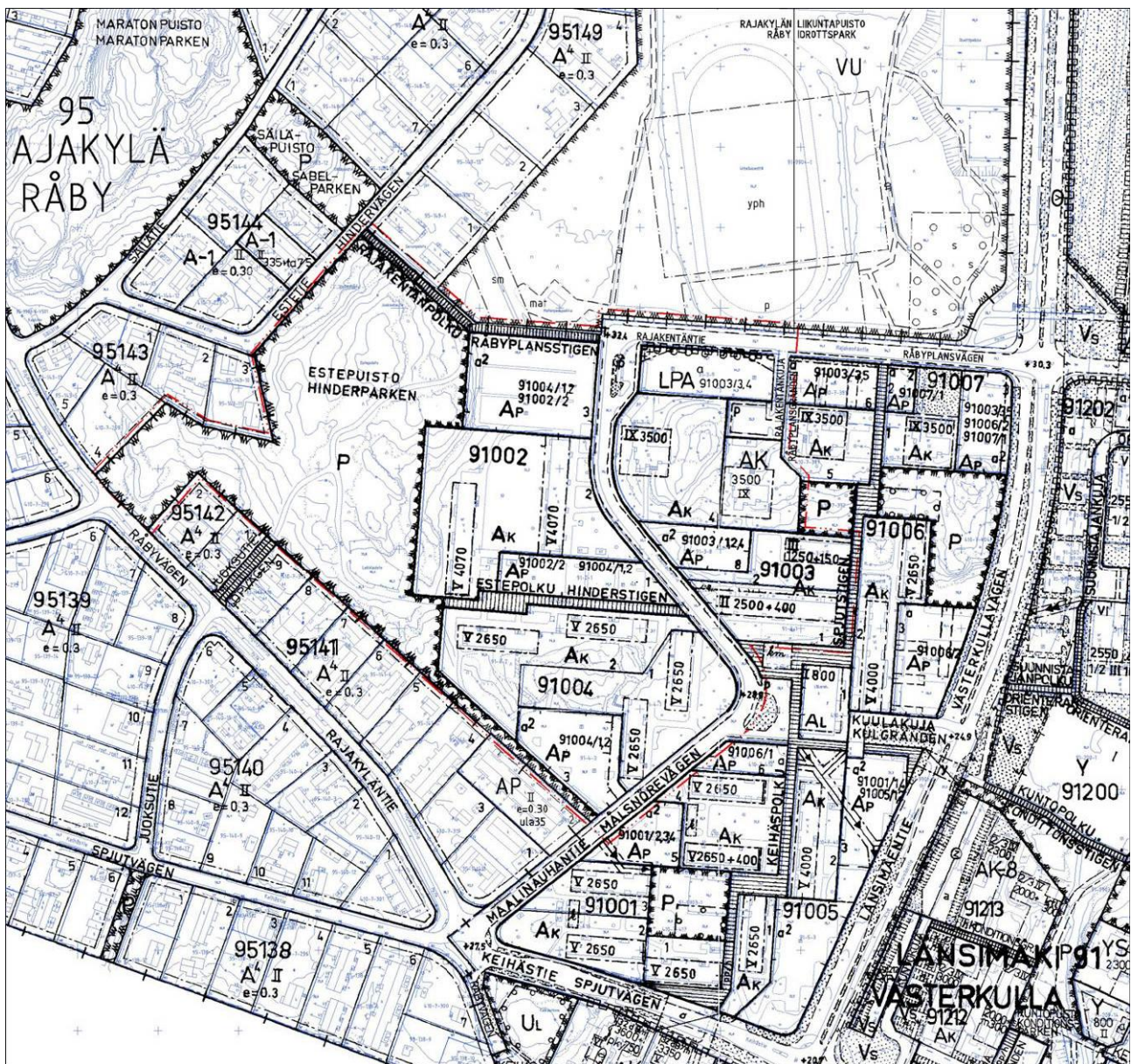

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-ainecistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HILJ2015 sekä Helsingin seudun asunotostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Valtaosalla suunnittelualueetta on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava nro 910100, joka on vahvistettu sisäasiainministeriössä 29.4.1970. Korttelin 91003 tonteilla 3 ja 9 on voimassa ympäristöministeriössä 23.10.1992 vahvistettu asemakaavan muutos nro 001120.

Rajakentäntien ja Maalinauhantien katualueiden kulmaukseen sekä Rajakentänkujan kääntöpaikan yhteyteen on osoitettu ohjeellisena alueet yleiselle pysäköinnille (p). Rajakentäntien pohjoisreunaan on merkitty istutettava puurivi. Suunnittelualueen länsiosan muodostaa Estepuisto (P), jonne yleisinä jalankulkuväylinä Länsimäestä johtavat Rajakentänpolku ja Estepolku.

OTE AJANTASA-ASEMAKAAVASTA

0 100 200m

Vantaan kaupungin strategiat (Kv = kaupunginvaltuusto, Kh = kaupunginhallitus)

- Valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013, väliarviointi Kv 15.6.2015)
- Talousarvio 2016 ja taloussuunnitelma 2016-2019 (Kv 16.11.2015)
- Maapoliittiset linjaukset kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskien (Kv 22.9.2014). Linjausten pohjana ovat Vantaan strategiset tavoitteet, Vantaan asunto-ohjelma, MAL-aiesopimus 2012-2015, Elinkeinopoliittinen ohjelma ja Kilpailukykyohjelma
- Vantaan arkkitehtuuriohjelma (Kv 11.5.2015)

Yhdyskuntarakenteen peruslinjaukset on vuodesta 1983 alkaen määritelty yleiskaavassa. Vantaan nykyisen yleiskaavan (2007) ratkaisut perustuvat ratojen hyödyntämiseen, nykyisten keskusten vahvistamiseen sekä olevien alueiden täydentämiseen. Strategioiden ja ohjelmien tavoitteita ovat mm. yhdyskuntarakenteen täydentäminen ja eheyttäminen joukkoliikenteeseen tukeutuen uusien, nykyisestä kaupunkirakenteesta irrallisten rakentamisalueiden sijaan. Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto. Kaupungin on luotava edellytykset 2 000 asunnon toteuttamiseksi vuosittain. Uustuotannosta 20 % (400 asuntoa) toteutetaan valtion tukemina vuokra-asuntoina ja yhteensä noin 20 % vapaarahoitteisina vuokra-asuntoina, asumisoikeusasuntoina, osaomistusasuntoina tai vastaavina. Vantaalla edistetään arkkitehtonisesti laadukkaan kaupunkiympäristön muodostumista.

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 15.11.2010 ja se on tullut voimaan 1.1.2011.

Tonttijako ja kiinteistörekisteri

Kaavamuutosalueen tontit, kiinteistöt ja tilat on merkitty Vantaan kaupungin ja valtion kiinteistörekistereihin.

Pohjakartta

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Rakennuskiellot

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset, suunnitelmat ja selvitykset

Rajakylän liikuntapuiston yleissuunnitelma (Tekninen lautakunta 20.1.2015)

Kaavamuutosalueeseen rajautuvan Rajakylän liikuntapuiston yleissuunnitelman (kts. seur. sivu) tavoitteena on toteuttaa eri-ikäisille asukkaille ja seuroille korkeatasoiset ulkoilu- ja liikuntapaikat. Painopisteenä on päivisin koululaiskäyttö ja iltaisin harrastustoiminta. Maalinauhantien ja Rajakentäntien kainalossa katualueella sijaitsevan, kaavamuutoksella asuinkorttelin osaksi muuttuvan yleisen pysäköintialueen korvaavat paikat on osoitettu liikuntapuiston eteläosaan. Ajoyhteys liikuntapuistoon on Rajakentäntieltä. Rajakentäntien laitaan, uuden tekonurmikentän eteläpuolelle istutetaan puuryhmiä (esim. mäntyjä) maisemoimaan ja rajaamaan aidattua kenttää katualueesta. Urheilupuiston kunnostaminen on rakentamishjelmassa vuodesta 2015 eteenpäin. Rakentaminen käynnistyy tekonurmikentän ja paikoitusalueen rakentamisella.

Kaavamuutostyön valmistelussa on em. lisäksi käytettävissä mm. seuraavat selvitykset ja päätökset:

- Ensimmäisen maailmansodan aikaiset Vantaan Länsimäen linnoitukset inventointikertomus 2003 (John Lagerstedt, Vantaan kaupunki, Urban II-ohjelma, 2004)
- Pysäköinnin mitoitusohjeen määräaikainen kokeilu ajalla 1.1.2014 – 31.12.2018 kaupunkikeskustojen asuntoalueilla (KALA 9.12.2013, täydennetty KALA 15.2.2016)
- Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten maankäytön mahdollisuuksista (Kh 8.6.2015)

4 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELUN TARVE

Autopaikkojen korttelialueiksi sekä katualueiksi asemakaavoitettujen alueiden osien muuttaminen kahdeksi asuinkerrostalotontiksi edellyttää alueen asemakaavojen muuttamista. Länsimäen täydennysrakentaminen on valtakunnallisten ja kaupungin strategioiden mukaista.

4.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

VAV Asunnot Oy on hakenut 27.2.2014 päivätyllä hakemuksella asemakaavamuutosta. Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2014 työohjelmaan. Kaavamuutostyön vireille tulosta sekä mielipiteiden kuulemisesta on ilmoitettu 10.5.2014.

4.3 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

Alueen ja naapurialueiden maanomistajat, maanvuokraajat, asukkaat, naapurikiinteistöjen huoltoyhtiöt, yritykset ja yritysten työntekijät tai/ja heidän edustajansa, kunnan jäsenet sekä ne, jotka katsovat olevansa osallisia.

Vantaan kaupungin toimialat, asiantuntijaviranomaiset ja liikelaitokset mm: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala (kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikan keskus, mittausosasto, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, yrityspalvelut), sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan kaupunginmuseo

Muita viranomaisia: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), Museovirasto

Muut yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Hakunilan aluetoimikunta, Länsimäki-Rajakylä-Seura r.y., Länsimäen ja Rajakylän kansainvälinen yhdistys ry, Vantaan ympäristöyhdistys, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavamuutostyön alkamisesta sekä kaavamuutoksen lähtökohtia ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevasta mielipiteiden kuulemisesta MRL 62 §:n mukaisesti on ilmoitettu 10.- 11.5.2014 jaetussa asukaslehdessä. Suunnittelualan maanomistajille ja naapureille asiasta on ilmoitettu 12.5.2014 kirjeellä ja viranomaisille sähköpostilla, jotka ovat sisältäneet 12.5.2014 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sisälsi mm. alustavan viitesuunnitelman kortteleiden 91002 ja 91003 pohjoisreunojen pysäköintialueiden osien muuttamisesta asuintonteiksi. Hakunilan aluetoimikunta on merkinnyt osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä mielipiteiden kuulemiskirjeen tiedoksi 4.6.2014. MRL 62§:n mukainen vuorovaikuttaminen järjestettiin 12.5.- 27.6.2014 ja määräaikaan mennessä saapui kirjallisena 6 mielipidettä ja kannanottoa.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 15.6. – 18.8.2016 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnon Vantaan kaupunginmuseolta. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus jätti kaavaehdotuksesta lausunnon. Muistutuksia ei jätetty.

Kaavahanketta on esitelty Vantaan kaupungin kotisivuilla (www.vantaa.fi).

Asemakaavan muutosehdotusta on laadittu kaupungin sisäisellä asiantuntijayhteistyöllä.

4.4 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Asemakaavan muutoksen mahdollistama lisärakentaminen täydentää Länsimäen yhdyskuntarakennetta. Kortteleiden 91002 ja 91003 pysäköintialueiden osien muuttaminen asuinkerrostalonteiksi on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, maakuntakaavan, yleiskaavan ja Vantaan strategioiden mukainen. Asemakaavan muutosta koskevat mm. erityistavoitteet eheästä kaupunkirakenteesta.

Kaupungin strategisista tavoitteista toteutuu erityisesti asuntojen kaavoittaminen hyvien joukkoliikennedyhteyksien alueelle siten, että teknisten palveluiden runkoverkostot ja peruspalvelut ovat tehokkaassa käytössä ja niiden ylläpito taloudellisten resurssien rajoissa. Hanke edistää arkkitehtonisesti laadukkaan kaupunkiympäristön muodostumista.

Valtakunnallisten alueidenkäytön, maakuntakaavan, yleiskaavan, voimassa olevan asemakaavan ja kaupungin muun suunnittelun tavoitteita ja asemakaavan muutoksen suhdetta niihin on esitetty myös kohdassa 3.2.1.

Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Vuokratalokortteleiden täydennysrakentaminen asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena asuntotuotantona monipuolistaa alueen asuntotarjontaa ja asukasrakennetta. Rajakentäntien varren laajojen pysäköintialueiden jäsentäminen uusilla asuinrakennuksilla ja istutuksilla kohentaa alueen kaupunkikuvaa.

4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet ja niiden tarkentuminen

Osallisten mielipiteistä johdetut tavoitteet ja niiden huomioiminen

MRL 62 §:n mukaisessa, osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuulemiseen liittyvässä vuorovaikutusmenettelyssä (kohta 4.3.3) saadut mielipiteet sisältävät oheiset tavoitteet, joiden huomioon ottaminen on esitetty *kursiivilla*.

Museoviraston 9.10.2014 tarkistetussa lausunnossa tuodaan esille kaavamuutosalueen kaksi I maailmansodan linnoituslaitetta, jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänköksiä. Ne tulee osoittaa asemakaavassa suojelumerkinnöillä ja –määräyksellä: ”Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevasta tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä Museoviraston lausunto.”.

Kohteista tulee liittää kaavaselostukseen kohteen virallinen nimi, muinaisjäänkörekisterin numero, lyhyt kuvaus sekä maininta, että kiinteät muinaisjäänkökset ovat lain suojaamia. Koska muinaisjäänköalueille ei olla kaavassa osoittamassa muuttuvaa maankäyttöä, ei Museovirasto pidä aiemmin annetussa lausunnossa edellytettyä lisäselvitysten teettämistä tarpeellisenä.

Em. asiat on huomioitu kaavamuutoksessa.

Vantaan Kaupunginmuseo toteaa, että kaavamuutosalueella sijaitsee kaksi muinaismuistolain rauhoittamaa I maailmansodan linnoituslaitetta, joiden vaalimisesta vastaava Museovirasto tulee kuulla asiassa. Koska Kuulakuja 5:ssä sijaitseva ostoskeskuksella on laadittujen selvitysten perusteella suojeluarvoja Länsimäen lähiökokonaisuuden osana, tulisi sitä ympäröivien alueiden rakennusten suojeluperusteet selvittää kaavamuutoksessa. Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa uudisrakennusten sijaintipaikoista.

Asiassa on kuultu Museovirastoa, jonka näkökannat on huomioitu kaavamuutoksessa. Kaupunginmuseo on 12.8.2014 pidetyssä kaavatyön aloituskokouksessa, että ostoskeskusta ympäröivien alueiden rakennuksilla ei ole suojelutarvetta eikä suojeluperusteita siten tarvitse selvittää.

Pirjo Suni, liikenneinsinööri, Vantaan kaupunki: Vantaan yleiskaavan meluselvityksen sekä Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2012 perusteella voi päätellä, että Länsimäentien liikenteen aiheuttama melutaso ei ylittäisi Vnp:n melutason ohjearvoja päivällä ja yöllä kaavamuutoksen alueella.

Asukasmielipiteessä todetaan, että Estepuiston liittäminen Rajakylän osaksi on sopivaa ja asumisoikeusasuntotarjonnan lisääminen on periaatteessa hyvä asia. Kerrostalojen korkeus hävittää näkymiä.

Uudet asuinrakennukset täydentävät alueen korttelirakennetta niiden ominaispiirteitä noudattaen. Ne eivät ole viereisiä rakennuksia korkeampia eivätkä sijoitu olemassa olevien kerrostalojen asuntojen päänäkymien eteen tavalla, joka oleellisesti poikkeaisi Länsimäen nykyisestä korttelirakenteesta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymällä ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Asemakaavan laadulliset tavoitteet

Kaavamuutoksen ratkaisulla tulee täydentää nykyistä korttelirakennetta sen ominaispiirteitä noudattaen siten, että muutosalueen pohjoisosien laajojen pysäköintialueiden hallitsema hajanainen kaupunkikuva kohentuu.

4.5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN RATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

4.5.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta

Kortteleiden täydennysrakentamista tutkittiin vireilletulua edeltäneissä vaihtoehdoissa kahdella periaateratkaisulla. Vaihtoehdot perustuivat joko kahden uuden tornitalon muodostamaan rakenteeseen tai tornitalon ja lamellitalon muodostamaan ratkaisuun. Kohtuuhintaisuuden vaatimuksen johdosta ratkaisujen lähtökohdaksi otettiin uusien asuntojen edellyttämän pysäköinnin järjestäminen maantasossa ja pysäköintilaitoksiin perustuvista ratkaisuista luovuttiin. Oheiset kuvat ovat otteita Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy:n suunnitelmista.

Kahteen uuteen tornitaloon perustuva ratkaisu olisi johtanut yhden tornitalon sijoittamisen viisikerroksisten lamellitalojen yhteyteen korttelissa 91002. Ratkaisun katsottiin poikkeavan tornitaloista ja pitkistä lamellitaloista muodostuvan alueen korttelirakenteen ominaispiirteistä niin merkittäväksi, että siitä luovuttiin. Suunnittelua päätettiin jatkaa tornitaloon ja lamellitaloon perustuvalla ratkaisulla.

Tornitaloon ja lamellitaloon perustuvissa ratkaisuvaihtoehdoissa tutkittiin uudisrakennuksille sopivinta sijaintia alueella. Tornitalon ja lamellitalon haluttiin muodostavan toisiinsa tukeutuvan ja selkeästi yhdessä hahmottuvan kokonaisuuden, mikä johti rakennusten sijoittamiseen mahdollisimman lähelle toisiaan ja uuden tornitalon asettumiseen Maalinnahantien ja Rajakentäntien kulmaukseen. Vaihtoehto, jossa tornitalo olisi sijoittunut Rajakentäntietä reunustavan nykyisen pysäköintialueen keskelle, olisi jakanut maa-alueen erillisiin osiin ja edellyttänyt pysäköintilaitosta, mikä ei olisi ollut rakennustaloudellisesti kannattavaa. Viisikerroksisten lamellitalojen korttelissa päädyttiin siirtämään uusi rakennus hieman pohjoisemmaksi, jolloin se asettuisi olemassa olevan pysäköintialueen eteläosaan. Näin uudisrakennus ei sijoittuisi aivan nykyisten talojen parvekejulkisivujen eteen.

4.5.4 Asemakaavan muutoksen ratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavan muutoksen ratkaisuun (*kts. seur. kuva*) ovat erityisesti vaikuttaneet uusien rakennusten sovittaminen alueen nykyisen, korkeista tornitaloista ja pitkistä lamellitaloista muodostuvan korttelirakenteen ominaispiirteisiin sekä pysäköintiratkaisujen kokonaistaloudellisuus. Uuden kahdeksankerroksisen tornitalon ja viisikerroksisen lamellitalon halutaan muodostavan toisiinsa tukeutuvan, keskenään yhtenäisen ja havaittavan kokonaisuuden. Niiden sijoittelulla luodaan Maalinahantien ja Rajakentäntien solmukohtaan näkymille laajojen pysäköintikenttien sijaan selkeä, kaupunkikuvaa jäsentävä ja kohentava pääte. Alueeseen sovelletaan kaupunkikeskusten asuntoalueiden pysäköinnin mitoitusohjetta 1 ap/130 k-m². Kumoutuvien asemakaavojen varaukset kaksikerroksisille pysäköintilaitoksille korttelien 91003 sekä 91004 eteläosissa säilyvät kaavamuutoksessa ennallaan, mikä tarvittaessa mahdollistaa lisäautopaikkojen toteuttamisen alueelle.

Rajakentäntien sekä Rajakentäkujan katualueilla sijaitsevien yleisten pysäköintialueiden muuttaminen osaksi uuden tornitalon tonttia sekä korttelin 91003 tarvitsemaa pysäköintialuetta on mahdollista, koska korvaavat yleiset pysäköintipaikat toteutetaan Rajakylän liikuntapuiston eteläosaan.

Kaavamuutosehdotuksen maankäyttöratkaisu sovitaa tutkituista suunnitelmavaihtoehtoista parhaiten yhteen lähtökohdista johdetut ja eri tahojen asettamat tavoitteet asemakaavan muutokselle.

4.5.5 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Asemakaavan muutosehdotus, joka sisältää tonttijaon ja –muutoksen, on asetettu kaupunkisuunnittelulautakunnan 9.5.2015 sekä kaupunginhallituksen 23.5.2016 käsittelyiden jälkeen MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville.

Lausunnot

Kaupunkisuunnittelu on pyytänyt nähtävilläolon yhteydessä asemakaavan muutosehdotuksesta lausunnon Vantaan kaupunginmuseolta. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus on antanut oman lausuntonsa. Erillinen vastine lausunnoille on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 12.9.2016.

Vantaan kaupunginmuseo toteaa, että Kuulakuja 5:n ostoskeskuksen välittömässä läheisyydessä olevat 1970-luvun asuinkerrostalot eivät ole yksittäisinä kohteina rakennusperintöarvoiltaan erityisen merkittäviä. Niihin tehdyt julkisivuremontit ovat muuttaneet rakennusten alkuperäisilmeen kokonaan. Ko. rakennusten massoittelut pysyvät uudessa asemakaavassa ennallaan. Näin ollen museolla ei ole suojeluväitteitä kyseisten rakennusten suhteen. Museovirasto on käsitellyt asemakaavamuutosta lausunnossaan. Kaupunginmuseo katsoo, että Museoviraston 9.10.2014 lausunto (MV/250/05.02.00/2014) on otettu hyvin huomioon asemakaavamuutoksessa. Muinaisjäännösalueet on merkitty kaavakarttaan asianmukaisesti ja kaavaselostuksesta löytyy Museoviraston lausunnon mukaisesti lyhyet selostukset muinaisjäännöskohteista. Näin ollen kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavamuutosehdotuksesta.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa todetaan, että alueen rakentumisen ja suunnittelun historiaa ei ole kuvattu kaavaselostuksessa. Vanhojen lamelli- ja pistetalojen sijoittelussa ja topografian huomioimisella lienee ollut oma merkityksensä. Kaavaratkaisu vaikuttaa noudattavan mainittuja periaatteita. Kaavaselostuksesta ilmenee myös korttelirakenteen ominaispiirteiden tunnistaminen, mikä on vaikuttanut kaavaratkaisuun. Asemakaavan muutosehdotus on yleiskaavan tavoitteiden mukainen ja tiivistää onnistuneesti olemassa olevaa rakennetta.

Lausunnoista ei aiheudu tarkistuksia asemakaavamuutokseen.

Muistutukset

Asemakaavamuutosehdotuksesta ei jätetty muistutuksia.

Asiakirjoihin nähtävillä oloajan jälkeen tehtävät tarkistukset

Kaavakarttaan ja määräyksiin on oikoluvun johdosta tehty oheiset tarkistukset:

- AK-korttelin 91003 eteläosan rakennusalojen rakennusoikeutta koskevat karttamerkinnot 1250 ja klp12% sekä 2500 ja klp16% on tarkistettu muotoon 1400 ja klp11% sekä 2900 ja klp14%.
- Rakennusoikeuksia (klp12%, klp16%) koskenut kaavamääräys ”Tilat saa rakentaa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi.” on em. tarkistuksen johdosta voitu poistaa.

Kokonaisrakennusoikeuden määrä ei tarkistusten myötä muutu. Tehdyt tarkistukset eivät ole merkittäviä, eivätkä ne edellytä kaavaehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAUS

5.1 KAAVAMUUTOKSEN RAKENNE JA MITOITUS

Osia kortteleiden 91002 ja 91003 pohjoisosien pysäköintialueista ja Maalinahantien katualueesta muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueiksi kahta kerrostaloa ja niille muodostettavia tontteja 91002/5 ja 91003/11 varten. Rajakentänkujan yleinen pysäköintialue muutetaan osaksi pysäköintitonttia 91003/12. Alueen nykyiset pysäköintialueet, pysäköintilaitosvaraukset sekä kortteleiden pihat säilyvät muilta osin ennallaan. Kumoutuvien asemakaavojen mahdollisuus

rakentaa korttelin 91003 eteläosan lamellitaloihin myös liike- ja palvelutiloja rakennusoikeuden lisäksi säilyy.

Alue liittyy Maalinauhantien ja Länsimäentien välityksellä Länsimäen keskustan palveluihin sekä maantie- ja valtatieverkostoon.

Asuinkortteleissa on nykyisin 474 asuntoa, uusien asuntojen määräksi on arvioitu n. 90. Asuinkortteleille tarkoitetut maantason pysäköintialueet on mitoitettu yhteensä n. 347:lle autolle. Pysäköintialueet korttelin 91003 eteläosassa ja korttelissa 91004 on mahdollista toteuttaa kaksitasoratkaisuin, jolloin saadaan n. 110 lisäautopaikkaa. Polkupyöräpaikkoja on 1 kpl/30 asuntok-m².

Kumoutuvien asemakaavojen kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 30 040 k-m². Kaavamuutoksen jälkeen alueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 36 390 k-m², josta osoitetaan 3 600 k-m² korttelissa 91002 tontille 5 ja 2 750 k-m² korttelissa 91003 tontille 11. Rakennusoikeudesta saa korttelissa 91003 toteuttaa liike- ja palvelutiloina enintään 550 k-m². Kaavamuutosalueen laskennallinen tehokkuusluku e=0,41, AK-korttelialueiden e=0,94. Asemakaavan muutosalueen pinta-ala on n. 8,92 ha, joka muodostuu seuraavista alueista:

Alueet	Pinta-ala (ha)	Rak.oikeus (k-m ²)
Asuinkerrostalojen korttelialueet (AK), <i>Rak.oikeudesta saa rakentaa liike-/palvelutiloja (klp11%, klp14%)</i>	3,89	36 390 550
Autopaikkojen korttelialueet (LPA)	1,23	
Katualueet (ml. kevyen liik. kadut)	0,99	
Lähivirkistysalueet (VL)	2,81	
Yhteensä	8,92	36 390

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kokonaisratkaisulla sekä asemakaavamääräyksillä ja –merkinnöillä varmistetaan rakentamisen ja lähiympäristön hyvä laatutaso. Katso myös kohta 5.3.1.

5.3 ALUEVARAUKSET

5.3.1 Korttelialueet

Korttelialueille on osoitettu rakennuskohtaiset enimmäisrakennusoikeudet kerrosalaneliömetreinä sekä rakennusten enimmäiskerrosluvut.

Asuinkerrostalojen korttelialueet (AK)

Uusien rakennusten tulee rajata ja jäsentää Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen kaupunkikuvaa. Alueen asuinrakennusten kerrosluku vaihtelee lamellitalojen kolmesta ja viidestä tornitalojen yhdeksään siten, että korkeat tornitalot sijaitsevat alueen koillisosassa. Kortteleiden 91002 ja 91003 pohjoisosiin muodostetaan kahdelle uudelle asuinrakennukselle tontit siten, että pihoista tulee ilman raja-aitoja toiminnallisesti ja visuaalisesti yhtenäisiä kokonaisuuksia naapuritonttien kanssa.

Alueen rakennuksineen halutaan säilyvän arkkitehtuuriltaan modernina ja vähäeleisenä. Uudisrakennusten on muodostettava kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti yhtenäinen kokonaisuus. Niiden toteuttaminen rapatuilla julkisivuilla tasakattomaisina tukee ehyen ja laadukkaan kokonaisuuden muodostumista ja sopeutuu alueen alkuperäisiin betonielementtijulkisivuihin sekä niihin levyverhouksilla ja rappauksilla tehtyihin korjauksiin. Kortteleihin muodostetaan tunnistettavuutta ja identiteettiä luonnonvaloisilla porrashuoneilla ja korostamalla sisäänkäyntejä arkkitehtuurin keinoin.

Kaavamääräyksillä kannustetaan yhteistilojen sekä korttelin 91003 eteläosassa liike-, palvelu- tai työtilojen rakentamiseen asuinrakennuksiin sallimalla ne rakennusoikeuden lisäksi. Monipuoliset toiminnot elävöittävät aluetta ja tekevät siitä mielenkiintoisen. Em. tavoitteita ja viihtyisän

lähiympäristön muodostumista tukee se, että rakennusten maantason julkisivut eivät saa olla umpinaisia.

Tonteille ajetaan Maalinauhantieltä ja Rajakentänkujalta. Estepolku toimii sen eteläpuoleisten asuinkerrostalojen huoltoajoyhteytenä.

Korttelin 91004 keskellä sijaitsevat muinaismuistot suojellaan (*kts. 5.3.2 Muinaismuistoalue*).

Autopaikkojen korttelialueet (LPA)

Asuinkortteleiden nykyisiä pysäköintialueita pienennetään alueen pohjoisosissa mutta muutoin ne säilyvät ennallaan. Pysäköintialueet korttelin 91003 eteläosassa sekä korttelissa 91004 on edelleen mahdollista toteuttaa kaksitasoratkaisuna. Pysäköintialueille saa rakentaa huolto- ja teknisiä tiloja sekä puistomuuntamon korttelissa 91002.

Maantason pysäköintialueita on jäsennettävä ja erotettava muusta ympäristöstä pensas- ja puuistutuksin.

5.3.2 Muut alueet

Lähivirkistysalue (VL)

Estepuisto (n. 2,8 ha) on osoitettu lähivirkistysalueeksi. Kaupunginosan rajaa on siirretty siten, että Estepuisto ja Rajakentänpolku muuttuvat Rajakylän osaksi. Puistossa sijaitsevat I maailmansodan linnoituslaitteet on osoitettu muinaismuistoalueeksi, jolla linnoituslaitteisiin kajoaminen on kielletty. Puiston länsiosissa sijaitseville puistomuuntamoille on merkitty niiden nykyisten sijaintien mukaiset rakennusalat.

Muinaismuistoalue (sm)

Estepuistossa (VL) sekä asuinkerrostalokortteleiden 91004 keskellä ja 91002 länsireunassa sijaitsevat I maailmansodan linnoituslaitteet (mj. rek. nro 1000007712 ja nro 1000007723), jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia ja suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, on osoitettu suojeltavaksi muinaismuistoalueeksi. Kaavalla määrätään, että alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Katualueet

Maalinauhantien ja Rajakentäntien katualueet on mitoitettu siten, että niiden reunoilla on jalkakäytävät. Rajakentäntien ja Maalinauhantien kulmauksen sekä Rajakentänkujan laajan kääntöpaikan yhteydessä katualueilla sijainneet yleiset pysäköintialueet on siirretty Rajakylän liikuntapuiston sekä matonpesupaikan pysäköintialueiden yhteyteen. Näiltä osin katualueita on supistettu ja liitetty asuinkortteleiden sekä niiden pysäköintialueiden osiksi. Liikuntapuistoa vasten olevalle Rajakentäntien katualueelle kaupunkikuvallisista syistä osoitettu puurivi-merkintä säilyy. Korttelin 91004 pohjoisosien huoltoajo on hoidettava Estepolulta, mikä sallitaan kaavamerkinnällä.

5.4 KAAVAMUUTOKSEN VAIKUTUKSET

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavaa laadittaessa on tarkasteltu hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on kuvattu muutos voimassa olevan asemakaavan mukaisen nykytilan ja kaavamuutoksessa suunnitellun tilanteen välillä.

0-vaihtoehto (Nykytilanne, asemakaavoja ei muuteta)

Kortteleiden täydennysrakentaminen kaavailla asumisoikeus- tai vapaarahoitteisilla asunnoilla ei ole ilman asemakaavojen muuttamista mahdollista. Täydennysrakentaminen ei toteutuisi ja asuinkortteleiden nykyisten vuokratalojen pohjoispuoleiset pysäköintialueet säilyisivät ennallaan. Mahdollisuus kortteleiden asukasrakenteen monipuolistamiseksi ja kaupunkikuvan kohentamiseksi uudisrakentamisella menetettäisiin.

Asuminen, väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Länsimäen väkiluvun ennustetaan laskevan 1,4 % vuoteen 2025 mennessä mutta yli 65-vuotiaiden osuuden kasvavan. Asuntokanta on muuhun Vantaaseen verrattuna vuokratalovaltaista. Kaavamuutos lisää asumisen kokonaisrakennusoikeutta 6 350 k-m², mikä asumisväljyydellä 1 asukas/40 k-m² kasvattaisi kaavamuutosalueen väkilukua noin 150 asukkaalla. Uudisrakentaminen asumisoikeusasunnoilla tms. ja uusien asukkaiden muuttaminen niihin mahdollistavat alueen väestörakenteen monipuolistamisen ja positiivisen kehityksen.

Palvelut, työpaikat ja elinkeinotoiminta

Kumoutuvan asemakaavan mahdollistamat liike- ja palvelutilat korttelin 91003 eteläosan lamellitalojen pohjakerroksissa säilyvät myös kaavamuutoksessa. Täydennysrakentamisen myötä lisääntyvä väkiluku vaikuttaa positiivisesti Länsimäen palveluihin ja elinkeinotoimintaan.

Yhdyskuntarakenne, kaupunki- ja taajamakuva

Kaavamuutoksen mukainen rakentaminen täydentää Länsimäkeä ja tukee sen kehittämistä. Uusien asuinkerrostalojen ja niiden pihojen rakentaminen pienentää ja jäsentää nykyisiä laajoja pysäköintikenttiä.

Uudet kaavamääräykset sisältävät kumoutuvia asemakaavoja enemmän kaupunki- ja taajamakuvaan laatua kohentavia vaatimuksia.

Liikenne

Uusiin asuinrakennuksiin muuttavat asukkaat lisäävät kaavamuutosalueen väkilukua, mikä lähtökohtaisesti hieman lisää liikennettä alueella ja tonttikaduilla. Pääkatuverkon liikennemäärät ovat suuria, joten vaikutukset niihin ovat vähäisiä. Uuden asuinrakentamisen sijoittuminen olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varaan mahdollistaa asukkaiden liikkumisen julkisilla kulkuneuvoilla ja kevyen liikenteen keinoin. Tämä vähentää oman auton käyttötarvetta ja tukee liikennemäärän kasvun hillitsemistä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Muinaisjäännösalueiden (I maailmansodan linnoituslaitteet) nykyinen maankäyttö ei muutu kaavamuutoksessa eikä niiden alueille osoiteta uutta rakentamista. Kaavamerkinnoissa- ja määräyksissä on huomioitu kiinteiden muinaisjäännösten suojelu.

Tekninen huolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueen vesijohtoverkosto on rakennettu (kts. kohta 3.1.3 Rakennettu ympäristö) eikä sitä tarvitse muuttaa. Uudet rakennukset liitetään vesijohtoverkostoon, mihin liittyvä rakentaminen kohdistuu uudisrakennusten tonteille.

Jätevesiviemäröinti

Asemakaavan muutosalueen jätevesiviemärit on rakennettu (kts. kohta 3.1.3 Rakennettu ympäristö) eikä niitä tarvitse muuttaa. Uudet rakennukset liitetään jätevesiviemäriverkostoon, mihin liittyvä rakentaminen kohdistuu uudisrakennusten tonteille.

LIITE: Kaupunginhallitus 03.10.2016 / 20 §

Kaavamuutos säilyttää nykyisen asemakaavan mukaisessa Estepuistossa sekä asuinkortteleiden keskellä sijaitsevat, alueen maisemarakenteen kannalta keskeisimmät mäkialueet metsineen. Uusien korttelialueiden istutuksen jäsentävät maisemakuvaa.

Luonnonolot

Uudisrakentaminen sijoittuu alueille, joissa on jo muokattu maapohjaa täytöin tai rakentamisella. Uudisrakennusten alueiksi muuttuvat pysäköintialueet sekä katualueiden osat ovat avointa, päälystettyä kenttää, jolla on kasvillisuutta erittäin vähän. Keskeisimmät mäkialueet metsineen sekä piha-alueet puustoineen säilyvät.

Kaavamääräyksissä edellytetään, että asuinkerrostalojen- sekä autopaikkojen korttelialueiden hulevesiä on viivytettävä ennen niiden johtamista kiinteistön ulkopuolelle. Hulevedet on ensisijaisesti käsiteltävä imeytystä edistävissä avopainanteissa, mikä parantaa hulevesien laatua ja ylläpitää maaperän hydrogeologista tasapainoa.

Pienilmasto

Kaavamuutoksen mukainen rakentaminen istutuksineen muodostaa asuinpihoja suojaavia alueita, joilla pienilmasto-olosuhteet nykyiseen asemakaavaan verrattuna kohenevat.

5.4.3 Yhteenveto

Kaavamuutoksella luodaan edellytykset hyvälle, terveelliselle ja kaupunkimaiselle asuin- ja toimintaympäristölle. Kaavamuutoksessa otetaan huomioon rakennettu ympäristö sekä kulttuurihistoriallisesti ja maisemarakenteen kannalta tärkeät kohteet. Kokonaisuutena ympäristön laatu paranee. Hyviin joukkoliikenneyhteyksiin ja palveluihin tukeutuvan alueen täydennysrakentaminen on kestävä kehityksen ja ilmastovaikutusten kannalta hyvä ratkaisu.

5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tonttikatujen ja Länsimäentien ajoneuvoliikenteestä ei aiheudu kaavamuutosalueella asumiselle merkittäviä ympäristöhäiriöitä.

5.6 KAAVAMERKINNÄT JA –MÄÄRÄYKSET

Kaavamerkinnot ja –määräykset ovat tämän kaavaselostuksen liitteenä.

6 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS

6.1 TOTEUTUSTA OHJAAVAT JA HAVAINNOLLISTAVAT SUUNNITELMAT

Asemakaavamerkintöjen ja -määräysten lisäksi asemakaavan toteutusta ohjaavat toteutussuunnitelmista rakennuslupavaiheessa pyydettävät lausunnot mm. pelastusviranomaiselta, museoviranomaiselta ja kaupunkikuvaneuvottelukunnalta.

Vantaan kaupunginhallitus on asettanut rakennuslupaviranomaisen asiantuntija-avuksi kaupunkikuvaneuvottelukunnan, johon on nimetty edustajat kaupunkisuunnittelulautakunnasta, rakennuslupajaostosta, rakennusvalvonnasta, kaupunkisuunnittelusta, kuntatekniikan keskukselta ja kaupungin museosta. Asiantuntijajäsenenä on myös arkkitehti kaupunkin organisaation ulkopuolelta. Lupahakemuksia käsiteltäessä neuvottelukunta antaa rakennuslupajaostolle tai viranhaltijalle päätöksentekoa varten lausunnon kaupunginkuvallisista ratkaisuista.

6.2 TOTEUTTAMINEN JA AJOITUS

Asemakaavan muutokseen liittyy Vantaan kaupungin ja VAV Asunnot Oy:n välinen toteuttamissopimus mm. kunnallistekniikan korvauksista, rakentamisen toteutusajataulusta sekä esisopimus määräalojen myynnistä VAV Asunnot Oy:lle, millä varmistetaan kaavamuutoksen

mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Toteuttamissopimuksella edellytetään, että uudet asuinkerrostalot toteutetaan asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena asuntotuotantona.

Asemakaavan muutoksen toteuttaminen alkaa asuinkerrostalojen rakentamisella tonteille 91002/5 ja 91003/11.

Asemakaavojen toteutumisen varmistamiseksi toteuttamissopimukseen sisältyy rakentamisvelvoite, jolla maanomistaja velvoitetaan rakentamaan tontit tietyssä ajassa. Velvoitteen rikkominen on sanktioitu sopimussakoin. Kun asemakaava on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta, kunta voi antaa Maankäyttö- ja rakennuslain 97 §:n mukaisen rakentamiskehotuksen, jos tontin sallitusta kerrosalasta ei ole käytetty vähintään puolta.

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 3.1.3 mukaan ja siihen kaavamuutoksesta aiheutuvat muutokset ovat kohdassa 5.4.1 (Tekninen huolto).

7 KAAVAMUUTOSTYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kari Nauska / VAV Asunnot Oy
Ilkka Joenperä / TA-Yhtiöt Oy
Jesse Anttila / Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy

Vantaan kaupunki

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

Aluearkkitehti Vesa Karisalo / Kaupunkisuunnittelu
Aluearkkitehti Asta Tirkkonen / Kaupunkisuunnittelu
Kaavasuunnittelija Jukka Köykkä / Yrityspalvelut
Maisema-arkkitehti Laura Muukka / Kaupunkisuunnittelu
Suunnitteluavustaja Merja Hokkanen / Kaupunkisuunnittelu
Kaavoitusteknikko Jyrki Nieminen / Kaupunkisuunnittelu
Geotekniikkainsinööri Matti Holtari / Geotekniikka (Maaperä)
Kehitysinsinööri Paula Jääskeläinen / Kehittämisyksikkö
Kehitysinsinööri Mika Vähämaa / Kehittämisyksikkö
Liikenneinsinööri Susanna Koponen / Liikennesuunnittelu
Lupa-arkkitehti Sampo Sälevaara / Rakennusvalvonta
Rakennustutkija Susanna Paavola / Vantaan kaupunginmuseo
Suunnitteluinsinööri Antti Auvinen / Vesihuollon yleissuunnittelu
Maisema-arkkitehti Petra Tammisto / Viheralueyksikkö
Ympäristöinsinööri Krister Höglund / Ympäristökeskus
Ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen / Ympäristökeskus
Asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson / Yrityspalvelut
Tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö / Yrityspalvelut

VANTAAN KAUPUNKI, Kaupunkisuunnittelu

Vantaalla 12.9.2016.

Vesa Karisalo, aluearkkitehti

Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenvedo

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	25.04.2016
Kaavan nimi	002241 Maalinauhantie Länsimäki 91 kaupunginosa		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm		12.05.2014
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus		092002241
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	8,9167	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	8,9167

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	8,9167	100,0	36390	0,41	0,0000	6350
A yhteensä	3,8872	43,6	36390	0,94	0,3177	6350
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,8068	31,5			0,0000	
R yhteensä						
L yhteensä	2,2227	24,9			-0,3177	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

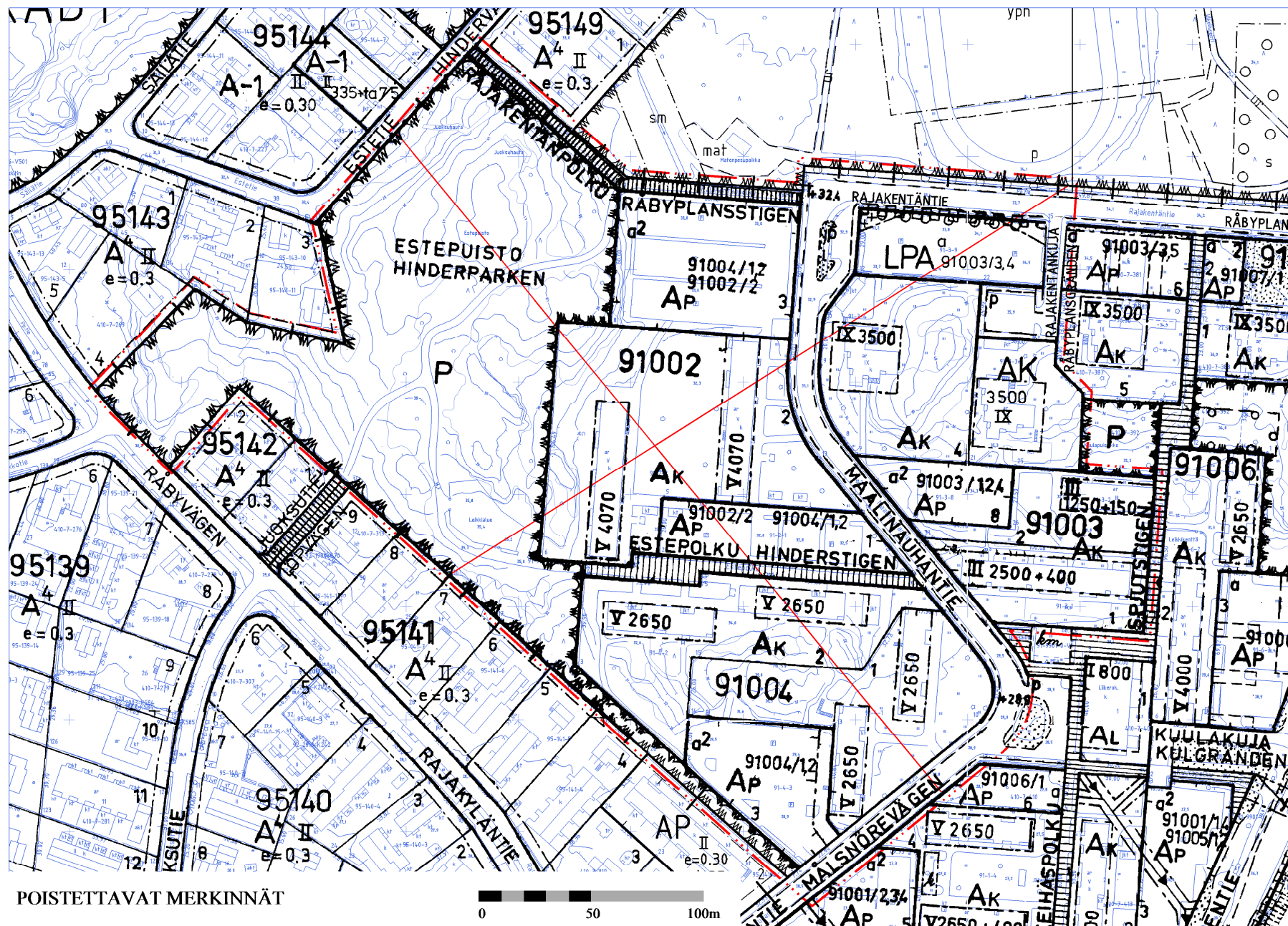
Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	8,9167	100,0	36390	0,41	0,0000	6350
A yhteensä	3,8872	43,6	36390	0,94	0,3177	6350
AK	3,8872	100,0	36390	0,94	0,3177	6350
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,8068	31,5			0,0000	
V	0,0000				-2,8068	
VL	2,8068	100,0			2,8068	
R yhteensä						
L yhteensä	2,2227	24,9			-0,3177	
Kadut	0,7832	35,2			-0,1051	
Kev.liik.kadut	0,2096	9,4			0,0000	
LPA	1,2299	55,3			0,9881	
Ap	0,0000				-1,2007	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002241

Päiväys
Datum

12.9.2016

Pohjakarttalehtien numerot 1 / 3
Baskartbladens nummer

681505, 681506

Vantaan kaupunki
Asemakaavan muutos**MAALINAUHANTIE**Kaupunginosa 91, Länsimäki
Korttelit 91002, 91004 ja osa korttelia
91003 sekä katualueet.(Kumoutuvan asemakaavan korttelit
91002, 91004 ja osa korttelia 91003
sekä katu- ja virkistysalueet.)

Tonttijako

Osa korttelia 91003.

Tonttijaon muutos

Osat kortteleista 91002 ja 91003.

Kaupunginosa 95, Rajakylä

Katu- ja virkistysaluetta.

1:2000

Vanda stad

Ändring av detaljplanen

MÅLSNÖREVÄGEN

Stadsdel 91, Västerkulla

Kvarteren 91002, 91004 och del av kvartere
91003 samt gatuområdena.(Kvarteren 91002, 91004 och del av kvarter
91003 samt gatu- och rekreations-
områdena i den plan som upphävs.)

Tomtindelning

Delar av kvarteren 91003.

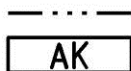
Ändring av tomtindelningen

Delar av kvarteren 91002 och 91003.

Stadsdel 95, Råby

Gatu- och rekreationsområde.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinkerrostalojen korttelialue. Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m²/ porrastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja.

Talousrakennukset voivat sijaita myös rakennusalan ulkopuolella.

Saunoja ja teknisiä tiloja saa rakentaa sen estämättä, mitä suurimmasta sallitusta kerrosluvusta on määrätty.

Ennen 1.1.2000 rakennetuissa asuinrakennuksissa saa asemakaavassa osoitetun suurimman sallitun kerrosluvun lisäksi olla kokonaan tai pääosin maanpäällinen kerros. Niihin voidaan korttelissa 91003 kerrosluvulla III osoitetuissa asuinrakennuksissa sijoittaa asuin-, liike-, palvelu- ja työtiloja.

Väestönsuojat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Jätehuolto voidaan toteuttaa korttelikohtaisesti.

Rakennukset

Julkisivujen tulee olla arkkitehtuuriltaan moderneja ja vähäeleisiä.

Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Korttelin 91002 tontille 5 ja korttelin 91003 tontille 11 rakennettavien rakennusten tulee muodostaa rakennustaluttaan, ilmeeltään ja arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus. Asuinrakennusten julkisivujen pääasiallisen materiaalin tulee olla rappaus ja kattojen on oltava ilmeeltään tasakattomaisia.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus. Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, balkongers och terrassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje våningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

Ekonomibyggnaderna kan också vara belägna utanför byggnadsytan.

Bastur och tekniska utrymmen får byggas utan att det som bestämts om det största tillåtna våningstalet utgör något hinder.

I bostadsbyggnader som uppförts före 1.1.2000 får utöver det högsta tillåtna våningstalet som angetts i detaljplanen dessutom finnas ett våningsplan som helt eller till huvuddelen är beläget ovan marknivå. I dessa kan man i kvarter 91003 i de bostadsbyggnader som getts våningstalet III förlägga bostads-, affärs-, service- och arbetslokaler.

Skyddsrum får placeras utan att tomtindelningen utgör ett hinder.

Avfallshanteringen kan förverkligas inom varje enskilt kvartersområde.

Byggnader

Fasaderna ska vara moderna och sparsmakade till sin arkitektur.

Fasaden i markplanet får inte ge ett slutet intryck.

Entréerna ska framhåvas med arkitektoniska medel.

Trapphusen ska ha dagsljusinsläpp.

De byggnader som uppförs på tomt 5 i kvarter 91002 och tomt 11 i kvarter 91003 ska utgöra en helhet till byggnadsätt, utseende och arkitektur. Det huvudsakliga materialet i bostadsbyggnadernas fasader ska vara puts och taken ska till sitt utseende likna plana tak.

Kulkuväylien läheisyydessä rakennusten ensimmäisessä kerroksessa rappausalustan on oltava myös mekaanista rasitusta kestävä.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden AL-lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 28 dB, ellei kaavamerkinnöistä ja määräyksistä muuta johdu.

Pihat

Tonttia ei saa aidata toista asuintonttia vastaan.

Toisiinsa rajautuvilla tonteilla tulee pihojen leikki- ja oleskelualueet sekä istutukset suunnitella ja rakentaa yhtenäisesti.

Muuta

Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl/30 asun- tok-m², joista vähintään puolet pitää olla sääsuojatussa ja helposti käytettävissä tilassa.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1 ap/130 k-m ²
Liiketilat	1 ap/35 k-m ²
Toimisto-, palvelu- ja työtilat	1 ap/50 k-m ²

Lähivirkistysalue.

Autopaikkojen korttelialue.

Autojen säilytysrakennusten yhteyteen saa rakentaa huolto- ja teknisiä tiloja.

Alueelle saa sijoittaa jätehuollon tiloja ja keräysjärjestelmiä rakennelmineen.

Maantasopysäköintialueet on erotettava muusta ympäristöstä ja yleisistä kevyen liikenteen väylistä suojaistutuksin, ja kaupunkikuvan sitä edellyttäessä puurivein, ja jäsennöitävä puu- ja pensasistutuksin.

Puut tulee istuttaa kantavalle kasvualustalle.

Kaupunginosa raja.

Korttelin, korttelinosa ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Sivon tonttijon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupunginosa numero.

Kaupunginosa nimi.

Korttelin numero.

MAALINUAHTIE

4070

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

kpl11%

Merkintä osoittaa, kuinka monta prosenttia sallitusta rakennusoikeudesta saa käyttää liike- ja palvelutiloja varten.

III

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

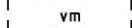
Rakennusala.

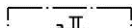
Ohjeellinen rakennusala.

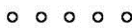
Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.

Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.

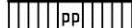
Auton säilytyspaikan rakennusala, jossa roomalainen numero osoittaa autotasojen suurimman sallitun määrän.

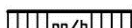
Säilytettävä / istutettava puurivi.

Katu.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla huolto-ajo on sallittu.

I närheten av gånglederna ska byggnadernas putsunder^{2/3} lag på det första våningsplanet också tåla mekaniska påfrestningar.

Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller i bostadsrummens ytterväggar AL ska vara minst 28 dB, ifall inte annat bestäms genom planbeteckningar och bestämmelser.

Gårdsplaner

En tomt får inte inhägnas mot en annan bostadstomt.

På de tomter som gränsar till varandra ska gårdsplanernas lek- och vistelseområden samt planteringar planeras och anläggas på ett enhetligt sätt.

Övrigt

Cykelplatser ska reserveras minst 1 st./30 m²-vy, varav minst hälften måste finnas i väderskyddade och lättillgängliga utrymmen.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäderna	1 bp/130 m ² -vy
Affärslokaler	1 bp/35 m ² -vy
Kontors-, service- och arbetsutrymmen	1 bp/50 m ² -vy

Område för närrekreation.

Kvartersområde för bilplatser.

I anslutning till de byggnader där bilar förvaras får utrymmen för underhåll och teknik byggas.

I området får utrymmen för sophantering och system för insamling inklusive konstruktioner placeras.

Parkeringsområdena i markplan ska separeras från den övriga omgivningen och de allmänna lederna för gång- och cykeltrafik genom skyddande planteringar, och där stadsbilden så kräver genom trädtrader, samt indelas med träd- och buskplanteringar i partier.

Träd ska planteras på bärande växtunderlag.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Beteckningen anger hur många procent av den tillåtna byggnadsrätten som får användas för affärs- och service lokaler.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Byggnadsyta.

Riktgivande byggnadsyta.

Byggnadsyta där transformator får placeras.

Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.

Byggnadsyta för förvaringsplats för bil där den romerska siffran anger största tillåtna antal bilplan.

Trädtrad som skall bevaras / planteras.

Gata.

För gång- och cykeltrafik reserverad gata.

För gång- och cykeltrafik reserverad gata där service- trafik är tillåten.

(91002/4)

Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit ja tontit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolaita (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös.

Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

HULEVEDET

AK- ja LPA -alueita koskevia määräyksiä:

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään. Hulevesien viivytysrakenteiden tulee tyhjäntä 24 tunnin kuluessa.

Hulevedet on käsiteltävä ensisijaisesti tonttikohtaisesti avopainanteissa. Hulevesien hallinnan edellyttämät järjestelmät saavat sijaita tonttijaosta riippumatta.

MUUTA

Jätehuollon tilat ja keräysjärjestelmät rakennelmineen sekä aidat ja muurit on sovitettava kaupunkikuvaan ja rakennusten arkkitehtuuriin.

TONTTIIAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

Siffrorna inom parentes anger de tomter och kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.

Områdesdel, där det finns en fast fornlämning som fredats med stöd av lagen om fornminnen (295/1963). Att gräva, täcka in, ändra, skada eller på annat vis göra åverkan på området är förbjudet enligt fornminneslagen. Över planer som berör eller anknyter till området ska utlåtande av museimyndighet begäras.

DAGVATTEN

Bestämmelser som gäller AK- och LPA -områdena:

För bygglovets måste en dagvattenplan utarbetas.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet. Konstruktionerna för fördröjning av dagvatten bör tömmas inom 24 timmar.

Dagvattnen måste i första hand behandlas i öppna sänkor på de enskilda tomterna. De system som hanteringen av dagvatten förutsätter får vara belägna oavsett tomtindelningen.

ÖVRIGT

Avfallshanteringsutrymmena och insamlingssystemen inklusive konstruktioner samt inhägnader och murar ska anpassas till stadsbilden och byggnadernas arkitektur.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda ____ 20__

Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Mättningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____ / ____ 20__

Godkänd av stadsfullmäktige ____ / ____ 20__

91
LÄNSIMÄKI
VÄSTERKULLA

Kaupunkisuunnittelu**12.9.2016**

Kaupunginhallitus 23.5.2016 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta **nro 002241 / Maalinauhantie**. Lausuntoja pyydettiin 1 ja saatiin 2 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 Vantaan kaupunginmuseo	Ei huomautettavaa.	Ei tarkistuksia.
NRO 2 Uudenmaan ELY-keskus (Lausuntoa ei pyydetty, lausunto jätetty 15.8.2016)	Alueen rakentumisen ja suunnittelun historiaa ei ole kuvattu kaavaselostuksessa. Asemakaavan muutosehdotus on yleiskaavan tavoitteiden mukainen ja tiivistää onnistuneesti olemassa olevaa rakennetta.	Ei tarkistuksia.

NRO 1 Vantaan kaupunginmuseo**Lausunto/ 23.6.2016:**

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta nro 002241, Maalinahantie. Kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologian osalta. Kaavamuutoksen tarkoituksena on Länsimäen täydennysrakentaminen muuttamalla osia Maalinahantien ja Rajakentäntien kulmauksen pysäköintialueista asuinkerrostalojen korttelialueiksi.

Kaupunginmuseo on lausunut asemakaavasta mielipiteensä rakennetun kulttuuriympäristön osalta kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma vaiheessa 24.6.2016. Museo on todennut, että Kuulakuja 5:n ostoskeskuksen välittömässä läheisyydessä olevien asuinkerrostalojen suojeluperusteita tulisi punnita kaavatyön yhteydessä osana kokonaisuutta, jonka ne muodostavat rakennusperintöarvoiltaan merkittävän ostoskeskuksen kanssa. Kerrostalot eivät ole yksittäisinä kohteina rakennusperintöarvoiltaan erityisen merkittäviä. Niihin on tehty julkisivuremontit, jotka ovat muuttaneet rakennusten alkuperäisilmeen kokonaan. Massoittelut pysyvät näiden rakennusten kohdalla uudessa asemakaavassa ennallaan. Näin ollen museolla ei ole suojeluvaateita kyseisten rakennusten suhteen.

Museovirasto on käsitellyt asemakaavamuutosta lausunnossaan 9.10.2014 (MV/250/05.02.00/2014). Kaupunginmuseo katsoo, että Museoviraston lausunto on otettu hyvin huomioon asemakaavamuutoksessa. Muinaisjäännösalueet ovat asianmukaisesti merkitty kaavakarttaan. Lisäksi kaavaselostuksesta löytyy Museoviraston lausunnon mukaisesti lyhyet selostukset muinaisjäännöskohteista.

Näin ollen kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavamuutosehdotuksesta.

Vastine:

-

Tarkistukset:

Ei aiheuta tarkistuksia.

NRO 2 Uudenmaan ELY- keskus

Lausunto/ 15.8.2016:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Länsimäen Maalinauhantien kortteleiden 91002-91004 asemakaavan muutosehdotuksesta (kaava nro 002241) Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa 18.8.2016 mennessä.

Alueen rakentumisen ja suunnittelun historiaa ei ole kuvattu kaavaselostuksessa. Vanhojen lamelli- ja pistetalojen sijoittelussa ja topograflan huomioimisella lienee ollut oma merkityksensä. Kaavaratkaisu vaikuttaa noudattavan mainittuja periaatteita. Kaavaselostuksesta ilmenee myös korttelirakenteen ominaispiirteiden tunnistaminen, mikä on vaikuttanut kaavaratkaisuun.

Asemakaavan muutosehdotus on yleiskaavan tavoitteiden mukainen ja tiivistää onnistuneesti olemassa olevaa rakennetta.

Vastine:

-

Tarkistukset:

Ei aiheuta tarkistuksia.

21 § Asemakaavamuutos 002286, 60 Hiekkaharju / Hiekkaharjun vesitorni

VD/9254/10.02.04.01/2015
HP/TLA/ATI/SLA/SRU/JB

Malmimäenpuistoon kaavoitetaan paikka uudelle Hiekkaharjun vesitornille. Suurin osa puistosta säilyy lähivirkistysalueena. Uutta rakennusoikeutta ei tule.

Asemakaavamuutos koskee erityisaluetta ja lähivirkistysaluetta kaupunginosassa 60, Hiekkaharju. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa virkistysaluetta kaupunginosassa 60, Hiekkaharju.

Alue sijaitsee Hiekkaharjun koulun pohjoispuolella Talvikkitien ja Malmimäenpolun kulmassa. Sijainti on lähellä nykyistä vesitornia.

Kaavan hakija

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY.

Maanomistus

Vantaan kaupunki.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut HSY:n palkkaamana konsulttina WSP Finland Oy. Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientaloaluetta (A3). Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti pientaloja. Myös asuinympäristöön soveltuvia työtiloja voidaan sallia. Yleiskaavassa, kaavamuutosalueen vieressä, on Talvikkitien vasemmalla puolella merkintä yhdyskuntateknisen huollon alueelle, ET, joka on varattu yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille ja laitteille ja jolla nykyinen vesitorni sijaitsee.

Asemakaavan muutos

Hiekkaharjun nykyinen vesitorni on tullut käyttöikänsä loppuun, eikä sitä ole järkevää peruskorjata. Uuden vesitornin sijainniksi valittiin Malmimäki, koska se sijoittuu kulutusalueen keskelle, on korkealla ja hyödyntää olemassa olevat runkolinjat.

Käyttötarkoitus muuttuu puistoalueesta (P) yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET). Vesitornia ympäröivä alue säilyy lähivirkistysalueena (VL). Vesitornin tulee olla arkkitehtuuriltaan ja valaistukseltaan korkeatasoinen ja innovatiivinen. Tornin tulee olla hahmoltaan tunnistettava ja maisemaan sopiva.

Vesitorni aidataan HSY:n yleisen linjauksen mukaisesti turvallisuussyistä. Aidan tulee olla arkkitehtuuriltaan maisemaan sopiva. Myös vesitornin jalusta ja huoltoalue tulee suunnitella lähiympäristöön sopivaksi. Ulkoilureittien suunnittelussa on säilytetty olemassa olevat, rakentamattomat polut mahdollisuuksien mukaan. Lähivirkistysalueen lävitse kulkeva ohjeellinen huoltotie on osa ulkoilureitistöä. Ajoyhteys tulee sovittaa alueelle siten, että alueella olevat suuret männyt pääosin säilyvät.

Kaava-alueen kokonaispinta-ala, ilman korttelin ulkopuolisia katualueita, on noin 2,8 hehtaaria. Tästä n. 2,6 ha on lähivirkistysaluetta ja n. 0,3 ha on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten aluetta (ET). Kaavamuutoksella ei synny uutta rakennusoikeutta.

HSY vastaa tornin toteutussuunnittelusta ja rakentamisesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 23.11.2015.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 8 kpl. Mielipiteissä oltiin huolestuneita rakennusaikaisesta liikenteestä ja siitä, miten torni varjostaa pihoja. Kaupungin museo painotti vesitornin maisemallista merkitystä.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 11.5.2016.

Sopimus

Asemakaavan muutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.6.2016 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 13.6.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002286, 60 Hiekkaharju / Hiekkaharjun vesitorni,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistaa maksuluokka 3 (10 000 €) ja todeta, että hakija HSY maksaa muutostustannukset, yhteensä 10 000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 17.8.-15.9.2016. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 13.6.2016 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin neljä ja saatiin yksi kappale. Finavian lausunnossa ei ollut huomautettavaa. Lausunnossa mainittiin, että lentoasemien läheisyyden takia vesitornin rakentamiselle tulee hankkia lentoestelupa. Kaavamääräyksissä on otettu huomioon lentoestekorkeus +96 mpy ja vaatimus lentoesteluvasta saatetaan HSY:n ja Vantaan rakennusvalvonnan tietoon.

Tehdyt tarkistukset

Asemakaavamuutosselostukseen on tehty teknisiä tarkistuksia ja vaihdettu kaavakartta kokoon 1:2000. Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä vaadi uutta nähtävillespanoa.

Kaupunkisuunnittelujohtaja esittää 27.9.2016 kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukainen vastine lausuntoon ja tehdään esitetyt tarkistukset asemakaavamuutosselostukseen,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 13.6.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002286, 60 Hiekkaharju / Hiekkaharjun vesitorni.

Kaupunginhallitus 3.10.2016 § 21

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukainen vastine lausuntoon ja tehdä esitetyt tarkistukset asemakaavamuutosselostukseen, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 13.6.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002286, 60 Hiekkaharju / Hiekkaharjun vesitorni.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asemakaavamuutosselostus 13.6.2016. Selostusta on tarkistettu 3.10.2016
- Lausunto ja vastine 3.10.2016 / 002286

Täytäntöönpano: kaupunkinkanslia, ote kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. 8392 6185
asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, puh. 8392 8044
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Tikkurila

002286

HIEKKAHARJUN VESITORNI

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 13.6.2016 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002286. Selostusta on tarkistettu 3.10.2016. Kaavoitus on tullut vireille 23.11.2015.

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

koskee erityis- ja lähivirkistysaluetta kaupunginosassa 60, Hiekkaharju.

(Kumoutuvan asemakaavan virkistysalue kaupunginosassa 60, Hiekkaharju)

002286 Hiekkaharjun vesitorni. Hiekkaharjun uudelle vesitornille kaavoitetaan alue Malmimäeltä. Suurin osa nykyisestä puistoalueesta jää virkistyskäyttöön. Tornille varattu osa muutetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi, ET. Vanha vesitorni Talvikkitien toiselta puolen puretaan. Kaavalla ei synny uutta rakennusoikeutta.

Kaavamuutokseen ei liity sopimusta. Vantaan kaupunki vuokraa myöhemmin ET-alueen Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:lle.

Kaavamuutoksen laatijan nimi ja yhteystiedot:

Saija Lauriala, 09 83922335, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunnittelualue sijaitsee Hiekkaharjun koulun pohjoispuolella Talvikkitien ja Malmimäenpolun kulmassa. Sijainti on lähellä nykyistä vesitornia.

Kaavamuutosalueen raja

1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- HSY:n tekemä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 28.10.2015
- Kaavoitus tuli vireille 23.11.2015 työnumerolla 002286
- Mielipiteet pyydettiin 22.1.2016 mennessä (MRL 62 ja 63 §) ja niitä saatiin 8 kpl.
- Tiedotustilaisuus vesitornin hankkeesta ja kaavoitustyöstä järjestettiin 13.1.2016 Hiekkaharjun koululla
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.6.2016
- Nähtävilläolo 17.8.–15.9.2016. Ei muistutuksia.
- Lausuntoja pyydettiin 4 lausunnonantajalta ja saatiin 1 kpl.

Sisälllys

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1	KAAVA-ALUEEN SIJAINTI	1
1.2	KAAVAPROSESSIN VAIHEET	1
1.4	MUUT KAAVAA KOSKEVAT ASIAKIRJAT, TAUSTASELVITYKSET JA LÄHDEMATERIAALIT	2
2	TIIVISTELMÄ	3
3	LÄHTÖKOHDAT	4
3.1	SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA	4
3.2	SUUNNITTELUTILANNE	11
4	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	13
4.1	SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET	13
4.2	OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ	13
4.3.	ASEMAKAAVAN TAVOITTEET	14
4.4	ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET	16
5.1	KAAVAN RAKENNE	19
5.2	YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	19
5.3	ALUEVARAUKSET	19
5.4	KAAVAN VAIKUTUKSET	19
5.5	YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	23
5	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	23
6	KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET	23

1.4 MUUT KAAVAA KOSKEVAT ASIAKIRJAT, TAUSTASELVITYKSET JA LÄHDEMATERIAALIT

- HSY:n Hiekkaharjun uuden vesitornin hankesuunnitelma (hyväksytty HSY:n hallituksessa 21.8.2015)
- Maanäytteiden tutkimustulokset (Maateknikka Oy 11.8.2015)
- Pohjatutkimuskartta 3803LO2001 (Pöyry Finland Oy 20.4.2015)

2 TIIVISTELMÄ

Hiekkaharjun nykyinen, 1960- ja -70-luvulla rakennettu vesitorni on tullut käyttöikänsä loppuun. Tällä hetkellä tornin kapasiteetista on käytössä enää yksi kolmasosa. Kuntokartoituksen ja saneerattavuusselvityksen perusteella nykyisen tornin korjaaminen olisi haasteellinen ja kallis ratkaisu, eikä sillä saavutettaisi maksimissaan kuin 20 vuoden lisäkäyttöä. Vesitorniton vaihtoehto vaatisi huomattavia parannuksia nykyisiin runkolinjainvestoihin, eikä siltikään saavutettaisi uuden vesitornin kaltaista toimintavarmuutta.

HSY on teettänyt Hiekkaharjun uudesta vesitornista hankesuunnitelman. Uuden vesitornin rakentaminen nykyisen tornin läheisyyteen hyödyntää paitsi olemassa olevat runkolinjat, myös paineentasauksen kannalta tärkeän korkeuden Malmimäen huipulla. Sijainti keskellä kulutusaluetta on vedenjakelullisesti hyvä tulevaisuutta ajatellen.

Käyttötarkoitus muuttuu puistoalueesta (P) yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET). Vesitornia ympäröivä alue säilyy lähivirkistysalueena (VL). Vesitornin tulee olla arkkitehtuuriltaan ja valaistukseltaan korkeatasoinen ja innovatiivinen. Tornin tulee olla hahmoltaan tunnistettava ja maisemaan sopiva.

Vesitornille tapahtuu huoltoajoa muutaman kerran kuukaudessa. ET-alue koostuu tornin vaatimasta tilasta suoja-alueineen sekä huoltoajolle varatusta alueesta. Vesitorni aidataan HSY:n yleisen linjauksen mukaisesti turvallisuussyistä. Aidan tulee olla arkkitehtuuriltaan maisemaan sopiva. Myös vesitornin jalusta ja huoltoalue tulee suunnitella lähiympäristöön sopivaksi. Ulkoilureittien suunnittelussa on säilytetty olemassa olevat, rakentamattomat polut mahdollisuuksien mukaan. Lähivirkistysalueen lävitse kulkeva ohjeellinen huoltotie on osa ulkoilureitistöä. Ajoyhteys tulee sovittaa alueelle siten, että alueella olevat suuret männyt pääosin säilyvät.

Kaava-alueen kokonaispinta-ala, ilman korttelin ulkopuolisia katualueita, on noin 2,8 hehtaaria. Tästä n. 2,6 ha on lähivirkistysaluetta ja n. 0,3 ha on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten aluetta (ET). Kaavamuutoksella ei synny uutta rakennusoikeutta.

HSY vastaa tornin toteutussuunnittelusta ja rakentamisesta.

Asemapiiirustus, kuva WSP.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Tikkurilan pohjoispuolella Hiekkaharjussa, Talvikkitien itäpuolella Malmimäellä. Malmimäki on osa Hiekkaharjun selännettä. Männikköistä Malmimäkeä rajaavat Hiekkaharjun koulu, pientaloalue ja Talvikkitie. Tien länsipuolella, Simonkylässä, sijaitsee nykyinen eli myöhemmin purettava vesitorni ja tämän pohjoispuolella kerrostaloalue. Nykyinen vesitorni erottuu maisemassa ja näkyy kauas.

Simonkylän puolella sijaitseva nykyinen Hiekkaharjun vesitorni näkyy maisemassa kauas.

3.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Hiekkaharjun kaupunginosa sijoittuu nimensä mukaisesti luode-kaakkoissuuntaiselle harjulle, joka on hieman ympäröivää maastoa ylempänä. Hiekkaharjun asuinalueen kohdalla harju on jääkauden jälkeisten merivaiheiden aikana tasoittunut laajaksi selänneeksi, jolle on ollut helppo rakentaa. Harjuun kuulunut suuri Malmimäki on sotien jälkeen kaivettu lähes kokonaan pois, lukuun ottamatta sen lounaiskulmaa joka on hiekanoton loputtua säilytetty ja maisemoitu. Maisemakuvalle ovat tyypillisiä valoisat männiköt.

Ilmakuva Hiekkaharjusta vuodelta 2004. Kuvan vasemmassa laidassa oleva Hiekkaharjun koulu on rakennuksena suurikokoinen, mutta matala ja sijaitsee ympäröivää maastoa alempana, eikä juuri erotu kaupunkikuvassa.

Ilmakuva Hiekkaharjusta vuodelta 2014. Malmimäki on maisemoitu soranoton lopettamisen jälkeen ja puusto alkaa jo hallita maisemakuvaa Talvikkitieltä katsoaessa. Uusi Hiekkaharjun vesitorni tulee sijaitsemaan Malmimäen laella.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue sijaitsee Valkeanlähteen pohjavesialueella. Alueen pohjavedenottamot eivät ole käytössä, mutta pohjavesivarat toimivat varavesilähteenä vedenhankinnan poikkeustilanteessa. Pintavesiä alueella ei ole.

Kasvillisuus ja eläimistö

Malmimäki on vanha soranottoalue ja hiekanoton lopettamisen jälkeen mäki on maisemoitu. Puusto on pääosin nuorta mäntyä ja koivua, mutta alueella on myös useita vanhoja ja kookkaita mäntyjä.

Malmimäellä on pesinyt törmäpääskyjä. Ympäristökeskuksen mukaan linnuista ei ole ollut aikoihin havaintoja eikä hiekkatörmillä ole enää lintujen pesiä.

Mäen laki on hiekkaa, soraa ja kiviä. Maisemoinnissa rinteeseen on istutettu pääosin mäntyä, mutta myös vaahteraa, harmaaleppää ja tammea.

Maaperä ja rakennettavuus

Alue on maaperäkartan mukaan hiekka-aluetta. Tehtyjen pohjatutkimusten perusteella maaperä on pääasiassa tiivistä hiekkaa ja soraa. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen 6-25 m syvyydellä maanpinnasta.

Kaava-alueella ei sijaitse pohjaveden havaintoputkia. Ympäröivällä alueella pohjaveden on havaittu olevan noin 1-3 m syvyydellä maanpinnasta.

Vesitorni suositellaan perustettavaksi paaluttamalla. Myös maanvaraisperustus voi tulla kysymykseen, mutta tämä edellyttää rakennuspaikkakohtaisia pohjatutkimuksia.

Maaperä on pääasiassa tiivistä hiekkaa ja soraa.

Topografia

Maaston korot vaihtelevat alueella +45,0 ja +28,0 metrin välillä. Talvikkien puolella Malmimäki kohoaa jyrkkänä penkereenä. Nousut vaihtelevat paikoittain melko jyrkkinä joka puolella mäkeä. Hiekkaharjun koulu sijaitsee pääosin +26,0 metrin korkeudella.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Hiekkaharjun kaupunginosassa oli vuoden 2015 alussa reilut 5000 asukasta. Väestön ennustetaan kasvavan noin 5200:aan vuoteen 2020 mennessä. Väestön ikärakenteen ennustetaan säilyvän lähes samankaltaisena kuin vuonna 2014. Lasten (ikä 0 – 15 vuotta), työikäisten (ikä 25 – 44 vuotta) ja yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa hiukan. Ikäryhmät 16 – 24 ja 45 – 64 -vuotiaat vastaavasti pienenevät hieman. Maakuntakaavassa Hiekkaharju on merkitty tiivistettäväksi alueeksi ja alueelle kaavaillaan ja ollaan rakentamassa uusia asuntoja, joten kaupunginosan väkiluku nousee myös lähivuosina.

Asuminen

Kaavamuutosalueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Hiekkaharjun kaupunginosassa on suhteellisen vähän työpaikkoja, vähän yli 400. Tikkurilan palveluihin on matkaa pari kilometriä.

Yhdyskuntarakenne

Hiekkaharju on kaupunginosana arvostettu pientalovaltainen asuinalue, jonka kaupalliset palvelut

ja liikkeet keskittyvät juna-aseman läheisyyteen. Niitä on kuitenkin sangen niukasti, koska Tikkurilan keskusta runsaine palveluineen on vain muutaman kilometrin päässä. Kaupallisia palveluja on myös Simonkylässä suunnittelualueen tuntumassa. Viime vuosien aikana kaupunginosaa on täydennysrakennettu pääosin alueen reuna-alueilla, asuinkerrostalovaltaisella rakentamisella.

Kaupunkikuva

Kaavamuutosalue sijoittuu Hiekkaharjun koulun pohjoispuolelle, pientaloalueen ja Talvikkitien välille. Lähialueen kaupunkikuvaa hallitsee nykyinen, yli 50 metriä korkea Hiekkaharjun vesitorni. Hiekkaharjun koulu sijaitsee Malmimäen maastoa matalammalla, eikä ole suuresta koostaan huolimatta maisemassa kovin näkyvä. Suurin osa kaupunginosasta on omakotitaloaluetta. Pientalot ovat erityyppisiä ja rakentuneet eri aikakausina. Ne ovat pääosin 1-2 kerroksisia ja harjakattoisia. Omakotitalojen vanhat, vehreät ja monimuotoiset pihat tekevät Hiekkaharjusta osittain puutarhakaupunkimaisen.

Virkistys

Kaava-alueen vieressä on Malmimäen kenttä ja Malmimäenpuisto, jotka tällä hetkellä mielletään yhdeksi isoksi metsäiseksi puistoksi. Hiekkaharjussa sijaitsee myös Tarhurinpuisto, Sipulipuisto, Strenginkulma, Haarikkopuisto ja Kukkakimpunpuisto. Taukopuistoon on vireillä rakennushanke, ja se tulee lähiaikoina muuttumaan kerrostaloalueeksi. Talvisin Malmimäen laidalla, Talvikkitien puolelta, kulkee Hiekkaharjun koulun hiihtolatu. Hiekkaharjun rautatieaseman pohjoispuolella sijaitsee yhdeksänreikäinen golf-rata. Rekolanojan varsi Hiekkaharjun pohjoisosassa on osa seudullista viheryhteyttä ulkoilu- ja ratsastusreitteineen. Yhteys jatkuu Simonkylän ja Jokiniemen kautta läpi koko Vantaan.

Malmimäen ulkoilureittiä.

Liikenne

Kaava-alueen länsipuolella kulkeva Talvikkitie on vilkkaasti liikennöity pääkatu. Kadun länsipuolella kulkee kävely- ja pyörätie.

Kaava-alueella on virkistyskäyttöön soveltuvia polkuja, jotka eivät ole varsinaisia rakennettuja ulkoilureittejä. Ne eivät ole myöskään esteettömiä. Kaava-alueen itäpuolella on rakennettu jalankulku- ja pyöräliikenteen väylä, Malmimäenpolku.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Tikkurilan painepiirin vaikutusalueella asuu n. 138 000 asukasta, josta itse Tikkurilan painepiirissä n. 55.000 asukasta. Alueella sijaitsee Helsinki-Vantaan lentokenttä ja kahdeksan muuta kriittistä vedenkuluttajaa.

Tikkurilan painepiirin kautta vesi johdetaan Korson painepiiriin (55.000 as.) ja pääosin Hakunilan painepiiriin (28.000 as.). Näillä alueilla on yhteensä 12 kriittistä vedenkäyttäjää.

Verkostoveden pääsyöttöyhteys Tikkurilan painepiiriin lähtee Pitkälän vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotusaseman kautta. Pääsyöttöyhteys on varmistettu osin Vanhankaupungin laitokselta.

Painepiirissä sijaitsevan nykyisen vesitornin vesitilavuus on 6 800 m³. Ylin vedenpinnankorkeus on nykyisellään HW on +80.00 m ja alin vedenpinnankorkeus on LW on +72.00 m. Nykyisen tornin tilavuuden on katsottu olevan yleisten vedenjakelun suunnitteluperusteiden mukaan riittävä alueen kulutukseen nähden. Tällä hetkellä vesitilavuudesta on kuitenkin turvallisuussyistä vain kolmannes käytössä ja käytännössä alueen toleranssi vedenjakeluhäiriöihin on vain kolmannes vuotta 2013 edeltäneestä tilanteesta.

Jätevesiviemärointi

Alueen jätevedet laskevat Tikkurilan runkoviemäriin, josta vedet johtuvat Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta vedet johtuvat lopulta Viikmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemärointi

Kaava-alueen hulevedet imeytyvät pääasiassa maaperään. Osa hulevesistä johtuu Talvikkitien hulevesiviemäriin, jonka kautta ne laskevat Rekolanojaan ja edelleen Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Vesitornin rakennuspaikan alueella ei ole maanalaisia kaukolämpöjohtoja. Lähimmät maanalaiset putkistot sijaitsevat lännessä Talvikkien ja idässä Malmimäenpolun reunassa. Olemassa olevat maanalaiset putkistot eivät haittaa vesitornin rakentamista.

Ympäristöhäiriöt

Pääteiden ja -katujen liikennemeluennusteessa 2030 Talvikkitien viereisen reunan melutason on arvioitu olevan 65-100 dB, kaavamuutosalueen keskiosan 50-54 dB ja kaavamuutosalueen itäisen puolen 0-49 dB.

3.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

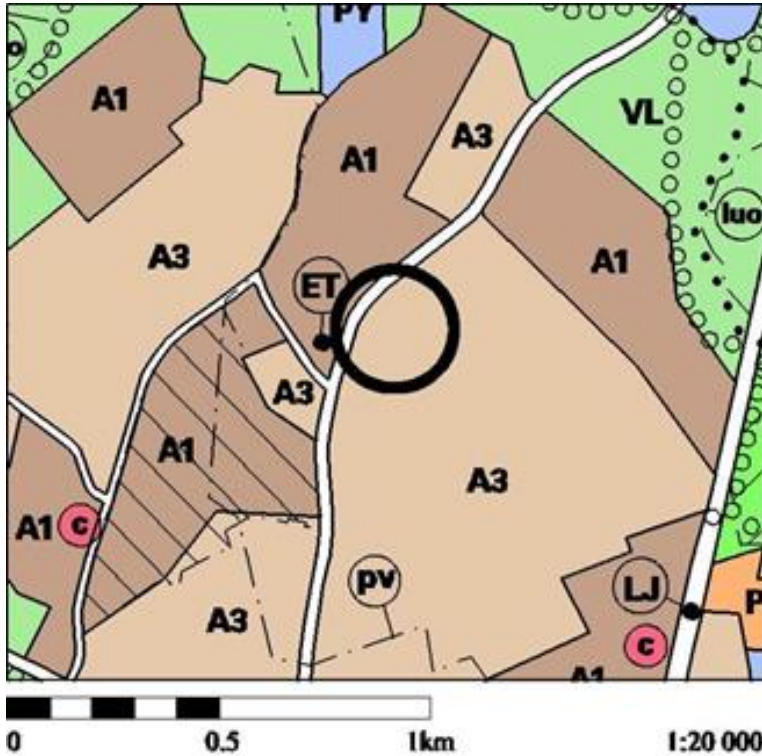
Maakuntakaava

Maakuntakaavassa (YM 8.11.2006) kaavamuutosalue on pohjavesialueella olevaa taajamatoimintojen aluetta. Maakuntakaavaa täydentää Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, johon Malmimäen alue on osittain merkitty kehittämisperiaatemerkinä tiivistettäväksi alueeksi. Yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä on kiinnitettävä huomiota erityisesti alueen ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristöön, elinympäristön laatuun, ekologisen verkoston toimivuuteen sekä lähivirkistysalueiden riittävyyteen. Ympäristöministeriö on vahvistanut 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

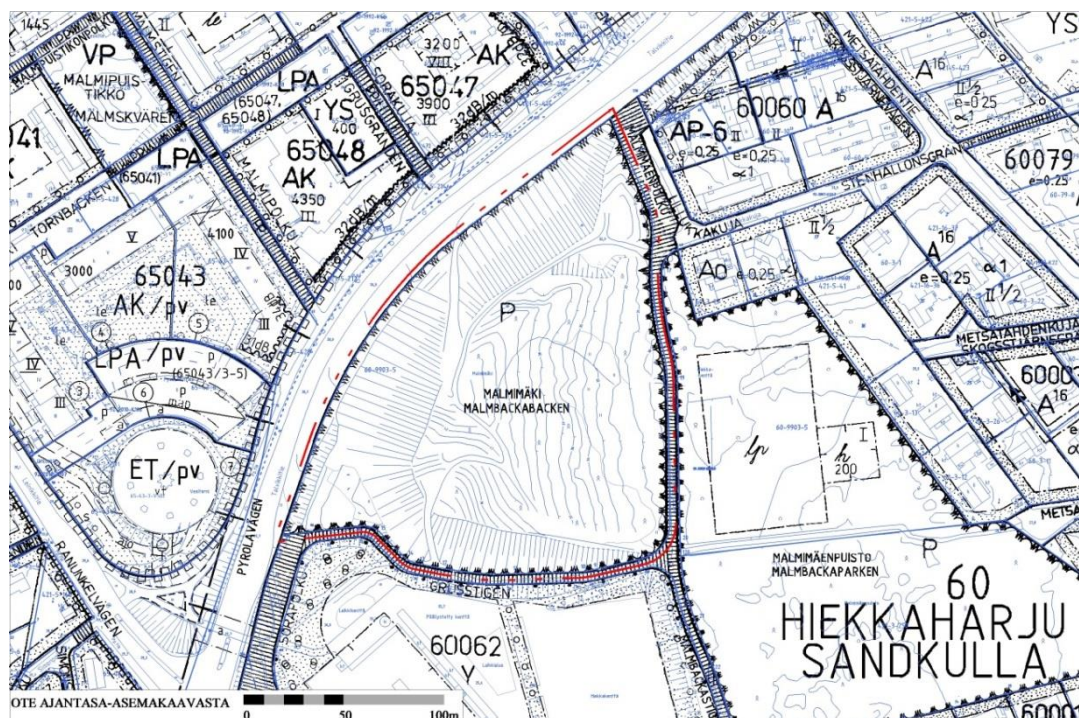
Yleiskaava

Alue on yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) pientaloaluetta (A3). Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti pientaloja. Myös asuinympäristöön soveltuvia työtiloja voidaan sallia. Kaavamuutosalueen vieressä, Talvikkien länsipuolella on merkintä yhdyskuntateknisen huollon alueelle, ET, joka on varattu yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille ja laitteille ja jolla nykyinen vesitorni sijaitsee.

Asemakaava

Alueen ensimmäinen asemakaava on Malmimäki 1, nro 650600, joka on vahvistunut ympäristöministeriön päätöksellä 28.3.1983. Siinä alue on osoitettu kokonaan puistoksi.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 28.10.2015. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002286 ja kaavoitus tuli vireille 23.11.2015.

4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

4.2.2 Vireilletulo

Ilmoitus kaavoituksen vireilletulosta tehtiin 23.11.2015 työnumerolla 002286. Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

4.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Alueen asukkaiden mielipiteitä kuultiin MRL 62§:n mukaisesti.

Mielipiteet pyydettiin 22.1.2016 mennessä. Suullisia mielipiteitä tuli 2 kpl. Huomiota pyydettiin kiinnittämään huoltoajoyhteyteen ja rakennusaikaiseen liikenneyhteyteen, jotta asukkaiden ja koululaisten turvallisuus ei vaarantuisi. HSY:n esittämässä alustavissa havainnekuvin uuden vesitornin väri koettiin rajuksi ja malli hennoksi verrattuna nykyiseen torniin. Uuden vesitornin toivottiin kunnioittavan vanhan tornin ulkonäköä ja olevan edustava maamerkki. Toivottiin myös, ettei vesitorni tule liian lähelle asuinrakennuksia ja pihoja varjostaen niitä.

Kirjallisia mielipiteitä saatiin 6 kpl. HSY totesi, että suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä ei ole rakennettua vesihuoltoa. Uusien syöttöjohtojen rakentaminen tapahtuu kaavoituksesta lähtien yhteistyössä kaupungin kanssa ja HSY:n vesihuollon asiantuntijoiden kanssa on laadittava vesihuollon esisuunnitelma alustavine kustannusarvioineen. HSL ilmoitti, että asemakaavan muutoksella ei ole liikenteellisiä vaikutuksia. Vantaan Energialla ei ollut lausuttavaa asemakaavan muutoksesta. Museoviraston puolesta yhteistyösopimuksen perusteella lausunnon antoi Vantaan kaupungin museo. Museo pitää tärkeänä, että kaupunkikuvassa näkyvää maamerkkiä suunnitellessa huomioidaan sen maisemalliset arvot. Vanhan vesitornin kulttuurihistorialliset arvot ja mahdolliset suojeluperusteet tulee selvittää tulevaisuudessa joko asemakaavamuutosprosessin tai purkuluvan myötä. Asukasmielipiteessä toivottiin purettavan tornin tilalle puistoa, joka siten korvaisi uuden tornin viemän puistoalan.

Tiedotustilaisuus järjestettiin Hiekkaharjun koulun ruokalassa 13.1.2016 klo 18–19. Tilaisuuteen oli saapunut hieman yli 30 lähialueen asukasta ja asiasta kiinnostunutta. HSY:n edustajat olivat paikalla.

la kertomassa Tikkurilan vedenjakelun tilanteesta ja esittelemässä suunnitelmia uuden vesitornin toteuttamisesta. Vantaan kaupunkisuunnittelu puolestaan esitteli asemakaavan muutosprosessin etenemisen ja lisäksi käytiin läpi uuden tornin suunnitelman pohjalta tehtyjä varjotutkielmia. Tilaisuudessa keskusteltiin hankkeesta ja vanhasta purettavasta vesitornista. Ihmetytti, miksei uuden vesitornin asemakaavamuutokseen ole sisällytetty suunnitelmaa vanhan tornin osalta. Purkamisen turvallisuus, kesto ja haittavaikutukset, purkamisesta tiedottaminen ja tornista tehty kuntotarkastus kiinnostivat. Paljon esitettiin kysymyksiä vedenjakelun nykykäytännöistä ja vedenjakelun varmistamisesta ja toiminnasta yleensäkin. Kaavamuutosta ei vastustettu ja vesitornia innostuttiin myös ideoimaan kahvilaksi tai näköalatasanteeksi.

Nähtävilläolo ja tarvittavien lausuntojen pyytäminen

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27§:n mukaisesti 17.8–15.9.2016. Siitä ei jätetty yhtään muistutusta.

Lausunnot pyydettiin Finavialta, Hiekkaharjun ja Simonkylän omakotiyhdistyksiltä sekä Simonseudun vuokralaiset ry:ltä. Ainoa lausunto saatiin Finavialta, joka toteaa, että vesitornin rakentaminen vaatii lentoesteluvan. Vesitornin korkeutta ja rakennustapaa suunniteltaessa on syytä ottaa huomioon myös rakennustöiden ja rakennuksen käytön aikana tarvittavan korkean nostokaluston mahdollisuus toimia lentoliikenteen esterajoitusten puitteissa. Lausunto on otettu huomioon vastineessa.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutosta on esitelty 11.5.2016 ELY:n kuukausikokouksessa. ELY totesi, että sille ei ole tarvetta lähettää lausuntopyyntöä.

Suunnitteluyhteistyö

HSY järjesti Hiekkaharjun vesitornin visuaalisen ilmeen ideoinnista kutsukilpailun keväällä 2016. Ehdotuksista kaksi valittiin jatkotyöstön pohjaksi. Kilpailuehdotukset ovat olleet esillä Vantaan kaupungin Internet- ja Facebooksivuilla.

4.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia:

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015:

Arkkitehtuuriohjelma tukee kaupungin strategiaa ja maapoliittista ohjelmaa yhdessä ympäristöohjelman, asunto-ohjelman, elinvoimaohjelman ja liikennepoliittisen ohjelman kanssa. Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.5.2015.

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Vahvistamme Vantaan identiteettiä laadukkaalla, kiinnostavalla ja rohkealla arkkitehtuurilla.
- Tuomme valon, värin ja taiteen osaksi hyvää arjen arkkitehtuuria.
- Vahvistamme maisema-arkkitehtuurilla ympäristörakentamisen laatua.
- Varmistamme, että jokaiseen keskusta-alueeseen rakentuu vähintään yksi merkkirakennus sekä yksi laadukas julkinen ulkotila.

- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestäväan rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

HSY:n tavoitteet

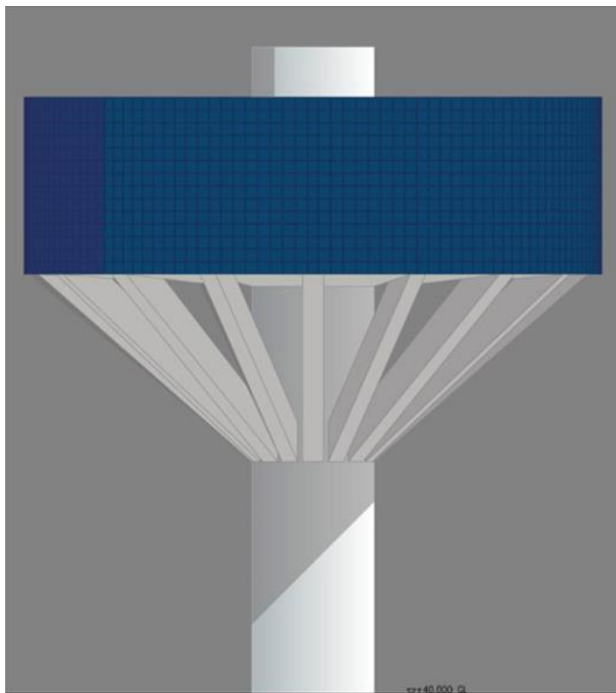
Hiekkaharjun uuden vesitornin rakentamisen tavoitteena on Itä-Vantaan (Tikkurilan, Korson ja Hakunilan painepiirit) vedenjakelun turvaaminen asukasmäärän kasvaessa.

Pöyry Oy on HSY:n toimeksiannosta laatinut Hiekkaharjun nykyisen tornin kuntokartoituksen sekä saneerattavuusselvityksen, uuden vesitornin vaihtoehtojen toiminnallisen tarkastelun ja vertailun sekä yleissuunnitelmatasoisen selvityksen uuden vesitornin rakentamisesta hankesuunnitelman perustaksi.

Pöyry Oy tutki Tikkurilan painepiirin paineenhallinnan vaihtoehdot: vanhan vesitornin saneeraus, uusi vesitorni ja vesitorniton vaihtoehto. Kuntokartoituksen perusteella nykyisen säiliön käyttöikä on ilman mittavaa saneerausta lopuillaan ja jo nyt on jouduttu tekemään säiliön nykykunnan vuoksi vedenjakelun varmuutta heikentäviä toimenpiteitä. Vanhan tornin saneeraus on todettu hyvin haasteelliseksi ja kalliiksi. Lisäksi lopputulos on vain väliaikainen n. 20 vuoden teknisellä käyttöiällä. Myös alueen vesihuolto on saneerauksen aikana (n. 1,5 vuotta) vielä nykyistä haavoittuvampi.

Vesitornittoman painepiirivaihtoehdon toteuttaminen vaatisi huomattavia runkolinjainvestointeja ja keskeisten verkostojen välitöntä saneerausta jo ennen vanhan säiliön käytöstä poistoa. Lisäksi Ylästön ja Ala-Tikkurilan paineenkorotusasemien pumppaamot tulisi saneerata Tikkurilan painepiirin hetkittäisen maksimikulutuksen mukaiseksi. Toiminnallinen varmuus ei silti olisi sama kuin vesitornillisessa vaihtoehdossa, mikä heikentäisi myös Korson ja Hakunilan painepiirin vedenjakelun varmuutta. Operoinnin häiriövarmuuden alentumisen lisäksi vesitorniton vaihtoehto kuluttaisi enemmän energiaa käytön aikana ja lisäisi verkoston vuotovesien määrää.

Itä-Vantaan vesihuollon kokonaisuuden kannalta paras ratkaisu on rakentaa uusi, vanhan korvaava vesitorni nykyisen tornin läheisyyteen. Malmimäki on sijainniltaan optimaalinen: korkea mäki keskellä vedenjakelualuetta. Lisäksi vanhalle tornille johtavat runko- ja viemäriinjat voidaan suoraan hyödyntää.

HSY on teettänyt Hiekkaharjun uudesta vesitornista hankesuunnitelman, jonka HSY:n hallitus on hyväksynyt 21.8.2015. Suunnitelman tarkoituksena on ollut esittää sijoituspaikan, rakenteellisen toteutuksen, kustannustehokkuuden ja arkkitehtuurin osalta paras mahdollinen ratkaisu Hiekkaharjun uudeksi vesitorniksi. Hankesuunnittelun esivaiheessa on vertailtu yhtätoista eri vesitornin rakennemallia, joista HSY valitsi hankesuunnitelmaa varten toteuttamiskelpoimman vaihtoehdon.

Vesitornin esisuunnittelussa tornin toiminnalliset lähtökohdat määrittivät tornin rakennemallin, korkeuden ja päämitat.

4.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

HSY järjesti vesitornin julkisivun visualisoinnista kaksivaiheisen ideakilpailun, jossa pyydettiin kaupunkikuvallisia ja innovatiivisia tarkasteluehdotuksia vesitornin ulkoilmeestä. Työn lähtöaineistona toimi HSY:n hallituksen 21.8.2015 hyväksymä Hiekkaharjun uuden vesitornin hankesuunnitelma, jossa on esitelty vesitornin rakenneratkaisu. Rakenne perustuu vesihuoltotekniseen toiminnallisuuteen, eikä sitä ollut tarkoitus kilpailuehdotuksissa muuttaa. Erityyppiset kuori- ja kattorakenteet olivat kuitenkin mahdollisia.

HSY:n esisuunnitelmavaiheen vesitorni, jonka ulkoilmeestä järjestettiin ideakilpailu. Kuva HSY

Saatujen ehdotusten vesitornit istuvat hyvin kaupunkikuvaan ja vesitornien ulkoilmettä on tutkittu innovatiivisesti. HSY:n esisuunnitelmassa esitetetyn vesitornin mittasuhteita, muotoa ja värimaailmaa on pehmennetty kuorirakenteiden avulla. Osassa suunnitelmia leveä kuorirakenne kasvattaa säiliöosan halkaisijaa, mikä vastaavasti kasvattaa myös ET-alueen kokoa ja pienentää virkistysaluetta.

Vesitornin yläosan leventäminen pienentää puistoa tornin vaatiman suoja-alueen kasvaessa. Ehdotus "Vesipeili" kuva Ramboll.

Kilpailun voittajaksi valittiin WSP:n ”Siluetti”. Ehdotus toimii vesitornin ilmeen suunnittelun pohjana, ja toteutusvaiheessa ulkoasun suunnitelmia vielä tarkennetaan. Voittaneessa ratkaisussa vesitornin rakenneratkaisujen todettiin olevan toteuttamiskelpoiset, tornin arkkitehtuurin korkeatasoista ja maisemaan istuvaa. Lisäksi tornin yläosan halkaisija ei kasvata ET-aluetta, jolloin arvokkaita mäntyjä ja olemassa olevia puistopolkuja pystytään säästämään.

Ehdotus pehmentää HSY:n hankesuunnitelmassa esitetyn vesitornin tiukkaa muotoa ja keventää tornin visuaalista ilmettä. Tornin tukia pyöristetään, jolloin tuet muuttavat tornin siluetin sulavamman muotoiseksi. Säiliöosa pysyy omana korostettuna elementtinään ja sen pintaan asennetaan perforoidut julkisivulevyt. Perforointikuvio esittää vedestä nousevia kuplia ja älykäs valaistus tuo säiliöosaan hienovaraisen aaltoilevan pinnan. Tuet valaistaan läheltä runkoa, jolloin tornin siluetti korostuu. Valaistuksen voimakkuus on säädettävissä. Suunnitelma mahdollistaa katolle asennettavat aurinkopaneelit.

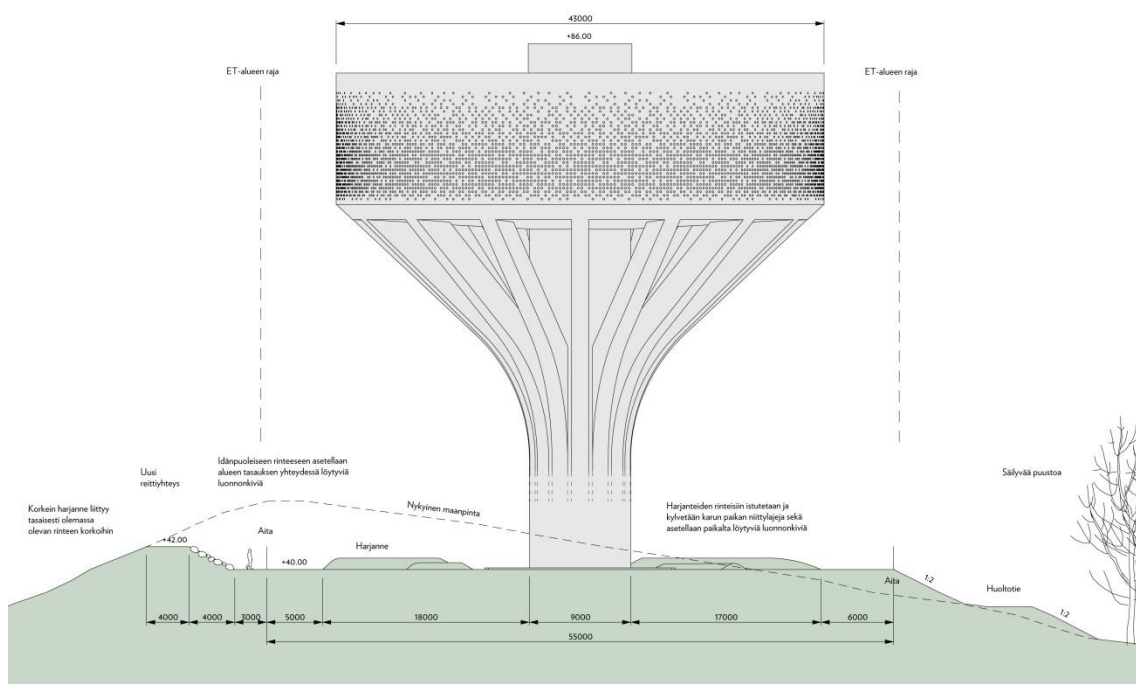

Piha-alueen yleissuunnitelmassa WSP esitti ET-alueelle tehtäväksi harjanteita, jotka muistuttavat veden aaltoilua. Maastonmuokkauksessa pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon luontoa. Pihan tasaiset pinnat ovat kivituhkaa ja harjanteille istutetaan kasveja. Alue rajataan aidalla. Aidan vierusta ja tornin jalusta viimeistellään paikanpäältä talteen otetuilla kivillä. Huoltoreitti jatkuu vesitornin pohjoispuolelle, jossa on myös nostopaikka vesitornin huoltotöitä varten. Olemassa olevat ulkoilureitit liittyvät luontevasti uuteen, vesitornin länsipuoliseen reittiin, joka nousee rinteen reunaa pitkin harjanteelle.

Asemapiirustus piha-alueesta. Kuva WSP.

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen Malmimäen puisto (P) lähivirkistysalueeksi (VL), jonka keskellä on alue yhdyskuntateknistä huoltoa palveleville rakennuksille ja laitoksille (ET), eli vesitornille. Alue on tärkeä tai pohjaveden hankintaan soveltuva pohjavesialue, joten se saa myös merkinnän /pv.

5.1.1 Mitoitus

Kaavamuutosalue on kokonaisuudessaan 2,8 hehtaaria. Tästä n. 2,56 hehtaaria on lähivirkistysaluetta ja 0,28 hehtaaria on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten aluetta (ET).

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vesitornin arkkitehtuurista on annettu kaupunkikuvaa ja valaistusta koskevia määräyksiä. Tornin tulee olla hahmoltaan tunnistettava ja maisemaan sopiva. Hulevesien käsittelystä on annettu määräykset, että alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Viherrakentaminen ja aurinkopaneelien käyttö on sallittua. ET-alueen vaatima pinta-ala on minimoitu puistoalueen säilyttämiseksi. Ulkoilureiteissa on hyödynnetty paitsi olemassa olevat polut, myös uusi huoltoajoreitti säilyttäen samalla metsäistä kasvillisuutta.

5.3 ALUEVARAUKSET

ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue

Malmimäen keskelle sijoittuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue, ET.

ET-alueen mitoitus perustuu vesitornin mittoihin ja sen vaatimaan suoja-alueeseen, joka on viitisen metriä tornin säiliöosan ulkokehää laajempi. Myös huoltoajolle on varattu tilaa.

Uuden vesitornin säiliöiden korkeusasema on valittu vanhan vesitornin mukaisesti siten, että säiliön alavesitaso on +73,00 ja ylävesitaso on +80,00 mpy. Kaavamääräyksissä on merkintä, että mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää lentoestekorkeutta eli korkeustasoa +96 mpy N2000.

VL, lähivirkistysalue

Suurin osa Malmimäestä säilyy entisellään puiston muuttuessa lähivirkistysalueeksi. Ohjeellinen huoltoreitti vesitornille kulkee virkistysalueen itä laidalta. Huoltotien on tarkoitus olla osa ulkoilureitistöä ja kaavamerkinnöissä on määräys ajoyhteyden sovittamisesta alueelle siten, että säilytetävän mäntyryhmän maisemallinen merkitys säilyy.

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Kaavamuutos ei tuo lisää asuntoja alueelle. Kaavamuutos kuitenkin turvaa Itä-Vantaan vedenjakelua kaupunkirakenteen tiivistyessä ja asukasluvun kasvaessa.

Kaavataloudelliset vaikutukset

Vesitornin sijaintia ja kustannuksia on tutkittu HSY:n teettämässä hankesuunnitelmassa. Sijoituspaikka Malmimäellä hyödyntää paitsi olemassa olevat runko- ja viemäriinjat, myös mäen korkeusaseman. Ratkaisu edistää itäisen Vantaan täydennysrakentamista turvaamalla alueen vedenjakelun.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Hiekkaharjun kaupunginosaan, Talvikkitien ja Hiekkaharjun omakotitaloalueen väliin. Vesitornin sijainti keskellä itäisen Vantaan kulutusaluetta on hyvä. Asemakaavamuutos mahdollistaa yhdyskuntarakenteen eheyttämisen ja tiivistymisen vesihuollon toimintavarmuuden parantamisessa.

Kaupunkikuva

Vesitorni on kaupunkikuvassa yksi merkittävimmistä infrastruktuurielementeistä, ja vesitornin maisemakuvallinen vaikutus ulottuu kauas sen poikkeavan korkeuden ja massiivisen koon vuoksi. Vanhan tornin purkaminen vaikuttaa osaltaan kaupunkikuvaan. HSY:n järjestämän suunnittelukilpailun myötä vesitornin arkkitehtonista muotoa on sovitettu ympäröivään maisemaan pehmentäen alkuperäisen, HSY:n esisuunnitelmavaiheessa esitetyn tornin hahmoa. Kaavamääräyksissä vaaditaan, että vesitornin tulee olla arkkitehtuuriltaan ja valaistukseltaan korkeatasoinen ja innovatiivinen. Tornin tulee olla hahmoltaan tunnistettava ja maisemaan sopiva.

Virkistys

Malmimäki tulee säilymään lähivirkistysalueena. Olemassa olevat epäviralliset ulkoilureitit säilyvät pääosin. Vesitornille ajettava huoltoreitti tulee olemaan osa ulkoilureististöä. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Huoltoajoon tarvittava ajoreitti kaava-alueella on merkitty ohjeellisena. HSY:n mukaan vesitornin huoltoajotarve on muutaman kerran kuukaudessa, jolloin sinne ajetaan pakettiautolla.

Vesitornin rakentamisvaiheen kestoksi on arvioitu noin vuosi. Maastokäynnillä arvioitiin, että rakennusaikaista liikennettä on vaikea järjestää muuten kuin tilapäisen liittymän avulla kääntymään

Talvikkitieltä Metsätähdentien kautta. Alueen kattava reittiverkosto mahdollistaa jalankulku- ja pyöräilyreittien tilapäiset muutokset tiettyjen työvaiheiden ajaksi.

Vesihuolto

Tikkurilan uuden vesitornin säiliöiden korkeusasema on valittu vanhan vesitornin mukaisesti siten, että uusien säiliöiden vesitilavuus tulee olemaan yhteensä 8 000 m³ ja säiliön alavesitaso LW on +73,00 ja ylävesitaso HW on +80,00.

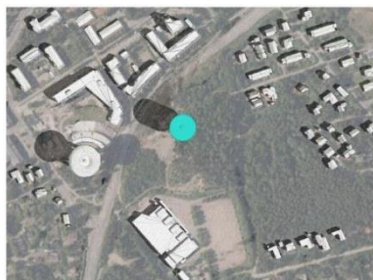
Vesitornin siirtäminen aiheuttaa uuden runkovesijohdon DN630 rakentamistarpeen nykyisen vesitornin tontilta uudelle tornille noin 300 metrin matkalle.

Vesitornin huuhtelua ja tyhjennystä varten rakennetaan uusi sekavesiviemäri DN600 noin 100 metrin matkalle Talvikkitien varteen. Talvikkitien varressa sekavesiviemäri haaraantuu hulevesiviemäriksi DN600 sekä jätevesiviemäriksi DN315. Hulevesiviemäri johtaa tornin tyhjennysvedet Talvikkitien hulevesiviemäriin ja jätevesiviemäri johtaa tornin pesuvedet Simonpolun jätevesiviemäriin.

Ympäristöhäiriöt

Hiekkaharjun uusi vesitorni ei aiheuta käytön aikaisia suoria ympäristövaikutuksia varjostusta ja valaistusta lukuun ottamatta. Vesitornin julkisivut on varustetaan älykkäällä led- julkisivuvalaistuksella. Näin valaistus kohdistetaan vain haluttuihin kohtiin, vesitornin arkkitehtuuria voidaan korostaa ja ympäristöön kohdistuva valosaaste minimoidaan.

Vesitornin esisuunnitelman pohjalta on laadittu erillinen varjotarkastelu, jonka perusteella vesitorni varjostaa ympäröiviä alueita itä-, etelä- ja länsipuolella. Varjotarkastelun perusteella säiliöosan varjostus ulottuu kevät- ja syyspäiväntasauksen aikaan (20.3. ja 21.9) auringon nousun ja laskun aikana noin 300 metrin etäisyydelle tornin länsi- ja itäpuolelle. Keskipäivällä, auringon ollessa korkeimmillaan varjo ulottuu noin 140 metrin etäisyydelle pohjoisluoteeseen. Kun otetaan huomioon olemassa olevien rakennusten ja puiden luomat varjot, varsinaista varjostusta vesitorni aiheuttaa Talvikkitien länsipuolen rakennuksiin aamupäivinä parin tunnin ajan. Vastaavasti iltapäivästä vesitorni varjostaa Lillukkakujan suunnan asuntoja parin tunnin ajan ennen kuin aurinko laskee puiden taakse. Kesäpäivänseisauksena (21.6.) aurinko paistaa korkealta, eikä varjo osu asuinrakennuksiin.

21.6. klo 9.00

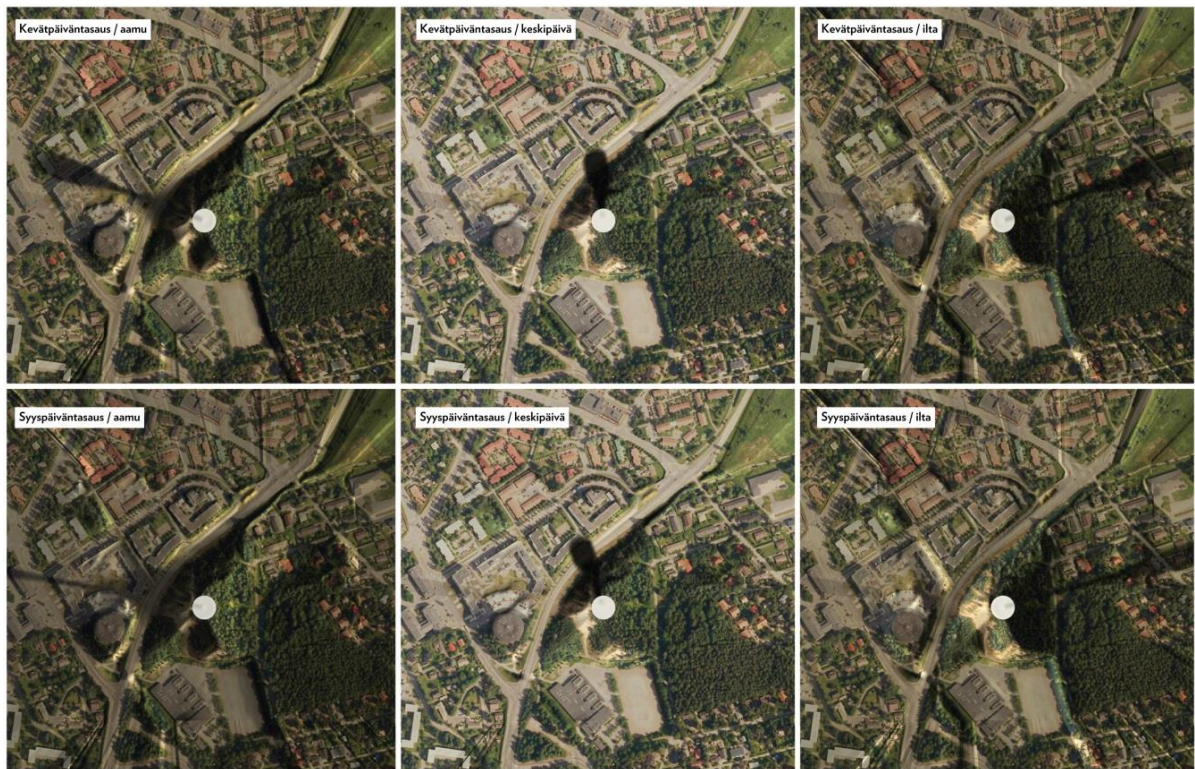
21.6. klo 13.00

21.6. klo 18.00

Kesäpäivänseisauksen varjot.

Vesitornin varjot syys- ja kevätpäiväntasauksiana. Kuvan muiden rakennusten varjot eivät ole ajan mukaiset. Kuva WSP.

Rakennusvaiheen aikana hanke lisää liikennemääriä jonkin verran esimerkiksi Talvikkitiellä, Metsätähdentiellä, Lillukkakujalla, sekä Malmimäen lähiympäristössä. Rakentamisvaiheen aikana rakennustyömaalta kuuluu myös normaalia enemmän melua, josta saattaa olla haittaa lähialueen asukkaille sekä viereisen koulun oppilaille. Tornin rakentamisen lisäksi on myös tarve tehdä putkitöitä lähialueella, ainakin uuden tornin lounaispuolella. Rakennusvaihe muuttaa rakennusalueen ulkonäköä väistämättä.

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Malmimäen merkitys viheralueverkostossa ja lähialueen virkistyskäytössä ei juuri muutu alueen säilyessä valtaosin puistona. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue säilyy pääosin luonnonmukaisena. Hulevesiä on mahdollista viivyttää alueella.

Vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastomuutokseen ovat vähäiset.

Yhteenveto

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle hyödyntäen olemassa olevia vesihuollon runkolinjoja. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja rakentamisaikaiset häiriötekijät on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen ei liity sopimusta. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen. Rakennustyöt voidaan aloittaa keväällä 2017. Rakennustöiden arvioidaan kestävän noin vuoden valmistuen keväällä 2018 ja torni voidaan ottaa käyttöön kesällä 2018. Vanha torni on tarkoitus purkaa vuosien 2018 ja 2019 aikana.

6 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Asta Tirkkonen Saija Lauriala Seppo Niva Kimmo Kangas Pia Tasanko Laura Muukka Elina Ekroos	alue-arkkitehti arkkitehti arkkitehti suunnitteluavustaja vuorovaikutusasiantuntija maisema-arkkitehti maisema-arkkitehti
Kuntatekniikan keskus:	Harri Keinänen Ilari Heiska Eija Välimäki	suunnitteluinsinööri liikenneinsinööri viheraluesuunnittelija
Rakennusvalvonta:	Päivi Teerikangas	lupa-arkkitehti
Yrityspalvelut:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
HSY	Tuomo Heinonen Arto Mettinen Veli-Pekka Vuorilehto	osastonjohtaja projektipäällikkö osastonjohtaja
VANTAAN KAUPUNKI	Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus	

Vantaalla, 3. päivänä lokakuuta 2016.

Seppo Niva
kaavasuunnittelija

Asta Tirkkonen
aluearkkitehti

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	26.05.2016
Kaavan nimi	002286 Hiekkaharju 60 kaupunginosa		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm		
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus		
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,8511	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	2,8511

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

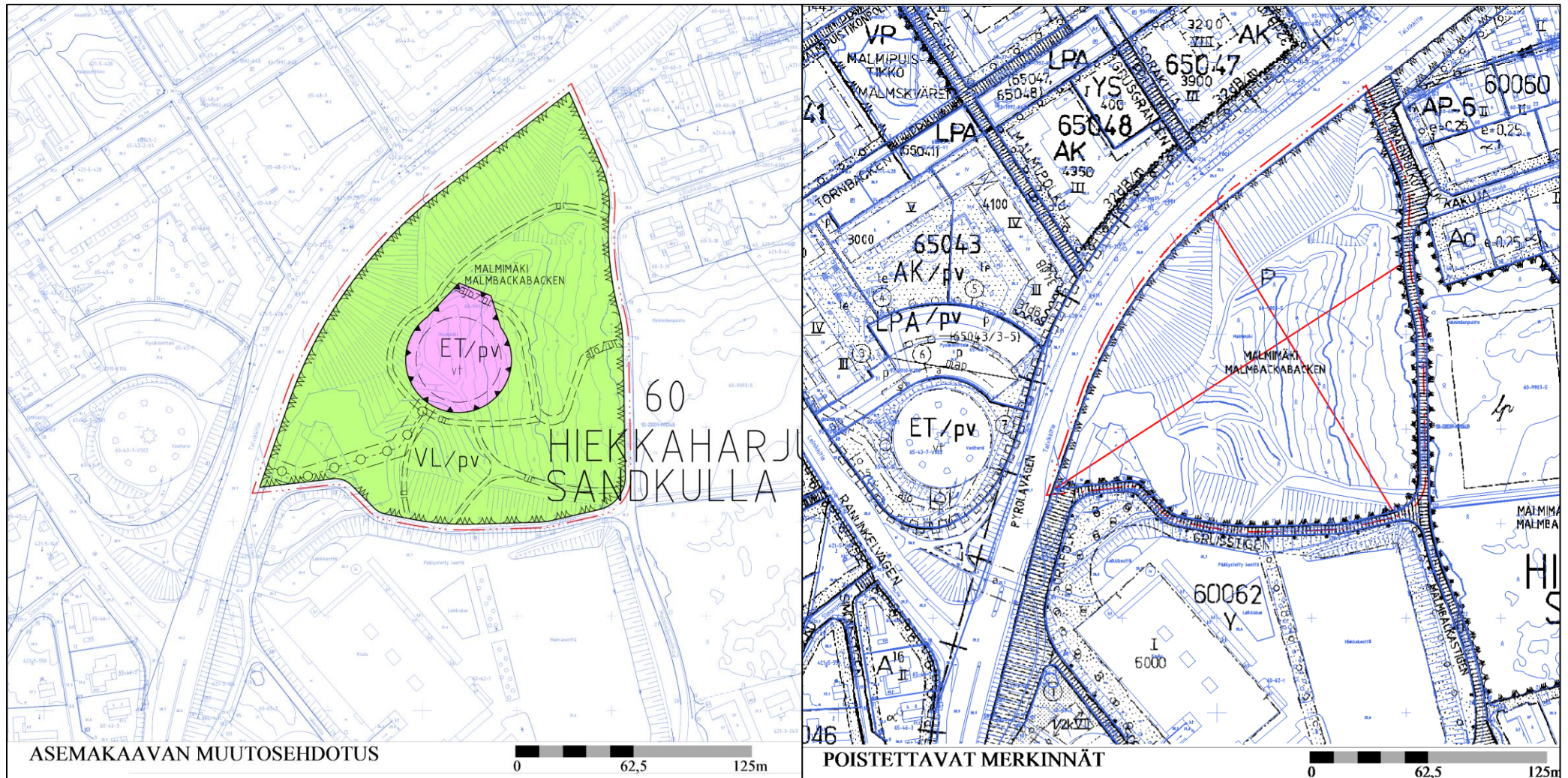
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	2,8511	100,0			0,0000	
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,5743	90,3			-0,2768	
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä	0,2768	9,7			0,2768	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	2,8511	100,0			0,0000	
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,5743	90,3			-0,2768	
VL	2,5743	100,0			-0,2768	
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä	0,2768	9,7			0,2768	
ET	0,2768	100,0			0,2768	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002286

Päiväys
Datum

13.6.2016

Pohjakarttalehtien numerot
Baskartbladens nummer

688501, 688502

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 60

HIEKKAHARJU

Asemakaavan muutos
Virkistys- sekä erityisaluetta.
(Kumoutuvan asemakaavan vir-
kistysaluetta.)

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 60

SANDKULLA

Ändring av detaljplanen
Rekreations- samt specialområdena.
(Rekreationsområdena i den plan
som upphävs.)

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

--- 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Lähivirkistysalue.

Huoltoajoyhteyden tulee toimia osana lähivirkistysalueen ulkoilureittejä.

Alueella olevat suuret männyt tulee pääosin säilyttää. Huoltoajoyhteys tulee sovitaa alueelle siten, että säilytettävän mäntyryhmän maisemallinen merkitys säilyy.

Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.

Vesitornin tulee olla arkkitehtuuriltaan ja valaistukseltaan korkeatasoinen ja innovatiivinen. Tornin tulee olla hahmotaan tunnistettava ja maisemaan sopiva.

Aitojen ja muiden rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan maisemaan sopivat.

Vesitornin jalusta huoltoalueineen tulee suunnitella lähivirkistysalueeseen sopivaksi. Maanpinnan materiaalien on oltava vettä läpäiseviä.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Rakennuslupaan on liitettävä hulevesien, säiliön tyhjennysvesien ja sammutusvesien hallintasuunnitelma.

Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoja +96 mpy N2000.

Vesitornin katon saa toteuttaa viherrakenteena ja torniin saa rakentaa aurinkopaneeleja.

———— Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

----- Osa - alueen raja.

—*—*— Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

MALMINÄENPUISTO

ajo/ur

Kaupunginosa numero.

Kaupunginosa nimi.

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Rakennusala.

Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys ja ulkoilureitti. Ajoyhteyden sijainti on ohjeellinen, mutta yhteystarve on sitova.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Område för närekreation.

Körförbindelsen för underhållstrafik ska fungera som en del av närekreatiomsområdets friluftsleder.

De stora tallar som finns i området ska bevaras till huvuddelen. Körförbindelsen för underhållstrafik ska anpassas till området så att den grupp tallar som ska bevaras också behåller sin betydelse för landskapet.

Verksamheten i området får inte medföra risk för grundvattnets kvalitet eller kvantitet.

Område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.

Vattentornet ska hålla hög klass och vara innovativt både till sin arkitektur och ljussättning. Tornet ska till sin gestaltning vara lättidentifierbart och passa in i landskapet.

Stängslen och övriga konstruktioner ska till sin arkitektur passa in i landskapet.

Vattentornets sockel inklusive underhållsområden ska planeras så de passar in i de närmaste omgivningen. Markytans material ska släppa igenom vatten.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattnetsystemet.

En plan för hanteringen av dagvatten, det vatten som töms ur cisternen och släckvatten ska bifogas till bygglovet.

Inga konstruktioner eller anläggningar får överskrida höjdnivån +96 öh N 2000.

Vattentornets tak får genomföras som grönkonstruktion och tornet får förses med solpaneler.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

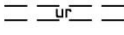
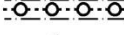
Stadsdelens namn.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Byggnadsyta.

Riktgivande körförbindelse och friluftsled inom området. Körförbindelsens placering är riktgivande, men förbindelsebehovet är bindande.

	Rakennusala, jolle saa sijoittaa vesitornin.	Byggnadsyta där vattentorn får placeras.	2 / 2
	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.	
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.	
	Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.	Viktigt eller för vattentäkt lämpat grundvattenområde.	
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.	

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Mättningsavdelningen

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda _ _ _ 20 _ _

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa _ / _ 20 _ _

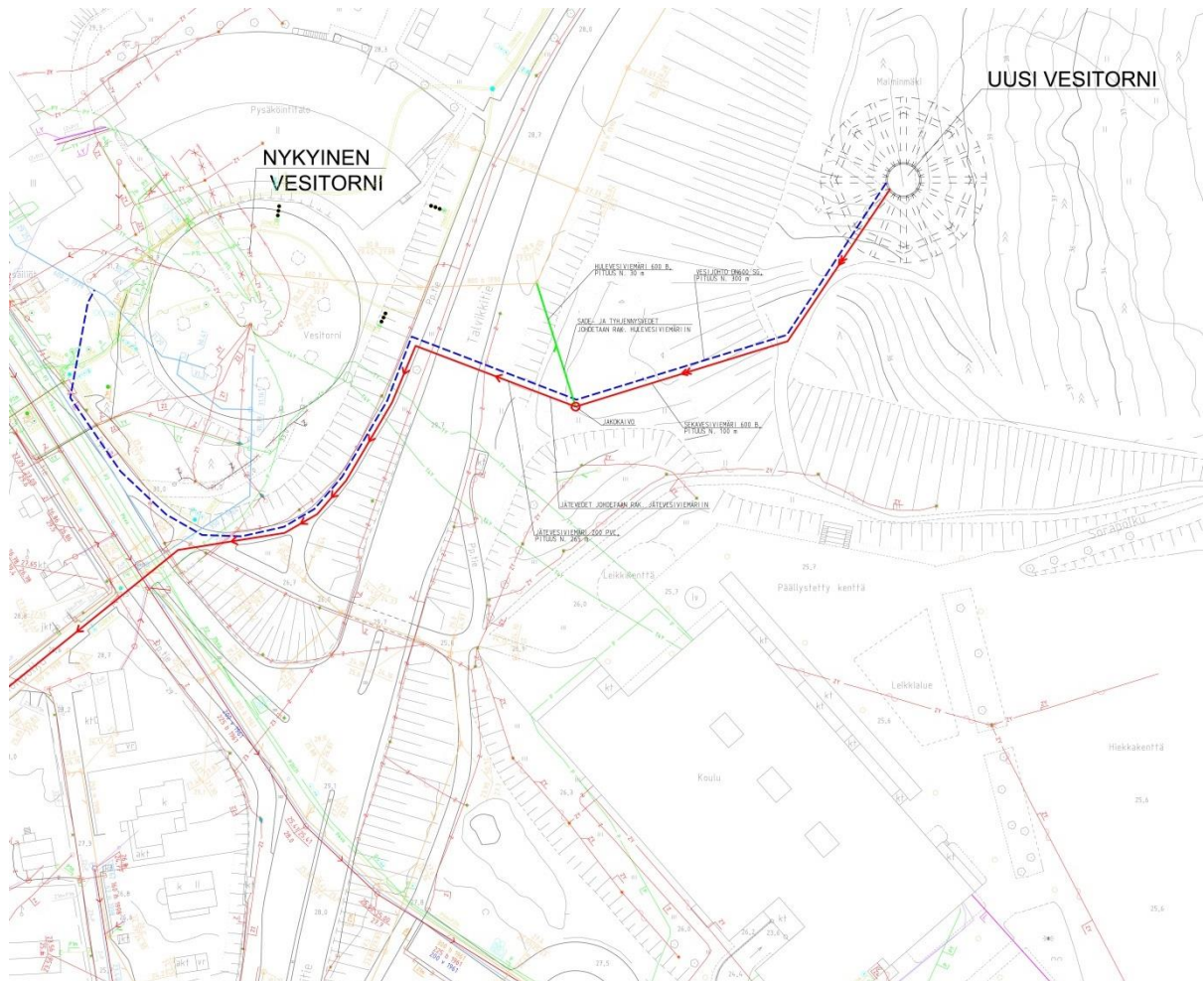
Godkänd av stadsfullmäktige _ / _ 20 _ _

WSP

"Siluetti" koululta, päivä

Alueputkiopiirustus 3803YM2002 (Pöyry Finland Oy 20.4.2015)

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.6.2016 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavan muutosehdotuksesta **nro 002286, Hiekkaharju**. Lausuntoja pyydettiin neljältä lausunnonantajalta ja saatiin 1 kpl.

**NRO 1
FINAVIA**

Lausunto:

Kaavamuutosehdotuksen mukaisen vesitornin sijoituspaikka sijaitsee Helsinki-Vantaan ja Helsinki-Malmin lentoasemien läheisyydessä siten, että vesitornin rakentamiselle tulee hankkia lentoestelupa. Vesitornin korkeutta ja rakennustapaa suunniteltaessa on syytä ottaa huomioon myös rakennustöiden ja rakennuksen käytön aikana tarvittavan korkean nostokaluston mahdollisuus toimia lentoliikenteen esterajoitusten puitteissa.

Vastine:

Kaavamääräyksissä on otettu huomioon lentoestekorkeus +96 mpy. Rakennuksen aikana tulee lisäksi ottaa huomioon lausunnon antajan vaatimus lentoesteluvasta.

Tarkistukset:

Vaatimus lentoesteluvasta saatetaan HSY:n ja Vantaan rakennusvalvonnan tietoon.

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle.**

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

---

puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuusto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuusto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuustolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- ☐ Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- ☐ Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjstä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asia

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 81 ja 83 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 89 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiannotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asia

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnsarvon.

6.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 81-83 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiannottapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

6.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 86 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saatitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7.1

Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

7.2

Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

7.3

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

7.4

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.